

Vuosikertomus

1906.

I. Kaupunginvaltuusto.

Valtuuston selontekovuonna käsittelemistä asioista esitetään tässä seuraavat:

a) *Kaupungin kiinteimistön hoitoa koskevia asioita.*

Sittenkun Valtuusto, ilmoittaen hyväksyneensä ehdotuksen kauppa-hallin rakentamiseksi sille osalle Kasarmintoria, joka voimassa olevaan kaupunginasemakaavaan oli merkittynä semmoisen hallin paikaksi, sekä että kyseessäoleva rakennus mainitun ehdotuksen mukaan tulisi olemaan hiukan leveämpi kuin sanottu paikka silloisessa laajuudessaan salli, siitä joulukuun 12 päivänä 1905 tekemänsä päätöksen ¹⁾ mukaisesti oli Keisarilliselta Senaatilta anonut vahvistusta sellaiselle asemakaavan muutokselle, minkä hakemusasiakirjoihin liitetty kartta tarkemmin osoitti, oli Keisarillinen Senaatti asiaa helmikuun 3 päivänä esiteltäessä suvainnut suostua mainittuun anomukseen, mistä Valtuusto Maistraatin kirjelmällä helmikuun 10 päivältä sai tiedon ²⁾.

Valtuuston päätöksen ³⁾ nojalla joulukuun 12 päivältä 1905 oli Raha-toimikamari jättänyt Rakennuskonttorissa tehdyt piirustukset sellaiseksi asemakaavan muutokseksi, jonka aiheutti se että toiminimi J. D. Stenberg & Pojat oli saanut oikeuden lunastaa ja täyttää vesialueen Näkin-kujan tontin N:o 7 vieressä tehdaskorttelissa N:o 296; ja päätti ⁴⁾ Valtuusto, kuultuansa Terveyshoitolautakuntaa, Keisarilliselta Senaatilta anoa vahvistusta mainitulle asemakaavan muutokselle. — Maistraatin kirjelmällä

Kasarmintoria
koskevan kau-
punginasema-
kaavan muu-
toksen vah-
vistus.

Asemakaavan
muutos, kos-
keva tonttia
N:o 7 Näkin-
kujan varrella
korttelissa
N:o 296.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 41. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 18. —

³⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 29. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 10. —

kesäkuun 25 päivästä ilmoitettiin sittemmin Valtuustolle, että Keisarillinen Senaatti asiaa viimemainitun kuun 14 päivänä esiteltäessä oli vahvistanut puhenalaisen kaupunginasemakaavan muutoksen.

Huvilatiens tontin N:o 22 korttelissa N:o 199 järjestely vahvistus.

Sittenkun Valtuusto lokakuun 10 päivänä edellisenä vuonna tekemänsä päätöksen ¹⁾ mukaisesti oli Keisarilliselta Senaatilta anonut vahvistusta sellaiselle Huvilatiens I. Kaivopuiston korttelissa N:o 199 olevan tontin N:o 22 järjestelylle, että siitä eroitettaisiin kaksi aluetta, toinen vastaisuudessa käytettäväksi Huvilatiens laajentamiseen ja toinen kävelytien laittamista varten merenrantaan, sai Valtuusto Maistraatin kirjelmällä helmikuun 3 päivästä tiedon ²⁾ siitä, että Keisarillinen Senaatti asiaa tammikuun 16 päivänä esiteltäessä oli suostunut mainittuun esitykseen.

Esitys korttelissa N:o 320 koskevasta asemakaavan muutoksesta.

Sittenkun Valtuusto kokouksessaan lokakuun 16 päivänä oli valtuuttanut Rahatoimikamarin myymään kaupungille kuuluvan käyttämättömän tontin N:o 4 Läntisen Papinkadun varrella korttelissa N:o 320 yhdennessätoista kaupunginosassa yhdistettäväksi tonttiin N:o 6 sanotun kadun varrella ja samassa korttelissa sekä sen kanssa yhteenrakennettavaksi, kuitenkin sillä edellytyksellä että asianomainen vahvistus tästä aiheutuvalle asemakaavan muutokselle saataisiin, sekä kehottanut Rahatoimikamaria siinä tarkoituksessa teettämään tarvittavat piirustukset, esitti ³⁾ Kamari oheenliittäen kaksi Rakennuskonttorissa laadittua piirustusta mainituksi asemakaavan muutokseksi, että Keisarilliselta Senaatilta hankittaisiin vahvistus sille. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykkäsi ⁴⁾ Valtuusto asian Terveyslaitokuntaan.

Kulmakadun varrella korttelissa N:o 24 olevia tontteja N:oja 1, 5 ja 6 koskeva kaupunginasemakaavan muutoksen anomus.

Rahatoimikamarilta oli Ylitirehtööri R. Sievers Kulmakadun varrella korttelissa N:o 24 olevan tontin N:o 1 omistajain asiamiehenä anonut saada kaupungilta lunastaa viereisen tontin Kulmakadun N:o 5. Tämän johdosta toimitetussa katselmuksessa havaittiin että lunastettavaksi anotun alueen, katua korkeamman vuorikukkulan, olivat kaupungin Vanhimmat ja Maistraatti joulukuun 9 päivänä 1837 vuokranneet viereisen tontin N:o 1 omistajalle, sillä ehdolla muun muassa että vuokraaja kivittäisi ja puhtaanapitäisi vuoren viereisen osan sanottua katua. Kun senlisäksi anojalle kuuluvat puutalot tontilla N:o 1 olivat, toinen 4,0 ja toinen 6,3 metriä kyseessäolevalla tontilla, esitti anoja kysymyksen, eikö häntä voitaisi oikeuttaa lunastamaan useinmainittu tontti N:o 5, jonka anomuksen Kamari kumminkin hylkäsi. Esiintuotuihin asianhaaroihin nähden ja siihen katsoen

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 2. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 31. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 279 marrask. 22 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 11. —

että eteläpuolella tonttia N:o 5 saman kadun varrella olevan tontin N:o 6 omistajan oli sallittu rakentaa tähän tonttiin päin olevilla ikkunoilla varustettu suuri kivitalo ainoastaan 0,65 metrin päähän tonttirajasta ehdotti ¹⁾ Kamari näitten tonttien uudelleenjärjestelyä oheenliitetyn asema-kaavapiirustuksen mukaan, ja jonka mukaan edellämäinitut kaksi puutaloa ynnä myös kivitalo viimeksimainitulla tontilla saisivat jäädä paikoilleen. Uudelleen järjestelystä hiukan pienentynyt tontti N:o 5 oli arvioitu, 10 markan mukaan m²:ltä, yhteensä Smk:ksi 11,137: 07 ja olisi huutokaupalla tarjottava halukkaille ostajille; mainitusta tontista erotetut maa-kaistaleet tontin pohjois- ja eteläpuolella, arvioidut 5 markan mukaan m²:ltä toinen Smk. 1,589: 83 ja toinen 691: 20, pitäisi tonttien N:ojen 1 ja 6 omistajain saada huutokaupatta lunastaa. Siltä varalta että Valtuusto hyväksyisi tämän ehdotuksen anoi Rahatoimikamari valtuutta jättää ehdotuksen tästä johtuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi. Valtuuston hyväksyttyä ²⁾ tämän esityksen ja Rahatoimikamarin jätettyä siinä mainitun Rakennuskonttorin tekemän ehdotuksen ³⁾, sekä kun Terveys-hoitolautakunta oli antanut siitä vaaditun lausunnon, päätti ⁴⁾ Valtuusto K. Senaatilta anoa vahvistusta kyseessäolevalle kaupunginasemakaavan muutokselle.

Käsitellessään valiokunnan mietintöä uuden liikenneväylän perustamisesta Erottajankadusta mereen sekä erinäisistä ehdotetuista kaupunginasemakaavan muutoksista oli Valtuusto kokouksessaan kesäkuun 6 päivänä 1905 lykännyt ⁵⁾ kysymyksen kokonaisuudessaan Rahatoimikamariin kehoittaen Kamaria jättämään Valtuustolle selvityksen sekä mietinnössä että siihen liitetyssä vastalauseessa esitettyjen ehdotusten toteuttamisen vaatimista kustannuksista. Sittenkun Rahatoimikamari tämän johdosta oli Rakennuskonttorille antanut toimeksi hankkia mainitussa tarkoituksessa vaaditun selvityksen, oli Konttori, joka oli havainnut että esitetyt järjestelyehdotukset, paitsi Punanotkossa ehdotetut kadut, tulisivat koskemaan jo myytyjä ja rakennettuja tontteja, ja sen vuoksi näiden tonttien omistajilta hankkinut tietoja myyntihinnoista, laskenut kustannukset Kasarmintorin ja Pikku Roopertinkadun välisen liikenneväylän laajentamisesta Smk:ksi 229,650: — sekä kadusta läpi korttelin N:o 94 Smk:ksi 776,000: —. Ehdotetuista kadunjärjestelyistä Punanotkassa,

Ehdotus uusista liikenneväylistä.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 171 heinäk. 26 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 40. —

³⁾ Rhkn kirj. N:o 221 lokak. 11 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 18. —

⁵⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 5 —.

s. o. Laivurinrinteen pitentämisestä Ratakatuun sekä Merimiehenkadun pitentämisestä Korkeavuorenkatuun, oli kustannukset laskettu edellisestä Smk:ksi 26,500: — ja jälkimäisestä 35,600: —. Kyseessäoleviin suunnitelmiin nähden oli Konttori ilmoittanut kaikin puolin kannattavansa valiokunnan ehdotusta, johon lausuntoon myös Rahatoimikamari yhtyi¹⁾. Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ Valtuusto lykätä tämän tarkemman käsittelyn Lisättyyn Valtuustoon sekä Maistraatilta anoa toimenpiteisiin ryhtymistä tämän vaatimaa vaalia varten; senlisäksi olisi Rahatoimikamaria kehotettava jättämään selitys siitä, millaiset olisivat kustannukset liikennetiestä läpi edellämainitun korttelin, N:o 94, siinä tapauksessa että taloja N:oja 6 ja 8 Iso-Roopertinkadun varrella ei tarkoitukseen tarvittaisikaan, sekä asianomaisilta tontinomistajilta hankkimaan sitovat myyntitarjoumukset heidän taloistaan.

Sittemmin esitti arkkitehti Lars Sonck Valtuustolle jättämässään kirjelmässä erinäisiä ehdotuksia eräitten liikenneteitten parantamisesta kaupungissa ja ehdotti siinä tarkoituksessa muun muassa, että Korkeavuorenkadun tontit N:ot 8, 12 ja 14 ostettaisiin ja tämä katu sitten länsisivultaan alennettaisiin vaakasuoraan tasoon ja laajennettaisiin Ludvigin- ja Pikku Roopertinkatujen väliltä, jolloin eteläisen paloaseman alue menettämästään alueesta saisi korvaukseksi osan viereisestä lunastetusta tontista; itä sivu olisi jätettävä muuttamattomaksi 6 metrin leveydeltä, ja liikennettä paloasemalta välittäisi leveä betonisilta. Tähän ehdotukseen liittyi erinäisiä muita, jotka tarkoittivat helpottaa liikennettä viidennen, kuudennen ja seitsemännen kaupunginosan ja kaupungin keskustan välillä. Edelleen ehdotettiin kirjelmässä että erityinen lautakunta asetettaisiin, joka saisi toimekseen harkita kaikki kaupungin kehitykseen perustuvat uudet parannettujen liikenneväylien tarpeet.

Esityksen lykkäsi³⁾ Valtuusto, mikäli se koski suoranaisia ehdotuksia liikenneväylistä, Rahatoimikamariin, jonka oli kuulustettuaan Paltoimikuntaa pikimmiten jätettävä lausunto siitä ynnä sitovat myyntitarjoumukset niitten tonttien omistajilta, joitten oston esilläoleva ehdotus saataisi aiheuttaa; mitä tulee ehdotuksen jälkimäiseen puoleen jätettiin asia kysymystä kaupunginasemakaavatoimikunnan asettamisesta käsittelevän valiokunnan valmistettavaksi.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 19 tammik. 11 p. (Valt. pain. asiak. N:o 5). — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 8. — ³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 36. —

Näitten molempien Rahatoimikamarille jätettyjen tehtävien täyttämiseksi vaati Kamari lausuntoa Rakennuskonttorilta, jota myös kehoitettiin hankkimaan tarjoumuksia asianomaisilta talonomistajilta. Arkkitehti Sonckin ehdotuksesta mikäli se koski Korkeavuorenkadun alentamista vaadittiin lausunto Palotoimikunnalta. Kun nämä lausunnot oli jätetty, esitti Rahatoimikamari, oheenliittäin ne sekä tarjoumukset erinäisistä näissä ehdotuksissa mainituista taloista kirjelmässä ¹⁾ Valtuustolle toukokuun 10 päivältä seuraavaa:

Mitä tulee Valtuuston edellämaitussa kirjelmässä helmikuun 13 päivältä mainittuun ehdotetun kadun muutettuun suuntaan läpi korttelin N:o 94 oli Rakennuskonttori ilmoittanut että kustannukset sanotusta kadusta tosin tulisivat täten alenemaan ennenmaitutusta summasta Smk 776,000: — Smk:aan 362,000: —, mutta että edut tästä uudesta liikenneväylästä samalla kertaa, perusteitten nojalla mitkä Rakennuskonttorin kirjelmässä esiintuotiin, niin suuresti vähenisivät että nämä edut Konttorin mielestä eivät läheskään vastanneet menoja kadun aikaansaamisesta. Nyt saatujen myyntitarjoumuksien mukaan tulisi kustannus samaisesta kadusta ennen ehdotetun suuntaisena nousemaan Smk:aan 786,000: —, riippuen siitä että hintoja taloista Iso-Roopertinkadun N:o 14 ja Ratakadun N:o 11 oli korotettu 5,000 markalla kumpaakin, jälkimäisestä talosta kuitenkin vain siinä tapauksessa että sopimusta ei tehtäisi ennen kesäkuun 1 päivää 1906.

Koska Pikku Roopertinkadun talon N:o 10 omistajat olivat korottaneet sen hintaa 160,000 markasta 180,000 markkaan, tulisi kustannus kuitman laajentamisesta sanotun kadun ja Kasarminkadun välillä nousemaan ennen ilmoitetusta summasta Smk 229,650: — Smk:aan 249,650: —. Kasarminkadun talon N:o 11 omistajat olivat taas ehdottaneet sellaista sopimusta kaupungin kanssa, että he kyseessäolevaan laajentamiseen luovuttaisivat siihen tarvittavan osan tonttiaan saaden korvaukseksi sen osan tonttia N:o 10, jota ei käytettäisi laajentamiseen. Tämän vaihdon kautta, jota Rakennuskonttori oli katsonut voivansa puoltaa, tulisi kustannus mainitun kadunkulmauksen laajentamisesta supistumaan menoihin Pikku Roopertinkadun talon N:o 10 lunastamisesta, Smk 180,000: — ja uuden katuosuuden tasottamisesta ja kivittämisestä Smk 32,650: — eli yhteensä Smk 212,650: —.

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 21 (Rhkn kirj. N:o 111).

Mitä tulee herra Sonckin ehdotukseen olivat sekä Palotoimikunta että Rakennuskonttori sitä evänneet, ollen se haitallinen palokunnan toimille liikkeellelähtiessä, ja oli Rakennuskonttori erityisesti huomauttanut että mainitun ehdotuksen tarkoittama tarve toistaiseksi voitaisiin toisella tavalla tyydyttää, nimittäin pitentämällä Merimiehenkatua ja Laivurinrinnettä läpi Punanotkon sekä laajentamalla kulmausta Pikku Roopertin- ja Kasarminkadun välillä, tai vaihtoehtoisesti laittamalla herra Sonckin suunnitteleman uuden kadun poikki eteläisen osan korttelia N:o 52.

Valittaessa aikaisemmin ehdotetun Pikku Roopertin- ja Kasarminkatujen välisen kulman leikkaamisen ja viimemainitun kadun aukasemisen välillä poikki eteläisen osan korttelia N:o 52 oli Rakennuskonttori katsonut etusijan liikennekannalta katsoen olevan annettava jälkimäiselle, huolimatta siitä että kustannukset uudesta kadusta, lasketut Smk:ksi 455,500:—, tulisivat melkoista suuremmiksi ja että kadun laittaminen tekisi välttämättömäksi saattaa toisenlaiseen tasoon eteläinen osa Korkeavuorenkadun mäkeä, jotenka tämä tulisi vielä jyrkemmäksi kuin nykyään. Tämän yhteydessä oli Rakennuskonttori puoltanut Korkeavuorenkadun tontin N:o 16 korttelissa N:o 59 lunastamista, jotta kävisi mahdolliseksi laajentaa Korkeavuorenkatua aijotun, korttelin N:o 52 halki kulkevan liikenneväylän ja uuden, Punanotkon läpi kulkevan kadun välisellä osalla. Kun hinta sanotusta tontista oli 145,000 markkaa ja järjestelyn jälkeen, jossa otettaisiin käytäntöön 3 metrin levyinen ala pitkin Korkeavuorenkatua, jäljelläoleva osa tonttia voitaisiin myydä 95,000 markasta, vaatisi mainittu kadunlaajennus 50,000 markan suuruisen kustannuksen ynnä 1,000 markkaa kadun tasottamisesta, eli yhteensä 51,000 markkaa.

Muista kadunjärjestelyistä oli Konttori katsonut ehdotuksen Hakasalmenkadun pitentämisestä läpi korttelin N:o 35 Pohjois-Esplanaadinkatuun olevan mitä pikimmin toteutettava, joten melkoisia helpotuksia saataisiin liikenteelle rautatieaseman ja kaupungin eteläisten osien välillä.

Yhteenvetona lausunnostaan nyt mainituista eri järjestelysuunnitelmista oli Rakennuskonttori ehdottanut:

hyljättäväksi ehdotuksen Pikku Roopertin- ja Ludviginkatujen välisen osan Korkeavuorenkatua alentamisesta;

osotettavaksi Smk 455,500:— kadun laittamista varten läpi korttelin N:o 52 arkkitehti Sonckin ehdotuksen mukaan;

myönnettäväksi 51,000 markan suuruisen määrärahan Korkeavuoren-

kadun laajentamista varten 3 metrin levydeltä Rata- ja Pikku Roopertinkatujen väliltä;

hyväksyttäväksi kadunaukaisut Punanotkossa pääasiassa yhtäpitävästi sen ehdotuksen kanssa, joka oli mietinnössä N:o 5 vuodelta 1906; sekä valtuutettavaksi Rakennuskonttoria keskustelemaan Aleksanterinkadun talon N:o 52 ja Pohjois-Esplanaadinkadun talon N:o 41 omistajain kanssa mahdollisesti tapahtuvasta Hakasalmenkadun pitentämisestä läpi korttelin N:o 35.

Omana lausuntonaan herra Sonckin ehdotuksesta mikäli se koski Korkeavuorenkadun alentamista viittasi Rahatoimikamari Palotoimikunnan lausuntoon, josta kävi selville että ehdotusta ei voitu toteuttaa saattamatta kaupunkia sen vaaran alaiseksi että sen pääpaloasema tulisi enemmän tai vähemmän kelpaamattomaksi tarkoituksensa, jonka ohessa kustannukset sen koskettamien talojen lunastamisesta tulisivat hyvin suuriksi; jonka nojalla Rahatoimikamari ehdotti että ehdotus ei antaisi aihetta sen enempään toimenpiteisiin.

Ehdotetusta uudesta kadusta läpi korttelin N:o 52 huomautti Rahatoimikamari, viitaten aikaisempaan n. s. Janssonin liikenneväylästä antamaansa lausuntoon, että mitään tähdellisiä muistutuksia nykyisiä liikenteitä vastaan kuudenteen ja seitsemänteen kaupunginosaan ei voitu esiintuoda sekä että ainoa toimenpide, joka niitten parantamiseksi oli tarpeen, oli pyöristää korttelin N:o 52 kaakkoinen kulmaus Pikku Roopertin- ja Kasarminkatujen välillä, ja kun tähän tarkoitukseen tarvittaisiin ainoastaan pieni osa tonttia N:o 10, saattaisi sellaisesta järjestelystä selvitä verrattain vähäisillä kustannuksilla. Laittamalla senlisäksi valiokunnanmietinnössä N:o 16 vuodelta 1905 ehdotetut uudet ajotiet läpi Punanotkon saataisiin kaupunginosille Laivurin- ja Merimiehenkatujen varrella mukava ja mahdollisimman suora liikenneyhteys Kauppatorin ja kaupungin keskustan kanssa. Mitään erityisiä etuja läpi eteläisen osan korttelia N:o 52 ehdotetusta kadusta, joka aiheuttaisi liikenneoloille epäedullisen Korkeavuorenkadun mäen toisinmuodostamisen, ei Rahatoimikamarin käsityksen mukaan ollut odotettavissa. Kamari epäsi senvuoksi myös viimeksimainitun ehdotuksen, vaikkapa se oli saavuttanut Rakennuskonttorin puollon, kuin myös sen yhteydessä ehdotetun Korkeavuorenkadun laajentamisen Pikku Roopertin- ja Ratakatujen väliltä.

Muista arkkitehti Sonckin asemapiirustuksessa huomautetuista järjestysehdotuksista oli Rahatoimikamari yhtä mieltä Rakennuskonttorin kanssa.

Rakennuskonttorista lähteneestä ehdotuksesta pidentää Hakasalmenkatua läpi korttelin N:o 35 lausui Kamari että sillä liikennettä Rautatieasemalle välittävällä oikotiellä, joka siten saataisiin, ei ollut mitään saannottavaa merkitystä, jonka vuoksi ja katsoen tämän aiheuttamiin suuriin kustannuksiin Rahatoimikamari ei voinut puoltaa mainittua ehdotusta.

Kun Lisätyn Valtuuston vaalit asian käsittelyä varten oli toimitettu, esitettiin ¹⁾ kokouksessa toukokuun 29 päivänä uusien ja parannettujen liikenneväylien rakentamista koskevassa kysymyksessä syntyneet edellämainitut asiakirjat ja päätti Lisätty Valtuusto hyljätä insinööri K. Janssonin alkuperäisen ehdotuksen suoranaisen liikenneväylän laittamisesta Erottajan- sekä Iso- ja Pikku Roopertinkatujen risteyksestä, joka kulkisi läpi korttelin N:o 94 ja Punanotkon Tehtaankatuun ja edelleen Rantakatuun saakka, kuin myös arkkitehti Lars Sonckin ehdotuksen Korkeavuorenkadun alentamisesta Pikku Roopertin- ja Ludviginkatujen väliltä sekä saman kadun laajentamisesta Rata- ja Pikku Roopertinkatujen väliltä; herra Homénin vastalauseessa valiokunnanmietintöön N:o 16 vuodelta 1905 ehdotettu korttelin N:o 94 läpimurtaminen sai myös raueta, samoin kuin äskenmainitussa mietinnössä esitetty ehdotus Ison Roopertinkadun tontin N:o 1 kulman pyöristämisestä. Mitä tulee kysymykseen liikenneolojen parantamisesta Kasarmin- ja Pikku Roopertinkatujen kulmassa hyljättiin samoin herra Sonckin esittämä ehdotus uuden kadun laittamisesta läpi eteläisen osan korttelia N:o 52. Lisäksi päätettiin että Kasarmin- ja Pikku Roopertinkatujen kulmausta pyöristettäisiin, sekä että siinä tarkoituksessa tontit N:o 10 Pikku Roopertinkadun ja 11 Kasarminkadun varrella ostettaisiin; kysymyksen yhteydessä kahden viimeksimainitun tontin ostamisesta päätettiin jättää varsinaisen Valtuuston huoleksi Rahatoimikamarin ehdotuksesta tehdä päätös näiden tonttien niitten osien myymisestä, joita ei tarvittaisi kyseessäolevaan kadunlaajennukseen, ynnä myös lainan ottamisesta pitemmäksi maksuajaksi kuin kahdeksi vuodeksi kauppahintojen suorittamiseksi, kuin myös asianomaisen vahvistuksen aikanaan hankkimisesta päätökselle lähinnämainitusta kysymyksestä. Lopuksi katsoi Lisätty Valtuusto Punanotkon järjestelyä koskevan kysymyksen käsittelyn kuuluvan varsinaiselle Valtuustolle ynnä myös ensi sijassa varsinaisen Valtuuston olevan otettava käsiteltäväkseen nostettu ehdotus Hakasalmenkadun pidentämisestä läpi korttelin N:o 35.

¹⁾ Lis. Valt. pöytäk. toukok. 29 p. § 1.

Kun varsinainen Valtuusto otti käsiteltäväkseen sille siten lykätty kysymykset, päätti ¹⁾ se Punanotkon katusuunnitelmien uudelleenjärjestämiseen nähden hyväksyä Rakennuskonttorin tekemän ennenmainitun ehdotuksen, jotavastoin esitys Hakasalmenkadun pitentämisestä hyljättiin.

Sittemmin jätti Rahatoimikamari saamansa tehtävän mukaisesti Rakennuskonttorissa tehdyt piirustukset Punanotkoa ja mainittuja Kasarminkadun N:o 10 sekä Pikku Roopertinkadun N:o 11 koskevaa kaupunginasemakaavan muutosta varten, ja päätti Valtuusto kuulustettuaan Terveyshoitolautakuntaa jättää K. Senaattiin anomuksen vahvistuksesta ensinmainittua aluetta ²⁾ koskevalle ehdotukselle, jotavastoin Valtuusto jätti ³⁾ asian sillensä, mikäli se koski kyseessäolevia tontteja, koska oli nostettu kysymys taidepalatsin rakentamisesta viereisille Kasarminkadun tonteille N:ot 8, 9 ja 10, jossa olisi fasaadi myös etelään päin.

Valtuustolle jätetyssä, maaliskuun 4 päivänä päivätyssä kirjelmässä oli Suomen Puutarhayhdistyksen johtokunta maininnut, että yhdistys alkupuolella kaksikymmennelivuotista olemassaoloansa oli ollut verrattain vakavalla taloudellisella pohjalla, vaikka yhdistyksen toiminta-alaa vuosi vuodelta olikin täytynyt laajentaa. Nyt oli kumminkin yhdistyksen vuonna 1904 Hallitukselle tekemä anomus yhä jatkuvasta avustuksesta sen puutarhurikoulun ylläpitämiseksi hyljätty, epäys, joka seurauksiltaan oli sangen vaikeata laatua yhdistyksen toiminnalle. Suuri tappio oli sitäpaitsi vähän aikaisemmin kohdannut yhdistystä, kun johtokunnan monivuotinen puheenjohtaja Kenraali J. af Lindfors oli kuollut, joka taloudellisessa suhteessa oli auliisti avustanut sitä. Nämä yhdistyksen olemassaoloa syvästi koskevat tapaukset olivat johtokunnassa herättäneet epäilyksiä oliko mahdollista edelleen jatkaa ja ylläpitää yhdistyksen tarkoituksperiä, jommoisina ne sen säännöissä olivat lausuttuina, etenkin kun yhdistyksen rahallinen asema samalla oli kovin huolestuttava. Tosin osoitti tulos yhdistyksen toiminnasta vuonna 1904, että sitä, jos liikettä harjoitettaisiin pääasiallisesti kauppapuutarhana, voitaisiin kärsimättä taloudellista tappiota ylläpitää; mutta koska yhdistys ei siten täyttäisi varsinaista tarkoituksperiänsä, oli se mielipide päässyt vallalle, että sen varat toisin käytettyinä voisivat hyödyllisemmällä tavalla täyttää ne tarkoituksperät, joihin yhdistyksen perustamisella oli pyritty.

Anomus Punanotkoa koskevista kaupungin asemakaavan muutoksesta.

Kysymys O. Y. Suomen Puutarhayhdistyksen varojen ja velkojen lunastamisesta.

1) Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 23. — 2) S:n s:n marrask. 27 p. § 29. — 3) S:n s:n marrask. 13 p. § 7.

Tähän katsoen ja koska yhdistyksen omaisuuden rahaksimuutto yhtäkkiä tekisi tyhjäksi kaikki ne aatteelliset päämäärät, joitten hyväksi yhdistys oli työskennellyt, oli Johtokunta Valtuustolle esittänyt kysymyksen, katsoisiko Valtuusto kaupungin etujen mukaiseksi ottaa huostaansa tämän vuoden lopussa tai mahdollisesti heinäkuun 1 päivästä 1907 yhdistyksen varat ja velat. Tähän tarjoumukseen oli yhdistys kuitenkin katsonut olevan asetettava seuraavat ehdot, nimittäin:

1:ksi) että kaupunki sitoutuisi talvipuutarhana pitämään kunnossa ja yleisölle avoimena n. s. palmuhuonetta, kuin myös

2:ksi) että kaupunki ottaisi huostaansa Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine rahastoineen sekä vastaisuudessa ylläpitäisi sitä virkistyspaikkana kaupungin asukkaille, käyttäen rahastoja lahjoittajan Kauppaneuvos H. Borgströmin määräämällä tavalla, ja muutenkin noudattaisi siihen kuuluvia ehtoja, mikäli niillä vielä on käyttökelpoisuutta.

Vaadittuna antamaan tarjoumuksesta lausunnon oli Puutarhalautakunta toimituttanut Yhdistyksen kiinteimistön tarkastuksen ja arvioimisen katselmuslautakunnalla, johon kuuluivat Puutarhalautakunnan jäsenet arkkitehti M. Scherfbeck ja kaupungininsinööri G. Idström sekä varamiehinä puutarhuri H. Wasastjerna ynnä puutarhuri Björn Lindberg ja kaupunginrakennusmestari S. Hongell, sekä mainitsi 17 päivänä syyskuuta päivätyssä lausunnossaan ¹⁾ lyhyesti seuraavaa, ensiksi yhdistyksen rahallisesta asemasta, mikä kävi selville edellämainitusta anomuskirjelmästä ja yhdistyksen tileistä vuodelta 1905:

Sittenkun Kauppaliike H. Borgström ja Kumpp. ja Kenraali af Lindforsin perilliset olivat lahjoituskirjalla helmikuun 5 päivältä 1904 lyhentäneet 150,000 markan suuruisella summalla saataviansa yhdistykseltä ja kun Puutarhayhdistyksen vuosikokouksessa mainittuna vuonna tehdyn päätöksen mukaisesti yhdistyksen varojen arvoa oli melkoisesti alennettu, näytti yhdistyksen tilinpäätös mainitulta vuodelta vastaavaa 344,450 markan 71 pennin arvosta ja vastattavaa, paitsi osakepääomaa 27,200 mk, 164,516 markan 57 pennin suuruisen summan.

Tilinpäätöksen mukaan vuodelta 1905 tekivät taas varat, joista oli

rahaa ja saatavia Smk	17,661: 33
arvopapereita	4,000: —
kalustoa	12,138: 85

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 30 ynnä liitteet I—VII.

kasvituotteita y. m.	85,923: 02
Meilansin rakennukset	14,000: —
Rakennukset	216,300: —
	yhteensä Smk 350,023: 20

Sitävastoin rasittivat yhdistystä saman tilinpäätöksen mukaan seuraavat velat:

Professori ja Rouva G. Mittag-Lefflerille	100,000: —
tämän summan korko vuodelta 1905	5,000: —
eri velkojille	23,512: 15
johtaja C. F. Wardille, palkkiota	4,905: 75
	eli yhteensä Smk 133,417: 90

Yhdistyksen vastattavien joukkoon otettiin sitäpaitsi kaksi Kauppaneuvos H. Borgströmin lahjoittamaa rahastoa »Alppipaviljongin takuurahasto» ja »Lahjarahasto Alppimäen kaunistamiseksi», yhteensä Smk 33,033: 50 sekä »Lahjarahasto Arkkitehti A. Th. Deckerin muistoksi», tehdän 10 osaketta Suomen Höyrylaivaosakeyhtiössä.

Tämän jälkeen siirtyi Lautakunta tekemään selkoa Puutarhayhdistyksen synnystä ja sen oikeudellisesta suhteesta Helsingin kuntaan ja mainitsi että kysymys puutarhayhdistyksen muodostamisesta, joka jo alussa 1860-lukua oli herätetty, toteutettiin vuonna 1873, jolloin asiaa harrastavien henkilöjen kokouksessa valittiin toimikunta ryhtymään valmistaviin toimenpiteisiin yhdistyksen aikaansaamiseksi. Kun sopiva paikka ajotun yhdistyksen toiminnalle oli valittu Töölön puistosta (nykyisellä Eläintarhan alueella), mikä n. s. Töölön puistoyhtiön perustama ja siihen asti ylläpitämä puisto vuoden 1875 lopussa joutui jälleen kaupungin huostaan, myönsi Valtuusto toimikunnan tekemästä anomuksesta, m. m. sillä edellytyksellä että yhdistys ennen vuoden 1881 loppua saataisiin aikaan, sille seuraavat edut, jotka ovat merkittyinä Valtuuston kokouksessa kesäkuun 29 päivänä 1875 pidettyyn pöytäkirjaan, nimittäin:

»1:ksi) Yhdistyksen vapaasti käytettäväksi luovutetaan, niin kauan kun yhdistys täyttää lausumiansa tarkoitusperiä maamme puutarhahoidon kohottamiseksi mallikelpoisesti viljelemällä maassamme kasvavia yrttejä ja kasveja ynnä myös koettamalla totuttaa meikäläiseen ilmaan ulkomaisia kasveja, sekä käytännöllisten puutarhuries kehittämiseksi ajan vaatimusten mukaan, ei kuitenkaan viittäkymmentä vuotta

pitemmäksi aikaa, se 20,24 tynnyrinalan suuruinen alue länsipuolella rautatietä olevasta osasta Töölön puistoa, joka toimikunnan anomukseen liitettyllä kartalla on merkittynä punaisella viivalla; kuitenkin ei ole yhdistyksen lupa millään tavalla sulkea sitä suurta kävely- eli ajotietä ympäri puiston, joka kulkee mainitun alueen halki.

2:ksi) Ehdolla että yhdistyksen laitokset eivät tule kauppapuutarhan luontoisiksi, vaan pidetään vastamainittujen tarkoituksensa mukaisina, vapautetaan yhdistys vuoden 1900 loppuun asti kaikista kaupungille sekä maa-alasta että sinne rakennettavista huoneuksista, rakennuksista ja laitoksista suoritettavista veroista.

3:ksi) — — — — —

4:ksi) Siltä varalta että yhtiö, jo alettuansa toimintansa, jostakin syystä, jota se itse ei ole aiheuttanut, hajoi, oikeutetaan yhdistys ottamaan pois ja hyödyksensä käyttämään alueella olevat huoneukset ja rakennukset ynnä kiinteät ja irtaimet laitokset puusta, metallista tai kaavastusta kivistä sekä niillä olevat istutetut kasvit kaikkea laatua, jotka ovat yhdistyksen omistusaikana sen toimesta ilmestyneet, lukuunottamatta puita ja pensaita, jotka ovat istutetut alueen kaunistamiseksi, mitkä, samoin kuin myös maa hyvässä kunnossa sekä kasvava metsä, on luopuessa jätettävä kaupungin käytettäväksi ilman mitään korvausta».

Edellämainitun anomuksensa yhteydessä oli toimikunta anonut että yhdistyksen alueeseen liitettäisiin myös rautatien itäpuolella oleva alue, suuruudeltaan 14,05 tynnyrinalaa, minkä Töölön puistoyhtiö erityisenä tiluksena hallintoajakseen oli luovuttanut kauppaneuvos H. Borgströmille Alppipaviljongin ravintolan rakentamista varten, ja minkä alueen kauppaneuvos Borgström toimikunnan valtuutetuille jätetyssä kirjelmässä maaliskuun 27 päivästä 1874 oli selittänyt aikovansa lahjoittaa Puutarhayhdistykselle seuraavilla lahjoittajan asettamilla ehdoilla:

1:ksi) paikalla olevat huoneukset ja rakennukset, joita ovat ravintolapaviljonki kuistineen, ulkokuonerakennukset, jääkellari, musiikkipaviljonki ja avoin halli, sekä rakenteella oleva huvimaja mäellä viertotien länsipuolella, ovat aina pidettävät täyteen arvoonsa palovakuutetuina;

2:ksi) huoneukset ja rakennukset tulee Puutarhayhdistyksen pitää hyvässä kunnossa ja jos tuli ne joko osaksi tai kokonansa hävittää, on palovakuutuskorvaus, ynnä mitä vuosivuokraa tiluksesta on käytettävissä, pantava sen kuntoonlaittamiseen tai uudelleenrakennettava, mikä siten on joutunut hukkaan;

3:ksi) samoin pitää puutarhayhdistys huolta kyseessäolevalla alueella olevista laitoksista, ynnä siihen kuuluvien vesisäilöjen puhtaanapidosta vesiheinästä, jonka ohella puutarhayhdistyksen mikäli tulot, jotka ovat vuosittain nousseet 2,500 markkaan, siihen riittävät tai yksityisiä lisä tarkoitusta varten mahdollisesti tulee, on yhä edelleen kaunistettava aluetta, etupäässä Alpin vuorenkukkulaa; sekä

4:ksi) Puutarhayhdistys ei saa, ilman niitten viranomaisten suostumusta, joitten hallussa Töölön puisto kulloinkin on, sulkea kyseessäole-

van alueen poikki laitettua viertotietä, eikä myöskään yksityiselle henkilölle, olkoonpa tarkoitus mikä hyvänsä, antaa vuokralle mitään osaa siitä alueesta, minkä Kauppaneuvos Borgström edellämainitulla tavalla on yhdistykselle luovuttanut.

Erityisessä kirjelmässä Töölön puistoyhtiön Johtokunnalle huhtikuun 2 päivältä 1874 oli Kauppaneuvos Borgström senlisäksi, siltä varalta että Alppipaviljonki syystä tai toisesta ei joutuisi aiotun Puutarhayhdistyksen huostaan tai tämä muodostuttuansa jonkin ajan kuluttua senjälkeen lakkaisi, selittänyt, että Alppipaviljongin alueella olevat huoneukset, rakennukset ja laitokset tai muut näitten tuloilla laitettut rakennukset niihin kuuluvine omaisuuksineen, mitkä kaikki sellaisessa tapauksessa joutuisivat Kauppaneuvos Borgströmin tai hänen oikeudenomistajainsa haltuun, luovutettaisiin Töölön puistoyhtiölle tai kaupungille, jos sen hallussa maa silloin on, ilman lunastussummaa tai muuta korvausta pääasiassa seuraavilla ehdoilla:

että laitos erityisenä tiluksena säilytetään ravintolaliikkeen harjoittamiseksi;

että tilus, jos maa on siirtynyt kaupungin huostaan, vapautetaan kaikista maksuista kaupungille;

että, jos maa on kaupungin hallussa, laitoksen hallinnosta ja hoidosta pitävät huolta kaupunginviranomaiset, ollen Kauppaneuvos Borgströmillä tai hänen oikeudenomistajillansa oikeus ilmoittamalla siitä Maistraatille, ottaa neuvottelevina osaa hallintoon;

että oikeus ravintolaliikkeen harjoittamiseen yhdeksi tai useammaksi vuodeksi annetaan vuokralle ja siinä etupäässä kiinnitetään huomio henkilöön, joka antaa varmat takeet siitä että laitos edelleenkin pysyy yleisön suosiossa;

että rakennukset ovat pidettävät vakuutettuina tulenvaaraa vastaan; sekä

että tulot käytetään laitoksen ylläpitämiseen ja säästöä saataessa Alppimäen kaunistamiseen tai laitoksen laajentamiseen.

Harkittuansa tätä osaa toimikunnan anomuksesta päätti Valtuusto edellämainitussa kokouksessa kesäkuun 29 päivänä 1875 m. m. seuraavaa:

hyväksymällä Kauppaneuvos H. Borgströmin tekemän, niitten rakennusten mahdollisesti tapahtuvan luovutuksen, jotka hän oli kyseessäolevalle alueelle rakennuttanut, ja ne ehdot, jotka hän oli luovutukseen sitonut, luovuttaa puutarhayhdistykselle mainitun alueen, kuitenkin sillä ehdolla että aluetta ei suljettaisi yleisön käytettävistä; sekä

vapauttaa yhdistyksen aina vuoden 1900 loppuun saakka kaikista sekä maasta että siihen rakennetuista rakennuksista suoritettavista veroista;

ja olisivat muutoin kaupungin viranomaiset oikeutetut valvomaan, jos he niin haluavat, Kauppaneuvos Borgströmin tekemien säädösten voimassapitoa ja ellei yhdistystä saataisi aikaan tai jos se menettäisi käyttö-oikeutensa luovutettuun maahan, mikä siinä tapauksessa jälleen siirtyisi kaupungille, kirjelmässä Töölön puistoyhtiön johtokunnalle huhtikuun 2. päivältä 1874 olevan Kauppaneuvos Borgströmin vakuutuksen mukaisesti, ottamaan huostaansa sen tilukselle rakentamat huoneukset, rakennukset y. m. Kauppaneuvos H. Borgströmin määräämillä ehdoilla tai velvottamaan hänet tai hänen oikeudenomistajansa poistamaan ne puistosta.

Kun aiottu Puutarhayhdistys Kauppaneuvos Borgströmin lisälahjoituksista oli saanut toiveita niin suurista vuotuisista tuloista että yhdistyksen perustaminen voitiin pitää varmana, salli Valtuusto, toimikunnan siitä tekemän anomuksen johdosta, päätöksellä marraskuun 21 päivältä 1876, toimikunnan heti ottaa haltuunsa yhdistykselle varatun alueen Töölön puistosta ynnä myös Alppipaviljonkiin kuuluvan alueen, velvottaen toimikunnan ennen vuoden 1881 loppua joko luovuttamaan nämä alueet perustetulle puutarhayhdistykselle tai myös jättämään ne kaupungille.

Joulukuun 28 päivänä 1881 ilmoitti toimikunta Maistraatille että yhdistys oli alkanut toimintansa, jotenka sen käyttöoikeus edellämainittuihin kahteen alueeseen sopimuksen mukaisesti oli lakkaava vuoden 1931 lopussa.

Lopuksi ilmoitti Lautakunta että Puutarhayhdistykselle Valtuuston päätöksellä huhtikuun 26 päivältä 1882 oli lisäksi annettu 9 kapeanalan 630 neliöjalan suuruinen alue Eläintarhan puiston koillisessa osassa puun- taimiston perustamista varten samaksi ajaksi ja samoilla ehdoilla kuin edellä oli määrätty, että Valtuusto marraskuun 22 päivänä 1887 maksuttomasti 10 vuodeksi luovutti yhdistykselle pienen lisäalueen eteläpuolella yhdistyksen laitoksille varattua paikkaa, kuin myös että yhdistyksen käytettävissä oli sopimuksen nojalla heinäkuun 21 päivältä 1892 alue, käsittän 24,950 ha maata Meilansin tilan alueesta jonka alueen vuokra-aika päättyi marraskuun 1 päivänä 1922.

Harkitessaan Puutarhayhdistyksen nyt esilläolevaa tarjoumusta yhdistyksen maa-alueitten haltuunotosta siellä olevine laitoksineen oli Puutarhalautakunta havainnut että tarjoumukseen suostuminen pääasiallisesti oli riippuvainen niistä eduista, mitkä paikka voisi tarjota kaupungin tulevan varapuutarhan perustamiseksi, mikä kysymys oli päiväjärjestyksessä. Tämän selville saamiseksi oli Lautakunta jättänyt kaupungin-puutarhurin toimeksi laatia suunnitelman varapuutarhan laittamiseksi

mainitulle alueelle käyttäen samalla hyväksensä mahdollisuutta myöten paikalla olevia laitoksia, ja osotti kaupunginpuutarhurin tekemä kustannusehdotus 95,334 markan loppusumman. Edellyttäen että tämä suunnitelma pantaisiin täytäntöön oli Puutarhalautakunta antanut arvioida Puutarhayhdistyksen alueilla olevat rakennukset, jolloin Töölön puistossa olevat rakennukset oli arvioitu yhteensä 34,000 markan arvoisiksi ja rakennukset Meilansissa 5,500 markan arvoisiksi eli yhteensä 39,800 markan arvoisiksi. Paitsi mainittuja rakennuksia kuului kaupungille tarjottuun omaisuuteen n. s. talvipuutarha (palmuhuone) ja Alppilan ravintola kaikkine rakennuksineen; edelliselle, jonka kuntoonpanon oli laskettu vaativan 10,000 markan suuruisen kustannuksen ja vuotuisen hoidon 5,000 markkaa, oli Lautakunta pannut 100,000 markan suuruisen arvon; jälkimäisestä ynnä talousrakennuksista, jotka oli arvioitu 65,000 markaksi, lausui Lautakunta että se edellämainittujen lahjoitusehtojen nojalla olisi *ilman lunastusta* kaupungille jätettävä. Näitten rakennusten arvoa ei siis voitu ottaa lukuun kaupungille tulevana vastikkeena. Mitä tulee yhdistyksen tarjoumuksessa olevaan ehdotukseen että kaupunki ottaisi huostaansa ennenmainitut kaksi rahastoa, yhteensä noin 33,000 markkaa, mitkä Kauppaneuvos Borgström lahjoituskirjelmillä huhtikuun 2 päiväältä 1874 ja huhtikuun 8 päiväältä 1876 oli lahjoittanut Alppipaviljongin talouden turvaamiseksi ja Alppimäen kaunistamiseksi, oli Lautakunta sitä mieltä, että niitä olisi hoidettava lahjoittajan määräysten mukaisesti, samoin kuin myös arkkitehti Th. Deckerin muistoksi lahjoitettua rahastoa, arvoltaan 4,000 markkaa. Sitävastoin kaupungin ei pitäisi vastaanottaa yhdistyksen kalustoa, velottavia saatavia eikä rahavaroja ottaen siitä päällelleen vastuunalaisuuden erinäisistä juoksevista veloista ja velottavista saatavista. Vastattavien joukkoon jäisi siten, paitsi osakepääomaa, ainoastaan velka Professori Mittag-Lefflerille ja hänen vaimolleen nousten kasvaneine korkoineen tasaluvuin 110,000 markkaan, jota summaa suuremmaksi yhdistykselle mahdollisesti suoritettavaa lunastushintaa ei olisi määrättävä. Menot varapuutarhan perustamisesta Puutarhayhdistyksen alueelle nousisivat siten yhteensä 205,334 markkaan, niistä 95,334 markkaa suoranaista perustuskustannusta ja loput mainittua lunastusta. Kaupunginpuutarhurin laskujen mukaan tulisi mainitun puutarhan perustaminen aikaisemmin ehdotetulle alueelle Savilan tilalla vaatimaan 146,625 markkaa. — Huolimatta tästä suuresta erotuksesta kustannuksissa tahtoi Lautakunta kuitenkin puoltaa Puutarhayhdistyksen

tarjoumuksen hyväksymistä edellä mainituilla ehdoilla, etupäässä taakseen siten kaupungille sen paikan Eläintarhasta, missä yhdistyksen laitokset sijaitisivat. Edelläesitetyillä perusteilla esitti Puutarhalautakunta Valtuuston päätettäväksi:

että kaupunki vuoden 1906 lopussa ottaisi huostaansa Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiölle määrääjäksi luovutetun alueen Eläintarhan puistoa, joka on länsipuolella rautatierataa sekä kaupungille kuuluvalla Meilansin tilan maalla, yhdistyksen siinä tarkoituksessa tekemän tarjoumuksen mukaisesti ynnä kaikki siellä olevat talot, rakennukset ja muut laitokset, puut, pensaat ja kasvavan metsän maan ollessa nykyisessä kunnossaan, seuraavilla ehdoilla, nimittäin:

että kaupunki korvaukseksi siten vastaanottamastaan omaisuudesta ottaisi vastataksaan yhdistyksen velan suorittamisesta Professori G. Mittag-Lefflerille ja hänen rouvallensa, joka velka teki 100,000 markkaa ynnä sille kasvaneen koron, laskettuna 5 % mukaan;

että kaupunki senohella sitoutuisi talvipuutarhana kunnossapitämään Kenraali J. af Lindforsin yhdistykselle lahjoittamaa n. s. palmuhuonetta sekä pitämään sen avoimena yleisölle; kuin myös

että kaupunki, luettuna seuraavan vuoden alusta, ottaisi haltuunsa Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine rahastoineen sekä vastaisuudessa kunnossapitäisi sitä virkistyspaikkana kaupungin asukkaille, käyttäen rahastoja lahjoittajan Kauppaneuvos H. Borgströmin määräämällä tavalla, sekä ottaen muutoin huomioon siihen sidotut ehdot, mikäli niillä vielä oli käyttökelpoisuutta;

ollen Puutarhayhdistys muuten oikeutettu mielensä mukaan käyttämään omistamiensa kalustoja, kasvivarastoja, velottavia saataviansa sekä rahavarojansa, jotavastoin Arkkitehti Th. Deckerin perillisten yhdistykselle lahjoittama rahasto, 10 kpl. Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön osakkeita, olisi jätettävä kaupunginrahaston hoidettavaksi.

Mietintöön oli liitetty mainitut asiakirjat, sopimus- ja lahjoituskirjat Puutarhayhdistykselle sekä kaupunginpuutarhurin edellämaintussa suhteessa tekemä suunnitelma ja kustannusehdotus.

Tätä mietintöä esiteltäessä päätti ¹⁾ Valtuusto kehoittaa Maistraattia ryhtymään toimenpiteisiin lisätyn Valtuuston valitsemiseksi puheenalaisen kysymyksen käsittelyä varten, jonka ohella asia muutoin lykättiin

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 22.

Rahatoimikamariin selvityksen saamista varten etenkin mitä tulee asian taloudelliseen puoleen.

Marraskuun 17 päivänä päivätyssä lausunnossaan ¹⁾ esiintoi Raha-toimikamari, joka pääasiallisesti oli voinut yhtyä Puutarhalautakunnan esittämään selvitykseen, tästä tehdyistä johtopäätöksistä eriäviä näkökohtia: Mitä ensinnä tulee Alpin alueeseen näytti Kamarin, kuten myös Lautakunnan mielestä, lahjoitusasiakirjoista selvästi käyvän ilmi, että se lunastuksetta oli joutuva kaupungin haltuun. Eläintarhan palmuhuone voitiin Kamarin mielipiteen mukaan arvioida 24,000 markaksi. Yhdistyksen kalustoa ja kasvivarastoa ei Kamari, samoin kuin Puutarhalautakunta, katsonut olevan syytä ottaa huostaansa, yhtävähän kuin yhdistyksen perittäviä saatavia.

Mitä tulee Yhdistyksen vuokra-alueeseen Meilansissa siihen kuuluvine rakennuksineen, jotka Yhdistys oli arvioinut 14,000 markan arvoiseksi, ei se ollut, mikäli Rahatoimikamari oli saanut selville, kelvollinen kaupungin tarpeisiin tulevaa varaputaria varten tai muuhun tarkoitukseen tarpeellinen ja koska kyseessä olevain rakennusten korjaus ja vuotuinen kunnossapito tuottaisi kaupungille vain menoja, mutta ei mitään suoranaista tai välillistä hyötyä, näytti Kamarista soveliaammalta, että Puutarhayhdistys itse rahaksimuuttaisi tämän osan omaisuuttansa, kuin että se joutuisi kaupunginhallituksen niskoille. Kamarin mielestä ei myöskään Puutarhalautakunta, joka mietinnössään puolsi mainittujen rakennusten ostoa, kuitenkin vain 5,500 markan hinnasta, ollut tuonut esiin tämän ehdotuksensa tueksi sitovia syitä.

Samoin ei Kamari ollut voinut yhtyä Puutarhalautakunnan ehdotukseen niitten 10 Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön osakkeen lunastamisesta, jotka oli jätetty Puutarhayhdistykselle rahaston perustamista varten ilman tarkemmin määrättyä tarkoitusta »Arkkitehti Th. Deckerin muistoksi». Sillä itsestään selvää oli että, jos kaupunki ottaisi ne haltuunsa, niitä ei käynyt rahaksi muuttaminen vaan olisi rahastona hoidettava ja että kaupungin siis ei voitaisi katsoa niillä saavan omaisuutta, josta kaupunki olisi oikeutettu suorittamaan kustannuksia. Sitä vastoin ei Puutarhayhdistykseltä sen hajaantuessa voitaisi kieltää oikeutta muuttaa rahaksi tämän rahaston varat, joita ei, kuten esim. Kauppaneuvos Borgströmin 12,000 markan suuruinen lahjoitus, minkä Puutarhayhdistys oli

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 46 (Rhkn kirj. N:o 274 marrask. 17 p.).

käyttänyt tarkoituksen tulematta täytetyksi, oltu lahjoitettu erityiseen tarkoitukseen.

Puutarhayhdistykselle suoritettava määrä oli siis: palmuhuoneesta Smk 24,000: — ja muista Töölön puistossa olevista huoneuksista ja rakennuksista Smk 34,000: — eli yhteensä Smk 58,000: — ja varapuutarhan perustamisesta Töölöön 95,334 markkaa eli siis kaikki yhteenlaskettuna Smk 153,334. Puutarhayhdistyksen tarjoumukseensa sitomiin ehtoihin nähden oli Rahatoimikamari sitä mieltä että kaupungin tulisi sitoutua talvipuutarhana kunnossapitämään useinmainittua palmuhuonetta Eläintarhassa, mutta ehdosta, että kaupunki, ottaessaan huostaansa Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine rahastoineen, sitoutuisi käyttämään niitä lahjoitusasiakirjoissa määrättyllä tavalla, oli Kamari sitä mieltä, että sitä ei pitäisi hyväksyä, ellei Puutarhayhdistys suorittaisi rahastojen pääomamäärää kaupunginrahastoon. Edelläesitetyn supisti Kamari seuraaviin ponsiin ja esitti että Valtuusto lisätyin luvuin päättäisi:

hylkäämällä tehdyn tarjoumuksen valtuuttaa Rahatoimikamaria ryhtymään Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiön johtokunnan kanssa neuvottelemaan korkeintaan 58,000 markan hinnasta Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiölle määrättyksi ajaksi luovutetun alueen Eläintarhan puistossa, länsipuolella rautatienrataa, ynnä kaikkien siinä olevien huoneuksien, rakennusten ja muiden laitosten, puiden, pensaiden ja kasvavan metsän lunastamisesta maan ollessa nykyisessä kunnossaan;

että tähän tarvittava summa suoritettaisiin lainavaroilla; sekä

että varsinainen Valtuusto päättäisi

että, jos mainittu tilus kaupungille luovutettaisiin, kaupunki sitoutuisi talvipuutarhana kunnossapitämään Kenraali J. af Lindforsin yhdistykselle lahjoittamaa palmuhuonetta sekä pitämään sen avoimena yleisölle; kuin myös

että kaupunki, kun Puutarhayhdistys lakkauttaisi toimintansa, ottaisi huostaansa Alppipaviljongin ravintolan ja vastaisuudessa käyttäisi ravintolaa ja tuloa siitä Kauppaneuvos H. Borgströmin kirjelmän mukaisesti huhtikuun 2 päivältä 1874.

Kun Lisätyn Valtuuston vaali oli toimitettu, esitettiin kokouksessa joulukuun 21 päivänä Rahatoimikamarin edellämäinnittu mietintö ynnä Puutarhayhdistyksen hallituksen jättämä uusi kirjelmä, jossa hallitus vastaten erinäisiin Rahatoimikamarin tekemiin väitelmiin mainittujen lahjoitusrahastojen hoidosta, teki esityksen sellaisesta sopimuksesta kaupun-

gin kanssa, että Valtuusto korvaukseksi hallintooikeudesta yhdistyksen Eläintarhan puistossa oleviin alueisiin ynnä omistusoikeudesta kaikkiin siellä oleviin rakennuksiin ja laitoksiin tammikuun 2 päivänä 1907 suoritaisi käteisessä rahassa 100,000 markkaa tai myös ottaisi kaupunki vastataksensa yhdistyksen koko rahavelan takaisinmaksamisesta Professori Mittag-Lefflerille ja hänen rouvallensa ynnä sille määrätyn koron suorittamisesta 1907 vuoden alusta alkaen, jotavastoin hallitus sitoutuisi kaupungin rahatoimilaitokselle heti suorittamaan »rahaston Arkkitehti Th. Deckerin muistoksi», joka silloin arvioitiin 10,000 markaksi, sekä viimeistään huhtikuussa 1908 »lahjoitusrahaston Alppimäen kaunistamiseksi» 21,000 markalla, kuin myös senlisäksi yhdistyksen jäljelläolevan omaisuuden rahaksimuuton tultua loppuun suoritetuksi antamansa tilityksen mukaan maksamaan rahatoimilaitokselle sen summan, mikä mahdollisesti oli lisäksi tullut, ja pitäisi viime mainitun summan myös tulla lisätyksi mainittuun lahjoitusrahastoon.

Hyljäten tämän tarjoumuksen päätti¹⁾ Lisätty Valtuusto tehdä Puutarhayhdistykselle vastatarjoumuksen yhtäpitävästi Rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen kanssa ja että jos yhdistys olisi halukas suostumaan mainittuun tarjoumukseen, yhdistyksen puheenalaisen omaisuuden lunastamiseen tarvittava 58,000 markan suuruinen summa hankittaisiin ottamalla mainitun summan suuruinen laina kuuden vuoden takaisinmaksuajalle. Senohella jätettiin Varsinaisen Valtuuston päätettäväksi niistä ehdotuksista, jotka olivat Rahatoimikamarin lausunnon kahdessa viimeisessä ponnassa.

Sittenkun Rautatiehallitus oli Valtuustolle esittänyt tiedustelun siitä, oliko ja mistä hinnasta kaupunki halukas valtionrautateille luovuttamaan erinäisiä oheenliitetyle asemakartalle merkittyjä, rautatien varrella Helsingin ja Oulunkylän välillä olevia maa-alueita, oli Rahatoimikamari, jolle asia lausunnon antamista varten oli lykätty, määrännyt pidettäväksi katselmuksen mainituilla alueilla. Toimituksessa havaittiin kyseessä olevien alueitten, yhteensä 8,140 ha pinta-alaltaan, olevan osaksi korkeata jyrkkää vuorta tai jyrkästi viettävää vuorista metsämaata, osaksi pelto- ja niittymaita, sekä kaksi, yhteensä 1,908 ha käsittävää osaa Töölön- ja Eläintarhanlahdesta, ja tultaisiin näitä alueita anomusasiakirjain mukaan käyttämään osittain paikaksi uusille matkustajaliikettä varten aiotuille rai-

Erinäisten alueitten luovuttaminen valtionrautateitten tarpeisiin.

¹⁾ Lis. Valt. pöytäk. jouluk 21 p. § 1.

teille, osittain Helsingin ja Fredriksbergin asemain laajentamiseen. — Antamassaan lausunnossa¹⁾ huomautti Rahatoimikamari että koska kyseessä olevat laajennukset ja laitokset olivat tarpeen pääkaupungin nopeasti kasvavan rautatieliikenteen tyydyttämiseksi ja turvaamiseksi, pitäisi kaupungin suostua Rautatiehallituksen anomukseen. Tällöin pitäisi kuitenkin ottaa huomioon että voimassaoleva asemakaava edellytti ratavallin puhkasemisen niiltä paikoilta, mistä Helsingin- ja Eläintarhankadut tulisivat jatkumaan länteenpäin, ja että nykyinen jalkatie pitkin rautatiepenkereen eteläistä sivua Kaisaniemen ja Eläintarhan välillä oli sillä alueella, jonka Rautatiehallitus nyt kyseessäolevaan tarkoitukseen ottaisi käytettäväkseen. Ne siltalaitteet, jotka edellämainituilla paikoilla aiheuttaisi rautatiepenkereen laajentaminen, kuin myös viimeksimainitun jalkatien korvaaminen tulisivat tietenkin tapahtumaan Rautatiehallituksen kustannuksella, mutta yhtäaikaan näitten töitten kanssa olisi myös kaupungille kuuluvat edellämainitut penkereenmurtamiset Helsingin- ja Eläintarhankatuja varten suoritettava, samalla kun tarpeelliset täyttämiset olisi tehtävä länsipuolella pengertä yli Töölönlahden siten valmistaakseen kaupungille tilaisuuden laittaa tarpeen jo vaatiman välitystien Kallion ja Töölön kaupunginosien eteläisen osan välille. Koska viimeksimainittua työtä tuskin saatettaisiin suorittaa suorastaan kaupungin toimesta, katsoi Kamari että kaupungin pitäisi Rautatiehallitukselle tehdä esitys siitä että mainittu työ suoritettaisiin sanotun hallituksen huolenpidosta sitä vastaan että kaupunki maksuttomasti luovuttaisi valtionrautateille mainitut maa-alueet, arvoltaan Smk 108,143: 50. Rahatoimikamari ehdotti senvuoksi Valtuuston päätettäväksi että kaupunki korvauksetta luovuttaisi Valtiolaitokselle kaiken sen maan, mikä mainittuihin rautatienlaitteisiin oli tarpeen, kuitenkin ehdolla että Rautatiehallitus kustannuksellaan antaisi suorittaa: 1:ksi Helsingin- ja Eläintarhankatuja varten tarvittavat läpikulkupaikat, joitten vapaat ylikulkusillat kummaltakin paikalta olisi määrättävä 20 metrin levyisiksi sekä 2:ksi että Helsingin aseman laajentamisen yhteydessä ja sitä varten vedettyjen rajaviivojen ulkopuolelta edellämainittuja tielaitteita varten tarvittavat täytteet laitettaisiin 12 metrin levyisiksi, että Rautatiehallitus yhdistäessään tilukset muuhun rata-alueeseen hyvitäisi kaikki vuokraajat, joilla oli hallinto-oikeus erinäisiin osiin niistä, sekä että ruokamulta kyseessäolevilla alueilla olevissa peltotilkuissa pidätettäisiin kaupungille.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 131 kesäk. 7 p.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ Valtuusto, siihen katsoen että Rahatoimikamarin lausunnossa ei ollut ilmoitusta niitten töitten kustannuksien suuruudesta, joitten suorittamista Rautatiehallituksen toimesta Kamari oli ehdottanut, palauttaa asian Rahatoimikamariin täydennystä varten, jonka ohessa Kamaria kehoitettiin lausumaan mielipiteensä siitä, eikö olisi tarpeellista että tie laitettaisiin poikki pohjoisen osan Töölönlahden yli kulkevaa rautatiepengertä.

Tämän johdosta jätti Rahatoimikamari lisäselvityksen asiasta, jossa Kamari esitti²⁾ seuraavaa: Oheenliitetyn kustannusarvion mukaan tulisivat nyt kyseessäolevat työt vaatimaan yhteensä Smk 236,800: — suuruisen kustannuksen, josta Smk 57,000: — ehdotettuun täytepaikkaan pitkin rautatiepengertä poikki Töölönlahden, sekä loput vastaisuudessa rakennettaviin rautatiesiltoihin yli Helsingin ja Eläintarhankatujen. Mitä tulee kysymykseen mahdollisuudesta saada aikaan uusi tie yli rautatiepenkereen pohjoisen osan huomautettiin että Rautatiehallitus todennäköisesti ei sallisi tien laittamista, joka kulkisi radan poikki rautatieraiteitten tasalla, kun sitävastoin silta, joka yhdistäisi molemmin puolin rautatielinjaa Eläintarhassa olevat alueet, ei kohtaisi mitään estettä Rautatiehallituksen puolelta, vaikkapa siihen tarvittiinkin pieni ala rautateitten maata sekä sillan tukimaata että lyhyempiä teitä varten. Rakennuskonttorin tekemän ehdotuksen mukaan esitettiin sopivimpana paikkana mainitulle sillalle eteläistä osan Eläintarhanhuvilasta N:o 12, ja tulisi kustannus koko laitoksesta, joka oli hyvin tarpeellinen suoranaisena liikenneväylänä Kallion ja kaupungin lounaisten alueitten välillä, nousemaan Smk:aan 40,000: —. Rahatoimikamari ehdotti senvuoksi että Valtuusto hyväksymällä Kamarin edellämainitussa kirjelmässä kesäkuun 7 päivältä tehdyt esitykset, päättäisi että silta oheenliitetyn suunnitelman mukaan rakennettaisiin ja siihen tarvittavat varat vastaisuudessa osotettaisiin.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta jätti³⁾ Valtuusto, ennenkuin sen korvauksen suuruus määrättiin, mikä kaupungin pitäisi vaatia kyseessäolevien alueitten luovuttamisesta, Rahatoimikamarille toimeksi Valtuuston puheenjohtajan herra A. Norménin sekä herrojen Tallbergin ja Nyströmin avustamana ryhtyä neuvotteluihin Rautatiehallituksen kanssa vapaaehtoisen sopimuksen saavuttamiseksi asiassa ja pakkolunastusmenettelyn

1) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 34. — 2) Rhkn kirj. N:o 217 lokak. 4 p. —

3) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 22.

välttämiseksi, joissa neuvotteluissa kaupungin puolelta se vaatimus olisi tehtävä, että rautatiehallitus laittaisi ja kustantaisi sekä rautatiesillat yli Helsingin- ja Eläintarhankatujen jatkon, että myös sen uuden liikenneväylän, joka oli ehdotettu laitettavaksi yli pohjoisen pään Töölönlahden poikki kulkevaa rautatiepengertä; jos neuvottelut veisivät tarkoitettuun tulokseen, olisi asia sittemmin jätettävä Valtuuston ratkaistavaksi.

Kysymys erinäisten Eläintarhan huvilaluovuttamisesta sairaalaton-teiksi.

Sittenkun Valtuusto lähetepäätöksellä edellisen vuoden joulukuun 18 päivästä oli kehottanut¹⁾ Puutarhalautakuntaa jättämään Valtuustolle lausunnon nostetusta kysymyksestä luovuttaa Eläintarhan huvilain N:ojen 1, 2, 3, 4, 5 ja 14 alue ynnä osa N:oa 13 Valtiolaitokselle käytettäväksi tonttipaikoiksi erinäisille Yliopiston sairaaloille, antoi Lautakunta vaaditun lausunnon²⁾, missä se, huomauttaen kaupungin tarvitsevan puistoja ja väitellen Lääkäriseuran asiassa aikaisemmin antamaa lausuntoa vastaan, esitti että ehdotus puheenalaisten tonttein luovuttamisesta Valtiolaitokselle, ainakin asiain silloisessa tilassa, hyljättäisiin. Puutarhalautakunnan lausuntoon oli liitettyä alueesta karttaluonnos, johon oli tehty ehdotus uudeksi liikennetieksi läpi Eläintarhan huvila-alueen rautatiepenkereen pohjoisesta päästä Castréninkatuun; ja lausui Lautakunta mielipiteensä että tämän liikennetien tarve olisi myös otettava huomioon esilläolevaa kysymystä ratkaistaessa. Esiteltäessä Rahatoimikamarin lausuntoa asiasta marraskuun 30 päivästä 1905 sekä Puutarhalautakunnan lausuntoa päätti³⁾ Valtuusto hyljätä Lääkintöhallituksen esityksen.

Kysymys Töölön ja Taivallahden välisestä kanavasta.

Sittenkun satamakapteeni O. Andstén kirjelmässä huhtikuun 30 päivästä 1904 oli Valtuustolle esittänyt hyödyn ja tarpeellisuuden siitä että kanava kaivettaisiin Töölön- ja Taivallahden välille ja silloin tehnyt ehdotuksen, että asiantuntijain tehtäväksi annettaisiin tarkasti tutkimalla mainittujen merenlahtien vesipintojen keskinäisestä suhteesta koottua havaintoaineistoa ja muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla koettaa saada selville, oliko mahdollista kaivaa kanava näitten lahtien välille ja mitä hyötyä siitä olisi, kuin myös siitä että sitä aluetta käytettäessä, jonka halki kanava saattaisi kulkea, sellainen menettelytapa otettaisiin noudatettavaksi, joka ei kokonaan tekisi mahdolltomaksi kanavan rakentamista, oli Valtuusto kokouksessa kesäkuun 14 päivänä 1904 kysymyksen selvittelyä varten asettanut⁴⁾ valiokunnan, jonka jäseniksi valittiin yli-insinöörit W. Lindberg ja Th. Tallqvist sekä professori Th. Homén.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 26 — ²⁾ Valt. pain. asiak. N:o 7. — ³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 4. — ⁴⁾ Katso 1904 vuod. kert. s. I. 39.

Lokakuun 13 päivänä 1906 päivätyssä mietinnössängsä¹⁾ lausui valio-kunta, että kysymys kanavan kaivamisesta Töölön- ja Taivallahden välille jo kauan oli ollut pohdittavana, mutta että mielipiteet sen tuottamasta hyödystä ja tarkoituksenmukaisuudesta olivat olleet eriävää laatua. Kanavan päätarkoitukseksi oli katsottu tyydyttää terveydellisiä olosuhteita Eläin-tarhan ja uuden Töölön kaupunginosan seutuvilla aikaansaamalla Töölön-lahteen suljetun likaantuneen veden vaihtumisen, jonka ohessa kanava oli tyydyttävä todellista liikennetarvetta sen koskettamilla alueilla. Lii-kennenäkökannalta ei kanavan tuottamaa hyötyä oltukaan kielletty, jota-vastoin epäilyksiä oli lausuttu, syntyisikö tarpeeksi voimakas virta kana-vassa Töölönlahden veden vaihtamiseksi. Tarpeellisen havaintoaineiston hankkimiseksi sanotussa suhteessa oli senvuoksi Satamakonttorin esityk-sestä Rahatoimikamarin toimesta heinäkuussa 1902 kyseessäolevien meren-lahtien rannoille asetettu kaksi itsetoimivaa limnigraafia, jotenka runsas ja kysymyksen lopullista selvittelyä varten riittävä aineisto oli koottu. Sit-ten siirtyy valiokunta tekemään selkoa tutkimuksen tuloksesta ja tulee siihen johtopäätökseen että kanava, jossa on 9,5 metriä pohjaleveyttä ja 1,8 metriä vedensyvyyttä veden matalalla ollessa, olisi kylläksi Töölön-lahteen veden vaihtumista varten. Arviolaskelman mukaan tulisi työ vaa-timaan 2,800,000 markan suuruisen kustannuksen. Vertaillenään tätä kustannusta siihen hyötyyn, joka yrityksestä oli odotettavissa, oli valio-kunta yhtynyt epäämään sen toteuttamista.

Valiokunnan mietintöä esitettäessä päätti²⁾ Valtuusto lykätä asian Rakennuskonttoriin enemää valmistelua varten, jolloin osaksi oli laadittava ehdotus sellaiseksi Töölön aluetta koskevan kaupunginasemakaavan muu-tokseksi, että se osa tätä aluetta, joka mietintöön liitetyssä kanavan asema-piirustuksessa oli merkittynä, saatettaisiin toistaiseksi säilyttää rakenta-mattomana, mahdollisesti vastaisuudessa otettavaksi käytäntöön, jos kana-vasuunnitelma silloin katsottaisiin voitavan toteuttaa; osaksi tehtävä tut-kimus siitä, olisiko mahdollista rakentaa samallinen kanava hiukan poh-joisempaan suuntaan avautuen Töölönlahteen pohjoispuolella Töölön so-keritehdasta ja länteenpäin Humallahteen ja suuretko kustannukset siitä olisivat; osaksi tulisi lopuksi Rakennuskonttorin ottaa harkittavakseen, mitä, etenkin siinä tapauksessa että kanavasuunnitelmaa ei toteutettaisi, voitaisiin ja pitäisi tehdä sen epäkohdan korjaamiseksi että etenkin kesä-

1) Valt. pain. asiak. N:o 38. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 16.

aikana sumua ja pahanhajuisia höyryjä leviää Töölönlahden rantoja pitkin niin arveluttavassa määrässä että siitä saattoi katsoa olevan terveydellistä haittaa lähelläasuville, ja olisiko siinä suhteessa likaveden puhdistaminen kylläksi vai olisiko tarpeellista täyttää rannat määrätyn mitan syvyydeltä, mahdollisesti jättäen ainoastaan lampia syvimpiin paikkoihin, jonka ohella Konttorin tuli tehdä arvio mainittujen töitten kustannuksista.

Esitys Eläintarhan huvila-alueen muodostamisesta kansanpuistoksi.

Sittenkun Valtuusto kokouksessaan helmikuun 27 päivänä oli päättänyt¹⁾ hyljätä esityksen eräitten Eläintarhan huvila-alueitten luovuttamisesta Yliopiston sairaalain tarpeisiin, teki kokouksessa maaliskuun 20 päivänä valtuusmies, herra Oker-Blom ehdotuksen mainitun huvila-alueen muodostamisesta kansanpuistoksi, siinä erityisessä tarkoituksessa että siten tyydytettäisiin Kalliossa asuvan väestön tarve. Valtuusto päätti²⁾ lykätä asian Rahatoimikamariin jättäen Kamarille tehtäväksi myös antaa lausunnon siitä, mitkä muut kuin ehdotuksessa mainitut alueet mahdollisesti voitaisiin näihin yhdistää puistoksi ynnä myös kysymyksestä, eikö olisi jo nyt tai ainakin vähitellen mikäli eri huvila-alueitten vuokra-aika loppuisi mahdollista ryhtyä toteuttamaan puheenalaista tuumaa. Lausuntoa ei annettu vuoden kuluessa.

Esitys puistojen ja kävelypaikkojen perustamisesta.

Valtuustolle jätetyssä esityksessä oli herra A. R. Frenckell maininnut, että kaupungin tarvetta puistoihin ja kävelypaikkoihin nähden ei oltu riittävästi tyydytetty, jossa suhteessa esityksentekijä erityisesti oli huomauttanut siitä kunnosta, missä tiet ja istutukset Eläintarhassa olivat. Tästä alueesta voitaisiin, esityksentekijän mielipiteen mukaan, paljonkin tehdä, mutta niinkauvan kun liikennettä kaupungin kanssa välitti kaksi huonosti hoidettua yleistä ajotietä, olisi hyöty puiston järjestämisestä tuskin tuntuva. Lisäksi mainittiin mahdollisuus saada aikaan melkeinpä koko kaupungin ympäri laitapiirissä kulkevia rantakävelypaikkoja; että kentille Töölössä ja Gumtähden alueella tilaa olisi säilytettävä vastaisille kävelypaikoille; että urheiluharrastusta olisi asianmukaisesti tyydytettävä; sekä että syntyvät esikaupungit olisi kaupunkiin yhdistettävä ajanmukaisilla ja miellyttävillä liikenneväylillä. Anomus päättyi ehdotuksen siitä, että Valtuusto pikimmiten toteuttaisi suunnitelman Eläintarhan ja läheisten alueitten järjestämisestä kuin myös siitä että toimikunta asetettaisiin teke-

¹⁾ Katso edell. siv. 22 — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 30.

mään suunnitelma ja ohjelma vastaisia puistoja ja kävelyteitä ynnä kaupungin ympäristöjen käyttöä varten mainittuun tarkoitukseen.

Tämän esityksen lykkäsi¹⁾ Valtuusto Puutarhalautakuntaan antaen Lautakunnalle toimeksi esityksentekijän esittämien ehdotusten yhteydessä ottaa harkittavaksi, eikö Siltavuorenrantaa ja Pohjois-Rantaa voitaisi yhdistää kävelytiellä Uudenmaan pataljoonan kasarmin ohi sekä siitä mahdollisesti jättää ehdotuksen.

Lausunnossaan²⁾ viittasi Lautakunta, pääasiallisesti ollen yhtä mieltä esityksentekijän kanssa, aikaisemmin tekemäänsä suunnitelmaan Eläintarhan ja läheisten puistojen järjestämisestä, jonka Valtuusto toukokuun 15 päivänä 1904 oli lykännyt Rahatoimikamariin, sekä ehdotti että Rahatoimikamaria kehoitettaisiin uudelleen ottamaan käsiteltäväksi sanottu suunnitelma.

Mitä tulee esityksentekijän ehdotukseen erityisen toimikunnan asettamisesta vastaisten puistojen ja kävelyteitten suunnitelman ja ohjelman laatimista varten, ei Lautakunta tahtonut vastustaa sitä, vaikkapa sen tehtävä tulisikin läheltä koskettamaan sekä Lautakunnan omia että kyseesentulleen Kaupunginasemakaavatoimikunnan toimia.

Lopuksi ehdotettuun tiehen nähden Pohjois-Rannan ja Siltavuorenrannan välille ehdotti Lautakunta:

että Valtuusto kehottaisi Rahatoimikamaria valvomaan kaupungin oikeutta Uudenmaan pataljoonan kasarmialueen itäpuolella olevaan ranta-kaistaleeseen sekä jättäisi Kamarille toimeksi tehdä suunnitelman nytkyeesäolevan liikenneväylän laittamiseksi.

Asiaa käsitellessään hyväksyi³⁾ Valtuusto ensimmäisen ja kolmannen ponnien Lautakunnan mietinnössä, jotavastoin ehdotus toimikunnan asettamisesta näitten asiain käsittelyä varten siihen katsoen mitä Puutarhalautakunta oli siitä lausunut jätettiin vastaisuuden varalle.

Maistraattiin huhtikuun 18 päivänä jätetyssä kirjelmässä anoivat eräät Fredriksbergin huvila-alueen vuokraajat, jonka alueen muodostaa huvilaton-teiksi jaettu, lähinnä Fredriksbergin asemaa oleva maa Böhlen tilalla N:o 4 Pikku-Huopalahden kylässä Helsingin pitäjää, että sanottu huvila-alue sekä hallinnollisessa että oikeudellisessa ynnä kirkollisessa suhteessa yhdistettäisiin Helsingin kaupunkiin. Tämän anomuksen jätti Maistraatti

Anomus toimenpiteestä Fredriksbergin huvila-alueen yhdistämisestä kaupunkiin.

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 27. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 33. — 3) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 26.

Valtuuston käsiteltäväksi ja lykkäsi ¹⁾ tämä Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten asiasta.

Selitys valituk-
siin Kaivopuiston
itäisen huvila-alueen uu-
desta rakennus-
järjestyksestä.

Esitettäessä ehdotusta uudeksi rakennusjärjestykseksi Kaivopuiston itäistä huvila-alueita varten oli Valtuusto hyväksymällä sen muutoksen sanotun rakennusjärjestyksen 5 §:ään, jonka eräitten sanotun alueen huvilanomistajain tekemäin muistutusten johdosta oli tehnyt kysymyksen käsittelemään varten asetettu valiokunta, tammikuun 31 päivänä 1905 päättänyt ²⁾ K. Senaattiin jättää anomuksen kyseessäolevan ehdotuksen vahvistamisesta. Sittemmin oli Valtuustolta vaadittu selitystä mainittujen huvilanomistajain K. Senaattiin tekemäin uusien muistutusten johdosta sanottua ehdotusta vastaan, jonka vuoksi Valtuusto lokakuun 10 päivänä viimeainnuttua vuotta asetti erityisen valiokunnan antamaan lausunnon asiasta. Lausunnossaan ³⁾ esiintoi valiokunta yhteensovituksen, jossa oli Valtuuston hyväksymä ehdotus, valittajain muistutukset sitä vastaan sekä mitä valiokunnan mielestä olisi esitettävä vastaukseksi valituksiin. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti antoi ⁴⁾ Valtuusto selityksen asiasta.

Ehdotus Hel-
singin kaupun-
gin toukokuun
3 päivänä 1895
annetun raken-
nusjärjestyksen
74 §:n 2 kohdan
muuttamisesta.

Kirjelmässä joulukuun 22 päivältä 1903 oli Valtuusto anonut Maistraatin lausuntoa sen johdosta että Suomen Kaupunkien Yleisen Paloapuyhtiön johtokunta oli tehnyt Valtuustolle esityksen kaupunkia varten voimassaolevan toukokuun 3 päivänä 1895 annetun rakennusjärjestyksen 74 §:n 2 kohdan muuttamisesta. Sekä kaupungin rakennustarkastelijan että palomestarin annettua heiltä vaaditut lausunnot asiasta, ehdotti Maistraatti, pääasiassa yhtäpitävästi edellisen antaman lausunnon kanssa, rakennusjärjestyksen nyt kyseessäolevan kohdan muutettuna kuuluvaksi seuraavasti:

»Talo, joka kokonansa tai osittain rakennetaan muusta kuin tulenkestävästä aineesta, ei saa pinta-alaltaan olla suurempi kuin, asuinrakennus 440 neliometriä ja ulkokuusi 180 neliometriä. Sellaiset rakennukset, ollen samalla tontilla vähintään 3 metrin päässä toisistaan, voidaan kuitenkin yhdistää kivrakennuksella, jonka toinen sivuseinä palomuurina katkaisematta rakennetaan yläpuolelle rakennuksen katon».

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁵⁾ Valtuusto omasta puolestaan hyväksyä Maistraatin laatiman muutosehdotuksen sekä K. Senaatilta anoa ehdotetun muutoksen vahvistusta.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 25. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 21. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 11. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 7. — ⁵⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 55.

Saatuansa Valtuustolta kehoituksen ¹⁾ jättää Rakennuskonttoria kuul- Hyljätty ano-
tuansa lausunnon niitten muistutusten johdosta, mitkä »Aktiebolaget Chr. kenus uuden ra-
Jacobsen & Söner» oli esittänyt seitsemännen kaupunginosan kortteileita kennusjärjes-
N:ot 180, 182, 183 ja 185 koskevaa rakennusjärjestystä vastaan heinäkuun 24 päivästä 1902, ynnä anomuksesta hankkia uusi rakennusjärjestys maini-
tuille kortteille, epäsi ²⁾ Rahatoimikamari esiintuomillaan perusteilla tä-
män anomuksen. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ³⁾ Valtuusto
hyväksyen Rahatoimikamarin lausunnon jättää osakeyhtiö »Aktiebolaget
Chr. Jacobsen & Söner'in» anomuksen huomioon ottamatta.

Sittenkun Maistraatti oli anonut Valtuuston lausuntoa »Miekkakala» Lausuntoja
osakeyhtiön jättämästä anomuksesta saada rakentaa yhteen yhtiölle kuu- tonttien yhteen-
luvut Ludvikinkadun tontit N:ot 5 ja 6 korttelissa N:o 51, päätti⁴⁾ Val- rakentamisesta.
tuusto puoltaa suostumista tähän anomukseen, kuitenkin sillä ehdolla
että yhdistämisen kautta syntyvästä tontista ei saataisi käyttää suurem-
paa alaa rakentamiseen kuin olisi sallittua, jos kummallekin tontille erik-
seen rakennettaisiin. — Samallaisella ehdolla kuin koskien mainittua ano-
musta puolsi ⁵⁾ Valtuusto, kuultuansa Terveyshoitolautakuntaa, myös-
kin suostumista kauppias Taavi Miettisen anomukseen saada rakentaa
yhteen Laivastokadun tontit N:ot 8 ja 10 korttelissa N:o 146; sekä raken-
numestari Edvard Löppösen ⁶⁾ anomukseen saada rakentaa yhteen tontit
Pietarinkadun N:o 20 ja Huvilakadun N:o 11 korttelissa N:o 182 sillä eri-
koisella ehdolla viimemainitussa tapauksessa, että mainittuihin tonttei-
hin kiinnitettyt lainat pitäisi niin järjestää, että ne koskisivat samalla oikeu-
della kumpaakin tonttia. Rahatoimikamarin anomuksesta sallia kaupun-
gin rakentaa yhteen kansakoulurakennusta varten aiotut Tehtaankadun
tontit N:ot 15 ja 17 korttelissa N:o 126 antoi ⁷⁾ Valtuusto, kuultuassa Ter-
veyshoitolautakuntaa, sen lausunnon, että sillä ei ollut mitään muis-
tuttamista anomusta vastaan.

Kokouksessa joulukuun 5 päivänä 1901 oli Rahatoimikamari toistai-
seksi 6 kuukauden irtisanomisajalla antanut vuokralle ⁸⁾ litt. B. Hörne-
berg merkityn 3,150 neliömetrin suuruisen maa-alueen, joka toisten läheis-
ten alueiden ohella sinä aikana voimassa olevan kaupunginasemakaavan
mukaan oli tarkoitettu vastaisuudessa luovutettavaksi puistoksi, 600 mar-

I. Viertotien
tontin N:o 30
korttelissa
N:o 250
myyti.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 21. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 293 jouluk. 6 p. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 28. — ⁴⁾ S:n s:n maalisk. 6 p. § 1. — ⁵⁾ S:n s:n
toukok. 8 p. § 12. — ⁶⁾ S:n s:n kesäk. 14 p. § 5. — ⁷⁾ S:n s:n toukok. 8 p. § 38. —

⁸⁾ Katso 1901 vuod. kert. siv. 133.

kan suuruista vuokraa vastaan osakeyhtiö »Vilh. Andsténs Fabriksaktiebolag»ille, jolla jo aikaisemmin tammikuun 1 päivästä 1897 oli ollut vuokralalla samainen alue. Kun sittemmin vuonna 1905 vahvistetun kaupunginasemakaavaa koskevan muutoksen ¹⁾ kautta sanottu maa-alue ynnä toiset läheiset alueet oli jaettu erinäisiin asuntotontteihin, joista muodostettiin kortteli N:o 250, oli yhtiö anonut siten muodostetuista tonteista saada omakseen lunastaa N:roilla 30, 31 ja 32 I. Viertotien varrella merkityt tontit, mutta sittemmin, vaikka niitten katselmus ja arvio oli suoritettu, laiminlyönyt ajoissa jättää tonttien arvioimiskirjat. Kun Rahatoimikamari sitten toisen henkilön pyynnöstä oli kuuluttanut tonttien N:oiden 32 ja 34 huutokaupan, jonka ohella Kamari oli päättänyt irtisanoa vuokrasopimuksen yhtiön kanssa, oli tämä esiintuomillaan syillä anonut oikeutta huutokaupatta saada lunastaa sekä tontin N:o 30 että N:o 32 niillä hinnoilla, mitkä niille arvioimisessa oli laskettu, nimittäin edelliselle, 1,289,081 m² suuruiselle tontille, 20 markan mukaan neliömetriltä, Smk 25,781: 62 ja jälkimäiselle, pinta alaltaan 1,337,590 m², 19 markan mukaan neliömetriltä Smk 25,414: 21. Tämän johdosta anoi ²⁾ Rahatoimikamari esiintuomillaan perusteilla ja hylkäämällä anomuksen, mikäli se koski tonttia N:o 32, valtuutusta saada osakeyhtiö »Vilh. Andsténs Fabriksaktiebolag»ille huutokaupatta myydä asuintontin N:o 30 I. Viertotien varrella korttelissa N:o 250 arvioimisessa sille lasketusta hinnasta. Tähän esitykseen Valtuusto suostui ³⁾.

I. Viertotien
tontin N:o 35
korttelissa
N:o 340
myynti.

Sittenkun kaupungille kuuluvalla Suruttoman alueella olevan tonttipaikan N:o 25 c vuokraaja, Sörnäisten Työväenyhdistys, oli anonut saada lunastaa vahvistetun kaupungin asemakaavan mukaan sanotusta alueesta muodostetun asuintontin N:o 35 I. Viertotien varrella korttelissa N:o 340, oli arvioimisessa, joka tämän johdosta Rahatoimikamarin määräyksestä kyseessä olevalla tontilla oli toimitettu, sille laskettu arvoa 13 markan mukaan neliömetriltä eli kun sen pinta-ala oli 1,537,096 m², 19,982 markan 25 pennin kokonaisarvo. Ilmoittaen, että tontista laaditussa vuokrasopimuksessa heinäkuun 25 päivältä 1879 vuokra-aika oli määrätty 30 vuodeksi ilman erikoista oikeutta vuokraajalle huutokaupatta saada lunastaa tontin, sen otettua kaupungin asemakaavaan, mutta että sellainen oikeus aikaisemmin oli myönnetty läheisten Hörnebergin ja Åsin alueitten

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 1. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 62 helmik. 22 p. — ³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 12.

vuokraajille, puolsi¹⁾ Kamari anomusta, ja suostui²⁾ myöskin Valtuusto siihen.

Samallaisen anomuksen oli Rahatoimikamarille tehnyt huvilanomistaja J. Alander tontista N:o 36 mainitun Viertotien varrella korttelissa N:o 250, vastaten tonttipaikkaa litt. E. Hörneberg, joka sopimuksella huhtikuun 9 päivästä 1903 oli annettu vuokralle 6 kuukauden irtisanomisajalla. Sanotulle tontille, pinta-alaltaan 1,084,350 m², oli toimitetussa katselmuksessa laskettu arvoa 17 markan mukaan neliömetriltä, Smk 18,433: 95. Myös tähän anomukseen Rahatoimikamarin puoltavan lausunnon³⁾ mukaisesti suostui⁴⁾ Valtuusto, kuitenkin sillä erikoisella ehdolla, että anojalla ei ollut oikeutta vaatia tasoitustöitten suorittamista kaupungin puolelta, ennenkuin sellainen katsottiin kaupungille sopivaksi.

Sittenkun Helsingin Raitiotie- ja Omnibus-Osakeyhtiö Rahatoimikamarilta oli anonut saada huutokaupatta omakseen lunastaa asuintontin N:o 53 I. Viertotien varrella korttelissa N:o 358, joka tontti kuuden kuukauden irtisanomisajalla oli vuokrattu leskirouva A. Malmberg'ille, oli Rahatoimikamari määrännyt toimitettavaksi tontin katselmuksen ja arvioimisen, jossa sille, pinta-alaltaan 1,489,283 m², oli laskettu hintaa, 15 markan mukaan neliömetriltä, Smk 22,339: 25; ilmoittaen, että yhtiö aikoi tontille rakentaa vaunuhallin sekä puoltaen suostumusta anomukseen, anoi⁵⁾ Kamari tämän johdosta valtuutusta saada Raitiotie- ja Omnibus-Osakeyhtiölle arvioimisessa lasketusta hinnasta myydä mainitun tontin, ehdolla, että siihen yhtiötä varten rakennettaisiin vaunuhalli. Rahatoimikamarin esityksen hyväksyi⁶⁾ Valtuusto.

Rahatoimikamarilta oli kaupungille kuuluvan tonttipaikan litt. D. Hörneberg vuokraaja kauppias Julius Tallberg anonut saada omakseen ilman julkista huutokauppaa lunastaa vahvistetun kaupunginasemakkaan mukaan sanottua tonttipaikkaa vastaavan asuintontin N:o 1 Vilhonvuorenkadun varrella korttelissa N:o 251. Tämän johdosta toimitetussa katselmuksessa laskettiin kyseessä olevalle tontille, pinta-alaltaan 1,164,575 m², hintaa 25 markan mukaan neliömetriltä eli yhteensä 29,114 markkaa 38 penniä. Huomauttaen, että tontista toimitetussa vuokrasopimuksessa joulukuun 5 päivästä 1905 vuokra-aika oli määrätty ainoastaan toistaiseksi ja velvollisuudella vuokraajalle kuuden kuukauden kuluttua irtisa-

I. Viertotien tontin N:o 36 korttelissa N:o 250 myynti.

I. Viertotien tontin N:o 53 korttelissa N:o 358 myynti.

Vilhonvuorenkadun tontin N:o 1 korttelissa N:o 251 myynti.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 285 marrask. 29 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 13. —

³⁾ Rhkn. kirj. N:o 195 syysk. 13 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 10. —

⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 219 lokak. 11 p. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 36.

nomisesta jättää tontti kaupungin käytettäväksi, mutta ilman oikeutta sen lunastamiseen huutokaupatta, anoi ¹⁾ Kamari, kuten aikaisemmin samallaisissa tapauksissa, valtuutusta saada anojalle huutokaupatta myydä nyt kyseessä olevan tontin arvioimisessa lasketusta hinnasta. Esitykseen Valtuusto suostui ²⁾, kuitenkin sillä nimenomaisella ehdolla, että anojalla ei olisi oikeutta vaatia tasotustöitten suorittamista tontin ympärillä, ennenkuin se katsottaisiin kaupungille sopivaksi.

L. Papinkadun
tontin N:o 4
korttelissa N:o
320 myynti.

Talonomistaja H. D. Bäckmanin Rahatoimikamarille jättämän anomuksen johdosta saada lunastaa kaupungille kuuluva käyttämättä oleva tontti N:o 4 Läntisen Papinkadun varrella korttelissa N:o 320, yhdistettäväksi ja yhteen rakennettavaksi tontin N:o 6 kanssa mainitun kadun varrella ja samassa korttelissa, oli Rahatoimikamari antanut arvioida ensin mainitun tontin, jolloin oli huomattu sen olevan pienehkön, kolmikulmaisen alueen, rakentamattoman ja voimassaolevan kaupunginasemakaavan mukaan aiotun yhdistettäväksi viereiseen ja jo rakennettuun tonttiin N:o 17 4:nmen linjan varrella, ja oli tontille, pinta-alaltaan 182,998 m², laskettu hintaa 10 markan mukaan neliömetriltä 1,829 markkaa 98 penniä. Huomauttaen, että mainitun, 4:nmellä linjalla olevan tontin N:o 17 omistajat eivät näyttäneet olevan halukkaita lunastamaan kyseessä olevaa tonttia ja että se välttämättömästi olisi yhdistettävä jompaankumpaan läheisistä tonteista, puolsi³⁾ Rahatoimikamari suostumusta anomukseen sekä anoi hyväksymisen varalta valtuutusta jättää ehdotuksen tästä aiheutuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi. Esitykseen Valtuusto suostui⁴⁾.

Vaasankadun
tontin N:o 19
korttelissa N:o
360 myynti.

Sittenkun Ås'in alueella olevan tonttipaikan N:o 15 vuokraaja kauppias K. Lindström Rahatoimikamarilta oli anonut saada huutokaupatta omakseen lunastaa vahvistetun asemakaavan mukaan sanottua tonttipaikkaa vastaavan asuintontin N:o 19 Vaasankadun varrella korttelissa N:o 360, oli Kamari määrännyt toimeenpantavaksi mainitun tontin katselmuksen ja arvioimisen, jossa sille laskettiin arvoa 12 markan mukaan neliömetriltä eli 1,211,357 m² pinta-alalle kokonaisarvoksi Smk 14,536: 50. Antamassaan lausunnossa huomautti⁵⁾ Kamari, että mainitusta tontista laaditussa vuokrasopimuksessa oikeutta saada huutokaupatta lunastaa tontin sen jouduttua kaupungin asemakaavaan ei oltu nimenomaan myön-

1) Rhkn kirj. N:o 220 lokak. 11 p. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 17. — 3) Rhkn kirj. N:o 212 syysk. 27 p. — 4) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 32. — 5) Rhkn kirj. N:o 244 marrask. 1 p.

netty vuokraajalle, mutta että sellainen oikeus kohtuullisuussyistä samalaisissa tapauksissa oli myönnetty muille Äsin tonttien vuokraajille jonka vuoksi Kamari puolsi suostumusta kyseessä olevaan anomukseen toimitetun arvioimisen mukaan; ja suostuikin¹⁾ Valtuusto siihen.

Sittenkun Lapinlahdenkadun varrella korttelissa N:o 155 olevan talon ja tontin N:o 16 omistaja, tehtailija W. Krause Rahatoimikamarilta oli anonut saada lunastaa ja sanottuun tonttiin yhdistää sen takana olevan kaupungille kuuluvan ja käyttämättömän lisäalueen, määräsi Kamari pidettäväksi katselmuksen ja arvioimisen anotulla alueella. Toimituksessa syntyneessä katselmuskirjassa puolsivat katselmusmiehet, huomauttaen, että samallinen etu oli myönnetty alkuperäisten saman kadun varrella olevien tonttien N:rojen 11—15 omistajille, suostumusta anomukseen ja laskivat kyseessäolevalle alueelle, pinta-alaltaan 457,530 m², 10 markan mukaan neliömetriltä hinnaksi 4,575 markkaa 30 penniä, jota suoritettaessa anojalle olisi myönnettävä samallaiset maksueteudet kuin edellämainittujen tonttien omistajille, nimittäin että tontinomistaja Rahatoimikamariin jätetyn sitoumuksen mukaisesti 10 vuoden kuluessa kymmenennellä osalla vuosittain maksaisi kaupungin rahastoon sen hinnan, jonka Valtuusto määräisi kyseessäolevalle lisäalueelle. Rahatoimikamarin puollosta²⁾ suostui³⁾ Valtuusto anojan anomukseen.

Sittenkun Luterilainen Evankeliumiyhdistys, jolla oli vuokralla tontti N:o 19 Alppikadun varrella korttelissa N:o 324, Valtuustolta oli anonut että sille maksuttomasti luovutettaisiin omistusoikeus sanottuun tonttiin, mutta kun sen anomus oli hyljätty⁴⁾, oli yhdistys uudessa Valtuustolle jätetyssä anomuksessa anonut, että tontti myytäisiin yhdistykselle hinnasta, joka vastaisi puolta siitä arvosta, 27,822 markasta 39 pennistä, mikä sille Rahatoimikamarin toimittamassa arvioimisessa oli laskettu. Tämän Rahatoimikamarin puoltaman anomuksen Valtuusto kuitenkin hylkäsi⁵⁾.

Maistraatin kautta oli Valtuustolle lähetetty läänin Kuvernöörinvirastosta tullut lähetepäätös maaliskuun 22 päivältä kirjelmän ohella K. Senaatin Siviilitoimituskunnasta saman kuun 12 päivältä, jossa kehoitettiin v. t. Kuvernööriä Helsingin kaupungin viranomaisilta hankkimaan ja Toimituskuntaan jättämään tieto siitä, oliko kaupunki taipuvainen ja

Lupa Lapinlahdenkadun tontin N:o 16 korttelissa N:o 155 viereisen alueen lunastamiseen.

Hyljätty anomus korttelissa N:o 324 olevan Alppikadun tontin N:o 19 myynnistä.

Hyljätty esitys korttelissa N:o 2 olevan tontin N:o 7 myynnistä.

1) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 15— 2) Rhkn kirj. N:o 261 marrask. 8 p. —

3) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 25. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 32. —

5) Rhkn kirj. N:o 125 toukok. 31 p; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 35.

mistä korvauksesta luovuttamaan valtiolaitokselle tontin N:o 2 seitsemännessä korttelissa ensimmäisessä kaupunginosassa soveliaan talon rakentamista varten, joka sisältäisi huoneustoja erinäisille virastoille. Rahatoimikamarin kehottamana, jonne asia oli lykätty, jättämään lausunnon huomautti Rakennuskonttori, että toista tontilla olevista rakennuksista kyseessä olevana aikana kaupunki käytti huoneustoiksi Vaivashoitohallitukselle ja Kunnalliselle työnvälitystoimistolle, joita laitoksia ei voitu sijoittaa mihinkään muuhun kaupungille kuuluvaan rakennukseen ja joille niiden toiminnan laadun perusteella tuskin oli mahdollista saada sopivia huoneustoja yksityisissä taloissa. Tämän nojalla ja koska muitten kaupungin laitosten huoneustotarvetta ei vielä oltu tyydytetty, katsoi Konttori, että kaupungin ei pitäisi luovuttaa yhtäkään harvoista käytettävissä olevista tonteista kaupungin keskiosissa, ennenkuin täysi varmuus oli saatu siitä että kaupunki ei omiin tarkoituksiinsa tarvitsisi sitä. Pääasiallisesti yhtä mieltä Rakennuskonttorin kanssa ehdotti¹⁾ Rahatoimikamari, että Valtuusto vastaukseksi edellämainittuun tiedusteluun ilmoittaisi, että kaupunki ei voinut luovuttaa kyseessä olevaa tonttia Sivilitoimituskunnan kirjelmässä mainittuun tarkoitukseen, vaan että se kaupungille varattaisiin vastaisia tarpeita varten. Tämän mukaisesti antoi²⁾ Valtuusto vastauksensa.

Hyljätty anomus korttelissa N:o 251 olevan Vilhovuorenkadun tontin N:o 5 lunastamisesta.

Sörnäisissä olevan Raittiusyhdistys Balderin Valtuustolle tekemän anomuksen saada itselleen lunastaa kaupungille kuuluvan käyttämättömän Vilhovuorenkadun tontin N:o 5 korttelissa N:o 251 puolesta sille lasketusta arvosta rakentaaksensa sinne kokoushuoneuston, jolle tontille, pinta-alaltaan 1,254,000 m², toimitetussa katselmuksessa oli laskettu arvoksi 14 markkaa neliömetriltä eli yhteensä 17,556 markkaa, hylkäsi³⁾ Valtuusto Työväenasiainlautakunnan ja Rahatoimikamarin lausuntojen mukaisesti.

Venäläisten sotilasviranomaisien tiedustelu erinäisten Tšöölön alueitten luovuttamisesta sotilaslaitokselle.

Sittenkun läänin Kuvernöörinvirasto Maistraattiin Valtuuston lausunnon hankkimista varten oli lähettänyt kirjelmän 22:sen Armeijaosaston esikunnalta, jossa tiedusteltiin mistä kauppahinnasta venäläinen sotilaslaitos voisi lunastaa korttelit N:rot 483 ja 491 Töölössä kuin myös vuokrasummaa korttelista N:o 474 samaisessa paikassa, oli Maistraatti kirjelmässä helmikuun 27 päivältä mainitussa tarkoituksessa lähettänyt Rahatoimikamariin asiaa koskevat kirjat. Kun vielä täydentäviä tietoja asiasta

1) Rhkn kirj. N:o 110 toukok. 10 p. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 20. —

3) Rhkn kirj. N:o 243 marrask. 1 p; Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 14.

oli hankittu, joista kävi selville, että kahden ensinmainitun korttelin lunastaminen oli katsottu tarpeelliseksi sen perustuksella, että jos korttelit vastaisuudessa luovutettaisiin rakennettaviksi, asuntoja ja mahdollisesti myös tehdaslaitoksia tulisi olemaan aivan lähellä Suomenmaalaisen tykkiväen rykmentin ampumatarve- ja ruutivarastohuonetta sekä, mitä tulee kortteliin N:o 474, ilmenneen tarpeen perustuksella saada rakennustontteja sotilaslaitokselle, ilmoitti Rahatoimikamari kirjelmässä¹⁾ Valtuustolle, että kortteli N:o 483 oli osa kaupungin Työ- ja vaivaistalon paraillaan käyttämästä ja rakentamasta alueesta, jota ei edes osittain voitaisi toiseen tarkoitukseen luovuttaa niinkauan kun mainittu laitos oli nykyisellä paikallaan; että kortteli N:o 491 kokonaan kuului Humallahden huvilapalstan N:o 56 B alueeseen, jonka vuokra-aika loppuu vuonna 1922; sekä että kortteli N:o 474 sijaitsi osaksi Taipaleen huvilan osaksi Nygårdin huvilapalstan alueella, joiden alueiden vuokra-aika loppuu edellisen vuonna 1916 ja jälkimmäisen vuonna 1908. Edellä esitetyn perustuksella katsoi Rahatoimikamari että kaupungilla ei ollut tilaisuutta luovuttaa mainittuja kortteleja kyseessä olevan tarkoitukseen. Tämän yhteydessä ilmoitti Rahatoimikamari, että koska, kuten edellisestä kävi selville, sotilasviranomaisten toivomus lunastaa korttelit N:rot 483 ja 491 aiheutui siitä että mainittuihin kortteleihin vastaisuudessa rakennettavat asumukset tulisivat olemaan aivan lähellä sanottuja ruuti- ja ampumatarvevarastoja, Kamari oli Valtuustolle jättävä esityksen sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, jotka tämän johdosta saattoivat olla asiain tilan vaatimia. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ Valtuusto antaa esitettyyn tiedusteluun vastauksen yhtäpitävästi Rahatoimikamarin lausunnon kanssa.

Valtuustolta oli Yhdistys lastenhoidon edistämiseksi anonut saada maksuttomasti kymmenen vuoden aikana käyttää noin hehtaarin suuruista aluetta kaupungin maalla joko kaakkoisessa osassa Malmin huvila-alueella N:o 43 tai keskiosassa Dal'in tilusta N:o 53 ehdolla, että siihen kolmen vuoden sisällä rakennettaisiin lastenkoti 40—60 lasta varten. Anomuksesta kuulusteltuna määräsi Rahatoimikamari toimitettavaksi katselmuksen mainituilla alueilla ja ehdotti³⁾ esiintuomillaan perusteilla Valtuuston päätettäväksi että yhdistykselle myönnettäisiin lupa vuokratta kolmenkymmenen vuoden aikana saada käyttää oheenliitetulle kartalle tarkemmin merkittyä aluetta Dalin tiluksella yhdistyksen

Lastenhoito-
yhdistyksen
anomus paikan
luovuttami-
sesta lasten-
kotiä varten.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 229 lokak. 18 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 36. —
³⁾ Rhkn kirj. N:o 258 marrask. 8 p.

ehdottamalla ehdolla. Valtuusto päätti¹⁾, koska nyt kyseessä oleva alue oli osa ehdotetusta Eläintarhanpuistosta, palauttaa asian Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten siitä, eikö joitakin asuintonteista lähellä mainittuja alueita voitaisi soveliaammin tarkoituksen luovuttaa.

Esitys tontin
luovuttamisesta
Töölön kansan-
lastentarhalle.

Joulukuun 8 päivänä 1901 olivat konsuli Gustav Paulig ja hänen vaimonsa, rouva Berta Paulig kaupungille lahjoittaneet 20,000 markan suuruisen summan käytettäväksi pohjarahastona oman kodin hankkimiseksi Töölön kansanlastentarhalle, ja oli lahjotukseen kiinnitetty se ehto, että koti, joka nimitettäisiin Berta Maria-kodiksi, luovutettaisiin jo toimivan neiti Lydia Wendellin perustaman Töölön kansanlastentarhan käytettäväksi; ja että, siinä tapauksessa että itse kansalastentarhan aate vastaisuudessa muuttuisi tai sellainen lastentarha ei enää olisi olemassa, Berta Maria-kotia kuitenkin käytettäisiin ainoastaan aiottuun tarkoitukseensa, s. o. sellaisten alaikäisten lasten siveelliseen ja älylliseen kasvattamiseen, jotka eivät vielä ole saavuttaneet kansakouluikää sekä kuuluvat Töölön työtätekevään ja varattomaan väestöön. Tämän lahjoituksen oli Valtuusto kokouksessaan joulukuun 17 päivänä mainittua vuotta ilmoittanut²⁾ vastaanottavansa, mutta jätettiin kysymys soveliaan paikan osottamisesta kyseessäolevalle koulurakennukselle kuitenkin sillensä, kunnes kaupunginasemakaava Töölön kaupunginosaa varten vahvistettaisiin.

Sittemmin olivat lahjottajat kirjelmässä Valtuustolle maaliskuun 15 päivältä 1906, samalla huomauttaen että Töölön kansanlastentarha 125 oppilaineen oli tarkoitukseen vuokratussa ahtaassa ja muutenkin sopimattomassa rakennuksessa, esittäneet, eikö Valtuusto jo nyt voisi valita sopivaa paikkaa kyseessäolevalle kansanlastentarhalle ja myös ryhtyä toimenpiteisiin siihen tarvittavien rakennusten rakentamiseksi; ja ilmoitettiin kirjelmässä, että sellaisessa tarkoituksessa ja esitetyn ehdotuksen toteuttamisen helpottamiseksi »Eget hem för Tölö folkbarntädgård»-niminen yhdistys jo oli ryhtynyt toimintaan. Esityksestä kuulusteltuna³⁾ määräsi Rahatoimikamari toimitettavaksi katselmuksen ja arvioimisen Rakennuskonttorin tarkotukseen ehdottamalla tontilla N:o 14 Rosavillakadun varrella korttelissa N:o 486 neljännessätoista kaupunginosassa, jossa toimituksessa sille, pinta-alaltaan 984,885 m², laskettiin arvoksi 17 markan mukaan neliömetriltä 16,743 markkaa 4 penniä. Joulukuun 13 päivänä antamassaan lausunnossa⁴⁾ huomautti Rahatoimikamari tähän ensinnä, että kun

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 § 13. — 2) Katso 1901 vuod. kert. siv. 89. — 3) Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 17. — 4) Rhkn kirj. N:o 301 jouluk. 13 p.

kaupunginasemakaava Töölön aluetta varten oli vahvistettu, nyttemmin ei mikään estänyt lopullisesti harkitsemasta lahjottajain edellämaituissa kirjelmässä esittämää anomusta sekä että Valtuusto, vastaanottaessaan kyseessäolevan lahjoituksen tavallaan jo oli sitoutunut huolehtimaan lahjoituksen tarkoituksenaan, jonka vuoksi Valtuusto Kamarin arvelun mukaan ei saattanut olla maksuttomasti luovuttamatta puheenalaiselle laitokselle rakennustonttia. Huomauttaen, että mainittu tontti oli näyttänyt tarkotukseen erittäin sopivalta asemansa takia lähellä jo olevaa liiketietä ja kun oli mahdollista välittömästi yhdistää se vesi- ja likaviemärijohtoon, mutta että kaupunkia ei voitu katsoa velvolliseksi rakennuttamaan kyseessäolevaa taloa, koska puheenalaista laatua olevat kasvatuslaitokset, vaikkapa erittäin hyödylliset, eivät kuuluneet kansakoululaitoksen järjestelmään, ehdotti Kamari Valtuuston päätettäväksi:

että Paulig-puolisoiden suostumuksella luovutettaisiin yhdistykselle »Eget hem för Tölö folkbarntädgård» mainittujen puolisoiden kaupungille luovuttama pääoma;

että ilmoitettaisiin kaupungin taipuvaiseksi kansanlastentarhan ynnä siihen kuuluvien laitosten rakentamista varten myymään yhdistykselle asuintontin N:o 14 Rosavillakadun varrella korttelissa N:o 486 arvioimisessa lasketusta hinnasta; että jos yhdistys ostaisi tontin, annettaisiin kauppasumman ensimmäistä kiinnitystä vastaan korottomasti olla maksamattomana niinkauan kun siinä pidetään kunnossa tarkoitusta vastaavaa kansanlastentarhaa, mutta että, ellei tätä ehtoa täytettäisi, kauppasumma olisi kaupungille suoritettava; sekä

että Rahatoimikamari valtuutettaisiin myöntämään mainitun kiinnityksen jälemmäksi siirron mahdollisten rakennuslainojen hyväksi aina 20,000 markkaan.

Valtuusto päätti¹⁾ palauttaa asian Rahatoimikamariin kehoittaen Kamaria ottamaan harkittavakseen, eikö jompaakumpaa tonteista N:roista 45 tai 47 Töölönkadun varrella mainitussa korttelissa tai myös jotakin muuta tonttia samoilla seuduilla soveliaimmin voitaisi puheenalaiseen tarkoitukseen luovuttaa.

Valtuuston kansliaan jätetyssä kirjelmässä oli Fredriksbergin uusi Työväenyhdistys, joka toimi Fredriksbergin rautatien aseman tienoilla, anonut maksuttoman tontin luovuttamista yhdistykselle, mieluummin tiluksella N:o 43 Malm, yhdistyksen kokoushuoneustoksi aiotun talon rakenta-

Fredriksbergin
uuden Työväen-
yhdistyksen
anonus mak-
suttomasta
tontista.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 13.

mista varten. Asia lykättiin¹⁾ Rahatoimikamariin, mutta ei tullut vuoden kuluessa loppuun käsitellyksi.

Pitennetty
vuokraoikeus
tilukseen
N:o 122
Jätkäsaareen.

Kauppias Julius Tallberg, jolla oli vuokralla 1908 vuoden loppuun asti palsta N:o 1 kaupungille kuuluvalla Jätkäsaarella, oli jo vuonna 1902 Raha-toimikamarilta anonut sanotun vuokran pitennystä, sitoutuen silloin tiluksella suorittamaan kaikki ne kaunistustyöt, jotka ehdoksi vuokrapitennykselle voitaisiin määrätä, ja oli tämän johdosta Kamarin määräyksen mukaisesti syyskuun 12 päivänä s. v. katselmus toimitettu sanotulla tiluksella, jolloin asiakirjaan mainitusta kastelmustoimituksesta oli merkitty, että kysessäoleva maapalsta, jonka pinta-ala on 6,857 hehtaaria, lokakuun 18 päivänä 1878 oli annettu vuokralle 30 vuoden ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1879, vuotuista 300 (oikeastaan 350) markan suuruista vuokraa vastaan, jonka lisäksi vuokraaja suoritti pohjaveroa 2,744 hehtolitraa ruista ja oli velvollinen hyvin hoitamaan ja kauniisti rakentamaan tilusta. Tiluksesta luovuttaessa jäivät kaikki vuokra-aikana syntyneet istutukset ja aitaukset korvauksetta tiluksen hyväksi, jota vastoin vuokraajan tulisi korjata pois kaikki rakennukset. Mitään oikeutta vuokra-ajan pitentämiseen ei vuokrasopimusta tehtäessä oltu edellytetty. Koska tilusta mikäli sen tarkastuksesta tuli ilmi, ei rakennuksiin eikä puutarhalaitteisiin nähden oltu hoidettu niin että vuokrapitennyksen pitäisi tulla kysymykseen tilukseen uhrattujen suurten kustannusten perusteella, ja koska katselmusmiehet eivät katsoneet olevansa oikeutettuja vuokra-ajan mahdollisen pitentämisen varalta tekemään ehdotuksia huvilatiluksen kaunistamiseksi, olivat katselmusmiehet yhtyneet hylkäämään anojan hakemuksen. Mutta koska sekä tämä että muu, vuoden 1928 loppuun vuokralle annettu osa Jätkäsaarta ynnä siihen helposti yhdistettävissä, nyttemmin käyttämättä oleva Hietasaari niitten aseman ja pinnan edullisen muodostuksen vuoksi hyvin soveltuivat paikaksi huvilakaupunginosalle, joka vaikeudetta voitaisiin kiinteällä ajosillalla yhdistää mannermaahan, olivat katselmusmiehet, edellyttäen että huvilapalstan N:o 1 vuokraaja olisi taipuvainen jo nyt voimassaolevana vuokra-aikana luovuttamaan sellaisia osia vuokraamastaan alueesta kuin kaupunki rakennus- ja tasotustarkoituksiin saattaisi tarvita, katsoneet puolestaan voivansa puoltaa 20 vuoden vuokra-ajan pitennystä niitä tonttipaikkoja varten, missä vuokraajalle kuuluvat kolme huvilarakennusta tulisivat jaon mahdollisesti tapahtuessa sijaitse-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 19.

maan. Koska anoja oli hyväksynyt tämän katselmusmiesten ehdotuksen, olivat katselmusmiehet antaneet kaupungingeodetin toimesta laatia ehdotuksen huvilakaupungin asemakaavaksi mainituilla saarilla ja jättäneet sanotun ehdotuksen Rahatoimikamarin harkittavaksi, esittäen, siltä varalta että ehdotus saisi kaupunginviranomaisten hyväksymisen, että Jätkäsaaren palstan N:o 1 vuokraajalle myönnettäisiin nyt voimassaolevaa vuokramaksua vastaan 20 vuoden pitennys, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1909, kolmeen sanottuun asemakaavaehdotukseen otettuun tonttipaikkaan, ehdolla että hän jo nyt kuluvana vuokra-aikana luovuttaisi sellaisia osia maapalstasta kuin kaupunki tulisi huvilakaupunginosan perustamiseen käyttämään.

Ehdotusta laatiessaan olivat katselmusmiehet ottaneet myös huomioon sen että mainittuja saaria mahdollisesti käytettäisiin kaupan ja merenkulun tarpeisiin, mutta katsoneet niitten käytön siihen erinäisistä syistä vähemmin soveliaaksi.

Sittenkun sekä kaupungin satamakapteni että Satamarakennustoimikunta olivat antaneet heiltä vaaditut lausunnot asiasta, joissa he mitä jyrkimmästi epäsivät ehdotukseen hyväksymisen, katsoen että sanotut saaret pitäisi varata niihin vielä aavistamattomiin tarpeisiin, jotka voisivat ilmetä kaupan ja merenkulun kehittymisestä, jolloin Satamarakennustoimikunta erityisesti oli huomauttanut, että mainittuja saaria sitä vähemmän nyt pitäisi mihinkään erikoiseen tarkoitukseen käyttää, koska kysymys niitten yhdistämisestä Viaporin linnoituselplanaadiin vielä oli ratkaisematta, oli Rahatoimikamari, jonka mielestä katselmusmiesten laatima jakoehdotus oli jätettävä toistaiseksi huomioonottamatta, palauttanut asian katselmusmiehille antaen heille tehtäväksi antaa lausunto siitä, millä ehdoilla vuokra-aikaa olisi pitennettävä palstaan N:o 1 sanotusta jakoehdotuksesta riippumatta. Toimitettuaan uuden katselmuksen kesäkuun 15 päivänä 1905 puolsivat katselmusmiehet tämän jälkeen, vaikka pitäen kiinni aikaisemmasta ehdotuksestaan tiluksen vuokralleantamisesta pienissä palstoissa, kuitenkin vaihtoehtoisesti sellaista tiluksen alueen käyttöä, että vuokraajalle myönnettäisiin 20 vuoden pitennys ainoastaan siihen osaan aluetta, missä hänelle kuuluvat kaksi huvilarakennusta ja arvokkaimmat puutarhaistutukset sijaitsivat, jotavastoin muu osa aluetta jätettäisiin kaupungin käytettäväksi; täten tulisi edellisen osan vuokra-aika loppumaan vuonna 1928, eli samaan aikaan kuin vuokraoikeus palstaan N:o 2 Jätkäsaarella. Vuotuiseksi vuokraksi tästä alueesta, pinta-alaltaan noin

1,20 hehtarin ja joka asiakirjaan liitettyllä kartalla oli merkittynä N:olla 1 a, ehdotettiin 300 markkaa. Saatuansa tiedon viimeksimainitusta ehdotuksesta ehdotti vuokraaja sellaista muutosta siihen että vuokranpitennys tarkoittaisi koko nykyistä aluetta, mutta että vuokraaja olisi velvollinen välittömästi kaupungin puolelta tehdystä vaatimuksesta korvauksetta luopumaan kaikesta muusta maasta paitsi äskenmainitulle kartalle otetusta tonttipaikasta, selittäen tässä tapauksessa olevansa taipuvainen maksamaan pitennysaikana samansuuruisia vuokraa kuin siihen astikin.

Huomauttaen että kaupungin ja vuokraajan etuja paraiten valvottaisiin hyväksymällä vuokraajan tekemä ehdotus, esitti¹⁾ Rahatoimikamari Valtuuston päätettäväksi:

myöntää Jätkäsaaren palstan N:o 1 vuokraajalle, kauppias Julius Tallbergille 20 vuoden pitennyksen sanotun tiluksen vuokra-aikaan, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1909, ollen vuokraaja velvollinen myös pitennysaikana suorittamaan vuokraa saman verran kuin nykyäänkin, eli 350 markkaa rahassa ja pohjaveroa 2,744 hehtolitraa rukiita, sekä, milloin tahansa niin kaupungin puolelta vaaditaan, korvausvaatimuksetta luovuttamaan suurempia tai pienempiä osia tiluksen alasta lukuunottamatta oheenliitetyle kartalle N:olla 1 a merkittyä tonttipaikkaa.

Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti suostua Rahatoimikamarin esitykseen muutoin, paitsi että vuokraaja olisi velvollinen, kun niin kaupungin puolelta vaadittiin, vuoden kuluttaa irtisanomisesta korvausvaatimuksetta luovuttamaan kaupungille koko kyseessäolevan tiluksen tai osia siitä.

Rahatoimikamarilta oli Ryssänsaaren tiluksen N:o 102 b vuokraaja, kalakauppias K. A. Holmström, jolla oli viiden vuoden ajaksi laskettuna tammikuun 1 päivästä 1902 vuokralla sanottu tilus 118 markan suuruisia vuotuista vuokraa vastaan, anonut vuokra-ajan pitennystä vielä viideksi vuodeksi. Katselmuksen toimitettua sekä katselmusmiesten ja Satamankonttorin lausunnon mukaisesti anoi³⁾ Rahatoimikamari valtuutusta saada vuoden 1911 loppuun pitentää vuokrasopimuksen sanotusta tiluksesta samaa vuokrasummaa vastaan kuin aikaisemmin, ollen vuokraaja velvollinen vuokra-aikana kunossapitämään saarelle laitettua hengenpelastusasemaa. Esityksen Valtuusto hyväksyi⁴⁾.

Pitennetty
vuokra aika
tilukseen
N:o 102 b
Ryssänsaari.

1) Rhkn kirj. N:o 51 helmik. 1 p. (Valt. pain. asiakirj. N:o 10). — 2) Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 6. — 3) Rhkn kirj. N:o 295 jouluk. 6 p. — 4) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 27.

Koska vuokra-aika kaupungille kuuluvaan huvilapalstaan Vallilan N:o 1 b jonka Rahatoimikamari vuokrakirjalla tammikuun 12 päivästä 1893 oli antanut vuokralle vuoden 1905 loppuun 300 markan suuruista vuotuista vuokraa vastaan, nyttemmin oli loppuunkulunut anoi Kamari, tiluksen entisen vuokraajan, kauppias W. A. Lindströmin anomuksesta ja lähtökatselmuksen toimitettua valtuutusta saada viiden vuoden ajaksi eli vuoden 1910 loppuun pitentää mainitun Lindströmin vuokra-aikaa tilukseen korotettua 425 markan suuruista vuokraa vastaan vuosittain ja muutoin siihen asti voimassaolevilla ehdoilla. Esitykseen Valtuusto suostui¹⁾.

Pitennetty vuokra-aika Vallilan huvilapalstaan N:o 1 b.

Kahdessa Valtuustolle osotetussa kirjelmässä olivat Suomalaisen Teatterihuone-Osakeyhtiön johtokunta ja »Aktiebolaget Folteatern» anoneet että Arkadiateatteri yhä edelleen vuoden loputtua saisi pysyä ja »Folkteatern» siellä jatkaa toimintaansa. Sittenkun Valtuusto oli lykännyt asian Rahatoimikamariin antaen tälle toimeksi oman lausuntonsa ohella jättää myös Palotoimikunnan ja poliisimestarin lausunnot, ja nämä esiintuomiltaan syillä jyrkästi olivat evänneet tehdyn esityksen, huomautti²⁾ Rahatoimikamari että Kamari, joka tosin ei ollut tahtonut asettua asianomaisista ammattiviranomaisista poikkeavalle kannalle kysymyksessä, kuitenkin oli katsonut erinäisten syitten puoltavan esitykseen suostumista kesäkuun 1 päivään 1907 erinäisillä Kamarin tarkemmin määräämillä ehdoilla, jotka tarkoittivat tulenvaaran vähentämistä kyseessäolevaa teatterihuonerakennusta käytettäessä; kuitenkin riippui kysymyksen lopullinen ratkaisu Maistraatista. Anomusta vuokrattomasta käyttöoikeudesta Suomalaisen Teatterihuone-Osakeyhtiön hallitsemaan tonttiin puolsi samoin Kamari, kuitenkin vain edellyttäen ja niinkauankuin tontilla olevia teatterihuonerakennuksia käytti »Aktiebolaget Folkteatern». Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti³⁾ Valtuusto, koska Valtuuston asiana ei ollut joko myöntää tai evätä lupaa Arkadiateatterin käyttämiseen semmoisenaan, elokuun 1 päivään 1907 pitentää Suomalaisen Teatterihuone-Osakeyhtiön käyttöoikeuden Arkadian tonttiin.

Vuokraoikeuden pitentämisen Arkadian tonttiin.

Valtuustolta oli kaupungille kuuluvan tiluksen N:o 98 Hylkysaaren vuokraaja, leskirouva Tony Meyer, jolla vuokrakirjan perustuksella syyskuun 23 päivästä 1881 oli vuokralla sanottu tilus 30 vuoden aikana lasketuna tammikuun 1 päivästä 1882, suorittaen vuosittain kaupungille pohjaveroa 0,469 tynnyriä ruista ja rahavuokraa 600 markkaa, huomauttaen

Hyljätty anomus vuokraoikeuden pitentämisestä tilukseen N:o 98 Hylkysaaren.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 63 helmik. 22 p. Valt. pöytäk. malisk. 6 p. § 13. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 323 jouluk. 20 p. — ³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 21 p. § 9.

niistä suurista kustannuksista, jotka hänen miesvainajansa, tehtaanjohtaja Adolf Meyer oli kuluttanut tiluksen hoitoon, anonut vuokraoikeuden piten-
nystä tilukseen vielä 30 vuodeksi, laskettuna vuoden 1911 lopusta ennen
voimassa olevilla ehdoilla. Rahatoimikamarin ja Puutarhalautakunnan
lausuntojen mukaisesti hylkäsi¹⁾ Valtuusto anomuksen.

Hyljätty ano-
mus vuokra-
oikeuden piten-
tämistä tiluk-
seen N:o 131
Taivalsaaren.

Sittenkun kaupungille kuuluvan tiluksen N:o 131 Taivalsaaren vuok-
raaja, Suomen Teollisuuskauppa osakeyhtiö, jolla vuokravälikirjan no-
jalla maaliskuun 12 päivältä 1896 oli vuokraoikeus sanottuun tilukseen vuo-
den 1920 loppuun, oli viitaten sopimuksen määräykseen oikeudesta vuok-
raajalle eräillä ehdoilla saada vuokra-ajan pitennystä, Rahatoimikamarilta
anonut sellaista pitennystä 20 vuodeksi, kohtuullista vuokrasumman korot-
tusta vastaan sekä sillä ehdolla että vuokraaja anomukseen liitetyn suun-
nitelman mukaan saarella suorittaisi erinäisiä tasotus- ja kaunistustöitä
puolksi²⁾ Rahatoimikamari katselmuksen tiluksella toimitettua, Valtuustolle
suostumista anojan anomukseen, jolloin vuotuinen vuokrasumma olisi
korotettava 25 markasta 150 markkaan. Satamakonttorin jätettyä vaadi-
tun lausunnon, päätti³⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mu-
kaisesti ja koska anoja ilman lupaa oli saarelle rakentanut teollisuuslai-
toksen, hyljätä anomuksen.

Myönnetty vuok-
ravapautus
tontista N:o 2
Hermannin-
kaupungin
yhdeksännessä
korttelissa.

Kirjelmässä Valtuustolle oli Kasvatuslautakunta, oheenliittäen neiti
Therese Wuorenheimon jättämän, Valtuustolle osotetun kirjelmän, jossa
anottiin että siltä varalta että vuokraoikeus tonttiin N:o 2 yhdeksännessä
korttelissa Hermanninkaupungissa tulisi lunastetuksi anojan ylläpitämän suo-
malaisen kansanlastentarhan tarpeisiin, tontin vuokra-aikaa, joka loppuisi
vuonna 1917, pitennettäisiin, niinkauankuin lastentarhaa siinä kunnossa-
pidettäisiin, ja että sen ohella vuokrasumma samalla kokonansa annetta-
isiin anteeksi tai ainakin alennettaisiin, kuin myös että anojalle myönnet-
täisiin oikeus aikanansa lunastaa kohtuullisesta hinnasta mainittu tontti,
esiintuomillaan syillä puoltanut suostumusta mainittuun anomukseen.
Anomuksesta kuulusteltuna ehdotti⁴⁾ Rahatoimikamari, katselmuksen toi-
mitettua tontilla että anojalle myönnettäisiin vuokraton käyttöoikeus ky-
sessäolevaan tonttiin, niinkauankuin hän siinä asianmukaisesti ylläpitää
kansanlastentarhaa. Tähän Rahatoimikamarin esitykseen Valtuusto suos-

1) Rhkn kirj. N:o 284 marrask. 29 p. Valt. pöytäk. jouluk. 28 p. § 3 — 2) Rhkn kirj. N:o 179 elok. 23 p. — 3) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 25. — 4) Rhkn kirj. N:o 180 elok. 23 p.

tui¹⁾, kuitenkin sillä lisäyksellä että tonttia ei saisi varsinaisen tarkoituksensa ohella käyttää mihinkään muuhun tarpeeseen.

Sittenkun Helsingin Sairashuoneen Hallitus sen yhteydessä että oli nostettu kysymys erään tien rakentamiseen tarpeellisesta Eläintarhanhuviloitten N:roiden 6 ja 7 välisen rajan järjestelystä, joista huviloista toinen oli Sairashuoneen hallussa, oli kirjelmässä Rahatoimikamarille tammikuun 30 päivästä anonut että kaupunginviranomaiset ottaisivat harkitaksensa, eikö Sairashuonetta, jonka tehtävänä sen asetusten mukaisesti oli hoitaa parantumattomia sairaita etupäässä Helsingin kaupungista, voitaisi vapauttaa kaikesta vuokramaksusta kaupungille huvilasta N:o 6, jätti²⁾ Kamari Valtuustolle tämän esityksen ilmoittaen samalla että sanottu huvila oli annettu Sairashuoneelle vuokralle 50 vuoden ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1890 260 markan suuruista vuotuista vuokraa vastaan sekä että aikaisemmin erinäisissä tapauksissa vuokravapautus oli myönnetty tiluksista, jotka ovat ihmisystävällisessä tarkoituksessa työskentelevien yhdistysten huostassa, sekä puolsi suostumista anojan anomukseen ehdolla että tontilla ylläpidetään sairaanhoitolaitosta; senohella ehdotti Kamari että anomukseen suostumiseksi kaupungin puolelta tehtäisiin välipuhe siitä että, koska suuri osa huvilan eteläiseen Eläintarhantiehen päin olevaa aluetta silloin oli käyttämättä ja Sairashuoneen oli vaikea sen pinnanmuodostumien tähden käyttää sitä rakennustarkoituksiin, vuokraaja olisi velvollinen vastaisuudessa, jos niin vaadittiin, kaupungille luovuttamaan niin suuren osan sanottua aluetta kuin Sairashuoneelle ei olisi tarpeen. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti³⁾ Valtuusto palauttaa asian Rahatoimikamariin kehoittaen Kamaria neuvottelemaan Sairashuoneen Hallituksen kanssa siitä että kaupungille heti luovutettaisiin se osa kyseessäolevaa aluetta, joka ei ollut Sairashuoneelle tarpeen, saaden Sairashuone vuokravapautuksen jällelläolevasta alueesta.

Maistraatin kautta Valtuustolle lähettämässään kirjelmässä oli Kansankodin osakeyhtiön hallitus anonut että yhtiölle myönnettäisiin vuoden 1902 jälkeen rästinä olevien vuokramaksujen lyhennys yhtiön hallussa olevasta tontista N:o 4 kahdeksannessa korttelissa Hermannissa I, missä yhtiön ylläpitämä n. s. Hermannin Kansakoti oli, kuin myös että yhtiö vapautettaisiin sanotun tontin vuokran maksamisesta vastaisuudessa. Anomuksesta kuulusteltuna huomautti⁴⁾ Rahatoimikamari että Valtuusto jo tätä

Esitys vuokravapautuksesta Helsingin Sairashuoneen huvilaalueesta.

Vuokravapautus O. Y. Kansankodin tontista Hermannissa I.

1) Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 43. — 2) Rhkn. kirj. N:o 54 helmik. 1 p. — 3) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 27. — 4) Rhkn. kirj. N:o 89 huhtik. 5 p.

ennen kaksi eri kertaa päätöksillä helmikuun 12 päivältä 1901 ja toukokuun 5 päivältä 1903 yhtiön anomuksesta oli lyhentänyt yhtiön rästille jättämät vuokramaksut kysessäolevasta tontista; edellisenä vuonna oli yhtiö samalla anonut saada vastaisuudessa vuokrattomasti hallita tonttia, mutta oli Valtuusto silloin jättänyt kysymyksen uuden anomuksen, varalle kunnes Gumtähti joutuisi kaupungin haltuun. Myönnetyn lyhennyksen ehdoksi oli jo vuonna 1901 määrätty että yhtiö tekisi kaupungin kanssa uuden vuokrasopimuksen tontista ja oli tämä ehto, koska yhtiö ei ollut sitä täyttänyt, vuonna 1903 toistettu. Mainittu sopimus oli sitten marraskuun 30 päivänä 1903 saatu aikaan, jolloin vuotuinen vuokramaksu, jota aikaisemman sopimuksen mukaan oli korotettu joka kymmenes vuosi ja jonka silloin olisi pitänyt tehdä 199 markkaa 8 penniä, järelläolevasta vuokra-ajasta, lasketuna vuoden 1903 alusta ja vuoden 1921 loppuun, oli määrätty 132 markaksi 72 penniksi. Vuosilta 1903 ja 1904, joista ei oltu maksettu mitään vuokraa, oli siis rästinä 265 markkaa 44 penniä. Huomauttaen että O. Y. Kansankoti luovuttamalla maksuttoman huoneuston käytettäväksi kansansivistys- ja raittiuspyrintöihin harjoitti hyödyllistä ja kunnan kannatusta ansaitsevaa toimintaa, esitti Rahatoimikamari että Valtuusto suostuisi osakeyhtiön anomukseen sikäli, että yhtiölle myönnettäisiin sekä siihen saakka vuodelta 1903 juosseitten ja maksamatta jääneitten vuokramaksujen lyhenys sanotusta tontista, että myös edellyttäen että yhtiölle kuuluva Kansankoti vastaisuudessa palvelisi samallaisia sivistyksellisiä tarkoituksia kuin siihen astikin, vuokravapautus samaisesta tontista 10 vuoden ajaksi tämän jälkeen. — Valtuusto päätti¹⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta suostua tähän esitykseen, siten että Rahatoimikamarin mainitsema edellytys vuokravapautuksesta otettaisiin nimenomaiseksi ehdoksi sanotun edun nauttimiselle.

Kysymys
Teollisuuskou-
lun tontti-
paikasta.

Sittenkun Valtuusto Teollisuushallituksen vuonna 1902 tekemän esityksen johdosta oli sitoutunut teollisuuskoulun rakennuksen paikaksi luovuttamaan tontit N:ot 2 ja 3 korttelissa N:o 307 b Suomen valtiolaitokselle yhteensä 83,288 markan 94 pennin suuruisesta hinnasta, sillä välipuheella että Valtuusto ennen 1903 vuoden loppua saisi tiedon siitä, oliko valtiolaitos tarjoumuksen hyväksynyt, ja Valtuusto tehdystä uudesta anomuksesta oli pitentänyt määräajan 1904 vuoden loppuun, mutta kysymys kuitenkin saanut valtiolaitoksen puolelta raueta²⁾, oli Teollisuushallitus Keis.

1) Valt. pöytäk. huhtik 10 p. § 29. — 2) Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 26.

Senaatin siihen heinäkuun 4 päivänä 1906 antaman valtuutuksen mukaisesti kirjelmässä Valtuustolle 18 päivästä samaa kuuta toistanut tiedustelunsa, voisiko ja millä ehdolla Helsingin kaupunki luovuttaa mainitut tontit tai toisen tarkoitukseen sopivan tonttipaikan, sekä saisiko kyseesen tulleeseen rakennuspaikan oston päättäminen olla avoinna vuoden 1907 loppuun. Asiasta kuulusteltuna esitti¹⁾ Rahatoimikamari, huomauttaen tonttihinnojen kohoamisesta, mikä oli aiheuttanut Kamarin ehdottamaan yksikköhinnan korotusta kyseessäolevista tonteista, että Valtuusto vastauskirjelmässä Teollisuushallitukselle ilmoittasi, että tontit voitaisiin Valtiolaitokselle luovuttaa yhteensä 91,835 markan 65 pennin suuruisesta hinnasta, edellyttäen kuitenkin että Valtuusto ennen vuoden 1907 loppua saisi tiedon tarjoumuksen hyväksymisestä. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi²⁾.

Valtuuston päätöksen nojalla lokakuun 1 päivästä 1895 antoi Rahatoimikamari kesäkuun 10 päivänä 1896 tehdyllä vuokrasopimuksella Helsingin Varikkoosakeyhtiölle kaupungille kuuluvan varikkokorttelin N:o 187 Katajanokalla vuokralla 10 vuoden ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1896, eli siis vuoden 1905 loppuun, 1,000 markan suuruisia vuotuista vuokramaksua vastaan. Tällöin otettiin sopimuksen 3:nteen kohtaan määräys siitä, että kaupungille, joka on osakkaana yhtiössä, pidetään oikeus vastaisuudessa, jos katsottaisiin kaupungille edulliseksi, ruveta yhtiöön osakkaaksi myös mainitun varikkokorttelin arvosta, arvioituna 47,611 markaksi, mutta että, jos kaupunki ei tahtoisi käyttää hyväkseen tätä oikeutta, olisi yhtiön vapaasen valtaan jätettynä ennen vuokra-ajan loppua saman arvioimisen mukaan lunastaa itselleen omistusoikeus kortteliin.

Sittenkun Helsingin Varikkoosakeyhtiö vuonna 1905 oli Rahatoimikamarilta anonut mainitun vuokrasopimuksen pitennystä 5 vuoden ajaksi, oli Rahatoimikamari esittämillään syillä ehdottanut että yhtiön anomus pitennetystä vuokraoikeudesta kortteliin N:o 187, säilyttäen vastaisen lunastusoikeuden kortteliin, hyljättäisiin, sekä että Rahatoimikamari valtuutettaisiin yhtiön kanssa ryhtymään neuvotteluihin, jotta tämä luopuisi oikeudestaan useinmainitun korttelin lunastamiseen, saaden sen sijaan oikeuden sovitusta hinnasta lunastaa itselleen muita kaupungille kuuluvia varikkotontteja Katajanokalla. Tähän esitykseen Valtuusto pää-

Varikkokorttelin N:o 187 käyttö.
Kysymys uuden pakkahuonevarikon rakentamisesta.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 216 lokak. 4 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 33.

töksellä syyskuun 19 päivältä 1905 suostui¹⁾. Kun Rahatoimikamari siten saamansa tehtävän nojalla oli ryhtynyt valmistaviin toimenpiteisiin mainitussa tarkoituksessa, mutta Varikkoosakeyhtiön johtokunta kirjelmässä lokakuun 17 päivältä 1905 oli selittänyt että yhtiö ei voinut luopua oikeudestaan sanotun korttelin lunastamiseen, koska tämä kumoaisi yhtiön aiheet tälle hyväasemaiselle paikalle saada vastaisuudessa rakentaa ajanmukaisia warranttivarikkoja, ja Rahatoimikamari tämän nojalla katsonut kysymyksen neuvottelujen jatkamisesta yhtiön kanssa toistaiseksi pitävän raueta, oli yhtiön johtokunnan puheenjohtaja, kauppias Julius Tallberg Rahatoimikamarille ilmoittanut että yhtiö tahtoi käyttää hyväkseen sopimuksenmukaista oikeuttaan varikkokorttelin N:o 187 lunastamiseen mainitussa sopimuksessa määrätystä arvioimishinnasta, joka, jos kaupungin puolelta niin haluttiin, maksettaisiin kauppahintaa vastaavalla määrällä niitä uusia osakkeita, joita yhtiö vuoden 1906 alussa tulisi laskemaan liikkeesen. Koska Rahatoimikamari ei katsonut yhtiön oikeutta varikkokorttelin omistusoikeuden lunastamiseen voitavan panna kysymyksenalaiseksi, päätti Kamari senjälkeen joulukuun 21 päivänä 1905 yhtiölle myydä varikkokorttelin sopimuksessa olevasta arvioimissummasta, 47,611 markasta, sekä sanotun kauppasumman maksuksi vastaanottaa yhtiön liikkeesen laskemia uusia osakkeita pari hintaan; ja tultaisiin, sittenkun tämä maksu oli suoritettu, yhtiölle antamaan kauppakirja korttelista. Tämä ei kuitenkaan ollut tapahtunut, ennenkuin Satamarakennustoimikunta, johon kauppias V. Rydmanin nostama ehdotus toimenpiteistä lisätilan saamiseksi kaupungin pakkahuoneeseen oli lykätty²⁾, kirjelmässä Rahatoimikamarille 24 päivältä 1906, samalla ilmoittaen että Toimikunta sen käytettävissä olevista asiakirjoista oli luullut voivansa havaita että se määräys vuokrasopimuksessa, johon Helsingin Varikkoosakeyhtiö oli perustanut vaatimuksensa lunastusoikeudesta kortteliin N:o 187, nähtävästi oli syntynyt epähuomiosta vastoin Valtuuston asiassa tekemää päätöstä lokakuun 1 päivältä 1895, oli antanut Kamarille tiedon siitä että Toimikunta oli päättänyt Valtuustolle puoltaa että kyseesentullut lisärakennus kaupungin pakkahuoneeseen sijoitettaisiin mainittuun kortteliin kaikissa suhteissa siihen sopivimpana paikkana. Tämän johdosta ehdotti³⁾ Rahatoimikamari, lykäten Valtuuston harkittavaksi mainitun päätöksensä kyseessäolevan varikkokorttelin myynnistä sekä ilmoittaen että Kamari oli antanut Varik-

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 34. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I 59. —

³⁾ Rhkn kirj. N:o 45 tammik. 23 p.

koosakeyhtiölle tiedon siitä että päätöstä ei voitu katsoa ratkaisevaksi, ennenkuin Valtuusto oli sen hyväksynyt, että Valtuusto

hyväksyisi Rahatoimikamarin edellämainitun päätöksen myydä Helsingin Varikkoosakeyhtiölle varikkokorttelin N:o 187 Katajannokalla sopimukseen otetusta hinnasta; sekä

valtuuttaisi Rahatoimikamarin sanotun kauppasumman maksuksi vastaanottamaan yhtiön osakkeita, laskettuina pari kurssin mukaan.

Tämän asian yhteydessä esiteltiin Valtuuston kokouksessa lokakuun 30 päivänä Satamarakennustoimikunnan lausunto¹⁾ edellämainitusta herra V. Rydmanin Valtuustolle tekemästä esityksestä toimenpiteistä, jotta suurempi ja tarkoitukseen riittävä tila kaupungin pakkahuoneessa voitaisiin saada; ja huomautti Toimikunta sanotussa lausunnossa, ensin korjattuaan muutamia esityksessä annettuja tietoja tilasta uudessa pakkahuoneessa, jonne alkujaan ei oltu tarkoitettu saada sijoitetuksi koko kappale-tavarain tuontimäärää, kuinka myös Toimikunta oli täysin yhtä mieltä esityksen tekijän kanssa siitä, että tila pakkahuoneessa nyttemmin oli aivan riittämätön ja että tästä johtuvat epäkohdat olisivat vieläkin tuntu-vammat mikäli tuonti lisääntyi. Ainoa tehokas keino tämän epäkohdan korjaamiseksi oli kuitenkin viipymättä ryhtyä uuden pakkahuonevarikon rakentamiseen siihen kuuluvine toimistohuoneustoineen. Mutta päin-vastoin kuin se valiokunta, joka vuonna 1898 oli asetettu valmistelemaan kysymystä vuoden pakkahuoneen rakentamisesta ja joka oli puoltanut lisä-rakennuksen laittamista katettuun tavarasuojukseen Varikonrannassa, oli Toimikunta nyttemmin saavutetun kokemuksen perustuksella sitä mieltä, että uusi pakkahuonevarikko oli sijoitettava Katajanokalle ja rakennettava lähimpään yhteyteen nykyisen pakkahuonerakennuksen kanssa. Sopivimpana ja melkeinpä ainoana paikkana tähän tarkoitukseen oli useimmai-nittu varikkokortteli N:o 187, missä ehdotettu rakennus voitaisiin saattaa vanhan yhteyteen ylikerroksia yhdistävällä, katetulla käyntisillalla, joka tekisi toiminnan ja liikenteen pakkahuoneessa suuressa määrin yksinker-taisemmaksi ja helpommaksi; uusi rakennus saisi sitä paitsi saman vapaan ja liikenteelle kaikin puolin sopivan aseman, kuin nykyinenkin pakkahuone.

Mitä tulee rakennuksen rakentamistapaan ja järjestykseen, oli Toimi-kunta ajatellut, että siihen olisi rakennettava osastoja yhtämukaisen suun-nitelman mukaan siten, että aluksi ainoastaan yksi tarpeenvaatisin osasto

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 35.

lähinnä vanhaa pakkahuonetta olisi laitettava sekä muut osastot vasta mikäli olosuhteet niin vaativat. Rakennukseen olisi laitettava 4 tai 5 kerrosta, alin kerros olisi varattava toimistohuoneustoiksi, jonka ohella rakennus olisi varustettava mukavilla sähköhisseillä.

Mitä tulee Varikkoosakeyhtiön vaatimukseen mainittuun varikkokortteliin nähden, huomautti Toimikunta, että, koska Valtuusto yhtäpitävästi Rahatoimikamarin Valtuustolle tästä jättämän esityksen kanssa lokakuun 1 päivästä 1895, samalla kun Valtuusto oli suostunut yhtiölle huutokaupatta myymään korttelin N:o 189 sille arvioimisessa lasketusta hinnasta, 64,416 markasta, jolloin yhtiö saisi suorittaa kauppasumman yhtiön osakkeilla, ainoastaan oli valtuuttanut Kamarin 10 vuodeksi yhtiölle vuokraamaan korttelin N:o 187 1,000 markan suuruista, vuotuista vuokramaksua vastaan, »ollen kaupunki oikeutettu vastaisuudessa, jos se katsotaan kaupungille edulliseksi, rupeamaan osakkaaksi samaan yhtiöön myös korttelin N:o 187 arvosta», olisi epäilemätöntä, että Valtuusto ei voinut hyväksyä yhtiön edellämainittua vaatimusta, sitä vähemmän, koska Rahatoimikamarilla sen ohjesäännön mukaan ei ollut oikeutta, ilman Valtuuston valtuutusta, muulla tavoin kuin laillisessa järjestyksessä kuulutetulla huutokaupalla luovuttaa kaupungin omistusoikeutta mihinkään kaupungille kuuluvaan tonttiin, jotapaitsi Valtuusto, tehdessään mainitun päätöksensä, erityisesti oli muistuttanut Rahatoimikamaria siitä että jos katsottaisiin tarpeelliseksi muuttaa Rahatoimikamarin ehdottamia perusteita sopimusta tehtäessä Varikkoosakeyhtiön kanssa, ilmoitus tästä olisi tehtävä Valtuustolle, ennenkuin asiasta lopullisesti sovittiin. Tässä erikoisessa tapauksessa sitäpaitsi puheenalaisen varikkokorttelin luovuttaminen yhtiölle ei ainoastaan olisi kaupungille epäedullinen, vaan päinvastoin, Toimikunnan varman arvelun mukaan, tuottaisi kaupungille korvaamattoman tappion.

Edelläesitetyn perustuksella ehdotti Satamarakennustoimikunta:

että Valtuusto periaatteessa päättäisi että lisärakennus tulli- ja pakkahuoneeseen, sisältäen etupäässä varikkohuoneustoja, rakennettaisiin kortteliin N:o 187 Katajanokalla;

sekä antaisi Satamarakennustoimikunnalle tehtäväksi, lisättyinä asian-
tuntevilla kaupungin kauppiaille, yksissä neuvoin tullilaitoksen edustajain kanssa laatia piirustukset ja kustannusehdotuksen yllämainittua rakennusta varten, ollen tarkoituksena rakentaa siihen osastoja yhdenmukaisen suunnitelman mukaan.

Asiaa käsiteltäessä päätti¹⁾ Valtuusto että sitä vielä olisi valmistettava erityisessä valiokunnassa, jonka olisi otettava huomioon etupäässä oikeudellisia mutta myös käytännöllisiä näkökohtia sekä valitsi siten päätetyn valiokunnan jäseniksi herrat Söderholmin ja Cajanderin sekä oikeusneuvosmies V. F. Heimbürgerin. — Antamassaan lausunnossa²⁾ huomautti valiokunta, viitaten Valtuuston edellämainittuun päätökseen lokakuun 10 päivältä 1895, jolla Rahatoimikamarin esitys asiassa hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että, »jos katsottaisiin tarpeelliseksi muuttaa Kamarin asettamia perusteita sopimusta tehtäessä Varikkoosakeyhtiön kanssa, ilmoitus siitä olisi tehtävä Valtuustolle, ennenkuin asiasta lopullisesti sovittiin», että Kamari, tehdessään vuokrasopimuksen kesäkuun 10 päivältä 1896 varikkokorttelista N:o 187, oli käynyt yli Kamarille lain ja Valtuuston päätöksen mukaan tulevan toimivallan, sekä lausui esiintuomillaan syillä sen käsityksen:

että kaupunkia ei sitonut kyseessäoleva Rahatoimikamarin, ilman sen ohjesäännön tukea tai Valtuuston valtuutusta, mainittuun vuokrasopimukseen kesäkuun 10 päivältä 1896 ottama sen sisältöinen määräys, että yhtiöllä olisi vapaa valta ennen vuokra-ajan loppua toimitetun arvioimisen mukaan lunastaa itselleen omistusoikeus varikkokortteliin N:o 187.

Mitä tulee kysymykseen, tulisiko Valtuuston tähän katsomatta myöntää Helsingin Varikkoosakeyhtiölle oikeus lunastaa itselleen kyseessä oleva kortteli, ei valiokunta tahtonut tarkemmin lausua siitä mielipidettään.

Asiaa ei Valtuusto vuoden kuluessa käsitellyt loppuun.

Kokouksessa marraskuun 21 päivänä 1905 oli Valtuusto kunnan työväen asuntojen rakentamisesta päättänyt³⁾ että ne yhden miljoonan suuruiset lainavarat, jotka oli varattu pienten, etupäässä työmiehille tarkoitettujen asuinhuoneustojen rakentamisyritysten edistämiseksi, käytettäisiin osaksi yhden huoneen, yhden huoneen ja keittiön tai kahden huoneen vuokrahuoneustoja sisältävien rakennusten rakentamiseen sopiville tarjolla oleville tonteille kunnan laskuun, mitkä huoneustot kohtuullista vuokraa vastaan olisi annettava etupäässä työmiehille, jotka pitemmän aikaa ovat olleet kaupungin palveluksessa sekä isoperheisille työläisille, osaksi n. s. asunatalojen rakentamiseen, joissa on pieniä yksityisiä huoneita naimattomille työmiehille tai -naisille ynnä yhteinen oleskeluhuone tarpeellisine mukavuuksineen, ja saataisiin sanotusta

Kysymys kunnan työväen asuntojen rakentamisesta.

1) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 31. — 2) Valt. pain. asiakirj. N:o 48. — 3) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 17, 18.

summasta aina 3,000 markkaan asti käyttää työväenasuinrakennusten mallipiirustusten hankkimiseen. Sen ohella antoi Valtuusto erikoisesti asettamalleen toimikunnalle tehtäväksi laatia ja Valtuustolle jättää tarkemman ehdotuksen niistä toimenpiteistä, jotka olivat tarpeen näitten päätösten täytäntöönpanemiseksi.

Toimikunta antoi vaaditun lausunnon ¹⁾ ehdotuksineen päivättynä kesäkuun 8 päivänä 1906 ja oli sen sisältö lyhyesti seuraava:

Siihen määräkseen nähden, että kyseessä olevia asuinhuoneustoja vuokralle annettaessa niillä työmiehillä, jotka pitemmän aikaa olivat olleet kaupungin palveluksessa sekä muutoin useampia lapsia omaavilla työmiehillä olisi etuoikeus, oli toimikunta katsonut tarpeelliseksi etupäässä Rakennus- ja Vesijohtokonttorilta sekä Valaistuslaitokselta hankkia tarkkoja tietoja niistä työmiehistä, jotka olivat työssä mainituissa laitoksissa tai niitten johtamissa töissä, joitten tietojen tarkoituksena oli saada selville koko työvoiman suuruus, vakinaisessa työssä olevien työmiesten lukumäärä ja aika minkä he ovat olleet palveluksessa, työmiesten vuositulo sekä heidän perhesuhteensa, ja oli näitä tietoja valaistu numeroilla. Siihen katsoen, että osa kaupungin työläisistä oli työssä kaupungin laidoilla, ei aiottuja työväenasuntoja olisi kaikkia rakennettava yhteen paikkaan, vaan sijoitettava eri osiin kaupunkia. Sopivina paikkoina ehdotettiin kortteleita N:o 412 ja 419 vielä vahvistamattomassa Töölönalueen asemakaavassa sekä N:o 372 12:nnessä kaupunginosassa. Näistä oli kaksi ensinmainittua lähellä enimpien kaupungin työmiesten työpaikkoja, nimittäin lähellä kaupungin varastopihaa ja vesijohtotyöpajaa. Asuinpaikaksi taas niille työmiehille, joiden työalueena olivat kaupungin pohjoiset laidat, oli kortteli N:o 372, niin muodostettuna kuin se oli laaditussa ehdotuksessa muutetuksi asemakaavaksi, kaikin puolin sopiva.

Saadakseen tarkoituksenmukaisia malleja tuleville työväenasunnoille oli toimikunta, joka tosin oli katsonut, että kaksikerroksiset puurakennukset tulisivat halvimmiksi, jonka ohella ne tarjosivat terveellisen asunnon ja ajanmukaisilla suojeluslaitteilla voitaisiin tehdä täysin turvalliseksi tulenvaaraa vastaan, mutta eivät voineet voimassaolevan rakennusjärjestyksen määräysten perustuksella tulla kysymykseen, antanut toimikunnan jäsenelle, arkkitehti A. Nybergille toimeksi laatia luon-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 24.

noksia seuraavia erilaisia rakennusmalleja varten ynnä niihin kuuluvat kustannusarviot, nimittäin:

1:ksi yksikerroksinen puurakennus, jossa on yhden huoneen, keittiön ja etehisen sisältäviä huoneustoja;

2:ksi kaksikerroksinen rakennus, alakerros kivistä ja yläkerros puusta, huoneustot samallaisia;

3:ksi yksikerroksinen puurakennus, jossa on yksityisiä huoneita keittiösastoineen ja erityinen etehinen;

4:ksi kaksikerroksinen rakennus, alaosa kivistä ja yläosa puusta, huoneustot samallaisia kuin 3 kohdassa mainitaan;

5:ksi yksikerroksinen puurakennus, sisältävä yksinkertaisia yksityis-huoneita;

6:ksi asumatalo 50 naimatonta työmiestä tai -naista varten, rakennettu kivistä kaksikerroksiseksi ja sisältävä myös kansankeittiön ja lukusalin; sekä

7:ksi samallinen asumatalo, kuitenkin ilman kansankeittiötä; ja olisi sen ohella yleissuunnitelma tehtävä mahdollisesti tapahtuvaa kyseessä olevien kolmen korttelin uudelleen järjestelyä ja niihin rakentamista varten; ottaen huomioon, että korttelien keskusta on olisi jätettävä sija vaikkapa pientäkin puutarhaa varten jokaiselle asuinhuoneuston haltijalle, lukuunottamatta asumataloissa asuvia.

Sittemmin laadittuihin suunnitelmiin edellämainittuihin kortteleihin rakentamiseksi oli toimikunta vähäisillä muutoksilla yksimielisesti yhtynyt. Jos ne hyväksyttäisiin, tulisi kortteli N:o 372 ulkomuodoltaan säilymään muuttumattomana ja ainoastaan siihen kuuluvat tonttirajat muuttumaan, jotavastoin korttelit N:ot 412 ja 419 Töölön alueella tulisivat muodostumaan aivan toisellaisiksi, näistä kun saataisiin neljä eri korttelia, joista yhden, joka sijaitsee Runeberginkadun varrella ja käsittää laidimmaisena, eteläisen osan alkuperäisistä kortteleista, 15 metrin levyinen katu eroittaisi muusta osasta joka taas kahdella yhdensuuntaisella 12 metrin levyisellä kadulla jaettaisiin kolmeen kortteliin, kullakin 38 metrin leveys ja sama pituussuunta kuin kortteleilla N:rot 412 ja 419. Itäistä korttelia ei sen asemaan nähden vastaisen, suuren liikennetien varrella otettaisi käytäntöön nyt kyseessä olevaa tarkoitusta varten. Samasta syystä ei myöskään läntisimpään, Norden-skjöldinkatuun ulottuvaan osaan kolmea muuta korttelia rakennettaisi muita työväenasuntoja, kuin asumatalo naisia varten, joka oli suunnit-

teltu pohjoisimpaan näistä kortteleista. Muuhun osaan kortteleja rakennettaisiin laaditun suunnitelman mukaan 20 keskikokoista asuinrakennusta, leveydeltään 10 ja pituudeltaan noin 35 metriä, 1 puolikokoinen asuinrakennus sekä 2 asumataloa. Noin puolet lähes 18 metrin levyisestä, avoimesta paikasta korttelien keskustassa, asuinrakennusrivien välissä, käytettäisiin puutarhanalueiksi, joita toisistaan erottaisivat eri tonttien risteysksiin rakennetut pesu- ja leipomatuparakennukset.

Asemakaavavaiirustus korttelista N:o 372 osoitti että kortteliin kokonansa rakennettuna mahtuisi 8 tavallista kokoa olevaa asuinrakennusta ja 1 asumatalo.

Seliteltyään eri mallien luonnokset ja niiden kustannusarviot, esitti toimikunta laskelmia niistä vuokramääristä, jotka olisivat kyseessä olevista huoneustoista määrättävät.

Kuitenkaan ei toimikunnan mielestä kaupungin tulisi ryhtyä rakentamaan kaikkia edellämainittuihin kortteleihin ehdotettuja taloja, vaan olisi toistaiseksi rakennettava Töölönalueelle, eteläosaan korttelia N:o 412 suunnitellut 8 asuinrakennusta sekä asumatalo miehiä varten, jälkimäinen kansankeittiöineen, kuin myös kortteliin N:o 372 neljä, korttelin pohjoispäähän aiottua asuinrakennusta.

Menot näistä kahdesta rakennusryhmästä kortteleissa tarvittavine tasotustöineen tulisivat mietintöön liitetyn kustannuslaskelman mukaan tekemään rakennuksista Töölön alueella yhteensä Smk 359,300: —, sekä rakennuksista 12:ssa kaupunginosassa Smk 498,700: —, ja olisi kunnan siis näin laajaa rakennusyritystä varten osotettava tasaluvuin 500,000 markkaa eli puolet työväenasuntojen rakentamiseen varatuista lainavaroista. — Nyt rakennettaviksi ehdotetuissa rakennuksissa voitaisiin tarjota asunto noin puolelle määrälle niitä työmiehiä, jotka kauemmin kuin 5 vuotta ovat olleet kaupungin töissä, sekä ainoastaan kolmannelle osalle niistä kaupungin työmiehistä, jotka olivat perheenisiä.

Työväenasuntojen rakennustyön kunnan laskuun tulisi senvuoksi heti, niiden rakennushankkeitten päätettyä, jotka lähinnä tulisivat suoritettaviksi, keskeytymättä jatkua ja oli toimikunta ajatellut, että erityinen rakennustoimikunta asetettaisiin, jonka tehtävänä olisi lähinnä valvoa niitä rakennustöitä, jotka käsillä oleva esitys saattaisi aiheuttaa sekä Valtuustolle aikanaan jättää lausunto ja ehdotus ajasta ja tavasta rakennustöitten jatkamiseksi niissä kortteleissa, jotka Valtuusto tarkotukseen osoittaisi, kuin myös ottaa harkittavakseen ja antaa lausunto

siitä, eikö olisi sopivaa, että, halpojen ja tarkoituksenmukaisten asun-
tojen hankkimisen jouduttamiseksi kaupungin töissä oleville työmie-
hille, osia mainituista kortteleista Töölön alueella ja 12:nnessä kaupun-
ginosassa luovutettaisiin yksityisten henkilöitten rakennettaviksi suunni-
telman mukaisesti, jonka Valtuusto hyväksyisi.

Supistaen yhteen edellä esitetyn ehdotti toimikunta Valtuustolle:
että työväenasuntojen rakentamista varten kunnan laskuun osoi-
tettaisiin korttelit N:rot 412 ja 419 Töölön alueella sekä kortteli N:o 372
uudelleen järjestettäväksi ehdotetussa osassa 12:tta kaupunginosaa;

että mietintöön liitetyt yleiset asemakaavapiirustukset edellämait-
tujen korttelien uudelleen järjestelyä ja rakentamista varten hyväk-
syttäisiin;

että oheenliitetyt luonnokset sekä erimallisia, työmiehille aiottuja,
pieniä vuokrahuoneustoja sisältäviä asuinrakennuksia varten että myös
naimattomille työmiehille tai -naisille aiottuja, osittain kansankeittiön
sisältäviä, osittain ilman sitä olevia asumataloja varten, pantaisiin pe-
rustukseksi rakennustyön suorittamiselle;

että tarpeellisen kokemuksen saavuttamiseksi tämänlaatuisten raken-
nushankkeitten suunnittelemisessa ja suorittamisessa aluksi rakennet-
taisiin ainoastaan yksikerroksisia puutaloja kolmea edelläehdotettua
mallia sekä vain nykyisen korttelin N:o 412 eteläosaan suunnitellut 8
asuinrakennusta ja samaan kortteliin ehdotettu asumatalo miehiä var-
ten, johon myöskin kansankeittiö olisi laitettava, kuin myös korttelin
N:o 372 pohjoisosaan suunnitellut asuinrakennukset, luvultaan neljä;

että lähinnämainittuun tarkotukseen ja sen aiheuttamiin tasotus-
töihin kortteleissa osotettaisiin, rakennustöihin korttelissa N:o 412
Smk. 360,000: —, josta Smk. 100,000: — asumataloa varten, sekä raken-
nusyritykseen korttelissa n:o 372 Smk. 140,000: —;

että kysessä olevat työt suoritettaisiin erityisen rakennustoimikun-
nan valvonnan alla, jonka asiana olisi huolehtia siitä, että työt suori-
tettaisiin kaupungille enimmin edullisella tavalla, jossa tarkoituksessa
ne mikäli mahdollista olisi suoritettava semmoisina aikoina vuodesta,
jolloin yksityisillä henkilöillä ei yleensä ollut rakennushankkeita, kuin
myös siitä, että näihin töihin otettaisiin ainoastaan kaupunkiin kuulu-
via työmiehiä; sekä

• että rakennustoimikuntaa saisi tehtäväkseen vastedes Valtuustolle
jättää ehdotuksen ajasta ja tavasta sanottujen korttelien edelleen raken-

tamiseksi kuin myös lausunnon siitä eikä suurempia tai pienempiä osia kortteleista voitaisi luovuttaa yksityisten henkilöitten rakennettaviksi, kaupungin viranomaisten hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Tätä mietintöä esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ Valtuusto siinä olevat ponnet, jonka ohella jäseniksi siten asetettuun rakennustoimikuntaan valittiin kaikki edellisen toimikunnan jäsenet, ja sai toimikunta valtuutuksen ottaa johtavan arkkitehtin sekä ehdottaa hänelle tulevan palkkion suuruuden; lisäksi päätettiin, että kustannukset toimikunnan mietinnössä ehdotetuista töistä kuin myös äskenmainitut menot suoritetaisiin ylläsanotulla tavalla varatuista rahoista. Viimeksimainituista varoista määrättiin lopuksi kullekin aikaisemman toimikunnan jäsenelle 150 markan suuruinen hyvitys, toimikunnan sihteerille, oikeusneuvosmies G. Björkmanille 250 markan korvaus sekä arkkitehti Albert Nybergille palkkiota ja kustannuskorvausta 3,050 markkaa.

Kysymys kunnallisen teurastamon rakentamisesta.

Käsitellessään niitä ehdotuksia, jotka tarkoitusta varten asetettu valiokunta oli esittänyt nostetun kysymyksen johdosta järjestää kaupunkiin pakollinen lihantarkastus oli Valtuusto hyväksyen valiokunnan ehdotuksen kokouksessaan tammikuun 14 päivänä 1902 m. m. päättänyt ²⁾ Keis. Senaatilta anoa, että uuden elinkeinolain anomusehdotukseen otettaisiin määräys siitä, että kaupunkikunnalle olisi mahdollista saada aikaan teurastushuonepakko maksuineen tarkastuksesta;

jättää kysymyksen pakollisen lihantarkastuksen järjestämisestä avoimeksi kunnes Helsinkiin olisi saatu ajanmukainen teurastuslaitos;

kehottaa Rahatoimikamaria ehdottamaan sopivaa paikkaa, joka voitaisiin varata teurastuslaitoksen rakentamista varten siihen kuuluvine karjatoreineen, johon paikkaan olisi voitava johtaa rautatieraitet ja vesijohto; sekä

lähettää, niin pian kuin kaupungin varojen katsottiin sallivan kunnallisen teurastuslaitoksen rakentamisen, soveliaan henkilön kaupungin kustannuksella ulkomaille ottamaan selkoa sellaisista laitoksista sekä jättämään Valtuustolle sittemmin kertomuksen siitä ja ehdotuksen asiassa.

Sittemmin oli kaupungininsinööri G. Idström Terveyshoitolautakunnalle ilmoittanut, että Rakennuskonttori oli Rahatoimikamarilta saanut toimeksi ehdottaa paikan kyseeseen tulla kunnallista teuras-

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 27. — ²⁾ Katso 1901 vuod. kert. siv. 122 ja 1902 vuod. kert. siv. 121.

tushuonetta ynnä karjamarkkinatoria varten ja samalla anonut, että eräitä henkilöitä Lautakunnasta kehoitettaisiin ehdotuksen laatimisessa ja kysymyksen käsittelemisessä muuten olemaan hänelle avullisina.

Tämän johdosta oli ensimmäiselle kaupunginlääkärille, professori V. Sucksdorffille ja kaupungineläinlääkäri Oskar Lindströmille annettu toimeksi ottaa osaa mainittuihin töihin; ja olivat sanotut herrat Lautakunnalle jättäneet tekemänsä lausunnon asiassa. Tässä lausunnossa huomautettiin, että ainoa kaupunkiin yhdistetyllä maalla oleva alue, joka olisi sopiva teurastushuonetta ja karjamarkkinatoria varten, sijaitsi itäpuolella Itäistä Viertotietä, välittömästi pohjoispuolella Sörnäisten sivurataa; että sanotusta alueesta ainoastaan kaksi tonttia eteläpuolella Työpajakatua oli myyty tehdasliikkeen harjoittamiseen, mutta kaikki pohjoispuolella mainittua katua olevat korttelit vielä olivat käyttämättä; että nämä korttelit N:rot 274, 275, 278 ja 279 — ynnä välillä olevat kadut olisivat yhdistettävät, joten saataisiin noin 60,000 neliömetrin suuruinen alue joka ei ainoastaan tarjoisi kylläksi tilaa sekä teurastushuoneelle että karjatorille vaan myöskin tekisi mahdolliseksi vastaiset laajennukset ja että viereiset korttelit N:rot 272, 273, 276 ja 277, jotka nykyään olivat annetut vuokralle, myös vastaisuudessa olisivat vain vuokrattavat, eikä niitä tulisi myydä, jotta ne olisivat käytettävissä teurastushuoneen laajentamiseen tai muihin kunnallisiin tarpeisiin. Lisäksi annettiin lausunnossa erinäisiä tietoja teurastushuoneen tarvittavien rakennusten lukumäärästä, numerotietoja y. m.

Pääasiassa yhtä mieltä valiokunnan kanssa ja oheenliittäen sen mietinnön, ehdotti 1) Terveyshoitolautakunta kirjelmässä maaliskuun 1 päivältä tämän johdosta Valtuustolle:

että korttelit N:rot 274, 275, 278 ja 279 io:nessä kaupunginosassa välillä olevine katuineen varattaisiin paikaksi kunnallisen teurastushuoneen rakentamista ja siihen kuuluvan karjatorin järjestämistä varten;

että nykyään vuokralle olevia kortteleja N:roja 272, 273, 276 ja 277 ei myytäisi, vaan pysytettäisiin kaupungin hallussa mahdollista teurastushuoneen laajentamista varten tai muuhun kunnalliseen tarpeeseen; että kahdelle henkilölle — arkkitehdille ja terveydenhoitomiehelle tai eläinlääkärille — annettaisiin toimeksi hankkia se selvitys ulkomaisista teurastushuoneista jonka Valtuusto aikaisemmin oli katsonnut tarpeelliseksi.

1) Valt. pain. asiakirj. N:o 16.

Lopuksi ilmoitti Lautakunta, että kaupungin sopimus sen yhtiön kanssa, jonka hallussa nykyään oli tšekäläinen teurastuslaitos, loppui vuonna 1910, jonka vuoksi kaikki ne laajaperäiset toimenpiteet, jotka olivat tarpeelliset kyseessä olevan ehdotuksen täytäntöönpanemiseksi, pitäisi sitä ennen olla loppuunsaoritetut.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ¹⁾ Valtuusto lykätä asian Rahatoimikamariin, ja oli Kamarille samalla annettava tieto kaupungin valaistuslaitoksen Hallituksen puheenjohtajan tämän yhteydessä tekemästä huomautuksesta, että korttelit N:rot 278 ja 279 aikoinaan myös olivat olleet aiotut tonttipaikaksi kaupungin kaasulaitokselle.

Kysymys kunnan sähkölaitoksen rakentamisesta.

Esiteltäessä valiokunnanmietintöä N:o 22 vuodelta 1905 kunnallisen sähkölaitoksen rakentamisesta oli Lisätty Valtuusto lokakuun 17 päivänä mainittua vuotta päättänyt ²⁾ antaa kysymyksen valmistelua varten asetetun valiokunnan toimeksi hankkia selvitys siitä, millä ehdoilla kaupungin nykyiset sähkövirran hankkijat olisivat halukkaat ottamaan monopolin sähkövirran hankkimiseen valoa ja voimaa varten. Siten saamansa tehtävän täyttämiseksi pani valiokunta tšekäläisiin sanomalehtiin kehoituksen niille henkilöille jotka palvelivat yleisöä sellaisen virran hankkimisella, että he määrätyn ajan kuluessa jättäisivät valiokunnalle Valtuuston vaatimat tiedot. Määräajan kuluessa, jota erään hankkijan anomuksesta oli pitennetty, jätettiin kaksi tarjoumusta, toisen Helsingin Sähkövalaistus osakeyhtiö, toisen sähkötekniikko Otto A. Blomqvist ja insinööri Gottfrid Strömberg yhteisesti, jonka ohella valiokunta Valtuuston kansliasta sai vastaanottaa herrojen L. Mechelinin, Mauritz Hallbergin ja P. E. Svinhufvudin allekirjoittaman kirjelmän, jossa nämä anoivat oikeutta saada ajanmukaisen laitoksen avulla hankkia Helsingin kaupungille ja sen asukkaille sähkövaloa ja paikkakunnan teollisuuslaitoksille sähkövoimaa; ja oli viimeainittuun tarjoumukseen liitetty sinetillä varustettu kuori, joka päällekirjoituksen mukaan sisälsi sähkölaitoksen perustamisesta Helsinkiin tehdyn sitoumusehdotuksen. Sittenkun valiokunta oli käsitellyt näitä tarjoumuksia, kuitenkin katsomatta voivansa murtaa herrojen Mechelinin y. m. kirjelmää seuraavaa ehdotusta sekä kolme valiokunnan jäsenistä antanut lausuntonsa kahdesta ensinmainitusta tarjoumuksesta tarkastaen niitä yksityiskohtaisesti, ja valiokunnan muut jäsenet, paitsi herra Schybergson, joka oli ollut estettynä ottamasta osaa sen töihin, yhty-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 31. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv I. 41 j. ss.

neet kannattamaan eräät toista, toiset toista mainituista lausunnoista, lähetti ¹⁾ valiokunta Valtuustolle sanotut tarjoumukset ynnä niistä annetut lausunnot. — Esiteltäessä helmikuun 6 päivänä tätä mietintöä ynnä mietintöä N:o 22 vuodelta 1905 päätti ²⁾ Lisätty Valtuusto:

että sähkölaitos kunnan laskuun olisi perustettava, sekä tähän taroitukseen osotettava 2,500,000 markan suuruisen summa kahta vuotta pitemmäksi takasinmaksuajaksi otetuista lainavaroista; että mainitun päätöksen toimenpanotapaan nähden jätettäisiin varsinaisen Valtuuston tehtäväksi ryhtyä kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin, ja lopuksi samoin antaa varsinaisen Valtuuston tehtäväksi hankkia asianomaisen vahvistuksen päätökselle käyttöä lainavaroja mainittuun taroitukseen.

Näitten Lisätyn Valtuuston tekemäin päätösten johdosta otti varsinainen Valtuusto kokouksessa helmikuun 13 päivänä käsittelyalaiseksi mainitussa valiokunnanmietinnössä N:o 22 vuodelta 1905 sivulla 45 varsinaisen Valtuuston harkittavaksi valiokunnan jättämät ponnet, nimittäin:

hankkia K. Senaatilta vahvistuksen Lisätyn Valtuuston edellämainitulle päätökselle kustantaa kyseessäoleva laitos kahta vuotta pitemmäksi maksuajaksi otetulla lainalla;

kehoittaa Valaistuslaitoksen hallitusta jättämään ehdotuksen rakennustyön teknillisen johtajan ottamisesta ynnä tämän palkkaamisesta; jättää samaisen hallitukseen toimeksi yksissä neuvoin tämän teknon kanssa ja mietinnössä lausuttujen näkökohtien sekä edellämainitun ehdotuksen nojalla antaa Valtuustolle mahdollisimman pian sähkölaitoksen lopullinen suunnitelma ynnä kustannusarvio; sekä

että asianomaisella luvalla asetetut sähköjohdot yli kaupungin katu-
tujen, torien ja yleisten paikkojen saataisiin säilyttää aina syyskuun 1 päivään 1910, ehdoilla, jotka Valtuusto katsoisi tarpeellisiksi määrätä.

Ensimmäisen ponnen Valtuusto hyväksyi ³⁾.

Toisen ja kolmannen ponnen sisältöön nähden päätti ⁴⁾ Valtuusto asettaa toimikunnan laatimaan ja Valtuustolle jättämään ehdotuksen sellaiseksi ohjelmaksi, jonka perustuksella kilpailevia tarjoumuksia kyseessäolevan laitoksen rakentamisesta voitaisiin vaatia, kuin myös että tähän toimikuntaan kuuluisivat kaupungin Valaistuslaitoksen hallituk-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 3. — ²⁾ Lis. Valt. pöytäk. helmik. 6 p. § 1. — ³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 1. — ⁴⁾ S:n s:n helmik. 27 p. § 1.

sen jäsenet ynnä viisi muuta henkilöä, joiksi valittiin Valtuuston puheenjohtaja, herrat Ramsay ja Sohlman sekä insinöörit Karl. E. Strömberg ja B. Wuolle; ja olisi tämän toimikunnan tehtäväänsä suorittaessaan tarpeen mukaan käytettävä asiantuntijaa ja määrättävä tämän korvaus.

Neljänten ponten nähden annettiin toimikunnalle tehtäväksi ottaa uudelleen harkittavaksi kysymys siitä, kuinka kauan ja millä ehdoilla sellaisia sähköjohtoja yli kaupungin katujen, torien ja yleisten paikain, jotka ovat asetetut asianomaisella luvalla, voitaisiin antaa säilyttää.

Kun herra Sohlman sairauden takia oli anonut vapautusta toimikunnan jäsenyydestä, valittiin ¹⁾ hänen sijaansa insinööri K. A. Ahlfors.

Sittemmin annettiin ²⁾ Maistraatin kirjelmällä toukokuun 12 päivältä Valtuustolle tiedoksi että K. Senaatti esiteltäessä huhtikuun 9 päivänä Lisätyn Valtuuston edellämäinittua päätöstä kunnallisen sähkölaitoksen kustantamisesta kahta vuotta pitemmäksi maksuajaksi otetulla lainalla oli nähnyt hyväksi vahvistaa tämän päätöksen, josta Valtuusto päätti ilmoittaa toimikunnalle.

Valtuuston toimikunnalle antaman mainitun valtuutuksen johdosta saada tarvittaessa käyttää ja kustantaa asiantuntijaa antoi toimikunta insinööri Einar Wikanderille Göteporista, joka aikaisemmin oli ollut Düsseldorfin kunnallisten sähkölaitosten johtajana, toimeksi laatia vaihtoehtoisia suunnitelmia tšekäläistä kunnallista sähkölaitosta varten, jonka jälkeen, näitten suunnitelmien viitenä vaihtoehtoisena ehdotuksena (merkityt I—V) toimikunnalle jouduttua ja painatettua ³⁾ herra Wikander laati toimikunnassa tehtyjen muistutusten johdosta uuden vaihtoehtoisen ehdotuksen (VI) neuvottelujen perustuksella herra Wikanderin ja insinöörien Wuolteen ja Strömbergin välillä.

Perusteellisesti tarkasteltuaan ⁴⁾ ja arvosteltuaan eri suunnitelmia, joihin mitä tulee teknillisiin kysymyksiin, kustannusehdotuksiin ja kannattavaisuuslaskelmiin tässä vain viitataan, lähetti toimikunta ne Valtuustolle ja ehdotti siten esiintuodun selvityksen perustuksella Valtuuston päätettäväksi:

että jo päätetty kunnallinen sähkölaitos rakennettaisiin pääasiallisesti yhtäpitävästi insinööri Wikanderin suunnitelman VI kanssa 3,200,000 markan suuruisella arviokustannuksella, joka laitos tarkoittaisi

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 9. — ²⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 27 — ³⁾ Valt. pain. asiak. N:o 40. — ⁴⁾ S:n s:n N:o 44.

tasasuuntaisen 2×120 voltin voimaisen sähkövirran suoranaista synnyttämistä ja jakamista kahdesta keskustasta, joista toinen sijoitettaisiin kortteliin N:o 192 (Arkadian alueelle), joka siihen tarkoitukseen olisi varattava, sekä toinen tontille N:o 4 korttelissa N:o 139 Katajanokalla, joka tontti ynnä viereiset varikkotontit N:ot 10, 11 ja 12 Katajanokan pohjoisessa rannassa laitosta varten olisi luovutettava, jonka ohella paikka vastaisuudessa tarvittavalle sivuasemalle olisi varattava jollakin tontilla Laivurinrinteen varrella;

että sähkölaitoksen kustannusten suorittamiseksi osotettaisiin taroitusta varten varatut 2,500,000 markkaa 1902 vuoden obligatsioonilainasta ja sen lisäksi tarvittava summa toistaiseksi suoritettaisiin etukäteen kaupunginrahastosta, ollen Valtuuston asiana sanotun summan tultua vahvistetuksi vastaisuudessa tehdä päätös siitä, millä tavoin tämä etukäteen suoritettu summa on korvattava;

että asetettaisiin rakennustoimikunta, jossa olisi puheenjohtaja ja neljä jäsentä ja jonka tehtävänä olisi ryhtyä 1:ssä kohdassa tässä edellä mainitun laitoksen rakentamiseen kaikkienensa mitä niihin kuuluu, joka työ mikäli toimikunta katsoisi sopivaksi suoritettaisiin urakalla; ollen toimikunnan asiana tarkoitukseen ottaa johtava työpäällikkö ja muu tarvittava henkilökunta sekä määrätä näitten palkkio;

että rakennustoimikunnan jäsenet saisivat kantaa palkkiota, kukin 20 markkaa jokaisesta kokouksesta sekä se jäsen, joka hoitaisi kansliatehtäviä, senlisäksi 1,200 markkaa vuosittain, niinkauan kuin rakennustyö kestäisi; sekä että rakennustoimikuntaa kehoitettaisiin ajoissa ennen rakentamisen suoritusta Valtuustolle jättämään ehdotus sekä kaupungin sähkölaitoksen hoidosta että myös siitä annetun sähkövirran maksutaksasta kuin myös niistä muista toimenpiteistä, jotka sen johdosta että kaupunki itse tulisi pitämään huolta sähkövirran hankkimisesta saattaisivat kuulua Valtuustolle.

Mitä tulee kysymykseen nykyisten hankkijain oikeudesta saada säilyttää yli kaupungin katujen, teitten ja yleisten paikkain asetetut johdot oli toimikunta, asian muutoin tultua ratkaistuksi, Valtuustolle jättävä erikoisen lausunnon siitä.

Toimikunnan mietintöä esittäessä päätti ¹⁾ Valtuusto palauttaa asian toimikuntaan tarkan selvityksen hankkimiseksi siitä, voisiko tulla

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 2.

taloudellisesti edulliseksi sähkölaitosta varten käyttää vesivoimaa, kuin myös tarkoin määrättyjen ja vertailevien kustannus- ja kannattavaisuuslaskelmien laatimiseksi, erikseen kumpaakin puheenalaista suunnitelmaa varten, tarkoittaen suurempaa, viisikertaista laitoksen laajennusta.

Esitys uuden
vuokrasopi-
muksen teke-
misestä Kau-
sankirjaston
Sörnäisten
haaraosastolle.

Käsitellessään kysymystä tonttipaikan osottamisesta kokoushuonetta varten raittius- y. m. yhdistyksille oli Valtuusto muun muassa päättänyt ¹⁾, kunnes mainittu kysymys tulisi ratkaistuksi, panna pöydälle tämän yhteydessä nostetun kysymyksen uuden huoneuston hankkimisesta Sörnäisten kansankirjaston ja lukusalin haaraosastolle, joka siihen saakka oli ollut sijotettuna n. s. Kansankotiin Sörnäisissä. Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä maaliskuun 22 päivältä 1906 ilmoitti Kansankirjaston ja lukusalin hallitus että yllämainittu haaraosasto korkeintaan vielä vuoden saattoi tulla toimeen huoneustossaan Kansankodissa sekä että uuden kirjallisuuden oston kirjastoon oli lakattava, ellei tämän ajan kuluessa laajempaa huoneustoa saataisi, ja huomautettiin kirjelmässä että tilaisuus uuden suuremman kirjastosalin vuokraamiseksi Kansankodissa ensitulevasta syksystä tarjoutui yhdistämällä kaksi koulusalialia ja säilytyshuoneen silloiseen kirjastosaliin, jonka järjestelyn ehdoksi Kansankodin omistajat kuitenkin olivat asettaneet että vuosivuokraa kirjastosalista, laskettuna kesäkuun 1 päivästä, korotettaisiin 3,030 markasta 4,500 markkaan ja että uusi vuokrasopimus tehtäisiin viideksi vuodeksi. Ellei päätöstä välittömästi voitaisi tehdä uuden talon rakentamisesta Sörnäisten kansankirjastolle tai Kansankodin mahdollisesta ostamisesta, anoi Hallitus senvuoksi valtuutusta saada tehdä uuden vuokrasopimuksen mainitulla ehdolla sekä että myönnettäisiin vuotta 1906 varten tarvittava 735 markan suuruinen vuokrasumman korotus kuin myös 200 markkaa kirjaston sisustuksen muuttamiseksi ja täydentämiseksi. Esityksestä kuulusteltuna antoi ²⁾ Rahatoimikamari tästä lausuntonsa kysymyksen yhteydessä tontin luovuttamisesta raittius- y. m. seuroille sekä talon rakentamisesta työväenopetusta varten.

Kysymys huoneustojen hankkimisesta raittius- y. m. yhdistyksille ynnä korkeampaa työväenopetusta varten.

Käsitellessään syyskuun 27 päivänä 1904 erinäisten raittius-, kansansivistus- y. m. yhdistysten Valtuustolle tekemää esitystä maksuttoman tontin osottamisesta rakennusta varten, jossa olisi huoneustoja sanottuja ynnä muita samassa tarkoituksessa toimivia yhdistyksiä varten, josta esityksestä Rahatoimikamari oli antanut vaaditun lausunnon, oli

¹⁾ Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 27 j. ss. — ²⁾ Katso tähän alem.

Valtuusto päättänyt ¹⁾ palauttaa asian Rahatoimikamariin kehoittaen Kamarin jättämään lausuntonsa siitä, eikä Kamarin ehdottamaa rakennusta sopivammin voitaisi rakentaa kortteliin N:o 301 b Kalliossa, koska kysymys uuden talon rakentamisesta teollisuuskoulua varten tähän kortteliin oli saanut raueta kuin myös hankkimaan mainitun anomuksen tehneiltä yhdistyksiltä lausunnot siitä, pitäisivätkö he puolestaan tontin luovuttamista anomuksen mukaisesti aiottuun tarkoitukseen edullisempänä kuin sitä vaihtoehtoa että kaupunki rakennuttaisi talon, jossa olisi luentosaleja ja muita huoneita kansansivistyspyrintöjä varten kunnassa.

Sittenkun lausunnot mainituissa suhteissa oli vaadittu sanoituilta yhdistyksiltä ja nämät myös jättäneet ne, joissa kahdeksan niistä kannatti vaihtoehtoa maksuttoman tontin luovuttamisesta yhdistysten rakennushankkeeseen, jonka ohella muutamat näistä olivat odottaneet että kaupunki maksuttoman tontin lisäksi myös myöntäisi rahaavustusta hankkeeseen, kun taas viisi yhdistystä kuin myös Uusi kansanlastentarha olivat puoltaneet vaihtoehtoa rakennuksen rakentamisesta kaupungin laskuun, oli Rahatoimikamari vielä pyytänyt Työväenasiainlautakunnan lausuntoa. Tässä huomautti Lautakunta, että esilläolevassa kysymyksessä oli ilmennyt kaksi tarvetta, nimittäin toiselta puolen sopivain huoneustojen tarve korkeampaa työväenopetusta varten sekä toiselta puolen huoneustojen tarve yleishyödyllisten yhdistysten toimintaa varten. Samalla kun Lautakunta puolsi Kamarin ehdotusta rakennuksen rakentamisesta työväenopetusta varten kortteliin N:o 325 Helsingintorin varrella, ehdotti Lautakunta että tonttipaikaksi nyt kyseessäoleville yhdistyksille luovutettaisiin käyttämätön tontti N:o 3 Kansakoulukadun varrella, arvioitu 94,865 markaksi 48 penniksi, jolloin ehdoksi olisi asetettava että kauppasumma saisi kiinnitystä vastaan olla korottomana maksamatta niin kauan kuin tontilla kunnossapidettäisiin rakennusta yleishyödyllisten yhdistysten tarpeisiin, kuin myös että rakennuksessa sopiva huoneusto luovutettaisiin kunnan kustantamaa korkeampaa työväenopetusta varten, jonka ohella tulevan rakennusyhtiön voittojako olisi rajoitettava 6 ⁰/₀ ja yhtiön tilit olisivat kunnan tarkastuksen alaisia. Sen ohella lausui Lautakunta sen toivomuksen että Valtuusto, riippumatta edellä ehdotetuista toimenpiteistä, ryhtyisi Helsingin suomalais-ruotsalaisen seurakunnan kanssa neu-

¹⁾ Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 27 j. ss.

votteluihin siinä tarkoituksessa että kaupungin kirkkoja luovutettaisiin julkisten luentojen pitoon työväenopetuksessa. — Sittenkun asiaa vielä oli valmistellut Rahatoimikamarin valitsema toimikunta, jolloin erinäisiä ehdotuksia oli tuotu esille ja se käsitys ollut vallalla että työväenopetusta ei pitäisi keskittää yhteen huoneustoon kaupungissa, sai Kamari, ennenkuin kysymys oli loppuunkäsitelty, vastaanottaa edellämaitun Kansankirjaston ja lukusalin hallituksen Valtuustolle tekemän esityksen ¹⁾ Sörnäisten haaraosaston huoneuston laajentamisesta. Oheelliittäen edellämaitut lausunnot ja arvostellen asiasta tehtyjä eri ehdotuksia esitti ²⁾ Rahatoimikamari, osittain luopuen aikaisemmin tekemästään ehdotuksesta, että Valtuusto päättäisi:

luovuttaa edellämaituttujen yhdistysten muodostamalle osakeyhtiölle kaupungille kuuluvan tontin N:o 3 Kansakoulukadun varrella rakennuksen rakentamista varten siihen yleishyödyllisten yhdistysten tarpeisiin Työväenasiainlautakunnan ehdottamilla ehdoilla;

valtuuttaa Rahatoimikamarin teettämään ja Valtuuston tarkastettavaksi jättämään ehdotuksen yksinkertaiseksi rakennukseksi sopivalle paikalle Kalliossa, jossa olisi huoneusto Sörnäisten kansankirjastoa ja lukusalia varten ja sen yhteydessä sali työväenopetusta varten;

antaa Kansankirjaston ja lukusalin hallitukselle toimeksi toistaiseksi tarpeellista Sörnäisten kirjaston ja lukusalin huoneuston laajentamista varten Kansankodissa vuokrata lisäksi suuren salin, jonka Kansankodin omistajat panisivat kuntoon, 4,500 markan suuruista vuosivuokraa vastaan siten laajennetusta huoneustosta, laskettuna kesäkuun 1 päivästä 1906;

myöntää 735 markkaa vuokralisän suorittamiseen sanotusta huoneustosta vuotta 1906 varten sekä 200 markkaa kirjaston sisustuksen muuttamisen ja täydentämisen kustantamiseen, jotka määrärahat maksettaisiin Valtuuston käyttövaroista; sekä

antaa Kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi lausua mielensä kysymyksen käsittelyssä nostetusta ehdotuksesta tulevien kansakoulurakennusten ja mahdollisesti jo rakenteella olevan Tehtaankadun kansakoulutalon yhteyteen laittaa luentosaleja työväenopetusta varten.

Käsitellen eri kokouksissa tätä Rahatoimikamarin esitystä, sekä myös Kansakoulujohtokunnan jätettyä siltä vaaditun lausunnon

¹⁾ Katso edell. siv. 58. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 127 toukok. 31 p. (Valt. pain. asiak. N:o 26).

päättyi ¹⁾ Valtuusto tontin luovuttamiseen nähden mainittujen yhdistysten muodostamalle rakennusosakeyhtiölle palauttaa asian Rahatoimikamariin, jonka tulisi ryhtyä neuvotteluihin niitten kyseessäolevanlaatuisten yhdistysten kanssa, jotka yhäkin olivat vailla huoneustoa, saadakseen tietää, vieläkö ne pysyivät anomuksessaan, sekä tästä ilmoittaen Valtuustolle samalla tarkemmin tehdä selkoa näitten yhdistysten tarkoituksista; sen ohella annettiin Kamarille toimeksi Helsingin suomalais-ruotsalaisten seurakuntain kirkkoneuvostojen kanssa ryhtyä neuvotteluihin siinä tarkoituksessa että kaupungin kirkkoja luovutettaisiin julkisten luentojen pitoon työväenopetuksessa. — Toinen, kolmas ja neljäs ponsi Kamarin lausunnossa hyväksyttiin. Lopuksi päätettiin vaatia Kansakoulujohtokunnan lausunto mahdollisuudesta käyttää työväenopetuksessa kaupungin kansakoulujen voimistelusalaja luentosalaina.

Sittenkun Rahatoimikamari Tehtaankadun varrelle rakennettavaksi päätetyn uuden kansakoulutalon Rakennustoimikunnan esityksestä oli päättännyt hyväksyä urakkajärjestelmän käytön tässäkin tapauksessa kuten aikaisemmissakin sekä jättää Rakennustoimikunnan toimeksi antaa Kamariin siitä kuulutettuaan ne mainitun talon rakentamistarjoumukset, jotka mahdollisesti jätettäisiin, oli Kamari kesäkuun 14 päivänä hyväksynyt ja allekirjoittanut rakennusmestari G. A. Valtosen kanssa tehdyn sopimuksen, joka päättyi Smk. 227,500: —, mihin summaan sittemmin oli tullut lisäksi Smk. 1,500: — siitä syystä, että kaupungin omien työmiesten suosimiseksi sopimukseen oli otettu määräys urakoitsijan velvottamisesta kyseessäolevaan rakennustyöhön kiinnittää ainoastaan kaupunkiin kuuluvia työmiehiä, jotapaiti sopimuksessa oli määrätty, että jos puhkeaisi lakko, jota ei voitaisi katsoa urakoitsijan syyksi, ja rakennustyö sen johdosta viivästyisi, kaupunki ei ollut oikeutettu urakoitsijalta vaatimaan vahingonkorvausta tästä. Kumminkin julistivat kyseessäolevan rakennustyön, heti sen jälkeen kun se oli jätetty mainitun Valtosen huostaan, eräät työväenamattiosastot lakkotilaan, sen työväenyhdistyksissä vallitsevan ja ilmilauseutun käsitöksen perustuksella että valtion ja kunnan on suoritettava työnsä käyttämättä urakoitsijaa. Koska ei siis näyttänyt olevan mahdollista saada määrääjän kuluessa työ suoritetuksi, oli urakoitsija Valtonen Raken-

Kysymys Tehtaankadun kansakoulurakennuksen urakkasopimuksen purkamisesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 37 ja lokak. 16 p. § 16.

nustoimikunnalle ehdottanut että kaupungin ja hänen välinen sopimus purettaisiin, että kaupunki kohtuullisesta hinnasta lunastaisi rakennustyöhön jo hankitut aineet, sekä että hänet säilytettäisiin johtavana rakennusmestarina nauttien kuukauspalkkaa, joka kuitenkin laskettaisiin jo kesäkuun 1 päivästä Smk:ksi 400: —, sekä syyskuun 1 päivästä eteenpäin Smk:ksi 450: — kuukaudelta. Huomauttaen että muita mahdollisuuksia ei ollut työn alkamiseksi ja suorittamiseksi, mikä taas oli välttämätöntä kieltämättömän tarpeen tyydyttämiseksi saada kouluhuoneustoja alituisen kasvavalle oppilasmäärälle kaupungin kansakouluissa, puolsi Rakennustoimikunta suostumista rakennusmestari Valtosen anomukseen, mutta Rahatoimikamari hylkäsi sen arveluttavanlaatuisena ennakkopäätöksenä vastaisuudessa. — Kun Kamari oli tehnyt mainitun päätöksensä asiassa, ilmoitti Kansakoulujohtokunta Valtuustolle kirjelmällä syyskuun 10 päivältä sen asiointilan, missä mainittu kansakoulurakennustyö oli ja esiintoi Johtokunta ne vaikeudet, jotka syntyisivät ellei aiottua koulutaloa voitaisi kansakouluille luovuttaa alussa lukuvuotta 1907—08, siitä kun saattaisi olla seurauksena, että melkoinen osa kouluun pyrkivistä oppilaista kouluhuoneustojen puutteesta täytyisi hyljätä. — Myöskin mainitut työväenamattiosastot jättivät sitten Valtuustolle kirjelmän, missä he, otaksuen että Rahatoimikamari oli hyväksynyt herra Valtosen tekemät ehdotukset, mitä jyrkimmin kielsivät voivansa hyväksyä sellaista menettelyä, sekä vaativat lautakunnan asettamista Valtosen hankkimien rakennusaineitten arvioimista varten. Näistä esityksistä kuulustettuna mainitsi ¹⁾ Rahatoimikamari tästä antamassaan lausunnossa, antaen selityksen asiain kulusta, että Kamari edelleenkin pysyi aikaisemmassa päätöksessään sopimusvapaudesta, ja että, avustaakseen urakoitsijan yritystä lakosta huolimatta alkaa rakennustyö, määräys etuolikeudesta kaupunkiin kuuluville työmiehille työn suorittamisessa olisi poistettava.

Kansakoulujen huoneustotarpeen tyydyttämiseksi alussa lukuvuotta 1907—08 olisi ryhdyttävä erinäisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin ja turvatakseen vastaisuudessa koulujen huoneustopuutteesta riippumatonta toimintaa olisi jo nyt ryhdyttävä valmisteleviin toimenpiteisiin uuden kansakoulutalon rakentamiseksi kortteliin N:o 319 Kalliossa. Kamari esitti senvuoksi Valtuuston päätettäväksi valtuuttaa Kansakoulujohto-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 184 syysk. 13 p.

kunnan ottamaan 1907 vuoden menosäännön ehdotukseen tarpeellisen määrärahan vuokratukseen kesäkuun 1 päivästä 1907 yhdeksi vuodeksi sopivia huoneustoja kansakoulujen käytettäväksi, antaa Töölön kansakoulutalon Rakennustoimikunnalle toimeksi jättää Rahatoimikamarille selvitys siitä, oliko mahdollista ja suurenko kustannuksen vaatisi sisustaa yläkerros mainitussa koulutalossa luokahuoneiksi, sekä antaa Kamarille tehtäväksi jättää ehdotus valmistelevista toimenpiteistä uuden kansakoulutalon rakentamiseksi Kallioon.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁾ Valtuusto, joka ei katsonut asianhaarain vaativan rakennusmestari Valtosen kanssa tehdyn urakkasopimuksen peruuttamista, antaa Kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi ajoissa pitää huolta kouluhuoneustojen tarpeesta vuokraamalla sopivia huoneustoja ja ryhtymällä muihin tarpeenvaatiimiin toimenpiteisiin, jonka ohessa Rahatoimikamaria kehoitettiin poistamaan se määräys mainitusta sopimuksesta, että kyseessäolevaan rakennustyöhön olisi otettava yksistään kaupunkiin kuuluvia työmiehiä.

Kirjelmässä Valtuustolle syyskuun 28 päivältä anoi Kansakoulujohtokunta, huomauttaen jo aikaisemmin useampia kertoja mainitusta ²⁾ kouluhuoneustojen riittämättömyydestä sekä tehden selkoa kansakouluhuoneustojen jakautumisesta kaupungin eri osiin, että uusi kansakoulutalo rakennettaisiin kortteliin N:o 319 Kallion neljännen linjan varrelle ja että sen rakentaminen alettaisiin niin hyvissä ajoin että se voitaisiin kansakouluille luovuttaa alussa lukuvuotta 1908—1909 sekä että kirjelmään liitetty suunnitelma pääasiassa pantaisiin perustukseksi rakennuspiirustuksia laadittaessa; mainitun ohjelman mukaan sisältäisi ehdotettu rakennus 30 varsinaista luokahuonetta, kaksi voimistelusalua sekä tarpeelliset muut salit ja huoneita sekä erikoisen kylpylaitoksen oppilaille. Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti ³⁾ Valtuusto hyväksyä tämän ehdotuksen sekä jätti erikoisen valiokunnan tehtäväksi, johon valittiin kansakoulujentarkastaja, vapaaherra A. von Bonsdorff, herrat Oker-Blom ja Tallberg, kaupungininsinööri ja arkitehti Aspelin, laatia ja Valtuustolle jättää yksityiskohtainen ehdotus kyseessäolevan rakennustyön suunnitelmasta; senohella olisi valiokunnan harkittava, voitaisiinko uuteen kansakoulutaloon järjestää huoneusto korkeampaa työväenopetusta varten.

Ehdotus uuden kansakoulutalon rakentamisesta Kallioon.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 12. — ²⁾ Katso edeltä siv. 62. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 17.

Täten asetettu valiokunta jätti sittemmin mietinnön asiasta, jossa valiokunta, oheenliittäen yksityiskohtaisen suunnitelman kyseessäolevaksi rakennukseksi, mikä erinäisissä kohdissa poikkesi Kansakoulujohtokunnan tekemästä suunnitelmasta, ehdotti Valtuuston päätettäväksi asettaa palkintolautakunta, jonka olisi ottaen huomioon valiokunnan laatiman suunnitelman ja muutoin koulurakennuksesta esitetyt näkökohdat ja toivomukset julistettava palkintokilpailu luonnospiirustusten laatimista varten niihin kuuluvine arviolta laskettuine kustannusehdotuksineen;

määrätä 4,000 markan suuruisen summa käytettäväksi kolmeksi 1,800, 1,400 ja 800 markan suuruisiksi palkinnoiksi;

valita palkintolautakunnan jäseniksi, jonka olisi Valtuustolle aikanaan jätettävä selvitys kilpailun tuloksesta, kaupungininsinööri, kaupungin rakennustentarkastelija, kansakoulujentarkastaja, kansakoulujenlääkäri; yksi jäsen kansakoulujen opettajakunnasta sekä kolme Arkkitehtiklubin Valtuuston kehotuksesta valitsemaa henkilöä; sekä

sittemmin palkintolautakunnan lausuntoa harkittuansa määrätä, mikä palkituista kilpailuluonnoksista pantaisiin perustukseksi yksityiskohtaisten piirustusten laatimiselle, ja kehottaa Rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin rakennustyön alkamiseksi.

Valmistusvaliokunnan esityksestä hyväksyi ¹⁾ Valtuusto valiokunnan ehdotuksen, jonka ohessa siksi jäseneksi palkintolautakuntaan, jonka tulisi kuulua kansakoulujen opettajakuntaan, valittiin opettaja E. V. Malmberg, ja jätettiin Budgettivaliokunnan huoleksi ehdottaa, millä tavoin palkintokilpailuun tarvittava määräraha 4,000 mk. olisi korvattava.

Sittemmin valitsi Valtuusto ²⁾, yhä Arkkitehtiklubin esityksestä, arkkitehti Lars Sonckin jäseneksi mainittuun palkintolautakuntaan.

Kysymys Länsi-Viertotien osan uudelleen tasotamamisesta.

Maistraatista oli Rahatoimikamarille lähetetty Yleisten rakennusten Ylihallituksen Maistraattiin jättämä kirjelmä helmikuun 13 päivältä, jossa anottiin ryhtymään niin järjestämään Länsi-Viertotietä pitkin rakenteella olevaa n. s. Kansallismuseon tonttia, kuin tarkoitettiin arkkitehtiliikkeen Gesellius, Lindgren & Saarisen Ylihallitukseen jättämässä kirjelmässä sekä siihen liitetty piirustus ja korkeusprofiili osoittivat. Sittenkun Rakennuskonttori antamassaan lausunnossa oli huoma-

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 21. — ²⁾ S:n s:n jouluk. 18 p. § 9.

uttanut että mainittu toisintasotus, joka lausuntoon liitetyn kustannusarvion mukaan vaatisi 6,000 markan menon, olisi tarpeellinen yksistään esteetiseltä kannalta katsoen, kaupungilla olematta siitä mitään suoranaista hyötyä, jonkavuoksi työ olisi Konttorin käsityksen mukaan tosin kaupungin toimesta suoritettava, mutta kustannettava yleisistä varoista, anoi ¹⁾ Rahatoimikamari, yhtyen Rakennuskonttorin lausuntoon, että Valtuusto Ylihallituksen edellämainitun esityksen johdosta antaisi Maistraatin kautta ilmoittaa Ylihallitukselle että kaupungin puolelta ei olisi mitään estettä ehdotetulle Länsi-Viertotien toisin tasottamiselle pitkin museotonttia Fjelldalissa Rakennuskonttorin ehdottamilla ehdoilla. Tämän mukaisesti teki ²⁾ Valtuusto päätöksensä.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Helsingin Työväenyhdistyksen Johtokunta esiintuomillaan syillä anonut toimenpidettä siihen että lähinnä mainitun yhdistyksen tonttiin Siltasaarella rajoittuva osa Säästöpankinrantaan mahdollisimman pian avattaisiin liikenteelle. Esityksestä kuulusteltuna ehdotti Rahatoimikamari että sanotun rannan tasottamiseksi Työväenyhdistyksen tontin kohdalta 10 metrin leveydeltä määrätäisiin 5,000 markan suuruinen summa otettavaksi Valtuuston käyttövaroista. Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti ³⁾ Valtuusto suostua ehdotukseen.

Säästöpankinrannan osan tasotus.

Sittenkun yhdistys »Eget hem för Sörnäs folkbarntädgård» ilmoittaen, että yhdistys aikoi ryhtyä rakentamaan yhdistykselle luovutetuille tonteille N:oille 3 ja 5 Helsinginkadun varrella, oli Rahatoimikamarilta anonut, että kaupunki laskisi vesi- ja lokajohdot näihin tontteihin sekä tasottaisi niihin rajoittuvan osan Harjukatua, ehdotti ⁴⁾ Rahatoimikamari, kuulustettuaan Rakennus- ja Vesijohtokonttoreja sekä oheenliittäen Rakennuskonttorin laatiman kustannusarvion sanotusta työstä, että 1907 vuoden menosääntöön otettaisiin 10,900 markan suuruinen määräraha Harjukadun tasottamiseen, 11,400 markkaa Helsinginkadun tasottamiseen 12 metrin leveydeltä kyseessäolevien tonttien kohdalta, 2,900 markkaa likaviemäriä varten erään Harjukadun osan alle sekä 4,150 markkaa vesijohdon ulottamiseen samoihin tontteihin. Ehdotuksen Valtuusto hyväksyi ⁵⁾.

Määräraha eräitten Helsingin- ja Harjukatujen osien tasottamiseen
y. m.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 73 maalisk. 8 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 14. —
— ³⁾ Rhkn kirj. N:o 66 maalisk. 1 p. Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 14. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 104 huhtik. 26 p. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 4.

Ehdotus uuden pääjohdon rakentamisesta vesisäiliöstä Länsi-Viertotiehen.

Rahatoimikamarille osotetussa kirjelmässä oli vesijohtoinsinööri tehnyt ehdotuksen uuden 800 mm läpimittaisen pääjohdon laskemisesta vedettäväksi vesisäiliön läheisyydestä Länsi-Viertotiehen, sekä laskenut kustannukset siitä osasta johtoa, mikä lähinnä olisi laitettava, 173,000 markaksi. Tarkemmin esitetyillä syillä ehdotti ¹⁾ Rahatoimikamari suostumusta tähän esitykseen sekä että tätä tarkoitusta varten 1907 vuoden menosääntöön otettaisiin mainittu erä. Asian lykkäsi ²⁾ Valtuusto Budgetivaliokuntaan.

Kiviportaitten laittaminen Laivurinkadun molempien tasojen välille.

V. t. poliisimestarin siinä suhteessa lausuman toivomuksen johdosta oli Rahatoimikamari, oheenliittäen Rakennuskonttorin laatiman 2,100 markkaan päättyvän kustannusehdotuksen, ehdottanut ³⁾ otettavaksi 1907 vuoden menosääntöön määrärahan kiviportaitten laittamiseksi, jotka yhdistäisivät molempia eri tasossa olevia osia Laivurinkadusta, siihen kohtaan, missä Vuorimiehenkatu päättyy ensinmainitun kadun yläosaan. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykättiin ⁴⁾ asia siihen valiokuntaan, joka tulisi käsittelemään kysymystä 1907 vuoden meno- ja tulosäännöstä.

Määräraha vesipostia varten Hakaniemen torille.

Eräitten Hakaniemen torilla olevien kauppakojujen omistajain tekevästä anomuksesta ja Rahatoimikamarin puollosta osoitti ⁵⁾ Valtuusto vesipostin laittamiseen vapaata vedenantoa varten Hakaniementorin läheisyyteen vuoden käyttövaroistaan 750 markan suuruisen määrärahan.

Lisämääräraha kaupungin yleisten paikkojen ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten.

Rahatoimikamarille oli kaupunginsinööri ilmoittanut että 1907 vuoden menosääntöehdotuksessa kaupungin yleisten paikkojen ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten Rakennuskonttorin ehdottama määrä 60,000 mk., jonka Rahatoimikamari budgettiehdotuksessaan oli korottanut 63,000 markaksi, Valtuuston päätöksen johdosta Pohjois-Esplanaatikadun hiekottamisesta todennäköisesti tulisi näyttäytymään riittämättömäksi, sekä että myös tätä vuotta varten osoitetun määrän 60,000 markan yli oli jo menty: syynä tähän mainittiin työpalkkojen kohoaminen, lyhyemmän työpäivän käyttöönotto y. m. sekä käsirikakärrien osto, johon viimeainittuun tarkoitukseen ei mitään erikoista määrärahaa oltu myönnetty. Tämän johdosta ehdotti ⁶⁾ Rahatoimikamari Valtuustolle että 35,000 markan suuruinen lisämääräraha myönnettäisiin Valtuuston

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 247 marrask. 1 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 18. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 288 marrask. 29 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 15. — ⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 103 huhtik. 26 p.; Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 3. — ⁶⁾ Rhkn kirj. N:o 298 jouluk. 13 p.

käyttövaroista menojen peittämiseksi puhtaanapidosta tämän vuoden kuluessa sekä että tulevan vuoden menosääntöön otettaisiin 95,000 markan suuruinen määräraha kaupungin yleisten paikkojen ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönsi ¹⁾ Valtuusto anotun lisämäärärahan sekä lykkäsi asian muussa suhteessa Budgettivaliokuntaan.

Puutarhalautakunta oli kirjelmässä Valtuustolle joulukuun 13 päivältä, ilmoituksen ohella että vuoden menosääntöön kaupungin istutusten ja taimitarhojen hoitoa varten otetun määrärahan, 60,000 markan yli oli jo menty, anonut että tarkoitusta varten myönnettäisiin 11,000 markan suuruinen lisämääräraha; ja päätti ²⁾ Valtuusto suostuen esitykseen käyttövaroistaan myöntää anotun määrän.

Lisämääräraha kaupungin istutusten ja taimitarhojen hoitoa varten.

Käsitellessään 1906 vuoden meno- ja tulosääntöä oli Valtuusto antanut Valaistuslaitoksen Hallitukselle toimeksi ottaa harkittavaksi ja Valtuustolle jättää lausunto siitä, eikö kaasua voitaisi suuremmassa määrin kuin tähän asti käyttää kaupungin omissa taloissa, erittäinkin poliisikamarin huoneustoissa. Tämän johdosta jätti Hallitus selvityksen valaistusoloista erinäisissä kaupungin virastojen hallussa olevissa huoneustoissa, josta kävi selville että kaasuväläistuksen käyttöönotto ei taloudellisessa suhteessa olisi sanottavasti edullisempi kaupungille, ja lausui Hallitus viitaten päätökseen kunnallisen sähkölaitoksen perustamisesta mielipiteenään sen, että kaupungin sähkökysymyksen jouduttua nykyiselle kannalleen syytä ei ollut tehdä mitään sanottavia muutoksia valaistustapaan mainituissa huoneustoissa. — Esitettyyn selostukseen katsoen päätti ³⁾ Valtuusto antaa esilläolevan kysymyksen raueta.

Kysymys kaasuväläistuksen johtamisesta kaupungin omiin taloihin.

Voidakseen tarjota huoneuston manttaalikirjurille, jonka käytettävissä sitten viime vuoden oli ollut Rahatoimikamarin tarkoitusta varten vuokraama huoneusto talossa Sofiankadun N:o 4 ehdotti Kamari, että Majoituslautakunnalle, jonka huoneusto, kaksi huonetta ja etehinen, siihen saakka oli ollut kaupungille kuuluvassa talossa Aleksanterinkadun N:o 24, osoitettaisiin toinen huoneusto entisessä pakka- ja tullihuoneessa Länsi-Rannalla sekä huoneuston tarpeellista korjausta varten Valtuuston käyttövaroista 1,250 markan suuruinen summa. Esitykseen Valtuusto suostui ⁴⁾.

Uusi huoneusto Majoituslautakunnalle.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 12. — ²⁾ S:n s:n jouluk. 28 p. § 4. — ³⁾ S:n s:n kesäk. 14 p. § 25. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 75 maalisk. 15 p.; Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 15.

Manttaalikirju-
rin huoneuston
korjaus.

Sittemmin huomautti manttaalikirjuri, filosofian maisteri K. Gustavson kirjelmässä Rahatoimikamarille että hänelle osoitettu uusi huoneusto talossa N:o 24 Aleksanterinkadun varrella olisi seuraavana kesänä laitettava asianmukaiseen kuntoon, sekä anoi tähän tarvittavan määrärahan hankkimista. Toimitettuaan tarkastuksen ehdotti ¹⁾ Kamari, että työ suoritettaisiin ja tarkoitukseen myönnettäisiin 1,400 markan suuruinen määräraha. Suostuen tähän esitykseen osoitti ²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan mainitun määrän.

Grejuksen
keuhkotautisai-
raalan korjaus.

Kirjelmässä 14 päivältä kesäkuuta oli Grejuksen keuhkotautisairaalan lääkäri, lääketieteentohtori Evert Wasastjerna, ilmoittaen että sanottussa sairaalassa oli erinäisiä puutteellisuuksia, jotka olisivat korjattavat, ja oheenliittäen insinööri T. Öllerin siinä suhteessa tekemän kustannusehdotuksen määrältään 2,350 markkaa Terveyshoitolautakunnalta anonut, että Lautakunta ryhtyisi toimenpiteisiin kustannusehdotuksessa tarkemmin selitettyjen töitten suorittamiseksi lämpimänä vuodenaikana, jolloin sairaalan kuistia voitaisiin käyttää makuuhuoneena niitten sairashuoneitten asemesta, joita korjattaisiin. Sittenkun tämän johdosta Terveyshoitolautakunnan määräyksestä rakennuksen katselmus oli toimitettu, jolloin huomattiin että paitsi edellämainittuun kustannusehdotukseen otettuja korjauksia erinäiset muutkin korjaukset olivat tarpeen, joten kokonaiskustannuksen oli laskettu nousevan 3,000 markkaan, oli Rahatoimikamari, koska Kamarin käsityksen mukaan tiluksen vuokraajaa, jonka kanssa vuokrasopimus sairaalan huoneustosta oli tehty, ei voitu velvoittaa omalla kustannuksellaan suorittamaan sanottuja korjauksia taikka osia niistä, antanut Rakennuskonttorille luvan kesällä ryhtyä mainittuihin töihin suorittaakseen ne. Ilmoittaen tästä toimenpiteestä anoi ³⁾ Kamari sen hyväksymistä sekä edellämainitun 3,000 markan suuruisen summan myöntämistä tarkoituksen ja päätti ⁴⁾ Valtuusto suostua siihen.

Uusi asema nel-
jänteen poliisi-
piiriin.

Kirjelmässä ⁵⁾ Valtuustolle huomautti Rahatoimikamari, että neljänteen poliisipiirillä, joka käsittää sen osan kaupungin aluetta, mikä on pohjoispuolella Töölönlahtea ja itäpuolella rautatielinjaa, siihen saakka oli ollut asemansa Kivikon huvilassa Itä-Viertotien ja Sörnäisten lastauspaikan haaratien kulmauksessa. Asemalle vuokrattu huoneusto oli kui-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 133 kesäk. 7 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 32. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 172 heinäk. 26 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 41. — ⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 259 marrask. 8 p.

tenkin näyttäytynyt aivan sopimattomaksi ja myös riittämättömäksi tarkoitukseensa, etenkin katsoen siihen lisääntyneeseen määrään poliiseja, joka öiseen aikaan oleskeli asemalla, jonka ohella aseman sisältävä rakennus oli n. s. Hörneberginkadulla, jonka järjestely ja tasotus Valtuuston päätöksen nojalla oli aloitettu, mutta ei voitu loppuunsa suorittaa, ennenkuin rakennus oli poistettu. Koska huolimatta uudistuneista yrityksistä oli osoittautunut mahdottomaksi tarkoitukseen vuokrata jokin huoneusto, jonka voitaisiin katsoa vastaavan kohtuullisia vaatimuksia, ei Kamari ollut keksinyt muuta neuvoa kuin ehdottaa että kaupunki rakentaisi erikoisen rakennuksen neljättä poliisiasemaa varten. Tämän rakennuksen paikaksi sopi tontti N:o 5 Pengerkadun varrella korttelissa N:o 331, se kun oli lähempänä tiheimmin asuttuja osia piiristä. Oheeniittäen arkkitehti W. Aspelinin tekemät piirustukset ehdotti Kamari senvuoksi että mainitulle tontille sanottua tarkoitusta varten rakennettaisiin rakennus osaksi kivistä osaksi puusta sekä että työn suorittamista varten osoitettaisiin 1907 vuoden menosääntöön 118,000 markan suuruinen summa kuin myös että Rakennuskonttorille jätettäisiin toimeksi pitää huolta rakennuksen rakentamisesta. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykkäsi ¹⁾ Valtuusto asian Budgettivaliokuntaan, kehottaen valiokuntaa mietintöönsä vaihtoehtoisesti ottamaan kustannuksen ehdotetun poliisiaseman rakentamisesta kokonansa kivistä.

Rahatoimikamarille oli kaupungin v. t. Poliisimestari tehnyt anomuksen etsivän poliisiosaston huoneuston uudelleen sisustamisesta Raati-
huoneen lisärakennuksen kolmannessa kerroksessa, josta Rakennuskonttori oli laskenut kustannukset 2,700 markaksi. Kamarin puollosta suostui ²⁾ Valtuusto esitykseen ja oli määräraha otettava Valtuuston käyttövaroista.

Etsivän poliisiosaston huoneuston uudelleen sisustus.

Sittenkun v. t. Poliisimestari kirjelmässä Rahatoimikamarille oli ilmoittanut että kolmannen piirin, Eerikinkadun N:ossa 10 olevan poliisiaseman laajennus oli välttämätön sekä myös anonut toimenpidettä Kamarin puolelta siihen että sanottuun poliisivahtikonttoriin päin oleva yksityinen asuminen samassa talossa vuokrattaisiin poliisilaitoksen käytettäväksi ja tarpeellinen korjaus toimitettaisiin, oli Rahatoimikamari vaatinut Rakennuskonttorilta kustannusarviota ja piirustuksia sanotun

Kolmannen poliisivahtikonttorin huoneuston laajennus.

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 14. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 132 kesäk. 7 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 31.

huoneuston laajentamiseksi ja anoi ¹⁾ Valtuustolta valtuutusta talonomistajan, huonekalutehtailija K. K. Sylvanderin kanssa sopia siitä että poliisin tarpeisiin annettaisiin vuokralle mainitun talon sivustassa oleva työhuone 875 markan suuruisesta vuokrasta vuosittain; sekä että Valtuuston käyttövaroista osotettaisiin 5,800 markan suuruinen summa poliisiaseman huoneuston uudelleen rakentamiseen ja laajentamiseen. Esiityksen Valtuusto hyväksyi ²⁾.

Tallin rakentaminen poliisilaitosta varten.

Rahatoimikamarille oli v. t. Poliisimestari, everstiluutnantti K. E. Berg ilmoittanut että sittenkun Keis. Senaatin anomus Helsingin poliisivoiman lisäämisestä oli Kaikkein armollisimmasti hyväksytty, poliisimestari oli ryhtynyt muun muassa sellaisiin toimenpiteisiin että ratsupoliisien lukumäärä, joka tähänasti oli ollut 18, vastaisuudessa tulisi lisättäväksi 80:ksi. Koska kuitenkin oli vaikeata saada tallihuoneita niin suurelle lukumäärälle hevosia vuokratessa huoneustossa ja sotilasviranomaiset, joilla oli hallussaan tarkoitukseen sopivia huoneustoja, eivät olleet katsoneet voivansa suostua poliisiin siinä tarkoituksessa tekemään pyyntöön, oli poliisimestari kääntynyt Rahatoimikamarin puoleen anoen Kamarin toimenpidettä siihen että tarvittava talli ynnä satulahuone hankittaisiin poliisilaitoksen tarpeisiin. Tämän johdosta oli Rahatoimikamari, koska kysymys oli näyttänyt olevan kiireellistä laatua, antanut Rakennuskonttorin toimesta laatia piirustukset ja kustannusarvion poliisitallia varten, joka rakennettaisiin poliisikamarin pihalle n. s. Raatihuoneen lisärakennuksessa, mikä paikka oli näyttänyt sopivimmalta tarkoitukseen, sekä kun Rahatoimikonttori oli tehtävänsä suorittanut, jolloin kustannus työstä oli laskettu 40,000 markaksi, ynnä 720 markkaa vuokranvähennyistä puotihuoneustosta mainitussa talossa, mikä huoneusto laitettaisiin satulahuoneeksi, ja neuvoteltuaan Valtuuston puhejohtajan kanssa valtuuttanut Konttorin ryhtymään työn suorittamiseen. Sittenmin ilmoitti ³⁾ Kamari Valtuuston ensimmäiseen kokoukseen syksyllä, syyskuun 11 päivänä, tästä toimenpiteestä huomauttaen että Kamarin päätös oli tehty katsoen vallitseviin epäsäännöllisiin oloihin ja sillä edellytyksellä että valtio korvaisi kaupungille nyt mainitun menon sekä anoi toimenpiteen hyväksymistä. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ Valtuusto, suostuen tähän, tarkoitukseen osottaa edellä-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 181 elok. 23 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 46. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 183 elok. 30 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 47.

mainitun summan, 40,000 markkaa, otettavaksi Valtuuston käyttövarjoista.

Sittenkun v. t. Poliisimestari Rahatoimikamarille oli ilmoittanut että poliisikunnan edellämaitun lisäyksen vuoksi laajennettu tila keskuspoliisin huoneustossa Raatihuoneen lisärakennuksessa oli välttämättömästi tarpeen vaatima, oli Kamari antanut erityiselle toimikunnalle tehtäväksi, johon kuului edustajia Rahatoimikamarista ja poliisista, katselmuksen suorittuaan antaa ehdotus tarkoitettun päämäärän saavuttamiseksi. Toimikunnan antaman lausunnon mukaisesti ja oheenliittäen sen tekemän kustannusarvion ehdotti ¹⁾ Kamari sitten Valtuustolle, että poliisilaitoksen siveysoasto, joka siihen asti oli ollut sanotun rakennuksen Sofiankadulle päin olevassa sivustassa, muutettaisiin entiseen Tulli-huoneeseen Länsi-Rannan varrelle, sekä että Valtuuston käyttövarjoista huoneuston sisustamiseksi mainitulle osastolle osotettaisiin 6,845 markan suuruinen summa ja poliisilaitoksen huoneuston tarpeellista korjausta varten Raatihuoneen lisärakennuksessa 5,200 markan suuruinen summa. Valtuusto päätti ²⁾ hyväksyä tämän Rahatoimikamarin esityksen.

Lisäksi oli v. t. Poliisimestari, huomauttaen että poliisimiehistön suuresti lisääntyneen lukumäärän ja vähäisen kehityksen vuoksi oli käynyt välttämättömän tarpeelliseksi saada suuri opetus- ja harjotussali miehistön kehittämistä varten, anonut että kaupungin viranomaiset asettaisivat poliisilaitoksen käytettäväksi mainittuun tarkotukseen sopivan huoneuston. Toimitetun katselmuksen jälkeen ja Rakennuskonttorin ehdotuksen mukaisesti esitti ³⁾ Kamari Valtuustolle, sitte kun myös Terveyshoitolautakunta oli selittänyt että rakennuksia ei tarvittu terveydellisiin tarkotuksiin, että koleraparakit toistaiseksi luovutettaisiin poliisilaitoksen tarpeisiin harjotus- ja opetussaleiksi sekä että tarvittaviin korjaus- ja tasotustöihin osotettaisiin 1,000 markkaa. Tähän esitykseen Valtuusto suostui ⁴⁾.

Rahatoimikamarilta oli v. t. Poliisimestari vielä kirjelmässä loka-kuun II päivältä anonut että kaupungin kustannuksella laitettaisiin väliaikainen maneesi, koska osa siitä miehistöstä kaupungin poliisilaitoksessa, joka oli otettu ratsupoliiseiksi, ei aikaisemmin ollut harjaantunut ratsastamaan eikä valmiiksi harjotettua miehistöä ollut kyllin luku-

Uusi huoneusto poliisilaitoksen siveysoastolle. Määräraha keskuspoliisin huoneuston korjaamiseen.

Koleraparakkien luovuttaminen poliisilaitoksen tarpeisiin.

Väliaikainen maneesi poliisilaitokselle.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 207 syysk. 27 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 13. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 205 syysk. 27 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 12.

sasti ilmoittautunut tai oltu voitu tarkotukseen pestata; sopivana paikkana tälle rakennukselle oli poliisimestari neuvoteltuaan Rakennuskonttorin kanssa ehdottanut varastopaikkaa itäpuolella korttelia N:o 160 Katajanokalla, ja oli Konttori tätä varten tehnyt kustannusarvion ynnä piirustuksen. Kirjelmässä ¹⁾ Valtuustolle ehdotti Rahatoimikamari, joka piti ehdotettua paikkaa vähemmin sopivana tarkotukseen, että väliaikainen maneesi mainittujen piirustusten mukaan laitettaisiin alueelle pohjoispuolella koleraparakkeja korttelissa N:o 428 sekä että tarkotusta varten Valtuuston käyttövaroista osotettaisiin 11,506 markan suurinen summa. Esityksen Valtuusto hyväksyi ²⁾.

Marian sairaalan lämmitysjohdon korjaus.

Sittenkun Marian sairaalan kirurgisen osaston johtaja, lääketieteen tohtori E. Sandelin sanotun sairaalan Hallitukselle jätetyssä kirjelmässä oli, huomauttaen erinäisistä puutteellisuuksista leikkaushuoneitten lämmitysjohdoissa, anonut 1,297 markan suuruisen määrärahan hankkimista mainittujen puutteellisuuksien korjaamista varten insinööri R. von Nandelstadin tekemän ehdotuksen mukaan, sekä mainittu Hallitus oli jättänyt asian Terveyslaitokunnan huostaan anoen mainitunlaista toimenpidettä, teki Lautakunta kirjelmässä Valtuustolle huhtikuun 26 päivältä esityksen siitä että Valtuusto käyttövaroistaan tarkotusta varten osottaisi mainitun summan, sekä käskisi suorittamaan työn tämän vuoden kuluessa. Esityksestä kuulustettuna ehdotti ³⁾ Rahatoimikamari 1,500 markan suuruisen määrärahan myöntämistä, johon sisältyi sekä laskettu kustannus ehdotetusta korjauksesta että myös korvaus työn suorittamisen tarpeellisesta valvonnasta. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi ⁴⁾.

Ulrikaporin Kaivohuoneen vuokra-ajan pitennys.

Siihen katsoen että Ulrikaporin Kaivohuoneen vuokra-aika tänä vuonna loppui ⁵⁾ oli Rahatoimikamari määrännyt lähtökatselmuksen pidettäväksi sanotulla paikalla. Tämän yhteydessä oli paikan vuokraaja Kaivopuiston Ravintolaosakeyhtiö Rahatoimikamarille jätetyssä kirjelmässä anonut vuokrasopimuksen pitentämistä viideksi vuodeksi ehdolla että yhtiö vuotuista vuokraa maksaisi 5,000 markkaa sekä sitoutuisi kustantamaan kaiken korjauksen itse Kaivohuoneen sisustassa, teatterirakennuksen maalauksen päältäpäin ja sveitseriapaviljon-

1) Rhkn kirj. N:o 227 lokak. 15 p. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 35. —

3) Rhkn kirj. N:o 130 kesäk. 7 p. — 4) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 33. — 5) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 61.

gin korjauksen sekä sisältä että päältä, kuitenkin ehdolla että täydelliset anniskeluoikeudet viimemainitulla paikalla myönnettäisiin, taikka päinvastaisessa tapauksessa että kaupungin olisi korjattava rakennus pois; sekä lopuksi että aikaisemmassa sopimuksessa oleva kiello eräänlaisia näytöksiä vastaan poistettaisiin, ja yhtiölle myönnettäisiin oikeus antaa kaikenlaisia näytöksiä, jotka eivät ole vastoin säädyllisyyttä ja hyviä tapoja. Katselmusmiesten ehdotuksen mukaisesti puolsi ¹⁾ Rahatoimikamari suostumusta anomukseen sekä ilmoitti siltä varalta että Kamarin ehdotus hyväksyttäisiin että vuoden 1907 menosääntöön 1,710 markan suuruinen erä Kaivuhuoneen ulkopuolista korjausta ja maalausta varten olisi otettava sekä myös pienennetty 3,000 markan suuruinen vuokrasumma tulopuolelle merkittävä. Valtuusto päätti ²⁾, hyljäten Kamarin ehdotuksen, palauttaa asian Rahatoimikamariin kehottaen sitä joko huutokaupalla tai muulla tavalla koettamaan hankkia kilpailevia tarjoumuksia kyseessäolevasta vuokraoikeudesta vielä viideksi vuodeksi oikeudella vuokraajalle, jos oikeutta väkijuomien tarjoilemiseen Kaivuhuoneella rajoitettaisiin tai se kokonansa lopetettaisiin, puoleltansa purkaa vuokrasopimus.

Sittenkun Rahatoimikamari tämän johdosta kuulutuksella oli kehottanut halukkaita henkilöitä Kamariin jättämään sinetillä varustettuja tarjoumuksia kyseessäolevan vuokratiluksen haltuunsa ottamisesta ja määrääjän kuluessa kaksi sellaista oli jätetty, anoi ³⁾ Kamari valtuutusta viideksi vuodeksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1907, Kaivuhuoneen Ravintolaosakeyhtiön kanssa, joka oli jättänyt korkeamman tarjoumuksen, pitentää vuokrasopimusta Ulrikaporin Kaivuhuoneesta 9,500 markan suuruisia vuotuista vuokrasummaa vastaan sekä muutoin Kamarin ehdottamilla ehdoilla. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi ⁴⁾.

Sittenkun se kansakoulu, joka oli ollut Hesperian kansakoulurakennuksessa, oli muutettu Töölön uuteen kansakoulutaloon, oli nostettu kysymys ensinmainitun rakennuksen käyttämisestä muuhun tarkoitukseen. Jo ennen koulun muuttoa olivat useat kaupungissa toimivat yhdistykset anoneet oikeutta käyttää rakennusta sen joutilaaksi tultua joko osittain tai kokonaisuudessaan. Siten oli Valtuusto marraskuun 28 päivänä edellistä vuotta Rahatoimikamariin lykännyt ⁵⁾ raittiusyh-

Hesperian rakennusten käyttö.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 245 marrask. 1 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 16. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 326 jouluk. 20 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 28 p. § 5. — ⁵⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 61.

distysten Rauhan ja Kilven sekä Töölön työväenyhdistyksen jättämän yhteisen anomuksen että sanottu koulurakennus kokonaisuudessaan luovutettaisiin näille yhdistyksille osittain heidän omiin tarpeisiinsa ja osittain kansansivistystarkoituksiin, jonka ohella yhdistys »Arbetets Vänner i Töölö» ja raittiusyhdistys Koitto olivat esittäneet anomuksen samassa tarkoituksessa ja lopuksi oli äsken muodostunut yhdistys »Osuuskunta Elämä» aikoen vaikuttaa työväestön keskuudessa anonut saada käytettäväkseen jonkin kaupungille kuuluvan huoneuston, esimerkiksi pienemmän rakennuksen Hesperiassa, mikä Rauha ja Kilpi yhdistysten poismuuton takia tulisi joutilaaksi. Toimitetun katselmuksen jälkeen ja katselmusmiesten ehdotuksen mukaisesti ehdotti¹⁾ Rahatoimikamari että Valtuusto päättäisi luovuttaa koulurakennuksen Hesperiassa yhteisesti Arbetets Vänner'in, Töölön haaraosaston, Rauha ja Kilpi raittiusyhdistysten sekä Töölön työväenyhdistyksen käytettäväksi, huoneet niin jaettuina sekä niillä ehdoilla muuten kuin toimituksessa syntyneessä katselmuksiakirjassa tarkemmin oli ehdotettu;

luovuttaa pienemmän rakennuksen mainitussa puistossa »Osuuskunta Elämän» käytettäväksi samallaisella korjausvelvollisuudella kuin oli määrätty päärakennuksesta; sekä

osottaa tulisijojen korjauskustannuksiin edellisessä koulurakennuksessa Valtuuston tämän vuoden käyttövaroista 1,080 markkaa. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta suostui²⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin esitykseen siten, että mainitut yhdistykset eivät olisi velvolliset suorittamaan sisäpuolista korjausta laajemmin kuin ne omaksi mukavuudekseen katsoivat tarpeelliseksi.

Seurahuoneen
salin korjaus.

Sittenkun Osakeyhtiö Seurahuone Rahatoimikamarilta oli anonut Seurahuoneen konserttitalin lattian tarkastusta sekä että tarvittava korjaus suoritettaisiin kaupungin kustannuksella ennen syyskauden alkua, anoi Rahatoimikamari, Rakennuskonttorin toimitettua paikalla katselmuksen ja sen ehdotuksen mukaisesti, valtuutusta Konttorille kaupungin kustannuksella heti ryhtyä tarvittaviin korjaustoihin sekä 1,550 markan osottamista tarkoitukseen. Esitykseen Valtuusto suostui³⁾, jonka ohessa määräraha olisi otettava Valtuuston käyttövaroista.

Ilmoitus Ma-
riankadun ta-
lon N:o 24 myy-
misestä.

Kokouksessa marraskuun 27 päivänä ilmoitettiin Valtuustolle ja

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 76 maalisk. 15 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 24. —
— ³⁾ Rhkn kirj. N:o 129 kesäk. 7 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 30.

merkittiin tiedoksi että Sedmigradskyn pikkulastenkoulun johtokunta aikoi myydä koululle kuuluvan talon N:o 24 Mariankadun varrella.

Käsitellessään kysymystä monumentaalisen veistateoksen tilaamisesta oli Valtuusto lokakuun 17 päivänä 1905 muun muassa päättänyt¹⁾ tilata kuvanveistäjä Ville Vallgrenilta monumentaalisen pronssisen suihkukaivon asetettavaksi johonkin pääkaupungin istutuksista ja että tällöin kuitenkin edellytettiin, että herra Vallgren ennen lopullisen luonnoksen laatimista saapuisi Helsinkiin antaakseen, neuvoteltuaan aikaisemmin käytettyjen asiantuntijain kanssa, lausuntonsa taideteoksen sopivimmasta paikasta, jonka jälkeen Rahatoimikamarin olisi tehtävä tästä ehdotus Valtuustolle. Tämän toimen täyttämiseksi huomautti²⁾ Rahatoimikamari kirjelmässä Valtuustolle, että sittenkun kysymystä taideteoksen paikasta alustavasti olivat käsitelleet kyseessäolevat asiantuntijat ja Kamarin puheenjohtaja ynnä sihteeri, herra Vallgren itse oli saapunut kaupunkiin ottaakseen osaa kysymyksen lopulliseen ratkaisuun. Sopivimpana paikkana tarkoitukseen³⁾ olivat asiantuntijat tutkittuaan erinäisiä ehdotettuja paikkoja pitäneet koillista kulmaa n. s. Kappeliesplanaadista, ollen se lähellä merta ja tarjoten sopivan ympäristön taideteokselle ja senvuoksi yhtyneet ehdottamaan että se tälle paikalle pystytettäisiin. — Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti³⁾ Valtuusto palauttaa asian Rahatoimikamariin kehottaen Kamaria neuvoteltuaan herra Vallgrenin ja edellämainittujen asiantuntijain kanssa jättämään lausunnon siitä, eikö taideteosta voitaisi pystyttää siihen osaan Kauppatoria, jota rajoittavat Unionin- sekä Pohjois- ja Etelä-Esplanaadikat ynnä Länsi-Rannan jatko, tai johonkin muuhun tarkoitukseen sopivaan paikkaan; senohella tulisi lausuntoa seurata sekä luonnos taideteoksesta että piirustus ehdotetusta paikasta, taideteos siihen merkittynä. — Tämän johdosta antamassaan lausunnossa⁴⁾ ilmoitti Rahatoimikamari, oheenliittäen luonnoksen taideteoksesta, että kuvanveistäjä Vallgren mitä paikkaan tulee ehdottomasti oli yhtynyt Valtuustossa viimeksi nostettuun ehdotukseen, jonka vuoksi ja koska asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa samaan suuntaan, Kamari puolsi että taideteos pystytettäisiin Kauppatorille. Mitä tulee erinäisiin tarpeellisiin järjestelytöihin torilla siinä tapauksessa että suihkukaivo siihen pystytettäisiin

Tilatulon monumentaalisen taideteoksen sijottaminen.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 102 j. s. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 199 syysk. 20 p. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 13. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 260 marrask. 8 p.

oli Kamari vaatinut lausunnon ynnä kustannusarvion ja suunnitelman Rakennuskonttorilta, josta kävi selville että Kauppatorin poikki kulkevan raiteen siirto tulisi maksamaan 11,000 markkaa, jotapaitsi 750 markkaa olisi osotettava hiukan torin pinnasta kohoavan tien laittamista varten kävelyliikenteen turvaamiseksi vinosti poikki torin.

Suoritetussa äänestyksessä hyväksyi ¹⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin viimeksi esitetyn ehdotuksen suihkukaivon paikasta, jonka ohessa kysymys ehdotetusta järjestelystä Kauppatorilla jätettiin sikseen, kunnes Rahatoimikamari jättäisi yksityiskohtaisen kustannusehdotuksen kaikista suihkukaivon pystyttämisen yhteydessä olevista tarpeellisiksi katsotuista järjestelyistä.

Merisataman
uimahuone.

Sittenkun Helsingin Uimaseura Valtuustolta oli anonut että kaupungin uimahuone Merisatamassa luovutettaisiin yhä Seuran käytettäväksi sekä kesällä 1906 että myös niin kauan kuin Seura uimalaitoksessa pitäisi mallikelpoista uimakoulua, kuitenkin molemminpuolisella kuusikuukautisella irtisanomisajalla, päätti ²⁾ Valtuusto, Rahatoimikamarin siitä antaman lausunnon mukaisesti, seuraavaksi kesäksi Uimaseuralle vuokrattomasti luovuttaa sanotun uimahuoneen edellämämainituilla ehdoilla, mutta sitävastoin hyljätä Seuran anomuksen uimahuoneen käyttöoikeudesta pitemmäksi ajaksi.

Laiturin raken-
taminen Sör-
näisten Osake-
panimoon var-
panimoon var-
ten.

Rahatoimikamarin puoltavan lausunnon mukaisesti suostui ³⁾ Valtuusto Sörnäisten Osakepanimon tekemään anomukseen saada panimon vuokralla hallitseman alueen rantaan Sörnäisissä laittaa 40 metrin pituinen laituri, johon pystytettäisiin paloöljymootori veden nostoa varten, kuitenkin sellaisella ehdolla, että yhtiö olisi velvollinen kaupungin viranomaisten sitä vaatiessa poistamaan sanotun laiturin.

Helsingin Aju-
riyhdistyksen
anomus toi-
menpiteestä
hiekan sirotte-
lemiseksi tel-
likkakivika-
duille.

Sittenkun Helsingin Ajuriyhdistys oli Maistraatilta anonut kaupungin viranomaisten toimenpidettä siihen että tellikkakivillä lasketuille kaduille joka päivä sirotettaisiin hiekkaa niiden liukkuuden vähentämiseksi, sekä Rahatoimikamari ja poliisimestari olivat antaneet lausuntonsa anomuksesta ⁴⁾, päätti ⁵⁾ Valtuusto, jonka lausuntoa Maistraatti oli vaatinut, ilmoittaa että Valtuusto oli antanut Rakennuskonttorille toimeksi

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 31. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 116 toukok. 25 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 12. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 29 tammik. 18 p.; Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 2. — ⁴⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. II. 15. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 34.

antaa koetteeksi yhden vuoden aikana sirottaa hiekkaa tai muuta sopivaa ainetta Pohjois-Esplanaadikadulle.

Valtuustolta oli Helsingin Hiihtoseura anonut lupaa korottaa kaupungin kustannuksella seuralle laitettua suksimäkeä Eläintarhassa anomukseen liitetyn piirustuksen mukaan sekä että Valtuusto myöntäisi tarkoitusta varten 1,000 markan suuruisen määrärahan. Anomuksesta kuulusteltuna epäsi Rahatoimikamari anotun määrärahan myöntämisen, mutta Valtuusto päätti ¹⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta käyttövaroistaan osottaa korkeintaan 1,000 markkaa työn suorittamiseksi Rakennuskonttorin toimesta, jotta siten voitaisiin tarjota työansiota muutamille kunnan työttömille henkilöille.

Määräraha
Eläintarhan
suksimäen ko-
rottamiseen.

Koska vuokraoikeus tullijauhomyyllyyn Vanhankaupungin putouksen varrella tänä vuonna oli loppuva, oli Rahatoimikamari kuulutuksella kehottanut halukkaita henkilöitä jättämään tarjoumuksia vuokraoikeudesta mainittuun myllyyn kolmeksi vuodeksi; kun määrääjän kuluessa viisi tarjoumusta oli jätetty, anoi ²⁾ Kamari valtuutusta tehdä sanotuksi ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1907, kauppias Kustaa Koskisen kanssa, jonka tarjoumus oli melkoista suurempi kuin muitten, sopimus kyseessäolevasta myllystä 2,700 markan suuruisa vuosivuokraa vastaan ja muuten samoilla ehdoilla kuin aikaisemmin oli määrätty. Tämän Rahatoimikamarin esityksen Valtuusto hyväksyi ³⁾.

Vanhankau-
pungin tulli-
jauhomyllyn
vuokralle anta-
minen.

Valtuuston antaman määräyksen mukaisesti oli Helsingin anniskeluosakeyhtiön Johtokunta kirjelmässä marraskuun 26 päivältä jättänyt esityksen määrärahoista yhtiön voitosta vuodelta 1906 Johtokunnan hallittaviksi asetettujen kansanpuistojen hoitamista varten Korkeasaarella ja Seurasaaarella vuonna 1907. Menot oli Johtokunta laskenut seuraavalla tavalla:

Määräraha
Korkeasaaren
ja Seurasaaaren
hoitoa varten
vuonna 1907.

Korkeasaari:

Palkkioita ja työpalkkoja	14,000: —
Eläintarha ja sen rakennukset	37,000: —
Korjaukset ja muut laitokset ja rakennukset	<u>10,000: —</u> 61,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 17. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 291 jouluk. 6 p. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 26.

Seurasaari:

Palkkioita ja työpalkkoja	10,400: —	
Korjaukset ja sekalaista.....	6,000: —	17,100: —
Vajaus vuodelta 1906 ja tasotus		3,500: —
		<u>Summa Smk 81,500: —</u>

Sen lisäksi:

Korkeasaaren hirvihäkin uudelleen rakentamiseen	6,000: —	
Pienen kasvihuoneen rakentamiseen Korkeasaar- relle	4,000: —	
Vesijohdon laajentamiseen ja muihin laitoksiin vedensaannin lisäämiseksi	4,000: —	14,000: —
		<u>Summa Smk 95,500: —</u>

Kun yhtiön talojen hoito, korot yhtiön kiinnityslainasta sekä sekalaiset kustannukset oli laskettu 8,500 markaksi ynnä nettosäästö yhtiön talojen vuokrista y. m. 41,200 markaksi, vaadittiin saarien ynnä niiden laitosten hoitoon 62,800 markkaa; minkä summan myöntämisestä johtokunta teki esityksen Valtuustolle. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ¹⁾ Valtuusto kuitenkin luopuen aikaisemmin noudattamastaan menettelytavasta jättää asian sen valiokunnan valmistettavaksi, joka vastaisuudessa asetettaisiin jakamaan voittovarot paloviinankäyttelystä vuonna 1906, jonka ohessa yhtiö, koska se mahdollisesti tarvitsisi varoja nyt kyseessäolevaan tarkotukseen jo ennenkuin Valtuusto olisi tehnyt päätöksen voittovarojen jakamisesta, oikeutettiin tarpeen vaatiessa kaupungin rahastosta etukäteen nostamaan aina 20,000 markkaan asti.

Vuoden 1907
meno- ja tulo-
sääntö.

Vesijohdon
putkiverkon
laajentaminen.

Vahvistaessaan vuoden 1907 menosäännön päätti ²⁾ Valtuusto suoritettavaksi erinäisiä yleisiä töitä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Vesijohdon putkiverkon laajentamiseen ja vesimittarien ostoon otettiin menoarvioon yhteensä Smk 380,050: — ja olivat päätetyt uutislaitteet seuraavat: vesijohto Helsinginkadun alle Vaasan- ja Harjukatujen välillä, Korkeavuorenkadun alle E. Esplanaadi- ja P. Roopertinkatujen välillä (putkenvaihto), Vladimirinkadulle Abrahamin- ja Fredrikinkatujen välillä (putkenvaihto), Albertinkadun alle Vladimirinkadusta Eerikinka-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 17. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 240 lokak. 31 p. (Valt. pain. asiakirj. N:o 36), Valt. pain. asiakirj. N:ot 45, 49 ja 50, Valt. pöytäk. jouluk. 28 p. § 1.

tuun (putkenvaihto), Yrjönkadun alle Vladimirin- ja Simonkatujen välillä (osaksi putkenvaihtoa), Aleksanterinkadun alle Itäisestä Läntiseen Heikinkatuun sekä viimemainitun alle Simonkatuun (putkenvaihto), Oikokadun alle Kristianin- ja Siltavuorenkatujen välillä, I. Roopertinkadun alle Yrjön- ja Annankatujen välillä (putkenvaihto), Lapinlahdenkadun alle Marian sairaalan kohdalle (putkenvaihto), osittain Säästöpankinrannan alle, Fredriksberginkadun alle N:o 4:stä Harjukatuun, Kristiinankadun alle N:o 13:sta Viipurinkatuun sekä osittain Sturekadun alle, Nordenskjöldinkadun alle uuden hautuumaan portista Arkadiakatuun, Hietaniemenkadun alle Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Arkadiakadun alle Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Runeberginkadun alle P. Rautatie- ja Arkadiakatujen välillä, kujien alle yhdistettyjen korttelien N:ojen 412 ja 419 välillä, Käsityöläiskadun alle Kauppakadusta tonttiin N:o 1 Vuorikadun varrella Hermannissa I, Kairukujan alle tontista N:o 3 I. Viertotiehen sekä Laivuririnteen ja sen jatkon alle Ratakatuun, ja mainittu uusi pääjohto vesisäiliön läheisyydestä L. Viertotiehen. Vesimittarien ostoon otettiin arviolta Smk 10,000: —.

Vieressäolevan otsakkeen alle otettiin vesijohdon rakennusten y. m. korjaukseen ja kunnossapitoon arviolta Smk 25,000: —, vesimittarien korjaukseen ja tarkistukseen Smk 6,000: — ja uusien koneitten asettamiseen suodatusnopeuden järjestelyä varten Smk 5,700: —, eli yhteensä Smk 36,700: —; tämän vuoden menosäännössä oli vastaava summa Smk 30,400: —.

Vesijohdon
kunnossapito
ja korjaus.

Erinäisiin pienempiin uutislaitteihin otettiin ainoastaan Smk 400: — Sekalaisia töitä,
vapaakaivon laittamista varten Toukolaan.

Rakennusten ja tilusten korjaus ja kunnossapito nimisen otsakkeen alla (pääotsake XIII Yleiset työt) huomataan muutamia suurempia töitä, nimittäin: erinäisiä pohjoisen ja eteläisen palotornin ynnä palosiemien korjauksia yhteensä Smk 8,200: —, edellämäinittu Hesperian entisen kansakoulutalon ulkopuolinen korjaus ja maalaus y. m. Smk 3,000: —, erinäisiä poliisilaitoksen huoneustojen korjauksia Smk 4,700: —, tavanmukainen Marian sairaalan vuosikorjaus Smk 20,000: —, erinäisiä Kansankirjastotalon korjauksia Smk 6,000: —, erinäisiä kaupungin muiden rakennusten korjauksia yhteensä Smk 20,170: — sekä sekalaisia korjauksia Smk 30,000: —. Tämän otsakkeen summa on Smk 92,070: —, tänä vuonna Smk 103,625: —.

Kaupungin rakennusten ja tilusten korjaus ja kunnossapito.

Uutisrakennukset.

Otsakkeen »Uutisrakennukset» alla huomataan edellämainitut määrärahat: talojen P. Roopertinkadun N:on 10 ja Kasarminkadun N:on 11 osto, Smk 350,000: —, uusi poliisiasema Kallioon Smk 118,000: —, uusi kansakoulutalo Kallioon Smk 150,000: —, kansakoulutalo Tehtaankadun varrella Smk 120,000: — sekä kunnalliset työväenasunnot Smk 140,000: —. Muita pienempiä uutislaitteita varten merkittiin yhteensä Smk 7,000: —.

Katujen ja yleisten paikkojen korjaus, kunnossapito ja uutistytöt.

Katujen ja yleisten paikkain korjaukseen ja kunnossapitoon otettiin yhteensä Smk 87,400: —, ja oli näillä varoilla paitsi erinäisiä korjauksia suoritettava: kaupungin osuuden E. Esplanadikadusta laskeminen priima tellikkakivillä asfalttiin Korkeavuorenkadun ja Länsi-Rannan välillä, koillisesta lounaaseen kulkevan ajotien laskeminen poikki Kasarmintorin, kaupungin osuuden L. Heikinkadusta laskeminen Vladimirin- ja Simonkatujen välillä, Aleksanterinkadun jatkon laskeminen I. ja L. Heikinkatujen välillä sekä erinäisten aitojen laittaminen ja korjaaminen pitkin kaupungille kuuluvia katuosuuksia. — Uutislaitteet otsakkeen alla myönnettiin yhteensä Smk 499,010: — ja olivat nämä työt, osittain aikaisemmin mainitut, seuraavat: Hietalahdentorin itäisen neljänneksen laskeminen mukulakivillä, Säästöpankinrinteen tasottaminen, Helsinginkadun tasottaminen puolittain leveydestään pitkin tontteja N:ot 288 ja 250, teiden itäpuolella korttelia N:o 250, Kristiinankadun Vaasan- ja Porvoonkatujen välillä, Vaasankadun Sturen- ja Kristiinankatujen välillä, Sturenkadun Vaasan- ja Kristiinankatujen välillä, Nordenskjöldinkadun Hietaniemenkadusta Ilmarisenkatuun sekä puolittain leveydestään viimemainitun ja Arkadiakadun välillä, Hietaniemenkadun Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Arkadiakadun Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Runeberginkadun P. Rautatie- ja Arkadiakatujen välillä, P. Rautatiekadun Runebergin- ja Fredrikinkatujen välillä, kujien yhdistettyjen korttelien N:ot 412 ja 419 välillä, Fredriksberginkadun Harju- ja Pengerkatujen välillä pitkin korttelia N:o 359, Punanotkon läpi kulkevan osan Laivurinrinteestä, Koulutorin, Merimiehenkadun Fredrikin- ja Yrjönkatujen välillä, Fredrikinkadun Kampin- ja P. Rautatiekatujen välillä, Tehtaan- ja Kapteeninkatujen rajoittaman avoimen paikan seitsemännessä kaupunginosassa tasottaminen; rautatieraide läpi korttelin N:o 150 Katajanokalla: kaupungille kuuluvien katuosuuksien makadamiseeraus toisella linjalla Kalliassa, I. Papinkadun tasottaminen puoleen leveyttänsä, puoli leveyttä Pergerkadusta pitkin tonttia N:o 5,

Kaikukujan I. Viertotien ja Pengerkadun välillä sekä edellämainitut kiviportaatt Vuorimiehenkadun päästä Laivurinkatuun päin.

Vieressäolevan otsakkeen alle otettiin samoinkuin tämän vuoden menoarvioon erinäisiin kunnossapito- ja täydennystöihin Smk 15,000: — ja Smk 3,000: —. Uutistytöt, joihin osotettiin yhteensä Smk 84,700: — kuuluvat pääasiallisesti vastaaviin kaduntasotustöihin.

Kanavain ja viemäriojain korjaus, kunnossapito ja uutistytöt.

Tiet ja Viertotiet nimisen otsakkeen alla huomataan korjauksiin ja kunnossapitoon Smk 10,000: — ja Smk 17,000: — jonka ohessa tien makadamiseeraukseen poikki kuritushuoneen alueen otettiin Smk 7,800: —.

Teitten ja viertoteitten korjaus.

Vieressäolevaa otsaketta varten osotettiin yhteensä Smk 317,780: —, ja olivat suurimmat erät siinä: Katajanokan laiturin uudestaanrakennus Smk 235,000: —, satamain ruoppaus Smk 20,000: — sekä Eteläsataman pohjoisen rannan laskeminen sekunda telikkakivillä Smk 15,280: —. Muut erät nousevat yhteensä Smk 47,500: — ja ne käsittävät entisen kaatosillan uudistuksen Katajanokan pohjoisrannassa, erinäisiä siltain korjauksia Sörnäisten satama-alueella y. m. Mainittu menoerä Katajanokanlaiturin uudistuksesta oli aiheutunut Satamarakennustoimikunnan ilmoituksesta Rahatoimikamarille siitä, että sanotussa laituriin jo monena vuonna huomattu laskeutuminen oli nyttemmin niin lisäantynyt että itse laiturimuurin murtuminen oli peljättävissä, jonka vuoksi menoarvioon oli otettu sanottu, käytettyjen asiantuntijain laskema määrä kyseessäolevasta työstä.

Satamain korjaus, kunnossapito ja uutislaitteet.

Kaupungin istutusten ja taimitarhojen korjaukseen ja hoitoon otettiin Smk 82,050: —, vastaten Smk 65,500: — tämän vuoden menoarviossa. Uutislaitteita varten otettiin Smk 31,856: —, joista tasotustyöt Kaivopuistossa Smk 10,000: — ja tasotustöitten jatkaminen Eläintarhan urheilukentällä samoin Smk 10,000: —.

Istutusten korjaus, hoito ja uutislaitteet.

Otsake Puhtaanapitolaitos käsittää määrärahan Smk 167,200 korjauksiin ja kunnossapitoon, vastaten Smk 127,200: — tämän vuoden menoarviossa, sekä uutislaittekustannukset, käsittäen m. m. 300 rikan- kuljetusastian oston, Smk 19,200: —; Smk 5,800: — edellisessä menoarviossa.

Puhtaanapitolaitos.

Määrärahat otsakkeiden Työkalut ja Sekalaisia alla merkittiin Smk:ksi 7,000: — ja Smk:ksi 9,000: —.

Työkalut ja sekalaisia.

Kaupungin yleiseen menoarvioon oli kuten ennenkin liitetty valaistuslaitoksen menoarvio, jossa menot olivat lasketut Smk:ksi 624,300: —, jakautuen seuraavasti: hallinto Smk 59,750: — kaasunvalmistuskus-

Valaistuslaitoksen meno- ja tuloarvio.

tannukset: hiilikaasusta Smk 290,150: —, öljykaasusta Smk 53,000: —, eli yhteensä Smk 343,150: —, kustannukset sivutuotteista Smk 16,600: —, kustannukset katuväläistuksesta Smk 45,800: —, kustannukset yksityisestä kaasunkulutuksesta Smk 19,500: —, korjaus ja kunnossapito Smk 41,700: —, korkoa konttokuranttitililtä kaupunginrahaston kanssa Smk 10,000: —, pääputkiverkon laajentaminen Smk 43,000: —, uusien kaasulyhtyjen pystyttäminen Smk 11,300: — sekä haarajohtoja, kalustoa y. m. Smk 33,500: —. Kun tulot kaasulaitoksesta laskettiin Smk:ksi 761,500: — tuli kaupungin yleisen budgetin hyväksi Smk:an 137,200: — suuruinen nettosäästö. Vastaavat luvut tämän vuoden budgetissa olivat: menot Smk 641,300: —, tulot Smk 730,800: —, nettosäästö siis Smk 89,500: —.

Katuväläistys. Kaupungin katujen, laiturién ja tavaravarikkojen vääläistukseen kaasulla, paloöljyllä ja sähköväällä otettiin 1907 vuoden menosääntöön yhteensä Smk 253,421: —, vastaten Smk 250,089: 30 tämän vuoden menosäännössä.

b) Kaupungin irtaimistoa, rahatointa ja hallintolaitoksia koskevia asioita.

Kertomus kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä vuodelta 1905.

Kaupunginvaltuustolle oli Rahatoimikamari lähettänyt Rahatoimikonttorin laatimat ja sen toimesta painatetut asiakirjat¹⁾, jotka koskivat Helsingin kaupungin tilejä ja tilinpäätöstä vuodelta 1905 ja oli tämä tilinpäätös yhteenvetona sisällykseltään seuraava:

Tulot:

Käytetty säästö vuodelta 1904	Smk	750,000: —
Tulot vuosirahasäännön mukaan	»	5,601,146: 73
» » lisäksi	»	654.463: 53
Säästö määrärahoista	»	141,594: 39
		<hr/>
	Yhteensä Smk	7,147,204: 65

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 13.

Menot:

Määrärahat vuosirahasäännön mukaan	Smk 6,351,146: 73
Määrärahain lisäksi käytetty	» 515,792: 61
Vajaus lasketuissa tuloissa	» 16,995: 76
	<u>Smk 6,883,935: 10</u>
Vuoden tulos, ylijäämä	» 263,269: 55
	<u>Yhteensä Smk 7,147,204: 65</u>
Edellämainittu ylijäämä.....	Smk 263,269: 55
siihen lisättyinä käyttämätön säästö vuodelta 1904 eli »	<u>892,841: 35</u>
tekee säästöä vuoteen 1906	Smk 1,156,110: 90

Kertomus esitettiin Valtuuston tiedoksi. ¹⁾

Kaupungin tilien vuodelta 1905 tarkastettua, josta Maistraatti oli Valtuustolle lähettänyt kertomuksen, ²⁾ mistä kävi selville että tarkastajat eri hallintolaitosten yksityiskohtaiseen tarkastuksen nähden eivät olleet huomanneet syytä mainittaviin muistutuksiin, myönsi ³⁾ Valtuusto kaupungin hallinnollisille virastoille, toimikunnille ja lautakunnille vastuuvapauden mainitulta vuodelta.

Kaupungin tilien tarkastus vuodelta 1905. Vastuuvapaus kaupungin lautakunnille ja hallituksille.

Lahjoitusrahastojen tilien päätettyä vuodelta 1905 oli Rahatoimikonttori lähettänyt Rahatoimikamarin kautta Valtuustolle painetun kertomuksen rahastojen hoidosta, mikä tiedoksi merkittiin. ⁴⁾

Lahjoitusrahastojen hoito vuodelta 1905.

Kirjelmäin ohella maaliskuun 31 päiväältä ja huhtikuun 4 päiväältä oli Maistraatti Valtuustolle lähettänyt kertomukset Helsingin Vähittäismyyntiosakeyhtiön ja Helsingin Anniskeluosakeyhtiön tilien ja hallinnon tarkastuksesta vuonna 1905, ⁵⁾ josta kävi selville että tarkastajat olivat havainneet tulojen ja menojen vuoden kuluessa pitävän yhtä näytettyjen verifikaattien kanssa, tilinpäätösten olevan oikein tehtyjä sekä yhtiöitten kirjanpidon muutenkin olevan kaikin puolin tyydyttävästi toimitettu. Vähittäismyyntiyhtiön käytettävänä oleva nettovoitto vuodelta oli Smk 78,864: 26, josta Smk 31,545: 70 meni kulkulaitosrahastoon ja Smk 47,318: 56 Helsingin kaupungin kunnalle, jonka ohella Anniskelu-yhtiön voitto oli Smk 205,683: 63, josta Smk 123,410: 18 meni kunnalle ja Smk 82,273: 45 kulkulaitosrahastoon.

Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöiden tilien tarkastus vuodelta 1905.

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 27. — ²⁾ Valt. pain. asiak. N:o 25. — ³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 2. — ⁴⁾ S:n s:n maalisk. 6 p. § 11. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. N:o 17.

Samalla kun Valtuusto myönsi ¹⁾ vastuuvapauden mainittujen yhtiöitten johtokunnille kyseessäolevalta vuodelta päätti Valtuusto että Helsingin Anniskeluosakeyhtiön vuosikertomus ynnä asiainomaisten tarkastajain lausunnot vastaisuudessakin painettaisiin Valtuuston asiakirjain joukkoon.

Sedmigradskyn
pikkulasten-
koulun ja Ma-
rian turvakodin
tilintarkastus
vuodelta 1905.

Saatuun tiedon Sedmigradskyn pikkulastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastuskertomuksesta vuodelta 1905 päätti ²⁾ Valtuusto myöntää näiden laitosten johtokunnalle vastuuvapauden sanotulta vuodelta, jonka ohessa tilintarkastajiksi vuodeksi 1906 valittiin konsuli G. Paulig ja maisteri Ernst Nordström.

Muutetut mää-
räykset Maist-
raatin ja Raas-
tuvanoikeuden
muodostuksesta
ja toiminnasta.

Valtuuston kokouksessa syyskuun 11 päivänä ³⁾ esitettiin tiedoksi Maistraatin kirjelmä heinäkuun 7 päivältä ynnä K. Senaatin päätös toukokuun 18 päivältä, joka koski muutettuja määräyksiä tämän kaupungin Maistraatin ja Raastuvanoikeuden muodostuksesta ja toiminnasta.

Kysymys kunnallis-
pormestari-
viran hoi-
dosta.

Suostuttuaan kunnallisormestarin, varatuomari J. von Haartmanin anomukseen virkaerosta hänen hoitamastaan pormestarinvirasta, päätti Valtuusto tammikuun 30 päivänä, ⁴⁾ siihen katsoen että vakanssisäästö kyseessäolevasta virasta pitäisi suorittaa Suomen Siviililaitoksen leski- ja orpokassaan, myöntää korvaukseksi avoimen pormestarinviran hoidosta Valtuuston käyttövaroista ylimääräisen 500 markan suuruisen määrärahan kuukaudessa menosääntöön otetun palkkion lisäksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1906, kunnes virka vakinaisesti täytettiin. Koska kuitenkin kunnallisormestari E. Öhman, joka huhtikuun 20 päivänä oli jälleen asetettu virkaansa, ollen edustajana Porvarissäädyssä paraikaa kestävillä ylimääräisillä valtiopäivillä, ei ollut voinut heti ryhtyä virkaansa hoitamaan, ilmoitti ⁵⁾ Valtuusto kokouksessa toukokuun 8 päivänä että Valtuustolla puolestaan ei ollut mitään muistuttamista virka-
tekevän kunnallisormestarin, varatuomari J. von Haartmanin määräystä vastaan hoitamaan useinmainittua virkaa, kunnes pormestari Öhman voisi ryhtyä sen hoitamiseen, Sittenmin oli Rahatoimikamarille Maistraatin pöytäkirjanotteella heinäkuun 14 päivänä ilmoitettu että virka-
tekevä kunnallisormestari von Haartman oli selittänyt viimemainitun kuun 16 päivästä alkaen olevansa estetty hoitamasta sanottua virkaa.

Koska kuitenkin Valtuuston edellämainitusta päätöksestä ei käy-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 6 33 ja toukok. 8 p. § 19. — ²⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 64. — ³⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 52. — ⁴⁾ S:n s:n tammik. 30 p. § 15. — ⁵⁾ S:n s:n toukok. 8 p. § 3.

nyt selville, oliko Valtuusto tarkoittanut että virkaatekevä pormestari von Haartman sittenkin kun pormestarinvirka olisi vakinaisesti täytetty nauttisi aikaisemmin vakinaisen palkkion lisäksi myönnettyä ylimääräistä 500 markan määrärahaa kuukaudessa vai olisiko vakinaisen viranhaltijan palkattava sijaisensa, anoi Kamari, siihen katsoen että asian laatu ei sallinut lykkäystä Valtuuston seuraavaan kokoukseen, Valtuuston puheenjohtajalta tarkempia selityksiä, joista kävi selville että Valtuusto oli tarkoittanut että virkaatekevä pormestari von Haartman yhä edelleen ja niin kauan kuin hän hoitaisi pormestarinvirkaa nauttisi sanottua ylimääräistä määrärahaa.

Edellämainituilla perusteilla oli Rahatoimikamari katsonut olevan pormestari Öhmanille määrättävä maksettavaksi hänelle tulevat palkkaedut touko-, kesä- ja puolelta heinäkuulta, siitä kuitenkin lyhentämällä virkaan yhdistetyn palkkion, määrältään Smk 416: 66, joka summa ynnä Valtuuston myöntämä ylimääräinen 500 markan määräraha oli määrätty maksettavaksi touko-, kesä- ja puolelta heinäkuulta virkaatekeväälle pormestarille, von Haartmanille.

Ilmottaen ¹⁾ Valtuustolle kyseessäolevan summan maksumääräyksestä, anoi Kamari hyväksymistä tälle toimeenpiteellensä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti Valtuusto ²⁾ hyväksyä Rahatoimikamarin edellämainitun toimenpiteen.

Yhteisen Raastuvanoikeuden kirjelmällä lokakuun 8 päivältä tekemästä esityksestä myönsi ³⁾ Valtuusto väliaikaisen viidennen osaston ylläpitämiseksi Raastuvanoikeudessa tänä vuonna 983 markan 33 pennin suuruisen kuukautisen määrärahan maksettavaksi Valtuuston käyttövaroista; ja oli, jos tarve vaatisi yhä edelleen väliaikaista viidettä osastoa, Yhteisen Raastuvanoikeuden Valtuustolle jätettävä uusi esitys vastaisesta määrärahasta sanottuun tarkoitukseen. — Sittenkin teki Yhteinen Raastuvanoikeus esityksen lisämäärärahan myöntämisestä useinmainitun viidennen osaston ylläpitoa varten ensimmäisellä neljänneksellä vuotta 1907, ja suostuikin ⁴⁾ Valtuusto tähän esitykseen.

Sittenkun siten Raastuvanoikeuteen perustettu väliaikainen viides osasto oli neljännen osaston varapuheenjohtajan oikeusneuvosmies V. F. Heimbürgerin johdolla alkanut toimintansa, oli viimeainittu osasto ollut varapuheenjohtajaa vailla. Koska kuitenkin työtaakka sanotussa osas-

Määräraha Raastuvanoikeuden väliaikaista viidettä osastoa varten.

Viransijaispalkkio nuorempaa oikeusneuvosmiehenvirkaa varten.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 151 heinäk. 16 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 45. — ³⁾ S:n s:n lokak. 16 p. § 29. — ⁴⁾ S:n s:n jouluk. 18 p. § 17.

tossa oli lisääntynyt enemmän kuin oli laskettu, oli Yhteinen Raastuvan-oikeus Keisarilliselta Turun Hovioikeudelta anonut nuoremman oikeusneuvosmiehen A. V. Nymanin määräämistä varapuheenjohtajaksi useinmainittuun osastoon, sekä esitti kirjelmässä marraskuun 13 päivältä Valtuustolle, että oikeusneuvosmies Nymanin viransijaisen palkkaamiseksi myönnettäisiin kuukautinen 300 markan määräraha, laskettuna 15 päivästä samaa kuuta, niin kauan kuin väliaikaista osastoa ylläpidettäisiin. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta suostui¹⁾ Valtuusto Yhteisen Raastuvanoikeuden esitykseen, jonka ohessa kuitenkin määräraha, joka olisi suoritettava Valtuuston käyttövaroista, ei kestäisi ilman erityistä esitystä Raastuvanoikeuden puolelta kauempaa aikaa kuin miksi Valtuusto aikaisemmin oli myöntänyt määrärahan väliaikaisen viidennen osaston ylläpitämiseksi eli kertomusvuoden loppuun.

Sijaispalkkio nuorempaa oikeusneuvosmiehenvirkaa varten.

Yhteisen Raastuvanoikeuden Maistraatin kautta tekemästä esityksestä myönsi Valtuusto²⁾ vielä käyttövaroistaan 250 markan palkkion kuussa nuoremman oikeusneuvosmiehenviran sijaisuuden hoitamista varten Raastuvanoikeudessa.

Sama kunnallisuusneuvosmiehenvirkaa varten.

Samoin myönsi³⁾ Valtuusto Maistraatin esityksestä lisäpalkkioksi kunnallisuusneuvosmiehenviran sijaiselle Maistraatissa 200 markkaa kuussa, kunnes virka vakinaisesti täytettäisiin.

Kansakoulujen tarkastajan apulaisen asettaminen.

Kirjelmässä⁴⁾ Valtuustolle lokakuun 23 päivältä 1905 oli Kansakoulujohtokunta huomauttaen kaupungin kansakoululaitoksen melkoisesta kehityksestä anonut apulaisen ottamista kaupungin kansakoulujentarkastajalle; ja päätti⁵⁾ Valtuusto kokouksessa tammikuun 16 päivänä palauttaa asian Kansakoulujohtokuntaan kehottaen Johtokuntaa voimassaolevan kansakoulujärjestyksen III §:n määräysten johdosta ottamaan harkittavaksi, olisiko kaupungin edelleenkin oltava yhtenä ainoana tarkastuspiirinä vai eikö olisi syytä jakaa se useampaan piiriin sekä jättämään Valtuustolle vaihtoehtoisesti tehdyt ehdotukset tarvittaviksi määräyksiksi asiassa sekä edellämainittua tapausta varten myös ehdotuksen työnjaosta kansakoulujentarkastajan ja hänen apulaisensa välillä.

Sittenkun Kansakoulujohtokunta kirjelmässä⁶⁾ maaliskuun 19 päivältä, samalla lähettäen ehdotuksen ohjesäännöksi kansakoulujentarkastajan apulaiselle, ynnä myös ehdotukset kaupungin kansakoulujentarkastuspiiriin

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 32. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 46. — 3) S:n s:n marrask. 27 p. § 10. — 4) Valt. pain. asiak. N:o 32 vuod. 1905. — 5) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 16. — 6) Valt. pain. asiak. N:o 15.

jakamiseksi kielellisellä ja paikallisella perustuksella, oli esiintunut epäkohdat sellaisesta jaosta millä perusteella hyvänsä sekä esittänyt että palkaksi ehdotetulle virkailijalle, joka olisi otettava lukuvuoden 1906—07 alusta, määrättäisiin 5,000 markkaa vuodessa, 500 markan korotuksella viiden ja kymmenen vuoden päästä, jonka ohessa hänen palkkansa syyslukukaudelta 1906 olisi suoritettava Valtuuston käyttövaroista, päätti¹⁾ Valtuusto että apulaiskansakoulujentarkastaja otettaisiin koetteeksi kahdeksi vuodeksi, jonka ohessa erityiselle valiokunnalle, johon sittemmin valittiin²⁾ neidit Elin Weckman ja Alma Hallberg, professori Axel Wallensköld, vapaaherra Adolf von Bonsdorff sekä herrat Oker-Blom, Pesonen ja Gustafsson, annettiin tehtäväksi mainittujen kahden vuoden kuluttua jättää ehdotus kysymyksen lopulliseksi ratkaisemiseksi. Johtokunnan ehdotukset useinmainitun virkailijan palkkaamisesta hyväksyttiin ja Valtuuston lopullisesti hyväksymä³⁾ ohjesääntö tuli seuraavanlaatuiseksi:

Kansakoulujen apulaistarkastajan ohjesääntö.

Kansakoulujen apulaistarkastajalla, jonka Kaupunginvaltuusmiehet valitsevat Kansakoulujohtokunnan ehdotuksesta, on lähimpänä tehtävänä avustaa tarkastajaa kaupungin kansakoulujen tarkastamisessa; jota varten hänen tulee:

1) kansakoulujohtokunnan hyväksymän työnjaon mukaan yksissä neuvoin tarkastajan kanssa valvoa opetusta, järjestystä ja kurinpitoa kouluissa;

2) avustaa tarkastajaa opetuksen järjestämistä koskevien ohjeiden valmistamisessa, ehdotuksien laatimisessa opettaja- ja opettajatarvikkain täyttämiseksi ja uusien oppi- ja lukukirjain hyväksymiseksi sekä opetustarpeiden hankkimisessa kouluihin;

3) Kansakoulujohtokunnan kokouksissa antaa lausuntonsa esiintulevista asioista; sekä

4) tarkastajan ollessa estettynä virkaansa hoitamasta, astua hänen sijaansa ilman Kaupunginvaltuusmiesten erityistä määräystä, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin enintään yhdeksi kuukaudeksi, jona aikana

1) Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 20. — 2) S:n s:n toukok. 21 p. § 29. — 3) S:n s:n toukok. 15 p. § 7.

hänen tarkastamisvelvollisuutensa on kohtuuden mukaisesti lievennettyinä.

Kysymys toisen kaupunginlääkäriinviran toisinjärjestämisestä.

Valtuuston kokouksessa lokakuun 30 päivänä¹⁾ esitettiin mietintö, minkä oli laatinut valiokunta, joka oli asetettu²⁾ antamaan lausuntoa ehdotuksesta toisen kaupunginlääkäriinviran toisinjärjestämiseksi.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto Keisarilliseen Senaattiin jättää anomuksen siitä, että tätä nykyä Helsingin kaupunginlääkärille kuuluvat oikeustieteellistä laatua olevat tehtävät siirrettäisiin poliisilääkärille sekä sittenkun suostumus tähän oli saatu:

että täkäläinen toinen kaupunginlääkäriinvirka lakkautettaisiin;

että samoin lakkautettaisiin terveystoimiston terveydenhoidontarkastajan toimi sekä sen sijaan otettaisiin laillisilla oikeuksilla varustettu lääkäri apulaiseksi kaupunginlääkärille pääasiallisesti niillä velvollisuuksilla, joita valiokunta edellä oli puoltanut, ja 5,400 markan palkkiota vastaan vuosittain, 500 markan korotuksella viiden ja samoin kymmenen vuoden palveluksesta;

että Terveystoimistolautakunnalle annettaisiin tehtäväksi Valtuustolle jättää ehdotus ohjesäännöksi kaupunginlääkäriin apulaiselle; sekä

että poliisilääkäriin palkkion lisäksi myönnettäisiin 1,200 markan suuruinen vuotuinen määräraha ollen tämä virkailija velvollinen hoitamaan ne aikaisemmin kaupunginlääkärille kuuluvat tehtävät, jotka edellä mainittiin.

Kysymys palkkion korotuksesta työ- ja vaivaistalon lääkäriin.

Vaivaishoitohallitukseen jättämässään kirjelmässä oli kaupungin työ- ja vaivaistalon virkaatekevä lääkäri, professori Ernst Ehrnrooth esittänyt, eikö olisi, sittenkun keuhkotautisia varten mainittuun laitokseen rakennettu paviljonki oli maaliskuun 5 päivänä luovutettu käytettäväksi, joko amanuenssi tai alilääkäri hetimiten otettava laitokseen taikka että jos tätä pidettäisiin nykyään vähemmän sopivana, Vaivaishoitohallitus hankkisi korotuksen laitoksen lääkäriin menosäännön mukaan tulevaan palkkioon.

Lähetäten tämän professori Ehrnroothin kirjelmän Valtuustolle mainitsi Vaivaishoitohallitus, että koska jo oli periaatteessa päätetty että työ- ja vaivaistalo muutettaisiin nykyiseltä alueeltaan ja että laitokseen kuuluvat sairaalalaitokset siirrettäisiin Vaivaishoitohallituksen valvonnan alta ja jätettäisiin Terveystoimistolautakunnan huostaan, kysymyk-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 30 ja Valt. pain. asiak. N:o 34. — ²⁾ Katso 1995 vuod. kert. siv. I. 74.

sen amanuenssin tai alilääkärin ottamisesta työ- ja vaivaistaloon ei pitäisi antaa aihetta mihinkään toimenpiteeseen. Esitykseen nähden lisätystä palkkiosta laitoksen lääkärille huomautti Vaivaishoitohallitus, että työ- ja vaivaistalon mielisairaaloihin otetut mielisairaat olivat vuosien kuluessa lisääntyneet niin, että niiden lukumäärän vuonna 1902 ollessa 171, se vuonna 1905 oli noussut 256. Tämän perustuksella ja koska työ- ja vaivaistalon lääkärin tehtävänä oli valvoa hoitoonantosiirtoloita Sipoossa, ja koska hänen työnsä vielä oli lisääntynyt uuden keuhkotautispaviljongin avaamisesta, jätti Vaivaishoitohallitus, viitaten muuten niihin syihin, jotka professori Ehrnrooth esityksensä tueksi oli esiintuonut, Valtuuston harkittavaksi, eikö työ- ja vaivaistalon lääkärille, joka silloin nautti 3,600 markan vuotuista palkkiota, voitaisi myöntää 900 markan suuruista palkkion korotusta vuosittain, laskettuna huhtikuun 1 päivästä 1906.

Vaaditussa lausunnossa ilmoitti Terveyshoitolautakunta Vaivaishoitohallituksen esittämällä syillä yhtyvän Vaivaishoitohallituksen ehdotukseen asiasta. Koska kuitenkin oli erittäin tärkeätä että myös se mielisairaitten siirtola, jonka Vaivaishoitohallitus oli järjestänyt Sipoon pitäjään, aina väliin joutuisi asiantuntevan lääkärin tarkastuksen alaiseksi — mikä tähän asti ei ollut tapahtunut — vaati Lautakunta samalla että kaupungin vaivaistalon lääkärin tehtäviin tämän jälkeen kuuluisi myös vähintään kaksi kertaa vuodessa, nimittäin kerran kylmänä ja kerran lämpimänä vuodenaikana, jotka, erittäinkin maaseudulla, tarjoavat niin erilaiset elinolosuhteet, käydä katsomassa mainittuja mielisairaita antaakseen tarvittavaa lääkärinhoitoa ja tarkastaakseen heille annettua hoitoa.

Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti¹⁾ Valtuusto myöntää anottun palkankorotuksen, Vaivaishoitohallituksen ehdotuksen mukaisesti, ehdolla että lääkäri hyväksyisi Terveyshoitolautakunnan ehdottaman lisäyksen tehtäviinsä, ja olisi tämän päätöksen aiheuttama meno, mikäli se koski tätä vuotta, suoritettava Valtuuston käyttövaroista, jonka ohessa Valtuusto antoi Vaivaishoitohallitukselle tehtäväksi jättää kyseessäolevan päätöksen aiheuttaman ehdotuksen 10 §:n muutokseksi työ- ja vaivaistalon hauruinhoitolaitoksen ohjesäännössä.

Kirjelmässä marraskuun 5 päivältä jätti Vaivaishoitohallitus sitten

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 19.

vaaditun ehdotuksen sellaiseksi houreinhoitolaitoksen ohjesäännön muutokseksi kuin Valtuuston mainitussa päätöksessä oli tarkoitettu, ja päätti¹⁾ Valtuusto tehden vähäisiä muutoksia ehdotukseen, Lääkintähallitukselle tehdä esityksen sen vahvistamisesta.

Kysymys uudesta ohjesäännöstä kaupungin aluelääkäreille.

Valtuuston kokouksessa toukokuun 8 päivänä esitettiin Terveys-
hoitolautakunnan tekemä ehdotus uudeksi ohjesäännöksi²⁾ aluelääkäreille
tässä kaupungissa; ja lykättiin tämä ehdotus Valtuuston kokouksessa
toukokuun 21 päivänä³⁾ valiokuntaan, jonka jäseniksi valittiin Valtuus-
ton varapuheenjohtaja herra Heikel, herra Holsti, tohtori Harald Rå-
bergh, Vaivashoitohallituksen toimitusjohtaja Filosofian maisteri Axel
Antell ja pastori Ludvig Bengelsdorff. Valiokunnan asiasta antama lau-
sunto, joka esitettiin Valtuuston kokouksessa joulukuun 21 päivänä,⁴⁾
pantiin pöydälle, eikä sitä käsitelty lopullisesti vuoden kuluessa.

Muutettu ohjesääntö kansakoululääkäreille.

Sittenkun Kansakoulujohtokunta kansakoululääkärin, lääketieteen-
tohtori M. Oker-Blomin tekemästä esityksestä oli Valtuustolle ehdotta-
nut että 2 §:n 6 ja 8 kohta kansakoululääkärin ohjesäännössä muutet-
taisiin siten että lääkäri ei »vähintään kerran kuukaudessa», vaan mi-
käli mahdollista neljä kertaa asianmukaisesti sovitettuina aikoina pitäisi
käydä katsomassa joka luokkaa tehdäkseen tarpeellisia tarkastuksia, sekä
että lääkäri olisi kansliassa tavattavissa Kansakoulujohtokunnan mää-
rämällä ajoilla, eikä joka lupapäivä määrättyllä ajalla, oli Valtuusto
vaatinut Terveyshoitolautakunnan lausuntoa asiasta, sekä hyväksyi⁵⁾
sittenkin, Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, edellämainitun
muutosehdotuksen.

Määräraha bakteriologisten tutkimusten toimittamiseen kaupungin laboratoriossa terveydellisiä tutkimuksia varten.

Kirjelmässä Valtuustolle marraskuun 22 päivästä oli Terveyshoito-
lautakunta huomauttanut että siinä ehdotuksessa kaupungin terveydel-
listen tutkimusten laboration toisjärjestämiseksi, jonka Lautakunta
joulukuun 1 päivänä 1902 oli Valtuustolle lähettänyt, tutkimusten jou-
kossa, jotka kunnan puolelta uskottaisiin laboratoriolle, oli ollut myös
bakteriologisia tutkimuksia sairaustapauksissa, joitten suorittamiseksi
laboratorioon olisi otettava bakteriologinen assistentti, nuorempi lääkäri,
joka ulkomailla on täydentänyt tietojansa bakteriologiassa. Esityksen
elintarpeiden tarkastusaseman muuttamisesta oli sittenkin Valtuusto
hyväksynyt, mutta ehdotus yllämainitun assistentin ottamisesta saanut

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 16. — 2) Valt. pain. asik. N:o 20. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 30. — 4) S:n s:n jouluk. 31 p. § 5 ja Valt. pain. asiak. N:o 47. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 17.

toistaiseksi raueta. Kuitenkin, koska mainittujen tutkimusten tekemisen tarve oli tullut yhä tuntuvammaksi, oli kaupungissa toimivien lääkärin ollut pakko etenkin kurkkumätää koskevia tarkastuksia varten turvautua Marian sairaalan kulkutautisosaston ylilääkäriin, lääketieteen-tohtori Max Björksteniin. Tämä oli kumminkin nyttemmin selittänyt ettei hän voinut suorittaa näitä tutkimuksia ilman korvausta, jonka vuoksi Lautakunta oli katsonut olevan palattava alkuperäiseen ehdotukseensa ja anoi senvuoksi valtuutusta saada bakteriologisten tutkimusten suorittamiseksi kaupungin laboratorioissa terveydellisiä tutkimuksia varten yhden vuoden ajaksi ottaa bakteriologiaan perehtyneen lääkärin 2,450 markan vuotuista palkkiota vastaan velvollisuudella suorittaa tutkimuksia sekä Terveyshoitolautakunnan käskystä että myös yksityisten lääkärin hyväksi heidän jättämistään näytteistä; tällöin tulisi varakkaiden henkilöitten korvata kustannukset suolikuumebasillien ja gonokokkien ynnä myös keuhkotauti- ja kurkkumätäbasillien tutkimisesta, kahdessa edellisessä tapauksessa 5 markalla ja kahdessa jälkimäisessä 3 markalla kustakin tutkimuksesta.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta hyväksyi¹⁾ Valtuusto puheenalaisen esityksen, josta Budgettivaliokunnalle piti annettaman tieto kyseessäolevaan tarkoitukseen myönnetyn määrärahan ottamista varten 1907 vuoden menosääntöön.

Kirjelmässä maaliskuun 15 päivästä oli kaupungin Valaistuslaitoksen hallitus, ilmoittaen että valaistuslaitoksen johtaja, insinööri V. Montgomery, laskettuna syyskuun puolivälistä, oli aikonut erota edellämainitusta toimestaan, anonut valtuutusta saada kuulutetun 30 päivän hakemusajan kuluttua ottaa uuden johtajan kaasulaitokseen.

Kaasulaitoksen
toimitusjohta-
jantoimen täyt-
täminen ja
apulaisenviran
perustaminen.

Sen ohella oli Hallitus kyseessäolevaan toimeen nähden huomauttanut seuraavaa:

Kaupungin ottaessa haltuunsa kaasulaitoksen päätti Valtuusto sen valiokunnan ehdotuksesta, jonka Valtuusto oli valinnut laatimaan ehdotusta valaistushallituksen järjestämiseksi ja ohjesäännöksi sille²⁾ asettaa kaasulaitosta varten toimitusjohtajan, »jolla olisi tietoja sekä kaasuteknikassa» sekä osottaa hänen palkkaamiseksi, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja kaasua valaistukseksi, 9,000 markkaa sekä 10 penniä 1,000 kuutiojalalta yksityiseen kulutukseen hankittua kaasua, viime-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 22. — ²⁾ Valt. pain. asiak. N:ot 36 ja 44 vuod. 1899.

mainittu erä taattuna vähintään 3,000 markaksi. Vapaan asunnon asemasta, jota ei voitu antaa kaasulaitoksessa, myönnettiin toimitusjohtajalle 1,500 markan suuruinen vuokrakorvaus. Koska kuitenkin yksityinen kaasunkulutus ja sen johdosta myös osapalkkio pyrkivät nopeasti lisääntymään, tehtiin Hallituksen ja insinööri Montgomeryn välillä sellainen sopimus että palkkio rajoitettiin 3,000 markaksi, jotenka toimitusjohtajan palkkio siis oli tehnyt yhteensä 13,500 markkaa vuodessa. Koska ehtoa hakijain tiedoista elektrotekniikassa virkaa piakkoin jälleen täytettäessä ei ollut välttämättömästi noudatettava, ehdotti Hallitus tähän katsoen että kyseessäolevan virkailijan palkka voitaisiin vähentää 10,000 markkaan vuodessa, jonka lisäksi tulisi vapaa kaasunkulutus sekä 10 prosentin palkankorotus 5 vuoden palveluksesta, ellei hänelle silloin osotettu vapaata asuntoa uuden hiilikaasulaitoksen läheisyydessä, joka kaupungin laskuun oli rakennettava. Muutoin ehdotettiin että toimeen kaikissa tapauksissa yhä edelleen olisi yhdistettävä velvollisuus valvoa täkäläistä paloöljyvalaistusta. — Koska oli mahdollista että sillä henkilöllä, joka toimeen valittaisiin, saattaisi olla tarve oleskelella jonkin aikaa ulkomailla hankkia itselleen lisäkokemusta ammatissaan sekä koska sittemmin muuttuneitten asianhaaran vallitessa näytti välttämättömältä ottaa heti kaasulaitokseen apulainen, uudisti Hallitus tästä Valtuustolle aikaisemmin helmikuun 7 päivänä ¹⁾ tekemänsä esityksen sellaisella muutoksella että Hallituksen määräyksestä olisi riippuva milloin tämä henkilö saisi tehdä kehittämiseen ehdotetun ulkomaanmatkan; kuitenkin olisi apulaisen palkka tästä huolimatta määrättävä 5,000 markaksi ensimmäiseltä vuodelta ja 6,000 markaksi viideltä seuraavalta vuodelta.

Kokouksessa maaliskuun 20 päivänä ²⁾ päätti Valtuusto valtuuttaa kaupungin Valaistuslaitoksen hallituksen heti ryhtymään toimenpiteisiin toimitusjohtajantoimen täyttämiseksi, jonka ohella tämän palkkio määrättiin 8,000 markaksi vakituista vuosipalkkaa paitsi osapalkkiota $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ siitä määrästä, joka saadaan kun tileihin otettuun käytettävissä olevaan vuosivoittoon lisätään uutislaitteisiin pantu osa voittovaroista Valmistuslaitoksen hallituksen määräyksen mukaisesti, ja taattaisiin osapalkkiota vähintään 2,000 markkaa vuodessa.

Mitä tulee ehdotukseen apulaisen ottamisesta Valaistuslaitokseen

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 14. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 13.

päätti Valtuusto hyväksyä Valaistuslaitoksen hallituksen puheenalaisen ehdotuksen muutoin paitsi että apulaisen palkka määrättiin 6,000 markaksi, jonka ohella tämä veloitettiin ilman erikoista korvausta Hallituksen määrättävissä olevalla ajalla oleskelemaan kehitystään varten ulkomailla korkeintaan vuoden ajan.

Kokouksessa joulukuun 20 päivänä 1902 päätti Valtuusto muun muassa kehottaa Liikennekamreeriä ottamaan harkittavakseen ja Valtuustolle jättämään ehdotuksen niiksi muutoksiksi, jotka saattaisivat olla välttämättömät siinä suhteessa että ylimääräiset apulaiset, jotka olisivat Liikennekonttorin työtä varten säännöllisesti tarpeelliset, otettaisiin Liikennekonttorin menosääntöön vakinaista palkkaa nauttivina. Tämän johdosta huomautti Liikennekamreeri kirjelmässä huhtikuun 30 päivältä 1903 että sellainen toimenpide ei silloin vielä näyttänyt olevan tarpeen vaatima, muun muassa sillä perustuksella että mainittuun aikaan ei vielä oltu saatu tarpeellista kokemusta työnjakoon nähden edellämainitussa konttorissa, jonka ohella kuitenkin pääsyynä tähän epäävään kantaan lienevät olleet silloin vallitsevat sangen epävarmat valtiolliset olot. Suostuen Liikennekonttorin esitykseen päätti Valtuusto kokouksessaan toukokuun 5 p. 1903 jättää puheenalaisen kysymyksen toistaiseksi sikseen.

Koska olot sittemmin olivat melkoisesti muuttuneet ja koska oli saatu tarpeellista kokemusta työnjakoon nähden konttorissa, oli Liikennekamreeri Rahatoimikamariin lähetettyyn erityiseen Liikennekonttorin menosääntöön ottanut aikaisemmin nostetun ehdotuksen muutoksiksi Konttorin menosääntöön 1907 vuotta varten. Koska kuitenkin Kamarin mielestä tämän yhteydessä olisi otettava harkittavaksi, eivätkö niihin muuttuneisiin oloihin nähden, jotka olivat astuneet voimaan senjälkeen kun Liikennekonttori nykyisessä muodossaan perustettiin, muutokset Konttorin voimassa olevaan ohjesääntöön olisi tarpeen vaatimat, lykättiin asian valmisteleva käsittely valiokuntaan, johon valittiin valtioneuvos B. Vinter, protokollasihteri A. Aminoff ja pakkahuoneentarkastaja O. Häggman. Kun mainittu valiokunta oli laatinut ehdotuksen ohjesäännöksi Helsingin kaupungin Liikennekonttorille, oli Kamari vaatinut uuden ehdotuksen seuraavan vuoden menosäännöksi Konttoria varten, sekä Valtuustolle lähettänyt edellämainitut ehdotukset¹⁾ ohjesäännöksi ja menosäännöksi ynnä anomuksen

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 43 (Rhkn kirj. N:o 280 marrask. 29 p.).

niitten hyväksymisestä. Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti¹⁾ Valtuusto hyväksyä edellämainitut ehdotukset astumaan voimaan tammi-kuun 1 päivästä 1907. Siten hyväksytyt ehdotukset olivat seuraavat:

Helsingin kaupungin Liikennekonttorin ohjesääntö.

§ 1.

Helsingin kaupungin Liikennekonttori, joka on Rahatoimikamarin alainen, velkoo ja kantaa kaupungille tulevan tuulaakin, liikenne- ja mittaussmaksut ynnä myös vuokrat niistä makasiineista, jotka ovat Liikennekonttorin hoidossa.

Liikennekonttorille kuuluu lähinnä kaupungille kuuluvien tulli-huonerakennusten ja tavarasuojusten sekä niissä olevien kalustojen valvonta.

§ 2.

Liikennekonttoria johtaa liikennekamreeri, ja sen toimintaa hoitaa hän apunaan kaksi kirjuria, rahastonhoitaja, kirjanpitäjä, ensimmäinen konttorikirjuri, toinen konttorikirjuri, vaakamestari, kaksi apulaisvaakamestaria ynnä myös tarvittavat ylimääräiset apulaiset ja vahtimestarit.

Liikennekamreerin asettaa Valtuusto Rahatoimikamarin ehdotuksesta, kirjurit, rahastonhoitajan, kirjanpitäjän, konttorikirjurit ja vaakamestarit samoin Valtuusto Rahatoimikamarin ehdotuksesta kuulusteltuaan liikennekamreeria, sekä vahtimestarit Rahatoimikamari liikennekamreerin esityksestä.

§ 3.

Liikennekamreerilla älköön ilman Rahatoimikamarin lupaa olko muuta tointa.

Hänelle kuuluu:

- a) johtaa Liikennekonttorin töitä ja valvoa että muut konttorin palvelukseen otetut henkilöt täyttävät tehtävänsä;
- b) ottaa tarpeelliset ylimääräiset apulaiset;
- c) vastata siitä että konttorille kuuluva velkominen toimitetaan voimassaolevien asetusten mukaan;
- d) tarkastaa ja vahvistaa oikeiksi ne maksuliput, jotka konttori laatii;
- e) valvoa että rahastonhoitaja joka päivä, Rahatoimikamarin osotuksen mukaan, jättää hallustaan konttoriin kertyneet varat, otettuaan siitä tarpeellisen vaihtokassan;
- f) tarkastaa ja allekirjoittaa rästiluettelot suorittamattomista maksuista sekä asianomaiselta virastolta anoa toimenpidettä rästien keräämiseksi sekä Rahatoimikamarille lyhentämistä varten ilmoittaa mitä rästivelallisilta ei ole voitu saada;

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 14.

g) valvoa konkurssi- ja vuosihaastejutuista saatavia, jotka Liikennekonttori on merkinnyt velottaviksi;

h) jättää ennen kunkin kuun 10 päivää Rahatoimikamariin summittainen ilmoitus velkomisista ja kannoista edellisenä kuukautena;

i) lähettää vuosittain syyskuun kuluessa Rahatoimikamariin Liikennekonttoria koskevat tiedot seuraavan vuoden tulo- ja menoarvioehdotusta varten;

k) lähettää tammikuun kuluessa Rahatoimikamariin Liikennekonttorin kalustoluettelot ja tilit viimeksikuluneelta vuodelta ynnä myös summittainen yhteenveto kannoista sanotulta vuodelta ja erityisluettelo vuoden lopussa suorittamatta olevista maksuista;

l) jättää helmikuun kuluessa Rahatoimikamariin kertomus Liikennekonttorin toiminnasta edellisenä vuonna; ynnä myös

m) lähinnä hoitaa ja valvoa kaupungin tullihuonerakennuksia ja tavarasuojuksia.

§ 4.

Kirjureille kuuluu:

a) laskea niitten maksujen määrät, joitten velkominen kuuluu Liikennekonttorille;

b) numeroida ja maksuvelvollisille jättää maksuliput; ynnä myös

c) kirjoittaa maksulippuja, kun muut virkatehtävät sen sallivat.

Työnjako kirjurien kesken kuuluu liikennekamreerille.

§ 5.

Rahastonhoitajalle kuuluu:

a) kantaa kaikki Liikennekonttoriin kertyvät varat;

b) pitää kassakirjaa;

c) toimittaa konttorin rahasuoritukset; ynnä myös

d) jättää joka kuun lopussa liikennekamreerille kantoluettelot.

§ 6.

Kirjanpitäjälle kuuluu:

a) laatia ennen kunkin kuun 10 päivää tilinpäätös edelliseltä kuukaudelta;

b) tehdä kultakin kuulta rästiluetelo suorittamattomista maksuista;

c) laatia lyhennysluettelo maksamatta jääneistä rästeistä; ynnä myös

d) tehdä tammikuun kuluessa erityisluettelo vuoden lopussa suorittamatta olevista maksuista.

§ 7.

Ensimmäiselle konttorikirjurille kuuluu:

kirjoittaa maksulippuja ynnä myös avustaa velkomisessa ja maksulippujen lähettämisessä.

Toiselle konttorikirjurille kuuluu:

merkitä kaikki rahastoon suoritettut maksut.

Senlisäksi on konttorikirjurien suoritettava muita esiintyviä töitä liikennekamreerin määräyksen ja osotuksen mukaan.

§ 8.

Vaakamestarin ja apuvaakamestarin tehtävänä on:

a) toimittaa tulevien tullinalaisten tavarain punnitseminen, mitaus ja lasku, ynnä myös

b) ottaa huostaansa kaupungille aiotun kappaleen tulli-ilmoituksesta sekä kirjoittaa siitä pakkahuonetarkastajan laatima erityisluettelo tavarain painosta, mitasta ja lukumäärästä.

Vaakamestarin tehtävänä on senohelia lähinnä valvoa kaupungille kuuluvia tullihuonerakennuksissa olevia kalustoja sekä pitää kalustoluetteloja.

Työnjako vaakamestarien kesken kuuluu liikennekamreerille.

§ 9.

Vahtimestarien tehtävänä on:

a) avustaa vaakamestareja tullikäsittelyssä; ynnä myös

b) jaella liikennekamreerin määräyksestä maksuliput.

§ 10.

Liikennekonttorin vakinaisia virkamiehiä otettaessa on ehtona molemminpuolinen kuuden kuukauden irtisanomisaika.

§ 11.

Liikennekonttori, joka sijoitetaan tullihuoneeseen, pidetään yleisöä varten avoimena samoilla ajoilla, jolloin tullimaksuja kaunetaan tullikamarissa.

Helsingin Liikennekonttorin palkkaussääntö.

1	Kamreeri, palkkaa	Smk	5,000: —	
	palkkiota	»	1,000: —	6,000: —
2	Kirjuria, palkkaa	Smk	3,000: —	
	palkkiota	»	600: —	7,200: —
1	Rahastonhoitaja, palkkaa	Smk	2,400: —	
	palkkiota	»	600: —	3,000: —
1	Kirjanpitäjä, palkkaa	Smk	2,000: —	
	palkkiota	»	300: —	2,300: —
1	Vaakamestari, palkkaa	Smk	2,200: —	
	palkkiota	»	300: —	2,500: —
2	Apuvaakamestaria, palkkaa	Smk	1,800: —	
	palkkiota	»	300: —	4,200: —
					Siirto 25,000: —

			Siirto 25,200: —
1	Ensimmäinen konttorikirjuri, palkkaa Smk 1,800: —	1,800: —
1	Toinen » » » 1,500: —	1,500: —
4	Vahtimestaria, palkkaa à Smk 1,200	4,800: —
			<u>Yhteensä Smk 33,300: —</u>

Muist. Virantoimituksesta samassa virassa tulee Liikennekonttorin vakinaisille virkamiehille palkankorotusta: 5 vuoden palvelusajan jälkeen 10 % ja 10 vuoden palvelusajan jälkeen vielä 10 % alkupe-
räisestä palkasta.

Sittenkun Vesijohtokonttori, saatuaan siihen Rahatoimikamarilta luvan, oli laatinut ja kirjelmän ohella marraskuun 27 päivältä 1902 Kamariin lähettänyt ehdotuksen uudeksi ohjesäännöksi Konttorille, oli Rahatoimikamari tarkastuttanut sanotun ehdotuksen tarkoitusta varten asetetulla valiokunnalla, jonka jäseninä olivat Kamarin silloinen sihteeri, yli-insinööri Th. Tallqvist, Kamarin jäsen herra A. Aminoff, kaupunginiusinööri Idström ja kaupunginkamreeri T. Holmberg. Valiokunta, joka asiassa oli myös neuvotellut vesijohtoinsinöörin kanssa oli sittemmin eräissä kohdin muodostellut alkuperäistä ehdotusta sekä kesäkuussa 1905 päivätyssä kirjallisessa mietinnössä Kamariin lähettänyt uuden ehdotuksen kyseessäolevaksi ohjesäännöksi. Lähettäen tämän ehdotuksen yunä muut asiassa syntyneet asiakirjat puolsi¹⁾ Rahatoimikamari Valtuustolle mainitun ohjesäännön vahvistamista heti käytäntöön otettavaksi ja päätti²⁾ Valtuusto, Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta, vähäisillä muutoksilla hyväksyä sen.

Uusi ohjesääntö
Vesijohtokont-
torille.

Siten vahvistettu ohjesääntö oli seuraava:

Helsingin kaupungin Vesijohtokonttorin ohjesääntö.

1 §.

Helsingin kaupungin Vesijohtokonttorin tulee Rahatoimikamarin valvonnan alaisena huolehtia kaupungin vesijohdon hoidosta ja kunnossapidosta, toimittaa sen tarpeelliset laajennukset, suorittaa yhdistämiset pääjohtotorviin, hoitaa näitä tarpeita varten hankittuja tarveaine- ja konevarastoja sekä toimittaa maksunpano käytetystä vedestä ja kaupungin vesijohtoverstaan suorittamista töistä vesijohtoa varten voimassaolevan ohjesäännön ja taksan sekä annettujen määräysten mukaisesti.

¹⁾ Rhkn kirj. N: 33 tammik. 18 p. (Valt. pain. asiakirj. N:o 8). — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 24.

2 §.

Vesijohtokonttorin johtajana on vesijohtoinsinööri ja hän hoitaa sen toimintaa apulaisen, kirjanpitäjän, työmestarien ja ylikoneenkäyttäjän sekä vesijohtolaitoksessa palvelevan muun henkilökunnan avustamana.

3 §.

Vesijohtoinsinöörin nimittävät virkaan Kaupunginvaltuusmiehet Rahatoimikamarin ehdotuksesta, pidättäen molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan. Hänen ei ole sallittu pitää toista virkaa:

Erittäin tulee hänen:

a) ottaa palvelukseen vesijohtolaitoksessa tarvittavat alinkoneenkäyttäjät, puhdistajat, säiliönvahdit sekä ylimääräiset apulaiset ja työnjohtajat;

b) valvoa että vesijohtolaitoksen palveluksessa olevat henkilöt täyttävät velvollisuutensa;

c) laatia piirustukset ja ehdotukset vesijohdon laajentamiseksi sekä järjestää ja hoitaa Vesijohtokonttorin töiden ylin johto;

d) valvoa, että vesijohdosta annettuja ohjesääntöjä, taksoja ynnä muita määräyksiä asianmukaisesti noudatetaan;

e) katsoa, että vesijohtoa koskevat piirustukset ja kartat luettelaaan ja hoidetaan sekä että tarpeellisia diareja ja kalustoluetteloita pidetään;

f) pitää huolta tarvittavain työkalujen ja työaineiden ostosta sekä Rahatoimikamarille ehdottaa mitä näistä on vaadittavien hankintatarjouksien perusteella tilattava;

g) tarkastaa ja hyväksyä päivätyö- ja urakkalistat sekä saapuneet laskut;

h) katsoa, että satunnaiset virheet kaupungin vesijohdossa kiireellisesti korjataan;

i) kuukausittain lähettää Rahatoimikamariin oikeaksi todistettu tarveaineraportti;

k) vuosittain viimeistään 15 p:nä Helmikuuta, 15 p:nä Toukokuuta, 15 p:nä Elokuuta ja 15 p:nä Marraskuuta Rahatoimikamarille lähettää maksuliput ja laskut edellisenä kalenterineljänneksenä toimitetusta vedestä ja suoritetuista verstastöistä;

l) ennen Helmikuun loppua kunakin vuonna laatia ja Rahatoimikamarille lähettää tilin Vesijohtokonttorin varastossa olevien sellaisten tarveaineiden ja tarpeiden hoidosta, jotka on tuotu maahan tullivapautta nauttien;

m) vuosittain Marraskuun kuluessa lähettää Rahatoimikamarille ilmoitus, onko syytä seuraavaksi vuodeksi muuttaa kaupungin vesijohtoverstaassa suoritettavien töiden taksaa, ja on, milloin muutos katsotaan tarpeen vaatimaksi, muutosehdotus liitettävä mukaan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi;

n) vuosittain ennen Syyskuun loppua tehdä Rahatoimikamarille ehdotus seuraavana vuonna tarpeellisista töistä kustannusarvioineen ja, milloin tarpeelliseksi nähdään, piirustuksineen;

o) vuosittain Tammikuun kuluessa jättää Rahatoimikamarille kaikki kaupungin tilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot; ennen Helmikuun loppua kunakin vuonna toimittaa kaikki konttorin kirjat päätetyiksi

sekä Kesäkuun kuluessa Rahatoimikamarille antaa kirjallinen kertomus vesijohdon hallinnosta, käytöstä ja kunnossapidosta edellisestä vuotena;

p) Rahatoimikamarin antamasta määräyksestä ottaa osaa arvaus- ja katselmustoimituksiin, antaa kirjallisia lausuntoja ja kutsuttaessa Kamarin istunnoissa antaa tietoja kaikista Vesijohtokonttorin toimintaan ja hallintoon kuuluvista asioista; sekä

q) tehdä Kamarille kirjallisesti tai suullisesti esityksiä ja ehdotuksia kaikesta mitä hänen toimialaansa kuuluu.

4 §.

Apulaisen nimittävät Kaupunginvaltuusmiehet Rahatoimikamarin ehdotuksesta ja vesijohtoinsinööriä kuulustettuansa sekä pidättäen molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan. Hänen ei ole sallittu pitää toista virkaa.

Hänen tehtävänsä ovat:

a) hoitaa niiden vesijohtotöiden lähintä johtamista ja valvontaa, joiden valvomista ei ole tämän johtosäännön tai vesijohtoinsinöörin määräyksen mukaisesti annettu toisen henkilön tehtäväksi;

b) tarkastaa päivätyö- ja urakkalistat sekä laskut hänen johdolaan suoritetuista töistä sekä

c) avustaa vesijohtoinsinööriä ja hänen estettynä ollessansa astua hänen tilalleen.

5 §.

Kirjanpitäjän asettavat virkaan Kaupunginvaltuusmiehet Rahatoimikamarin ehdotuksesta ja vesijohtoinsinööriä kuulusteltuansa sekä pidättäen molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan.

Hänen tehtävänsä ovat:

a) pitää Vesijohtokonttorin kirjoja sekä niihin kuuluvia diareja ja luetteloita,

b) asettaa yhteen päivätyölistat ja suorittaa muut hallintoon kuuluvat laskemiset;

c) toimittaa maksunpano käytetystä vedestä ja kaupungin vesijohtoverstaan suorittamista töistä; sekä

d) panna kirjaan ja valvoa konttorin katsannon alaista tarveaine- ja konevarastoa sekä laatia 3 §:n 1) mom:issa mainittu varastoraportti, kuin myöskin muuten täyttää ne tehtävät, mitkä vesijohtoinsinööri hänelle antaa.

6 §.

Työmestarin ottaa toimeensa Rahatoimikamari vesijohtoinsinöörin ehdotuksesta ja pidättäen molemminpuolisen kahden kuukauden irtisanomisajan.

Hänen tehtävänsä on vesijohtoinsinöörin antamain määräysten mukaan:

a) huolehtia siitä, että tehdyt tilaukset mikäli mahdollista vuoroonsa suoritetaan;

b) valvoa että verstaan henkilökunta täyttää velvollisuutensa;

- c) toimittaa verstaan tarveainevaraston lähintä hoitoa ja silmälläpitoa sekä pitää kirjaa kuhunkin suoritettuun työhön menneistä aineista ja päivätöistä;
- d) laatia verstaan henkilökunnan päivätyölistat; sekä
- e) muuten täyttää ne tehtävät, jotka vesijohtoinsinööri hänelle antaa.

7 §.

Ylikoneenkäyttäjän ottaa toimeensa Rahatoimikamari vesijohtoinsinöörin ehdotuksesta, pidättäen molemminpuolisen kahden kuukauden irtisanomisajan.

Hänen tehtävänsä on vesijohtoinsinöörin antamain määräysten mukaan:

- a) valvoa veden siivittämistä ja nostoa Vanhassakaupungissa sekä hoitaa siihen kuuluvia koneita ja laitoksia;
- b) toimittaa vesijohdon Vanhassakaupungissa olevien koneiden, kalujen ja laitosten pienempiä säännöllisiä korjauksia sekä viipymättä ilmoittaa tarpeellisista isommista korjaustöistä;
- c) katsoa että työntekijäkunta täyttää velvollisuutensa;
- d) toimittaa vesijohdon Vanhassakaupungissa olevan tarveaine- ja konevaraston lähintä hoitoa ja silmälläpitoa;
- e) laatia Vanhankaupungin työntekijäkunnan päivätyölistat; sekä
- f) muuten täyttää ne tehtävät, mitkä vesijohtoinsinööri hänelle antaa.

8 §.

Ensimmäisen ja toisen koneenkäyttäjän, puhdistajan ja säiliönvahdin sekä muiden apulaisten tehtävät määrää vesijohtoinsinööri, jolla myöskin on oikeus myöntää mainituille virkailijoille virkavapautta korkeintaan 14 päiväksi.

9 §.

Yhtenäisyyden saavuttamiseksi sellaisissa töissä, ehdotuksissa ja virkatoimissa, jotka koskevat sekä Rakennus- että Vesijohtokonttorin toiminta-alaa, on varteenotettava:

- a) että sitä myöten, kuin Rakennuskonttorissa valmistetaan ehdotuksia uuden kaupunginosan, kadun tai paikan perustamisesta, jonne vesijohto voi olla tarpeen, siitä annetaan tieto Vesijohtokonttorille saottujen johtojen suunnitelman tekemistä varten;
- b) että, seuraavan vuoden menoarviota laadittaessa, Rakennuskonttori viimeistään ennen Syyskuun 15 päivää kunakin vuonna ilmoittaa Vesijohtokonttorille, missä Rakennuskonttori aikoo ehdottaa tehtäväksi kivitystöitä, kaduntasoitusta tai viemäreitä siltä varalta että siellä samalla kertaa olisi suoritettava vesijohtotöitä;
- c) että Vesijohtokonttori saman ajan kulussa ilmoittaa Rakennuskonttorille, missä vesijohtoverkkoa on aikomus laajentaa tai panna uudestaan, siltä varalta että Rakennuskonttori voisi siellä samalla kertaa toimituttaa muita, ehkä tarpeellisia töitä;
- d) että, jos vesijohto tulee laskettavaksi paikkoihin, joissa Rakennuskonttorin on suoritettava tasoitusta tai laitettava viemäri, tarpeelli-

nen kaivanto avataan vesijohtoakin varten ja umpeenluodaan Rakennuskonttorin toimesta, mutta että, jos vesijohto yksin tai ainoastaan kivityksen yhteydessä laitetaan, Vesijohtokonttori suorittaa sellaisen työn. Jos erinäiset asianhaarat vaativat toisenlaista työtappaa, antaa Rahatoimikamari, kaupunginiinsinööriä ja vesijohtoinsinööriä kuulusteltuaan tarkemmat määräykset;

e) ettei Vesijohto- tai Rakennuskonttori ryhdy sellaisiin töihin, joiden kautta kaupungin viemäri- tai vesijohtotorvet niihin kuuluvine laitteineen saattavat jäätyä, murtua tai saada vuotoja, ennenkuin sille konttorille, jonka toimialaan näiden torvijohtojen y. m. kunnossapito kuuluu, on siitä annettu tieto;

f) että ilmoitus katselmustoimituksista, jotka Rakennuskonttorin virkamiehet toimittavat Rahatoimikamarin määräyksestä, annetaan Vesijohtokonttorille, jonka tulee, jos katselmus koskee sen toimialaa, ottaa osaa toimitukseen;

g) että tarpeen vaatiessa Rakennus- ja Vesijohtokonttorien tulee toistensa käytettäväksi antaa niitä tarveaineita, koneita ja kaluja, joita jommallakummalla on hallussaan ja jotka siltä joutavat; ja

h) että Rakennus- ja Vesijohtokonttorin virkamiehet keskenään neuvottelevat yhteisten töiden suorittamisesta.

10 §.

Rahatoimikamari voi myöntää virkavapautta vesijohtoinsinöörille, apulaiselle, kirjanpitäjälle, työmasterille ja ylikoneenkäyttäjälle enintään 14 päivän ajaksi; hakemus pitempiaikaisesta virkavapaudesta jätetään Rahatoimikamarin kautta Kaupunginvaltuusmiehille.

11 §.

Vesijohtokonttori pidetään avoimena yleisölle kunakin arkipäivänä Rahatoimikamarin määrättävään aikaan.

Valtuuston kokouksessa marraskuun 13 päivänä¹⁾ esiteltiin sen valiokunnan laatima mietintö,²⁾ joka syyskuun 17 päivänä 1901 oli asetettu valmistelemaan kysymystä kaupunginasemakaavatoimikunnan asettamisesta ja johon oli valittu herrat Elias Öhman, Alfred Norrmén, August Ramsay, Gustaf Nyström ja G. Zitting.

Äänestyksen toimitettua päätti Valtuusto lykätä asian Rahatoimikamariin; mitään lausuntoa Kamari ei antanut vuoden kuluessa.

Sittenkun valtionarkistonhoitaja Reinh. Hausen ja professori Gustaf Nyström olivat Valtuustolle esittäneet ryhdyttäväksi sopiviin toimenpiteisiin »häviävän Helsingin» muiston säilyttämiseksi kuvaamisen avulla, oli Rahatoimikamari, jonka lausuntoa Valtuusto oli vaatinut,³⁾ hankittuaan Rakennuskonttorin lausunnon, esiintuomillaan syillä ehdottanut⁴⁾ että

Valiokunnan mietintö kaupungin asemakaavatoimikunnan asettamisesta.

Lautakunta pitää huolta »häviävän Helsingin» kuvaamisesta.

1) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 11. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 37. — 3) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 102. — 4) Valt. pain. asiak. N:o 19.

jollekulle asianharrastavalle sopivalle Valtuuston valitsemalle henkilölle annettaisiin toimeksi koettaa yhtenäistä suunnitelmaa noudattaen hankkia valokuvia, tahi poikkeustapauksissa vesivärillä tehtyjä kuvia sellaisista huomattavista taloista, katuosista ja kaupunginosista, jotka toisin rakennettaisiin tahi muulla tavoin toisin muodosteltaisiin; sekä että kyseessäolevaan tarkoitukseen käytettäväksi toistaiseksi myönnettäisiin esimerkiksi vuotuinen 600 markan suuruinen määrä. — Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ Valtuusto nyt kyseessäolevaa tarkoitusta varten asettaa erityisen lautakunnan, jonka käytettäväksi osotettiin 800 markan suuruinen vuotuinen summa, ja valittiin siihen filosofiantohtori Hausen, professori Nyström sekä museonamauenssi, filosofianmaisteri Konrad Meinander.

Sihteerinvirka
Taksoitus- ja
Tutkimuslautakunnissa.

Valtuustolle on Rahatoimikamari huomauttanut²⁾ että mikäli kaupunki kasvoi, kunnallisverojen taksoitus tuotti yhä suurempia vaikeuksia, josta oli seurauksena että sanottu verotus oli puutteellinen, epätasainen ja kohtuuton. Tämän epäkohdan poistamiseksi oli Kamari asettanut valiokunnan, jäsenenä oikeusneuvosmies A. Lindberg, Kamarin jäsen, protokollasihteeri A. Aminoff sekä kaupunginkamreeri I. Timgren, ja oli valiokunnan otettava harkittavakseen miten Taksoitus- ja Tutkimuslautakuntain työtä voisi helpottaa sekä mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä mainittujen puutteiden korjaamiseksi kunnallistaksoituksessa. Valiokunnan Kamariin jätettyä lausunnon ja ehdotuksen oli Kamari ottanut käsiteltäväksi tänään ehdotuksen sekä huomautti nyt että syy epätasaisuuteen ja epävarmuuteen, mikä jossain määrin oli ollut ominaista taksoitusviranomaisen työlle, oli ensi sijassa siinä kohden että esitöitä, joihin pääasiallisesti kuului luotettavien tietojen hankkiminen, ei oltu tarpeellisella tarkkuudella suoritettu. Nämä esityöt oli hänen kanssaan tehdyn yksityiseu sopimuksen mukaan suorittanut entinen kaupunginkamreeri T. Holmberg, mutta hänen nyt kuoltuaan ei tätä tointa voitu lykätä Rahatoimikonttorin huoleksi, vaan ehdotti Kamari että asetettaisiin erityinen virkailija, jonka tehtävänä pääasiallisesti olisi henkilöettelöiden ja edellisen vuoden taksoitusluettelon johdolla antaa Taksoituslautakunnalle tarpeellisia tietoja kunnan veronalaisista jäsenistä, sekä niistä laatia erityinen luettelo; sopivalla tavalla, kuten Maistraatin notariaattiluettelosta, pesänkirjoitus- ja perinnönjakoasiakirjoista, lainhuudatus- ja kiin-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. § 23. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 292 jouluk. 6 p.

nityspöytäkirjoista, kaupparekisteristä, sanomalehdistä, suoranaisilla kyselyillä y. m. verotuksen edellisenä vuonna hankkia mahdollisimman tarkkoja tietoja kunnan jäsenten tuloista ja niistä asianhaaroista, jotka vaikuttavat verotukseen; Taksoituslautakunnan määräyksen mukaan muutoin avustaa Lautakuntaa sen töissä; toimia sihteerinä Tutkimuslautakunnassa ja tässä toimessa suorittaa sellaiset esityöt, jotka saattoivat olla omiansa helpottamaan Lautakunnan toimintaa sekä esiintyvissä tapauksissa antaa lausunto taksoitusvalituksista. Esiintuoden vielä erinäisiä näkökohtia yhteistyön järjestämisestä nyt ehdotetun virkailijan ja manttaalikirjurin välillä sekä antaen tietoja taksoituksen suorittamisen vaatimista kustannuksista, esitti Kamari Valtuustolle että mainittujen tehtävien suorittamista varten vuodesta 1907 alkaen otettaisiin Rahatoimikamariin erityinen henkilö, palkkiona 5,000 markkaa vuodessa ja oikeudella 500 markan suuruiseen palkkionkorotukseen viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta; että korkeintaan 4,000 markkaa vuosittain osotettaisiin Rahatoimikamarin harkinnan mukaan kussakin erikoisessa tapauksessa tämän virkailijan käytettäväksi kuluihin ja tarpeellisten apulaisten palkkaamiseen; sekä että Kamari saisi valita kyseessäolevan virkamiehen kuuden kuukauden molemminpuolisella irtisanomisajalla. Valtuusto päätti¹⁾ hyväksyä tämän Rahatoimikamarin esityksen sillä lisäyksellä että kyseessäolevan viran haltija olisi velvollinen alistumaan niihin muutettuihin määräyksiin virasta, jotka vastaisuudessa mahdollisesti voitaisiin tehdä.

Valtuustolle jättämässään kirjelmässä oli kaupunginviskaali Otto Romillo Fredrik Albrecht esiintuoduilla syillä anonut että hänelle myönnettäisiin jonkinlainen palkankorotus; ja ehdotti Yhteinen Raastuvan-oikeus, jonka lausuntoa Valtuusto oli asiasta vaatinut, kirjelmässä lokakuun 4 päivältä esiintuomilla syillä että Valtuusto myöntäisi kaupunginviskaali Albrechtille 2,500 markan suuruisen palkanlisäyksen vuosittain, laskettuna syyskuun alusta 1906.

Kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin anomus palkankorotuksesta.

Kokouksessa lokakuun 16 päivänä oli Valtuusto sitä mieltä että siihen katsoen että kummallekin niistä kahdesta vakinaisesta kaupunginviskaalista, jotka menosäännön mukaan nauttivat 3,000 markkaa palkkaa ja 600 markkaa palkkiota eli yhteensä 3,600 markkaa, mikä määrä palkkiona myös tuli kolmannen eli apulaisviskaalin osalle, Valtuusto sitäpaitsi oli myöntänyt personallista palkkionlisää 2,100 markkaa,

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 30.

syitä ei ollut kenellekään viskaaleista ehdottaa persoonallisen palkkion lisäystä, mutta että sitävastoin vakinaisen palkan tahi palkkion korottamiseen kaikille kaupunginviskaaleille saattaisi olla aihetta, jonka vuoksi Valtuusto lykkäsi¹⁾ asian Budgettivaliokuntaan antaen Valiokunnalle tehtäväksi ottaa harkittavaksi, eikö mainittua palkan- tahi palkkionkorotusta voitaisi katsoa tarpeelliseksi.

Määräraha ylimääräistä apulaista varten Rahatoimikonttoriin.

Sittenkun Rahatoimikamari kaupunginkamreeri Teodor Holmbergin huhtikuun 4 päivänä tapahtuneen kuoleman johdosta, joka oli aiheuttanut eräitä muutoksia Rahatoimikonttorin virkain hoitamiseen, oli esittänyt myönnettäväksi 900 markan suuruisen määrärahan ylimääräisen apulaisen palkkaamiseksi Konttoriin, joka saisi korvausta 150 markkaa kuukausittain kuuden kuukauden aikana, myönsi²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan sanotun summan.

Personallinen palkanlisäys Rakennuskonttorin työnjohtajalle.

Rahatoimikamarin tekemän esityksen mukaisesti myönsi³⁾ Valtuusto Rakennuskonttorin työjohtajalle, insinööri Tycho Öllerille 1,000 markan personallisen palkanlisäyksen vuosittain, maksettavaksi vuoden 1907 alusta, kunnes aiottu palkanjärjestely Konttoria varten olisi ennätetty suorittaa.

Kysymys palkankorotuksesta Liikennekonttorin rahastonhoitajatarelle.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Liikennekonttorin rahastonhoitajatar Auna Vellingk esiintuomillaan syillä anonut päästä vuoden 1907 alusta nauttimaan 600 markan suuruista palkankorotusta vuosittain. Vaaditussa lausunnossa puolsi Liikennekonttori tätä anomusta, jonka jälkeen Valtuusto lykkäsi⁴⁾ asian Budgettivaliokuntaan.

Manttaalikirjurin anomus palkkionlisäyksestä.

Kirjelmän ohella huhtikuun 28 päivältä oli Maistraatti Valtuustolle lähettänyt täkäläisen manttaalikirjurin, filosofianmaisteri Kristian Gustavsonin Maistraatille asettaman kirjelmän ynnä Rahatoimikamarin siitä antaman lausunnon, jossa kirjelmässä manttaalikirjuri esiintuoduilla syillä oli anonut, että hänelle kaupungin suorittama palkka joutuisi järjestelyn alaiseksi sekä palkan korotukseen nähden että siinä tarkoituksessa että se lankeaisi maksettavaksi määrättyinä aikoina. Asian lykkäsi⁵⁾ Valtuusto erään valiokunnan valmisteltavaksi, jonka jäseniksi valittiin herrat Adolf Aminoff, Lennart Cajander ja Arvid Nyberg.

Lausuntoa ei annettu vuoden kuluessa.

Poliisimestarinviran täyttämisen.

Kirjelmässä helmikuun 17 päivältä oli Maistraatti anonut Valtuustolle

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 28. — 2) Rhkn kirj. N:o 101 huhtik. 19 p.; Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 31. — 3) Rhkn kirj. N:o 299 jouluk. 13 p.; Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 16. — 4) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 26. — 5) S:n s:n toukok. 21 p. § 14.

ton lausuntoa kahdesta läänin virkaatekeväälle Kuvernöörille jätetystä hakemuksesta avoimeen kaupungin poliisimestarinvirkaan, ja päätti Valtuusto ¹⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti vastauskirjelmässään huomauttaa että Valtuusto, joka oli päättänyt Keisarilliseen Senaattiin jättää esityksen uuden asetuksen julkaisemisesta Helsingin poliisilaitosta varten, mieluummin soisi että kyseessäolevan viran täyttämisen saisi jäädä sikseen, kunnes mainittu asetus oli tullut julistetuksi, mutta siltä varalta että katsottaisiin tarpeelliseksi täyttää virka jo nyt, puolsi Valtuusto sen hakijoista virkaatekevää poliisimestaria, ratsumestari Carl Vilhelm Malmia, jonka ohella Valtuusto, koska mainitussa esityksessä myös oli ollut ehdotus uudeksi menosäännöksi kaupungin poliisilaitokselle, tahtoi huomauttaa että ratsumestari Malmin, jos hänet virkaan nimitettäisiin, olisi alistuttava mainitun esityksen aiheuttamiin mahdollisiin muutoksiin virkaan kuuluviin palkkaetuihin nähden.

Kirjelmässä samalta päivältä kuin viimeksi mainittu asia oli Maistraatti vielä anonut Valtuuston lausuntoa läänin virkaatekeväälle Kuvernöörille jätetyistä hakemuksista avoimeen vanhemman poliisimestarinapulaisen virkaan; ja päätti Valtuusto ²⁾ kyseessäolevaan virkaan puoltaa aliratsumestari Mathias Caloniusta, jonka ohella Valtuusto virkaan kuuluviin palkkaetuihin nähden päätti huomauttaa samallaisen ehdon välttämättömyydestä kuin poliisimestarinviran suhteen.

Kirjelmässä Maistraatille tammikuun 9 päivältä oli kaupungin v. t. poliisimestari, ratsumestari C. W. Malm, samalla ilmoittaen että voimassa olevaan Helsingin poliisilaitoksen menosääntöön otetun palkkion poliisilaitoksen lääkäriä varten vielä joulukuulta edellistä vuotta jo oli nostanut venäläinen hovineuvos N. Semenoff, jolle aikanaan oli sanottu toimi ollut uskottuna, hänen kuitenkin sitten lokakuun siitä ollenkaan huolehtimatta, sekä että poliisimestari senvuoksi oli ollut pakotettu antamaan lääketieteentohtori Evert Wasastjernalle toimeksi huolehtia lääkärihoidosta poliisilaitoksessa, anonut korvauksen hankkimista tohtori Wasastjernalle oheenliitetyn laskun mukaan. Valtuusto, jolle sanottu kirjelmä lähetettiin, päätti ³⁾ että laskun määrä, 246 markkaa, etukäteen maksettaisiin kaupunginrahastosta.

Kirjelmän ohella huhtikuun 5 päivältä oli kaupungin v. t. poliisimestari, ratsumestari C. W. Malm lähettänyt tilityksen siitä 14,000

Kysymys vanhemman poliisimestarinapulaisen viran täyttämisestä.

Korvaus lääkärihoidosta poliisilaitokseen.

Lisämääräraha matka-avustukseksi venäläisille konstaabeleille.

1) Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 16. — 2) S:n s:n maalisk. 6 p. § 17. — 3) S:n s:n tammik. 30 p. § 14.

markan suuruisesta määrärahasta, jonka Valtuusto kokouksessa marraskuun 21 päivänä edellistä vuotta oli myöntänyt¹⁾ erinäisten poliisin palveluksesta erotettujen venäläisten konstaapelien ynnä heidän perheittensä maasta muuton kustantamiseksi, anoen kirjelmässä samalla, että koska sen mukaan mitä mainittu tilitys osotti, tarkoitukseen oli maksettu 14,800 markkaa eli siis 800 markkaa myönnettyjen ja Rahatoimikamarin maksettavaksi määräämien varojen lisäksi, poliisilaitokselle, joka oli suorittanut viimemainitun määrän, annettaisiin siitä korvaus. Kirjelmässä²⁾ Valtuustolle ehdotti Rahatoimikamari, huomauttaen että Valtuuston myöntämä määräraha oikeastaan oli ollut 12,625 markkaa, joten sen yli itse asiassa oli menty 2,175 markalla, että Valtuusto lisäksi edellämäinnittuun määrärahaan vuoden käyttövaroistaan osottaisi viimemainitun määrän. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan päätti³⁾ Valtuusto suostua tähän esitykseen, mutta otettaisiin myös tämä määrä huomioon vastaisessa poliisihoidon kustannuksia koskevassa tilityksessä valtiolaitoksen kanssa.

Poliisilaitoksen
virkamiesten
palkkaaminen
joulukuulta
1905.

Kirjelmässä Maistraatille joulukuun 31 päivältä 1905 oli v. t. poliisimestari viitaten kirjelmässään⁴⁾ saman kuun 6 päivältä tekemäänsä anomukseen määrärahan myöntämisestä palkataksensa lähinnäkuluneen marraskuun aikana erinäisiä poliisilaitokseen toimistaan erotettujen sijaan otettuja virkamiehiä, anonut sellaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä, että kyseessäolevat virkamiehet, jotka viransijaisina eivät olleet saaneet menosääntöön otettuja täysiä palkkaetuja, mutta yhä edelleen hoitivat toimia, saisivat sanotulta joulukuulta korvauksen siitä osasta palkkaa, jonka olivat saaneet virkojen vakinaiset haltijat tai joka muusta syystä oli vähennetty, tehden 3,792 markkaa 8 penniä; ja päätti⁵⁾ Valtuusto, jonka ratkaistavaksi Maistraatti oli jättänyt asian, suostua puheenalaiseen esitykseen.

Poliisikonstaapelin
palkkaaminen
joulukuulta
1905.

Samoin oli v. t. poliisimestari Maistraatille, viitaten Maistraattiin marraskuun 13 päivältä 1905 jättämänsä kirjelmään, jossa v. t. poliisimestari esiintuomillaan syillä oli anonut 110 ylimääräisen konstaapelin palkkaamista, jotka mainitun kuun kuluessa oli otettu palvelukseen eräitten venäläisten virasta irtisanottujen konstaapelien sijaan, esittänyt, että koska näitä viimemainittuja konstaapeleja esiintulleesta syystä ei

1) Katso 1905 vuod. kert. siv.I. 72 j. s. — 2) Rhkn kirj. N:o 105 huhtik. 26 p. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 5. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 93. — 5) Valt pöytäk. tammik. 16 p. § 8.

oltu voitu virasta erottaa ennenkuin sanotun joulukuun lopussa ja siis olisivat oikeutetut tältä kuulta saamaan menosääntöön otetut palkka-edut, lisämääräraha myönnettäisiin sanottujen ylimääräisten konstaapelien palkkaamiseksi 9,050 markkaa 32 penniä, jonka esityksen, Maistraatin puoltaman, Valtuusto hyväksyi¹⁾.

Maistraatin esityksestä myönsi²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan 86 markkaa, minkä summan kaupungin rankkuri hukkuneitten ja itsemurhaajain ruumiitten kuleuksesta oli kantanut etsivältä osastolta sen käytettäväksi muihin tarkoituksiin asetetuista varoista.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä olivat kaupungin kansakoulunopettajattaret esiintuoduilla syillä esittäneet että Valtuusto myöntäisi anojille oikeuden samallaiseen palkankorotukseen kuin kaupungin kansakoulunopettajat nykyään nauttivat, ja anoneet että siinä tarkoituksessa 1907 vuoden menosääntöön kansakouluja varten otettaisiin tähän tarvittava korotettu vuosimääräraha. Asiasta kuulusteltuna kannatti Kansakoulujohtokunta anomusta, ilmoittaen samalla että suostumus siihen aiheuttaisi 27,880 markan suuruisen lisäyksen kansakoulujen menosääntöön. Asian lopullisessa esittelyssä päätti³⁾ Valtuusto äänestyksen jälkeen suostua puheenalaiseen anomukseen.

Valtuustolle oli Puutarhalautakunta kirjelmässä toukokuun 4 päivältä esittänyt, että kaupunginpuutarhuri Olssonille myönnettäisiin 1,500 markan persoonallinen palkanlisäys vuosittain, laskettuna kesäkuun 1 päivästä 1906 ehdolla että tämä etu, Valtuuston harkinnan mukaan, vastaisuudessa saataisiin vaihtaa joko viiden huoneen huoneustoon, joka nykyään oli Suomen Puutarhayhdistyksen puutarhurin käytettävänä Yhdistyksen kaupungille tarjoomassa laitoksessa, tahi muuhun vastaavaan asuinhuoneustoon, ynnä myös että kaupunginpuutarhuri Olsson kaupungin kustannuksella saisi oikeuden vapaisiin matkoihin läpi vuoden kaupungin raitioteillä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti suostui⁴⁾ Valtuusto puheenalaiseen esitykseen kuitenkin niin että jos kaupunginpuutarhuri Olsson saisi vapaan asunnon, hänen palkkaetunsa olisivat järjestettävät, ynnä myös että kuluvalle vuodelle lankeava osuus palkankorotuksesta olisi suoritettava Valtuuston käyttövaroista.

Määräraha erinäisten poliisimenojen peittämiseksi.

Muutetut perusteet kaupungin kansakoulunopettajattarien palkankorotusten laskemiselle.

Kaupungin puutarhurin palkankorotus.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 8. — ²⁾ S:n s:n tammik. 27 p. § 12. — ³⁾ S:n s:n marrask. 27 p. § 36. — ⁴⁾ S:n s:n toukok. 15 p. § 5.

Kaupunginpal-
velijain ano-
mus palkkano-
rotuksesta.

Sittenkun Raastuvanoikeuden rikosasiainosastojen kaupunginpalve-
lijat Valtuustolle osotetussa ja Yhteiselle Raastuvanoikeudelle jätetyssä
yhteisessä kirjelmässä, huomauttaen lisätystä työstään ja kaupungissa
vallitsevista korkeista elantokustannuksista, sekä antaen tietoja samal-
laisiin toimiin Raastuvanoikeuden 1:ssä osastossa ja ulosottolaitoksessa
otetuista henkilöistä, olivat anoneet että heille myönnettäisiin palkan-
korotusta 1,200 markasta vuodessa 100 markan korotuksella 5 ja 10
vuoden palveluksesta 1,600 markkaan 200 markan korotuksella sanotun
palvelusajan perästä, oli Yhteinen Raastuvanoikeus lähettänyt Valtuus-
tolle mainitun kirjelmän, jättäen Valtuuston harkittavaksi, minkä ver-
ran huomiota anomukseen voitaisiin panna. Valmistusvaliokunnan ehdo-
tuksen mukaisesti jätti Valtuusto sen huomioonottamatta ¹⁾.

Sittemmin jättivät mainitut sekä ensimmäiseen osastoon otetut kau-
punginpalvelijat Valtuustolle uudistetut anomukset samallaisessa tarkoi-
tuksessa ja oli näitä anomuksia puoltanut Yhteinen Raastuvanoikeus.
Asian lykkäsi ²⁾ Valtuusto Budgettivaliokuntaan käsiteltäväksi 1907 vuo-
den budgettiehdotuksen yhteydessä.

Ylimääräisen
apulaisen otta-
minen ulosot-
tolaitokseen.

Maistraatin siitä kirjelmässä helmikuun 17 päivästä tekemästä esityk-
sestä myönsi ³⁾ Valtuusto 1,500 markan suuruisen vuotuisen palkkion vielä
yhden ylimääräisen apulaisen ottamista varten kaupungin ulosottolai-
tokseen avustamaan ensimmäistä kaupunginvoutia tämän lisääntyneitten
virkatehtävien täyttämässä; ja määräsi Valtuusto sen ohella että
kyseessäoleva määräraha otettaisiin kuluvana vuonna Valtuuston käyttö-
varoista.

Lisäys satama-
konstaapeli A.
Blomqvistin
palkkaan.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁴⁾ Valtuusto käyttövaroistaan
100 markan määrärahan maksettavaksi Sörnäisten satamakonstaapelille
Axel Blomqvistille lisäyksenä hänen palkkaansa vuodelta 1905, joka
sanotun vuoden menosääntöön oli erehdyksestä otettu 100 markkaa
pienemmäksi kuin sen oikeastaan olisi pitänyt olla.

Uudistettu ano-
mus valtion-
avustuksesta
katuvalaistuk-
seen.

Kirjelmässä Valtuustolle marraskuun 15 päivältä ilmoitti ⁵⁾ Raha-
toimikamari että Rahatoimikonttorin tekemän ensibilanssin mukaan kau-
punginrahaston tilasta 30 päivänä syyskuuta sanottuun bilanssiin val-
tionavustuksena katuvalaistusta varten vastattavain puolelle oli otettu
83,110 markan suuruisen summa, jota ei kuitenkaan oltu suoritettu

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. § 2. — ²⁾ S:n s:n marrask. 27 p. § 20. — ³⁾ S:n
s:n maalisk. 6 p. § 20. — ⁴⁾ Rbkn kirj. N:o 48 tammik. 25 p; Valt. pöytäk. hel-
mik. 13 p. § 5. — ⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 273 marrask. 15 p.

kaupunginrahastoon; selvityksen ohella asian kulusta ¹⁾ esitti Kamari siihen katsoen että kuusi vuotta oli kulunut siitä kun Valtuuston ensimmäinen anomus mainitussa kysymyksessä oli jätetty K. Senaattiin ja kaupunki tänä aikana ei ollut saanut nauttia valtionavustusta katuväläistystä varten, että Valtuusto jättäisi K. Senaattiin uudistetun anomuksen valtionavustuksesta mainitussa tarkoituksessa. Tämän esityksen mukaisesti teki Valtuusto päätöksensä ²⁾.

Kirjelmässä tammikuun 27 päivältä oli Maistraatti ilmoittanut Valtuuston tiedoksi ³⁾ että Keisarillinen Senaatti joulukuun 14 päivänä 1905, hyväksyen Koulutoimen yllähallituksen asiasta tekemän ehdotuksen, oli myöntänyt Helsingin kaupungille 19,000 markan suuruisen lisäyksen vuosittain tšekäläiselle kansakoululaitokselle viimeksi myönnettyyn 184,000 markan suuruisen valtionavustukseen, jonka johdosta mainittu avustus olisi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1905, oleva 203,000 markkaa vuosittain.

Korotetut valtionavustukset kaupungin kansakouluille.

Sittemmin huomautti Rahatoimikamari kirjelmässä Valtuustolle joulukuun 20 päivältä, että maan Säädyt valtiopäivillä 1905—1906 olivat myöntäneet avustusta kaupunkien kansakoululaitokselle vuosiksi 1906 ja 1907, jonka ohella Säädyt, täydentäen mitä asiasta oli säädetty K. Senaatin kirjelmässä Koulutoimen yllähallitukselle maaliskuun 13 päivältä 1895, olivat päättäneet että siihen summaan, joka on oleva perustuksena laskettaessa suostuntavaroista mainittuun tarkoitukseen menevää avustusta, saataisiin myös laskea ne vuokramäärät, jotka kaupunkikuntain on pakko maksaa sellaisista vuokratuista kansakouluhuoneustoista, joitten huomataan vastaavan tarkoitustaan, ynnä myös rahamenot kansakoulunopettajakuntain kirjastoihin hankituista kirjoista sekä määrärahat stipendeiksi kuuntelua ja opintomatkoja varten; tämä Säädysten päättämä muutos perustukseen avustuksia laskettaessa kaupunkien kansakoululaitokselle piti pantaman käytäntöön 1906 vuoden alusta alkaen. Tämän johdosta oli Maistraatti kirjelmässä joulukuun 19 päivältä kehottanut Rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin korotetun määrärahan hankkimiseksi kaupungin kansakouluille.

Esittäen taulun kaupungin kansakoululaitukseen suorittamista menoista, joka osotti että nyt mainittu lisämääräraha 1906 vuotta varten

¹⁾ Katso m. m. 1905 vuod. kert. sid. I. 106. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 10. — ³⁾ S:n s:n helmik. 13 p. § 11.

teki 8,900 markkaa sekä että koko valtioavustus 1907 vuotta varten tulisi nousemaan 240,100 markkaan, anoi¹⁾ Rahatoimikamari Valtuustolta toimenpidettä mainitussa tarkoituksessa. Esityksen Valtuusto hyväksyi²⁾.

Päätös korotetun valtioavun hankkimisesta kaupungin kasvatuslaitoksille.

Esiteltäessä Kasvatuslautakunnan kertomusta vuodelta 1905 päätti³⁾ Valtuusto että kun vastaisuudessa esitys tehtäisiin valtioavun korottamisesta kansakouluille, kaupungin maaseutukasvatuslaitokset silloin myös otettaisiin huomioon.

Sittenkun Valtuusto kokouksessa joulukuun 21 päivänä oli tehnyt edellämainitun päätöksen hankkia lisämääräraha vuodeksi 1906 ja korotetun valtioavun vuodeksi 1907 kaupungin kansakoululaitokselle, antoi Kasvatuslautakunnan sihteeri Valtuustolle jätetyssä mietinnössä tietoja arvioiduista kaupungin kasvatuslaitosten ja koulusiirtolain vaatimista menoista mainittuina vuosina, ollen loppusumma edellisenä vuonna 26,414 markkaa 75 penniä ja jälkimäisenä 27,773 markkaa, sekä kehotti hankkimaan valtioapua 25 prosenttia mainituista summista. Myös tähän esitykseen Valtuusto suostui⁴⁾.

Lisämääräraha alemmille käsityökouluille.

Alempien käsityökoulujen johtokunnan tekemästä esityksestä päätti⁵⁾ Valtuusto kokouksessa marraskuun 27 päivänä vuoden 1907 menosääntöön ottaa lisäykseksi mainittujen koulujen määrärahaan 425 markkaa, joka oli osa koulujen opettajille ja opettajattarille tulevasta palkkiosta vihkojen korjauksesta sekä valtuutti Johtokunnan asianomaisesta paikasta anomaan samansuuruisen valtioavun myöntämistä.

Kysymys paikain kasvatuslaitoksen perustamisesta internaattineen.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Kasvatuslautakunta esiintuomillaan syillä esittänyt:

että kaupunki perustaisi kasvatuslaitoksen, jossa olisi asumalaitos ja sijaa 30 suuremmassa määrässä pahantapaiselle pojalle;

että Kasvatuslautakunnalle annettiin toimeksi ryhtyä valmisteleviin toimenpiteisiin sopivan maa-alueen ostamiseksi laitosta varten ja ammattimiehillä laitattaa piirustukset sekä yksityiskohtainen kustannusehdotus mahdollisimman pian Valtuustolle lähetettäväksi; sekä

että Valtuusto näitten ja muitten rakennustyön alottamiseen tarpeellisten menojen suorittamista varten varaisi vuoden 1907 menosääntöön arviolta 50,000 markkaa.

1) Rhkn kirj. N:o 322 jouluk. 20 p. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 21 p. § 8. — 3) S:n s:n kesäk. 14 p. § 17. — 4) S:n s:n jouluk. 28 p. § 2. — 5) S:n s:n marrask. 27 p. § 9.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta ¹⁾ lykättiin asia Rahatoimikamariin, joka ei kuitenkaan vuoden kuluessa lausuntoa asiasta antanut.

Valtuustolle tullessa kirjelmässä lokakuun 16 päivältä oli Valmistavan poikain Ammattikoulun johtokunta anonut 580 markan suuruisia määrärahaa valokaasujohtojen asettamista varten koulun huoneustoon ynnä myös että koulun vahtimestari, joka siihen asti oli nauttinut 900 markan vuotuista palkkaa, senlisäksi saisi 300 markan palkanlisäyksen vuosittain.

Määräraha valokaasujohtojen asettamiseen Valmistavan poikain ammattikouluun ja palkkion korotus koulun vahtimestarille.

Kokouksessa lokakuun 30 päivänä Valtuusto hyväksyi ²⁾ puheenalaisen esityksen Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Kirjelmän ohella toukokuun 28 päivältä oli Maistraatti Valtuustolle lähettänyt Maistraattiin tullen toukokuun 26 päivänä päivätyn kirjelmän, jossa Valmistavan poikain Ammattikoulun johtokunta oli anonut että säästetty summa, 686 markkaa 8 penniä, joka oli syntynyt pääasiallisesti oppilastöitten myynnistä, saataisiin käyttää:

Valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan esitys säästettyjen varojen käyttämisestä.

osaksi menojen peittämiseen koulun työpajain muuttamisesta kesäkuun 1 päivänä;

osaksi siltä varalta että valtiolaitoksen myöntämä pienempi apuraha koulun osanottoa varten yleiseen veistonäyttelyyn Kuopiossa osot-tautuisi riittämättömäksi, myös tämän vajauksen peittämiseen;

jonka ohella Johtokunta oli anonut että vuosittain kertyvät varat myydyistä oppilastöistä, arviolta noin 200 markkaa, saataisiin käyttää osaksi koneitten ja työkalujen ostamiseen koulun työpajoihin osaksi korkeintaan 50 markkaa vuosittain, kustannusten suorittamiseen oppilasten lusiajuhlista.

Vaaditussa lausunnossa ehdotti ³⁾ Rahatoimikamari että Valtuusto kaikin puolin hyväksyisi Johtokunnan edellämainitun anomuksen; ja päätti ⁴⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan puollosta suostua Johtokunnan esitykseen koululle kertyneitten varojen käyttämisestä erinäisten koulun menojen peittämiseen; mutta koska oli oikeinta että tulot oppilastöistä otettaisiin huomioon koulun tulo- ja menoarviossa ja että siihen otettaisiin myös määräraha eräitä Johtokunnan ilmoittamia tarpeita varten, päätti Valtuusto hyljätä esityksen mikäli se koski niitten varain käyttöä, jotka vastaisuudessa voivat oppilastöiden myynnistä kertyä.

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 9. — ²⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 35. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 150 heinäk. 19 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 44.

Esitys parman-
mittauspalk-
kion korotta-
misesta.

Maistraattiin tullessa kirjelmässä olivat kaupungin parmaajat tehneet esityksen ehdottaen palkkion korottamista puitten mittaamisesta ynnä myös tuoden esiin erinäisiä muita toivomuksia taloudelliseen asemaansa nähden. Lähettäen kirjelmän ohella toukokuun 30 päivältä tämän anomuksen Valtuuston ratkaistavaksi lausui Maistraatti esiintuomillaan syillä mielipiteenään että esityksen ei nykyään pitäisi antaa aiheutta mihinkään toimenpiteeseen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁾ Valtuusto että kyseessäoleva esitys ei antaisi aiheutta mihinkään toimenpiteeseen Valtuuston puolelta.

Verolippumak-
sun poistami-
nen.

Kirjelmässä Rahatoimikamarille huhtikuun 18 päivältä oli Rahatoimikonttori muistuttanut, että jo vuonna 1895, kysymyksen yhteydessä Liikennekonttorin järjestämisestä vakinaiselle palkkaussäännölle, oli nostettu ehdotus verolipunmaksujen poistamisesta sekä Liikennekonttorin laatimista maksulipuista kuin myös kaikesta Rahatoimikonttorin kannosta, mutta oli kysymys viimemainitussa suhteessa saanut raueta senvuoksi että kaupungille olisi koitunut menoja korvauksesta silloiselle kaupunginkamreerille, joka nautti tuloa verolipunmaksuista, jota vastoin oli viitattu siihen että sellainen toimenpide olisi toteutettava vastaisessa kaupunginkamreerin vaihdossa. Tämän perustuksella oli Rahatoimikonttori katsonut, koska kaupunginkamreerinvirka oli tullut avoimeksi, olevansa velvollinen uudelleen ottamaan esille tämän kysymyksen, ja oli Konttori tullut siihen päätökseen että myös nyt voitaisiin asettua samalle kannalle kuin mikä oli aiheuttanut aikaisemmin tästä esitetyn ehdotuksen, koska näytti kohtuuttomalta rasittaa veronmaksajia erityisellä maksulla suoritetun veron kuitista. Senlisäksi oli Rahatoimikonttori huomauttanut, että verolipunmaksun poistaminen tietystikin jossain määrin vähentäisi Konttorin työtä sekä velottamisessa että verolippujen kirjoittamisessa ynnä myös tekisi tilitykset yksinkertaisemmiksi, kun kerran useimmat liput lukuunottamatta kunnanverolippuja päättyivät kymmen- tai viisipenninlukuun; ja tuottaisi tämän uudistuksen toimeenpaneminen kaupungille ainoastaan kustannuksia verolippujen painattamisesta 5 markkaa tuhannelta eli koko vuodelta noin 500 markkaa. Konttori oli senvuoksi ehdottanut ryhdyttäväksi sellaiseen toimenpiteeseen että koko verolipunmaksujen velottaminen tämän jälkeen laadituista verolipuista lakkautettaisiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 49.

Asiasta oli Rahatoimikamari¹⁾, viitaten vuonna 1895 kysymyksestä antamaansa lausuntoon²⁾, lausunut mielensä siihen suuntaan, että uudistus mainitussa suhteessa olisi täysin ajanmukainen, vaikka se seikka että silloiselta kaupunginkamreerilta ei voitu korvauksetta anastaa tätä lisätuloa, oli aiheuttanut Kamarin ehdottamaan uudistuksen toimeenpanemisen lykättäväksi, sekä että Kamari nyt, kun tämän seikan ei enää tarvinnut vaikuttaa ehkäisevästi, yhtyi Rahatoimikonttorin esitykseen. Muuten oli Rahatoimikamari saanut tietää, että tulo verolipunmaksuista Rahatoimikonttorissa oli noussut vuosina 1888—1894 keskimäärin 943 markkaan 2 penniin ja viimeainitulta vuodelta yksinään 1,033 markkaan 32 penniin, sekä että nettotulo samoista maksuista kahdelta viimeksikuluneelta vuodelta oli noussut, vuodelta 1904 noin 1,500 markkaan ja vuodelta 1905, jona vuonna valtiopäiväkustannuksia oli kannettu, noin 1,700 markkaan. Vaikkapa siten kaupunginkamreerin virkaan kuuluvat palkkaedut, kuten myös senkautta että kaupunginkamreerin nauttima korvaus sakkosuorituksista lakkautettaisiin, vähenisivät melkoisella summalla, oli Rahatoimikamari kuitenkin, siihen katsoen että virkaa seuraava vakinainen palkka näytti riittävältä, jotta täysin päteviä hakijoita saataisiin, ollut sitä mieltä, että Kamarin ei tällä kertaa tarvitsisi ehdottaa kaupunginkamreerin palkan korottamista. Koska muuten useimmat veroliput kuluvaan vuotta varten jo olivat kirjoitetut, ei täksi vuodeksi tarvittu mitään määrärahaa uusien verolippujen painattamista varten.

Siten esiintuotujen asianhaarain nojalla esitti Rahatoimikamari, että Valtuusto päättäisi että mitään maksua ei otettaisi Rahatoimikonttorin tämän jälkeen laatimista verolipuista.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta hyväksyi³⁾ Valtuusto puheenalaisen esityksen.

Senjohdosta että Arm. asetuksessa marraskuun 1 päivästä 1905^{Lausunto tuulaakimaksujen laskemisen perusteista.} säädetty aika, jonka kestäessä vahvistettu peruste tuulaakimaksun laskemiselle olisi oleva voimassa, tulisi kulumaan loppuun ja uusi esitysehdotus kysymyksestä senvuoksi olisi maan lähinnä sitä ennen kokoontuville Valtiopäiville jätettävä, oli Valtuustolta vaadittu kirjallista lausuntoa, olisiko perustetta ottaa tuulaakimaksua määrätty prosentti sellaisen verotuksen alaisen tavaran tullimaksusta vuoden 1907 jälkeen

1) Rhkn kirj. N:o 102 huhtik. 19 p. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 29 vuodelta 1895. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 32.

yhä edelleen säilytettävä vai ei. Valtuuston kehoitettua Rahatoimikamarin antamaan lausuntonsa asiasta esitti¹⁾ Kamari että Valtuusto lausuntonansa ilmoittaisi että Valtuusto piti nykyään voimassa olevaa perustetta kyseessäolevan maksun laskemiselle täysin tarkoituksenmukaisena ja senvuoksi puolsi sen säilyttämistä myös 1907 vuoden jälkeen. Tämän mukaisesti laadittiin²⁾ Valtuuston lausunto.

Esitys tulensammutusvenheen ostamisesta.

Sittenkun Valtuusto joulukuun 12 päivänä 1905 oli Rahatoimikamariin lykännyt³⁾ kysymyksen tulensammutusvenheen ostamisesta, oli Kamari vaadituksi lausunnoksi mainitsemillaan perusteilla esittänyt⁴⁾ että Valtuusto päättäisi kaupungin tarpeiksi ostaa kirjelmässä tarkemmin mainitunlaatuisen venheen ja että tarkoitusta varten vuoden 1907 menoarvioon otettaisiin 132,000 markan suuruinen erä sekä venheen ylläpito- ja käyttökustannuksia varten 2,000 markan suuruinen määrä.

Kokouksessa lokakuun 30 päivänä⁵⁾ havaitsi Valtuusto, että ehdotetusta tulensammutusvenheestä olisi suurta hyötyä sekä kunnalle että myös valtiolaitoksen monille laitoksille tässä kaupungissa sekä täällä toimiville palovakuutusyhtiöille, joitten vahinkoja se suuresti vähentäisi, jonka johdosta Valtuusto katsoi kohtuuden vaativan että sekä valtiolaitos että mainitut yhtiöt ottaisivat osaa kustannuksiin tulensammutusvenheestä, ja päätti Valtuusto Hallitukselle esittää että puolet venheen hinnasta maksettaisiin yleisistä varoista ynnä myös tehdä Kaupunkien Yleiselle paloapuyhtiölle, Suomen Kaupunkien paloapuyhtiölle irtaimistoa varten, Paloapuyhtiöitten tariffiyhdistykselle ja Suomen Teollisuudenharjoittajien keskinäiselle palovakuutusyhtiölle esityksen että nämä osaltaan avustaisivat jäljilläolevalla osalla kauppahintaa, kaikki sillä edellytyksellä että kaupunki suorittaisi tulensammutusvenheen ylläpito- ja käyttökustannukset, jonka jälkeen ja vastauksen näihin esityksiin saavuttua Valtuusto jatkaisi asian käsittelyä.

Mainituista yhtiöistä jättivät vastauskirjelmän Suomen Teollisuudenharjoittajain keskinäinen palovakuutusyhtiö ja Kaupunkien Yleinen Paloapuyhtiö, jotka mainitsemillaan syillä ilmoittivat tahtovansa ottaa osaa kustannuksiin tulensammutusvenheen hankkimisesta, Teollisuudenharjoittajain palovakuutusyhtiö 6,600 markalla ja Kaupunkien Yleinen Paloapuyhtiö 16,000 markalla, sekä Suomen Kaupunkien paloapuyhtiö irtai-

1) Rhkn kirj. N:o 294 jouluk. 6 p. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 29. — 3) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 94. — 4) Rhkn kirj. N:o 235 lokak. 25 p. — 5) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 22.

mistoa varten, joka taas ilmoitti että yhtiö puolestaan ei ollut katsonut olevan aihetta ottaa osaa sanottuihin kustannuksiin. Esiteltäessä näitä vastauskirjelmää ¹⁾ päätti Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti pöytäkirjassa lausua Valtuuston kiitollisuuden Suomen Kaupunkien Yleiselle paloapuyhtiölle ja Suomen Teollisuudenharjoittajien keskinäiselle palovakuutusyhtiölle näitten taipuvaisuudesta suostumaan Valtuuston ehdotukseen tulensammutusvenheen hankkimisesta kaupungille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan 1,070 markan suuruisen summan tarpeellisten voimistelutelineitten ostamiseen, jotka poliisilaitoksen tarpeisiin asetettaisiin koleraparakkiiin. Määräraha voimistelutelineitten ostamiseen poliisilaitoksen tarpeisiin.

Terveyshoitolautakunnalle oli Marian sairaalan hallitus ilmoittanut, että sairaalan desinfeksioniuuni oli niin kovasti ruosteessa, että sitä ei enää voitaisi käyttää, jonka vuoksi hallitus oli ehdottanut että uusi pienempi desinfeksioniuuni hankittaisiin ja vanha senohella korjattaisiin; kustannukset uudesta uunista nousisivat 3,000 markkaan ja vanhan korjaamisesta samaan määrään. Tämän johdosta esitti Lautakunta Valtuustolle, koska kustannukset uudesta entisen kokoisesta uunista eivät nousisi paljoa suurempaan määrään kuin vanhan korjaamisesta, että uusi viimemainitunkokoinen uuni hankittaisiin ja tarkoitukseen myönnettäisiin 4,000 markkaa. Tähän esitykseen Valtuusto suostui ³⁾ ja oli määräraha suoritettava Valtuuston käyttövaroista. Uusi desinfeksioniuuni Marian sairaalaa.

Kirjelmässä Valtuustolle lokakuun 18 päiväältä oli Terveyshoitolautakunta esiintuomillaan perusteilla anonut valtuutusta mennä eräitten kirjelmässä tarkemmin mainittujen määrärahojen yli. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ Valtuusto, myöntämättä Terveyshoitolautakunnalle mitään määrätynsuuruisia lisämäärärahoja, oikeuttaa Lautakunnan tarpeen mukaan menemään niitten menosäännössä olevien määrärahojen yli, jotka Lautakunnan kirjelmässä olivat mainittuina. Valtuus Terveyshoitolautakunnalle menä eräitten menosäännön määrärahojen yli.

Valtuuston Työväenasiainlautakunta oli kirjelmässä lokakuun 22 päiväältä mainitsemillaan perusteilla esittänyt, että korkeampaa työväenopetusta varten toimintavuodeksi 1906—1907 määrätty 12,000 markan suuruinen määräraha jaettaisiin siten, että 7,200 markkaa käytettäisiin suomenkielistä ja 4,800 markkaa ruotsinkielistä opetusta varten; sekä Määräraha korkeampaa työväenopetusta varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 2 p. § 10. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 233 lokak. 18 p.; Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 21. — ³⁾ S:n s:n marrask. 27 p. § 17. — ⁴⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 40.

että samaan tarkoitukseen myönnettäisiin vielä 2,940 markkaa suomaista ja 1,400 markkaa ruotsalaista opetusta varten eli yhteensä 4,340 markkaa.

Kokouksessa lokakuun 30 päivänä ¹⁾ päätti Valtuusto lykätä puheenalaisen esityksen Rahatoimikamariin, jotta Kamari ottaisi sen huomioon laatiessaan ehdotusta tulevan vuoden tulo- ja menoarviota varten.

Kansankirjastosta ja Lukusalista kadonneitten ja takaisintuomattomien kirjojen poistaminen.

Kansankirjaston ja Lukusalin hallituksen tekemästä esityksestä päätti ²⁾ Valtuusto poistettavaksi osan kadonneita ja takaisintuomattomia kirjoja Kansankirjaston kirjavarastosta.

Korvauksia Guntähden y. m. tilusten yhdistämisestä kaupunkiin.

Sittenkun Suomen Keis. Senaatti toukokuun 29 päivänä 1905 Valtuuston alamaisen esityksen johdosta huhtikuun 22 päivältä 1902 oli säätänyt kaupunkiin siirrettäväksi sekä hallinnollisessa, kirkollisessa että oikeudellisessa suhteessa luettuna tammikuun 1 päivästä 1906 Guntähden tilan, johon kuuluvat Wiksbergin allodialisäteritila Guntähden kylässä ja sen yhteydessä olevat Kottbyn verotilan puolisko Kottbyn kylässä, Hindersnäsin eli Meilansin yksinäinen verotila sekä Grejuksen kruunutila siihen kuuluvine kruununsiirtotiloineen Pikku Huopalahden kylässä Helsingin pitäjää, käsittäen myös kruunun pakkolonastaman alueen, mihin Sörnäisten kuritusvankila on rakennettu ja Kottbyn tilalla olevan, valtionrautateille kuuluvan alueen, sekä Keis. Senaatti samalla oikeuttanut Helsingin pitäjän nykyiset kirkolliset palkannostajat ynnä myös Helsingin tuomiokunnan tuomarin, niin kauan kun he pysyisivät nyt omistamissaan viroissa, Helsingin kaupungilta vuosittain kantamaan sen korvauksen tulojensa vähenemisestä, mikä heille siinä suhteessa laillisesti oli tuleva, niin olivat sekä Helsingin pitäjän kirkkoherra K. A. L. Tallqvist ja sen kappalainen Knut Palmroth yhteisesti että myös Helsingin tuomiokunnan tuomari, hovioikeudenassessori Albert Stigzelius kirjelmässä Rahatoimikamarille tehneet esityksen mainitun korvauksen määräämisestä.

Tämän johdosta ehdotti Rahatoimikamari ³⁾ Valtuustolle että asianomaisille papeille ja tuomarille tuleva korvaus menetetyistä tuloista Guntähden y. m. tilusten yhdistämisen johdosta kaupunkiin, laskettuna vuoden 1906 alusta suoritettaisiin seuraavilla määrillä vuosittain, nimittäin kirkkoherra K. A. L. Tallqvistille ja kappalaiselle Knut Palm-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 47. — ²⁾ S:n s:n lokak. 16 p. § 21. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 52 helmik. 1 p. (Valt. pain. asiak. N:o 9 ynnä liitteet).

rothille yhteensä 2,954 markalla 34 pennillä, josta edellinen saisi kaksi kolmattaosaa ja jälkimäinen kolmannenosan, sekä hovioikeudenassessori Albert Stigzeliukselle 700 markalla, mainittujen virkamiesten nautittavaksi niin kauan kun kukin heistä pysyisi toimessaan.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ Valtuusto suostua Raha-toimikamarin esilläolevaan esitykseen sekä määräsi samalla että kyseessä-oleva korvaus olisi suoritettava budgettiin XV pääotsakkeen alle otetusta määrärahasta »Kustannukset Guntähdestä, Meilansista ja Grejuksesta».

Kapteeni Johan Kock oli Rahatoimikonttoriin lähettänyt verifikaat-tien seuraaman tilityksen Valtuuston²⁾ järjestyksen ylläpitämiseksi lak-koviikolla myöntämän 10,000 markan suuruisen määrärahan käytöstä, osottaen että näitä varoja oli käytetty:

Kapteeni J. Kockin tilitys järjestyksen ylläpitämiseksi lakkoviikolla myönnettyistä varoista.

Ravintoaineisiin	Smk 5,392: —
Tupakkaan	» 1,899: 90
Valoon ja sähkötaskulamppuihin	» 670: 75
Ajurirahoihin	» 1,482: 30
Puhtaanapitoon.....	» 193: 45
Sekalaisiin kustannuksiin	» 361: 60

Tämän tilityksen, jota vastaan Rahatoimikonttori esitti eräitä muistutuksia, lähetti³⁾ Rahatoimikamari muitten asiakirjain ohella Valtuustolle sellaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä varten, mihin nämä saattoivat katsoa aihetta olevan. Valtuusto päätti⁴⁾ pääasiallisesti yhtäpitävästi Valmistusvaliokunnan ehdotuksen kanssa lausua että vaikka Valtuusto ei voinut hyväksyä sitä tapaa, millä osa kyseessäolevista varoista oli käytetty, Valtuusto ei kuitenkaan puheenalaisena aikana vallinneisiin oloihin nähden katsonut olevan syytä ryhtyä mihinkään toimenpiteeseen asiassa.

Maistraatin esityksestä myönsi⁵⁾ Valtuusto vuokramaksuksi niistä määräraha kus-tannusten suo-rittamiseksi vaaliluettelojen tarkastamisesta y. m.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 26 ja s. k. 27 p. § 5. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. s. I. 135. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 18 tammik. 11 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 17. — ⁵⁾ S:n s:n jouluk. 28 p. § 6.

ynnä myös apulaisten palkkaamiseksi vaaliluettelojen vertaamista varten poliisilaitoksen rikosasiainluettelojen kanssa, vuoden menoarvioon vaalivalmistuksia varten otetun 1,000 markan suuruisen määrärahan lisäksi käyttövoroistaan 3,000 markan suuruisen summan.

Herra Alkusen
esityshdotus
koulutarpeit-
ten kustanta-
misesta kansa-
kouluoppi-
laille.

Valtuustolle osotetussa kirjelmässä oli valtuusmies herra J. H. Alkunen ehdottanut, että Valtuusto periaatteellisesti päättäisi että kaupungin kansakoulujen oppilaille annettaisiin koulutarpeet kunnan kustannuksella sekä senohella antaisi Kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi laatia suunnitelman ehdotuksen toteuttamiseksi.

Puheenalaisen ehdotuksen johdosta antamassaan lausunnossa ¹⁾ esitti Kansakoulujohtokunta mainitsemillaan syillä että kaikkien kaupungin kansakoulujen oppilaitten 1907 vuoden alusta pitäisi kouluista lainaksi saada kaikki kouluopetuksessa tarvittavat oppi- ja lukukirjat sekä senlisäksi maksuttomasti kaikki muut koulutarpeet; sekä että kansakoulujen menoarvioon 1907 vuotta varten opetusvälineet nimisen otsakkeen alle otettaisiin 72,000 markan suuruisen summa, josta 65,000 markkaa oli tarkoitettu tekemään mahdolliseksi useinmainitussa esityksessä tehdyn ehdotuksen.

Käsiteltäessä puheenalaista ehdotusta Valmistusvaliokunnassa huomautettiin osittain että Valtiolaitos, joka voimassaolevan asetuksen mukaan otti osaa vain suoranaisiin kustannuksiin kaupunkien kansakoululaitoksesta, siten ei tulisi kunnalle korvaamaan mitään osaa oppi- ja lukukirjojen vaatimista menoista, jos niitä annettaisiin kaikille kansakouluoppilaille siihen katsomatta, olisivatko nämä varattomia vai ei, sekä että uudistuksen toimeenpaneminen tässä kaupungissa olisi jätettävä sillensä kunnes koko maata koskevalla lailla siitä olisi annettu säädös, osittain että, erittäinkin katsoen pyrkimykseen tehdä kansakoulu pohjakouluksi, esityksentekijän ehdotuksen hyväksymisestä olisi seurauksena että myöskin oppilaat varakkaista kodeista saisivat koulutarpeensa ilmaiseksi, osittain lopuksi että ei oltu selvitetty, oliko puheenalaista uudistusta toimeenpantu missään muussa Euroopan maassa; ja oli Valmistusvaliokunta kaikilla näillä perusteilla päättänyt evätä esityksen hyväksymistä.

Käsitellessään ²⁾ asiaa hyväksyi Valtuusto Valmistusvaliokunnan esiläolevan epäävän lausunnon, jonka ohella Valtuusto puheenjohtajan

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 39. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 25.

ehdotuksesta päätti antaa Budgettivaliokunnalle tehtäväksi ottaa harkittavaksi, missä määrin olisi tarpeellista lisätä määrärahaa maksuttomia koulutarpeita varten varattomille kansakouluoppilaille.

Kirjelmässä syyskuun 28 päivältä oli Kansakoulujohtokunta Valtuustolle tehnyt esityksen 24,400 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä huonekalujen ja sisustustarpeitten hankkimiseen uuteen Tehtaankadun kansakoulutaloon. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykättiin ¹⁾ esitys Rahatoimikamariin huomioon otettavaksi menoarvioehdotusta laadittaessa kansakouluja varten vuodeksi 1907.

Terveyshoitolautakunnalle lähettämässään kirjelmässä oli lääketieteen tohtori neiti K. Eskelin, huomauttaen kirurgisen poliklinikan tarpeesta Pitkän Sillan, Siltasaaren ja Kallion tienoilla, anonut että Terveyshoitolautakunta puoltaisi Valtuustolle hänen anomustaan 3,000 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä kerta kaikkiaan poliklinikan järjestämistä ja tarpeellisen varaston hankkimista varten ja 10,000 markan myöntämisestä vuosittain sen ylläpitoon. Sittenkun Lautakunta oli tästä ehdotuksesta hankkinut lausunnon sekä valtion kirurgisen sairaalan johtajalta, professori Krogiukselta, niihin näkökohtiin katsoen, jotka kyseessä olevan poliklinikan suhteen valtion sairaalassa olisi otettava huomioon, että myös Marian sairaalan hallitukselta erittäinkin siihen katsoen että mahdollisesti tulisi välttämättömäksi läheisessä tulevaisuudessa perustaa kunnan kustantama kirurginen poliklinikka kirurgisen osaston yhteyteen, ja kumpikin puoltanut mainittua esitystä, ehdotti ²⁾ Lautakunta, huomauttaen että kaupungin kaikki aluelääkärit jo aikaisemmin olivat tehneet esityksen kunnan avustaman kirurgisen poliklinikan järjestämisestä, sekä että kyseessä olevanlaatuista poliklinikkaa ei voitu nykyään puuttuvan tilan takia perustaa Marian sairaalaan, mikä taloudelliselta kannalta katsoen tulisi kaupungille edullisimmaksi, että Valtuusto päättäisi tohtori K. Eskelinille kirurgisen poliklinikan järjestämistä varten tammikuun 1 päivästä 1907 Kallion tienoilla tässä kaupungissa Terveyshoitolautakunnan hyväksymään huoneustoon vuoden 1907 kulunkiarvioon ottaa kerta kaikkiaan 3,000 markan suuruisen määrärahan ja poliklinikan ylläpitämiseen kolmena seuraavana vuonna 10,000 markkaa vuosittain ehdolla että se pidettäisiin avoimena apuuhakeville vähintään kaksi tuntia päivässä Lautakunnan hyväksymillä ajoilla ja asetettaisiin sellaisen tarkas-

Esitys määrärahasta huonekalujen hankkimiseksi Tehtaankadun kansakouluun.

Esitys avustuksesta myöntämisestä kirurgista poliklinikkaa varten Kallion tienoilla.

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 20. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 27.

tuksen alaiseksi kuin Terveyshoitolautakunta saattaisi katsoa tarpeelliseksi.

Esitykseen Valtuusto suostui¹⁾).

Määräraha sukupuoliterveysopillisia esitelmiä varten kansakoulujen tyttöluokilla.

Kirjelmässä syyskuun 21 päivältä oli Kansakoulujohtokunta, viitaten Valtuuston myöntämällä määrärahalla²⁾ kustannettuihin luentoihin sukupuoliterveysopissa, joita kuluneella kevätlukukaudella olivat pitäneet kansakoulujen ylimmillä luokilla, pojille kansakoulujen lääkäri ja tytöille eräs naislääkäri, ehdottanut että sellaista esitelmätoimintaa edelleenkin olisi ylläpidettävä. Ilmoittaen että kansakoulujen lääkäri oli selittänyt olevansa halukas erityisettä korvauksetta pitämään sellaisia esitelmiä pojille, oli Johtokunta senvuoksi anonut vuotuisen määrärahan myöntämistä kyseessäolevanlaatuisten luentojen järjestämistä varten ylempien kansakoulujen neljännen luokan tytöille, mikä määräraha niihin vaatimuksiin nähden, jotka olisivat asetettavat esitelmänpitäjälle ja siihen katsoen että luokkien lukumäärä vuosittain jonkin verran lisääntyi, olisi määrättävä 300 markaksi sekä otettava huomioon tulevan vuoden kulunkiarviossa. Esityksen Valtuusto hyväksyi³⁾.

Esitys kunnallisen lapsensynnytyslaitoksen rakentamisesta.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Uudenmaan läänin kättilöyhdistys puheenjohtajansa, tohtorinrouva Hanna Heinrichsin kautta, huomauttaen tarvittavan lisättyä tilaisuutta sairashoitoon varattomille lapsensynnyttäjille sekä oheenliittäen piirustukset ja kustannusehdotuksen, tehnyt esityksen kunnallisen lapsensynnytyslaitoksen rakentamisesta, joka mieluummin olisi sijoitettava Kallion tienoihin. Asian lykkäsi⁴⁾ Valtuusto Terveyshoitolautakuntaan, mutta sitä ei vuoden kuluessa käsitelty loppuun.

Esitys äpärälästen kodin perustamisesta.

Sittenkun Vaivashoitohallitus, johon Valtuusto oli lykännyt⁵⁾ Työväen työväenyhdistyksen tekemän esityksen kunnallisen hoitolaitoksen perustamisesta äpäräläpsille ja heidän äideilleen, oli jättänyt lausuntonsa, päätti⁶⁾ Valtuusto hyväksyä Valmistusvaliokunnan lausunnon että kunnan puolelta ei mielellään voitaisi ryhtyä alkuunpanoon esilläolevassa kysymyksessä, jonka vuoksi kaikki toimenpiteet asiassa saivat raueta.

»Taidetta kouluihin» nimisen yhdistyksen esitys määrärahan myöntämisestä.

Kirjelmässä Valtuustolle oli yhdistys »Taidetta kouluihin» anonut vuotuista määrärahaa yhdistyksen tarkoituksen toteuttamista varten hankkiaksensa kouluihin hyviä alkuperäisiä taideteoksia ja jäljennöksiä

1) Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 18. — 2) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 93. — 3) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 25. — 4) S:n s:n syysk. 11 p. § 63. — 5) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 102. — 6) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 6.

niistä ynnä myös muuten toimiakseen kouluhuoneustojen kaunistamiseksi. Anomuksen, Kansakoulujohtokunnan puoltamana, hylkäsi ¹⁾ kuitenkin Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Kasvatuslautakunnan lokakuun 25 päivänä päiväämässä ja Raha-toimikamariin lähettämässä kirjelmässä oli Lautakunta huomauttanut että Valtuusto viime kerralla jaettaessa Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosake-yhtiöitten voittovaroja oli päättänyt muun muassa voittovarojen verrat-tain vähäiseen määrään katsoen myöntää avustusta kansanlastentarhoille ainoastaan syyskaudeksi 1906, mutta antaa tulevalle Budgettivaliokunnalle tehtäväksi hankittuaan tiedon odotettujen voittovarojen suuruudesta joko menoarvioehdotukseen ottaa seuraavana vuonna tarvittavat määrä-rahajat kansanlastentarhoja varten tai myös ehdottaa näitten määrärahojen myöntämistä etukäteen voittovaroista. Koska sanotut laitokset oli-vat Kasvatuslautakunnan valvonnan alla, oli Lautakunta Rahatoimi-kamarille tehnyt ehdotuksen tarvittavista avustusmääristä näitä varten, ja olivat, jos avustukset otettaisiin vakinaiseen tulo- ja menoarvioon, nämä laskettavat kalenterivuodelta, jota vastoin ne voitaisiin laskea ainoastaan kevätlukukautta varten 1907, jos ne suoritettaisiin etukäteen voittovaroista. — Omana lausuntonansa esitti Rahatoimikamari että vaihtoehtoinen ehdotus kyseessäolevien määrärahojen ottamisesta vaki-naiseen tulo- ja menoarvioon olisi hyljättävä sekä kevätlukukaudella 1907 tarvittavat avustukset, Kasvatuslautakunnan ehdotuksen mukaan yhteensä 32,100 markkaa, myönnettävät etukäteen Anniskeluosakeyhtiön voitto-varoista. — Asian lykkäsi ²⁾ Valtuusto enempää valmistelua varten Bud-gettivaliokuntaan.

Sittenkun Raajarikkoisten avustamisyhdistyksen hallitus oli Raha-toimikamariin jättänyt tilityksen sen 4,000 markan suuruisen määrärahan käytöstä, joka Valtuuston päätöksen perustuksella syyskuun 29 päivästä 1903 vuodeksi 1905 oli myönnetty mainitulle yhdistykselle M. Ch. Olan-derin lahjoitusrahastosta, lähetti Kamari Valtuustolle ³⁾ sanotun tilityksen.

Valtuuston kokouksessa kesäkuun 14 päivänä esitettiin ⁴⁾ seuraava Val-tuuston puheenjohtajalle jätetty kirjelmä ynnä siinä mainitut jäljennökset:

Avustus kan-sanlastentarhoille.

Raajarikkois-ten avustamis-yhdistyksen ti-linteko määrä-rahasta M. Ch. Olanderin ra-hastosta.

Selma ja Ru-dolf Schul-man puolisoi-den lahjoitukset Helsingin kau-punkikuunnalle.

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 26. — 2) S:n s:n jouluk. 11 p. § 8. — 3) S:n s:n helmik. 13 p. § 3. — 4) S:n s:n kesäk. 14 p. § 4.

Herroille Kaupunginvaltuusmiehille.

Everstiluutnantinrouva Selma Schulman-vainajan, syntyisin Borgström, testamentin toimeenpanijoina saamme täten kunnian ilmoittaa että everstiluutnantinrouva Schulman ja hänen miehensä everstiluutnantti Rudolf Schulman oikeaksi todistettuna jäljennöksenä oheenliitettyllä lahjoituskirjalla ovat Helsingin kaupungille lahjoittaneet kaksi Turholmin verotilasta N:o 1 Turholmin kylässä Helsingin pitäjää erotettua »Turvik» ja »Tursten» nimistä palstaa ynnä kaikki niillä olevat rakennukset ja laitokset kaupungin omistettaviksi hallittaviksi nimellä »Kauppaneuvos Henrik Borgströmin lahjoitus» sekä käytettäväksi lahjoituskirjassa tarkemmin mainittuun tarkoitukseen. Tämä lahjoitus on myös mainittu Schulman puolisoiden viimekuluneen huhtikuun 17 päivänä tekemässä testamentissa kuten oheenliitetty lyhennysote osoittaa.

Senohella on everstiluutnantinrouva Schulman samoin viimeainittuna päivänä tekemässään erityisessä testamentissa, josta lyhennysote tähän liitetään, lahjoittanut Helsingin kaupungille mainitun lahjoituksen vastaista hoitoa varten Viidenkymmentuhannen (50,000) markan suuruisen summan, joka siinä tapauksessa että kaupunki vastaanottaa lahjoituksen jätetään kaupungin käytettäväksi.

Pyytäen että Herrat Valtuusmiehet tahtoisivat kaupungin hyväksi vastaanottaa kyseessäolevan lahjoituksen saamme lausutun toivomuksen mukaan anoa että se sivistys- tahi hyväntekeväisyyslaitos, joka siinä tapauksessa Turholmiin perustettaisiin, saisi vainajan muiston säilyttämiseksi kantaa everstiluutnantinrouva Selma Schulmanin nimeä.

Helsingissä toukokuun 31 päivänä 1906.

Alexis Gripenberg.

John Dittmar.

Jäljennös.

Sittenkun Turholmin verotila N:o 1 Turholmin kylässä Helsingin pitäjää ja Uudenmaan lääniä, jonka tilan kauppaneuvos Henrik Borgström vainaja eläissään oli suurella vaivalla onnistunut hankkimaan itselleen ja jota hän erikoisella rakkaudella oli hoitanut, minkä ohella hän oli siihen pannut paljon työtä ja suuria kustannuksia, nyttemmin kaupan kautta on siirtynyt Borgströmin suvulta, olemme me, kunnioittaaksemme kauppaneuvos Henrik Borgströmin muistoa, päättäneet Helsingin kaupungille lahjoittaa nimellä »Kauppaneuvos Henrik Borgströmin lahjoitus» ja täysin omistettavaksi jättää meille kuuluvat Turholmin verotilasta erotetut kaksi palstaa »Turvik» ja »Tursten», ynnä kaikki niille rakennetut rakennukset allamainituilla ehdoilla, nimittäin: 1:ksi että Turvikin palstalle rakennettua huvilaa käytetään sivistys- tai hyväntekeväisyyslaitoksena, kuten esim. virkistyskotina opettajille ja opettajattarille tahi sairaanhoitajattarille, kesäsiirtolana kansakoululapsille, ukkokotina tai muuna sellaisena Valtuuston määräyksen mukaan.

2:ksi että puisto, jota ikuisiksi ajoiksi on nimitettävä »Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistoksi» on jätettävä yleisön käytettäväksi ja ainakin nykyisessä laajuudessaan asianmukaisesti hoidettava,

jonka ohella olisi toivottavaa että huvilan viereen järjestettäisiin kukkasryhmiä ja -lavoja.

3:ksi että väki- ja mallasjuomia ei millään ehdolla saa myydä tahi tarjoilla palstoilla.

4:ksi että tiluksille ei millään ehdolla rakenneta taloja yksityisten henkilöitten tai virastojen tarpeisiin, tehtaita tahi muuta, mikä ei ole tilusten tarkoituksen mukaista olla virkistyspaikkana yleisölle.

Edellämainituilla ehdoilla me siis luovutamme mainitut »Turvik» ja »Tursten» nimiset palstat kaikkine niillä olevine rakennuksineen ja laitoksineen sekä omistamme ne Helsingin kaupungille, sillä oikeudella millä me olemme ne omistaneet, heti minun Selma Schulmanin kuoltuani luostaan otettavaksi, yllämainittuun tarkoitukseen käytettäväksi ja riistämättömänä säilytettäväksi kaupungin omaisuutena, jota kaupunki ei saa luovuttaa itseltään.

Tämän vakuudeksi olemme tämän lahjoituskirjan kutsuttujen todistajien läsnäollessa omakätisesti allekirjoittaneet ja vaakunamerkeillemme vahvistaneet.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Rudolf Schulman.

(sinetti).

Selma Schulman.

(sinetti).

Everstiluutnantti Rudolf Schulmanin ja rouva Selma Schulmanin omakätiset allekirjoitukset todistetaan. Helsingissä kuten yllä.

Alexis Gripenberg.

Ylitirehtööri.

John Dittmar.

Varatuomari.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

E. Bäckman.

E. Wegelius.

Jäljennös.

Testamentti.

Sittenkun minä Selma Schulman, syntyisin Borgström, kuolleitten Isänvanhempaini testamentissa tammikuun 24 päivältä 1882 lausuman tahdon mukaan, syyskuun 16 päivänä 1897 tehdyllä avioehdolla olin pidättänyt itselleni yksityiseksi omaisuudeksi sen omaisuuden, jonka testamentin nojalla syyskuun 4 päivältä 1877 olin saanut perinnöksi Isänvanhemmiltani, selitän minä täten terveen harkinnan jälkeen viimeisen tahtoni olevan että kuolemani jälkeen tämän minun yksityisen omaisuuteni suhteen on meneteltävä seuraavasti:

3:ksi. Sittenkun minä ja mieheni Rudolf Schulman erityisellä tänä päivänä allekirjoitetulla lahjoituskirjalla olemme Helsingin kaupungille lahjoittaneet Turholmin verotilasta N:o 1 Turholmin kylässä

Helsingin pitäjää erotetut palstat »Turvik» ja »Tursten» kaupungin otettavaksi haltuunsa minun Selma Schulmanin kuoltuani, lisään minä täten Helsingin kaupungille, joko puhtaassa rahassa tai arvopapereissa pesänselvittäjäin harkinnan mukaan Viidenkymmentuhennen (50,000) Suomen markan suuruisen summan, jonka vuotuinen korko tahi tarvittava osa siitä on käytettävä palstoilla olevien rakennusten, puiston, teitten y. m. hoitoon. Korkovarot, jotka mahdollisesti eivät ole kulu- neet mainittuun hoitoon, ovat lisättävät pääomaan, mutta jos suurem- pia hoitokustannuksia jonakin vuonna tarvittaisiin, saadaan käyttää säästyneitä korkoja, mutta on pääoma yllämainittua tarkoitusta varten aina säilytettävä vähintään alkuperäisessä määrässään.

5:ksi. Heti minun kuoltuani ovat kaiken yllämainitun omaisuu- den pesässäni pesän selvitystä ja jakoa varten ottavat huostaansa yli- tirehtööri Alexis Gripenberg ja varatuomari John Dittmar, joita siinä suhteessa olen puhutellut ja jättänyt jälkimäiselle tämän testamentti- määräykseni.

Tämän testamenttini vakuudeksi olen minä tämän alle omakäti- sestä merkinnyt nimeni ja pannut vaakunamerkkiini ynnä myös pitänyt huolta sen asianomaisesta todistamisesta.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Selma Schulman.
syntyisin Borgström.
(sinetti).

Allekirjoittaneet, samalla kertaa läsnäolleet todistajat vakuuttavat täten että everstiluutnantinrouva Selma Schulman, syntyisin Borg- ström, jonka me personallisesti tunnemme, tänä päivänä on kehotta- nut meitä todistamaan tämän teon, minkä hän täydellä ja terveellä järjellä ja vapaasta tahdosta on selittänyt käsittävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa, sekä sittenkun se meidän läsnäollessamme oli luettu hänelle omakätisesti on sen allekirjoittanut ja vaakunamer- killä varustanut; minkä kaiken me nimiemme allekirjoituksella vah- vistamme.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Alexis Gripenberg.
Ylitirehtööri.

John Dittmar.
Varatuomari.

Otteen oikeaksi todistavat:

H. Sahlgrén.

E. Wegelius.

Jäljennös.

Testamentti.

Me allekirjoittaneet aviopuolisot selitämme täten viimeisen tah- tomme olevan että kun jompikumpi meistä kuolee, hänen omaisuutensa

minkä nimistä ja lajista se lienee, lukuunottamatta kuitenkin sitä omaisuutta, minkä minä Selma Schulman testamentin nojalla syyskuun 4 päivältä 1877 olen saanut perintönä isänvanhemmiltani sillä erikoisella määräyksellä, joka on lausuttuna erityisessä testamentissa tammikuun 24 päivältä 1882, että naimaoikeus mainittuun omaisuuteen minun Selma Schulmanin mennessä naimisiin ei saisi tulla kysymykseen, ja josta sen johdosta erityinen avioliittovälipuhe syyskuun 16 päivänä 1897 on tehty, on täydellä omistusoikeudella joutuva elonjääneelle, ilman mitään tilivelvollisuutta vainajan perillisille.

Siinä tapauksessa, että minä Selma Schulman kuolen ennen miestäni Rudolf Schulmania, on allamainittu omaisuus kuitenkin heti minun Selma Schulmanin kuoltuani jätettävä seuraaville henkilöille, jos nämä ovat elossa minun jälkeeni, nimittäin:

12) Erityisen tänä päivänä tehdyn lahjoituskirjan mukaisesti on myös heti minun Selma Schulmanin kuoltuani Helsingin kaupungille täydellä omistusoikeudella jätettävä Turholmin verotilasta N:o 1 Turholmin kylässä Helsingin pitäjää erotetut palstat »Turvik» ja »Tursten» ynnä kaikki niille rakennetut rakennukset kaupungin omistettavaksi ja hallittavaksi sekä käytettäväksi mainitun lahjoituskirjan määräysten mukaisesti.

Tämän testamentin vahvistamiseksi olemme me tämän alle omakätisesti merkinneet nimemme ja panneet vaakunamerkkimme yunä myös pitäneet huolta sen asianomaisesta todistamisesta.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Rudolf Schulman,
(sinetti).

Selma Schulman.
(sinetti).

Allekirjoittaneet, samalla kertaa läsnäolleet todistajat vakuuttavat täten, että everstiluutnantti herra Rudolf Schulman ja hänen puolisonsa Selma Schulman, jotka me personallisesti tunnemme, tänä päivänä ovat kehottaneet meitä todistamaan tämän asiakirjan, jonka he selvällä ja täydellä järjellä ja vapaasta tahdosta ovat selittäneet käsittävän heidän viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa, sekä sittenkun se meidän läsnäollessamme on heille luettu, omakätisesti sen allekirjoittaneet ja vaakunamerkeillä varustaneet; minkä kaiken me niiniemme allekirjoittamisella vahvistamme.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Alexis Gripenberg.
Ylitirehtööri.

John Dittmar.
Varatuomari.

Otteen oikeaksi todistavat:

E. Bäckman.

E. Wegelius.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto vastaanottaa kyseessäolevat lahjoitukset ja kirjelmässä everstiluutnantti Rudolf Schulmanille lausua kunnan lämpimimmän kiitollisuuden niistä ynnä myös antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi toimittaa asianmukaisen testamentinvalvomisen kuin myös ottaa huostaansa ja väliaikaisesti hallita kyseessäolevaa omaisuutta sekä aikanaan jättää Valtuustolle ehdotuksen sen käytöstä.

Muurarimestari
Alex. Ärtin lah-
joitukset.

Valtuustolle osotetussa ja Valtuuston puheenjohtajalle jätetyssä kirjelmässä olivat muurarimestari Alexander Ärt vainajan lapset ja perilliset, varatuomari Axel Ärt ja neiti Olga Ärt ilmoittaen että heidän isänsä oli antanut heille tehtäväksi hänen kuolemansa jälkeen hänen jälkeensä jääneestä omaisuudestaan jättää Helsingin kunnalle vähintään 100,000 markkaa, lausuen siitä vain että pääoman vuotuinen korko vähennettynä puolella prosentilla, mikä olisi lisättävä lahjoitettuun määrään, olisi käytettävä työväenluokan hyväksi, sen väestöluokan hyväksi, mistä vainaja itse oli lähtenyt ja joka oli ollut hänelle hyvänä apuna hänen toiminnassaan, kuitenkin niin että lähinnä sen lapset tulisivat siitä osallisiksi. Tarkoitettu päämäärä oli näyttänyt paraiten olevan saavutettavissa käyttämällä varat juuri työväenluokan lasten hyväksi ja tekemällä niin suuren määrän lapsia kuin mahdollista siitä osalliseksi; keinoa tämän saavuttamiseksi oli sopivan virkistykseen ja toiminnan järjestäminen niille kaupungin kansakouluoppilaille, joitten täytyy kesäluvat viettää kaupungissa. Lahjoittajat olivat senvuoksi jättäneet Valtuustolle sanotun summan, satatuhatta markkaa, hoidettavaksi nimellä »Muurarimestari Alex. Ärtin rahasto», ja tuli Valtuuston, Kansakoulujohtokuntaa kuulusteltuaan määrätä sen vuotuisen koron osan käytöstä mainitulla tavalla, jota ei pitäisi pääomaan lisätä. — Lisäksi olivat lahjoittajat jättäneet samassa rahastossa hoidettavaksi viisitoistatuhatta markkaa, jonka korkojen suhteen meneteltäisiin siten että korko 5,000 markasta vuosittain maksettaisiin yhdistykselle »Maitopisara», käytettäväksi yhdistyksen tarkoituksiin, tahi, jos tämä yhdistys lakkauttaisi toimintansa toiselle samaa tarkoittavalle yhdistykselle; korot 10,000 markasta pitäisi muodostaa pääomaksi ja jättää, sitä mukaa kuin ne ovat kasvaneet sopivaksi määräksi, »Yhdistykselle taidetta kouluihin» käytettäväksi kaupungin kansakoulutalojen koristamiseen seinämaalauksilla. Lopuksi olivat lahjoittajat lausuneet sen toivomuksen että koska lahjoitetusta määrästä 110,000 markkaa oli sijoitettuna kirjelmään liitet-

tyyn Helsingin Työväen Rakennusosakeyhtiön antamaan velkakirjaan, lainaa niin kauan kuin yhtiö täytti lainaehdot, ei sanottaisi irti maksettavaksi. Kun kaikki varat oli Rahatoimikonttoriin suoritettu, päätti¹⁾ Valtuusto kirjelmässä lahjoittajalle lausua kunnan lämpimimmän kiittolisuuden lahjoituksesta sekä antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi, hankittuansa Kansakoulujohtokunnan lausunnon, Valtuustolle jättää tarkemman ehdotuksen siten syntyneen rahaston käytöstä.

Rahatoimikonttoriin oli apteekkari August Grönvikin perillisten puolesta pesän selvittäjä yliopistonkamreeri Viktor Falck suorittanut 50,000 markkaa, osaksi arvopapereissa osaksi puhtaassa rahassa, ynnä kaksi lahjoituskirjaa, joilla mainitut perilliset apteekkari Grönvikin elinajallaan lausuman tahdon mukaisesti lahjoittivat ja jättivät sanotut varat Helsingin kaupungille hoidettaviksi kahtena eri rahastona, kummassakin 25,000 markkaa. Rahastoista nimitettäisiin toista »Aug. Grönvikin rahastoksi Helsingin köyhien hyväksi», ja jakaisi tämän rahaston korot, jonka pääomamäärää ei saisi vähentää, Yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämiseksi tässä kaupungissa. Jos sanottu yhdistys lakkauttaisi toimintansa, oli Valtuuston pidettävä huolta siitä että rahaston tulot käytettäisiin sen tarkoituksen mukaisesti, mieluummin jättämällä korot jollekin muulle yhdistykselle Helsingissä, jolla on samallinen toiminta kuin Yhdistyksellä hyväntekeväisyyden järjestämiseksi. Mitä tulee toiseen rahastoon pitäisi sen korot lisättämän pääomaan, kunnes laillisesti järjestetty ruumiinpolttoseura olisi saatu maahan perustetuksi, jolloin pääoma ynnä korot jätettäisiin tälle seuralle sen käytettäväksi krematorion rakentamiseen ja ylläpitoon Suomessa.

Oheenliittäen mainitut lahjoituskirjat lausui²⁾ Rahatoimikamari että vaikka kyseessä olevia rahastoja, mikäli lahjoituskirjain sanamuodosta kävi selville, kaupunki vain tulisi pitämään hallussaan niitä hoitaakseen, olematta oikeutettu antamaan minkään kaupungin viraston käyttää rahastoista lähtevää tuloa, Kamari kuitenkin katsoi niitten tarkoituseräin, joita lahjoituksilla tyydytettäisiin, olevan sitä laatua että kaupungin ei pitäisi kieltäytyä hoidettavakseen ottamasta lahjoitettuja varoja, jonka vuoksi Rahatoimikamari ehdotti että Valtuusto päättäisi:

että kaupunki vastaanottaisi yllämainitut lahjoitukset ja Rahatoimikonttori hoitaisi ne lahjoituskirjain määräysten mukaisesti.

Apteekkari August Grönvikin perillisten lahjoitukset.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 3. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 4 tammik. 4 p.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta Valtuusto suostui¹⁾ tähän esitykseen.

Kysymys kansakoulun perustamisesta Huopalahden kylään.

Sittenkun Koulutoimen Ylihallitus, Huopalahden työväenyhdistyksen esityksen johdosta suomalaisen kansakoulun perustamisesta Huopalahden kylään Helsingin pitäjää, Valtuustolta oli tiedustellut eikö kaupungilla olisi aihetta ryhtyä toimenpiteisiin mainitun koulutarpeen tyydyttämiseksi, oli Valtuusto tämän johdosta vaatinut lausuntoa Kansakoulujohtokunnalta, joka mielipiteenään lausui että Helsingin kuntaa ei voitaisi katsoa velvoitetuksi lapsia varten, joitten vanhemmat asuvat ulkopuolella kaupungin aluetta eivätkä siis kuulu kuntaan, perustamaan ja ylläpitämään koulua ainoastaan sillä perustuksella että vanhemmilla on toimentulonsa kaupungissa, sekä senvuoksi epäsi suostumista tehtyyn esitykseen. Mutta tyydyttääkseen kaikkia kohtuullisia vaatimuksia opetukseen nähden lapsille, jotka asuvat Meilansin ja Grejuksen tilain maalla, joka on lähinnä Huopalahden kylää, oli Johtokunta päättänyt seuraavan lukuvuoden alusta perustaa alemman kansakoulun, yksi- tai kaksikielisen, riippuen lukukauden alussa ilmoitettujen suomalaisten ja ruotsalaisten oppilasten lukumäärästä. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ Valtuusto antaa asiassa vastauksen Kouluylihallitukselle yhtäpitävästi edelläolevan lausunnon kanssa.

Anomus Kauppaopiston avustuksen korottamisesta.

Valtuustolle tuleessa kirjelmässä oli Suomen Liikemiesten Kauppaopiston Osakeyhtiön Johtokunta anonut että kaupungin opistolle myöntämä avustus, laskettuna vuodesta 1907, korotettaisiin 12,000 markkaan. Tämän anomuksen Valtuusto lykkäsi³⁾ Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten siitä seuraavan vuoden budgettiehdotuksen yhteydessä.

Määräraha Helsingin Kansanopistoseuralle.

Valtuuston kansliaan jätetyssä kirjelmässä oli Helsingin Kansanopistoseuran Johtokunta, joka vuonna 1904, jolloin korkeampi työväenopetus kaupungissa uudelleen järjestettiin, oli lakkauttanut kahdentoista vuoden aikana täällä järjestämänsä kansantajuiset luentokurssit, ilmoittaen että näiden tarve oli taas alkanut tulla tuntuvaksi, anonut että sille myönnettäisiin 1,200 markan suuruinen avustus luentojen kustantamista varten, kunnes yhdistys saattaisi Anniskeluyhtiön voittovaroista saada vuotuisen määrärahan tarkoitusta varten. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönsi⁴⁾ Valtuusto anotun määrän etukäteen maksetta-

1) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 14. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 38. — 3) S:n s:n lokak. 2 p. § 29. — 4) S:n s:n helmik. 13 p. § 21.

vaksi kaupunginrahastosta ja sittemmin otettavaksi sanotuista voittovaroista vuodelta 1905.

Sittenkun Taideteollisuusyhdistyksen johtokunta, jolta Valtuusto oli anonut ¹⁾ lausuntoa Suomen Yleisen Veistoyhdistyksen tekemästä tiedustelusta, voitaisiinko odottaa avustusta Helsingin kaupungilta aiottua puunveistoammattikorkeakoulua varten, oli antanut vaaditun lausunnon, jossa Johtokunta puolsi suostumista sanottuun anomukseen, päätti ²⁾ Valtuusto, lausuen että Valtuusto piti mainitunlaatuisen laitoksen syntyä erittäin toivottavana, mutta että sen ylläpito Valtuuston käsityksen mukaan kuuluisi valtiolaitokselle, hyljätä tehdyn anomuksen.

Suomen Rakennusmestariiliton Helsingin osaston ja Helsingin rakennustyömiesten yhteisesti tarkoitusta varten asettama komitea oli Valtuustolle tehnyt esityksen siitä että jäävittömille henkilöille annettaisiin tehtäväksi ulkomailta tutkia siellä vallitsevia kehittyneempiä oloja rakennusteollisuuden alalla, jotta siten saavutetun kokemuksen nojalla meidän maamme olot sanotun teollisuuden alalla voitaisiin saattaa siedettävämälle tolalle, ja että Valtuusto tarkoitusta varten myöntäisi 8,000 markkaa.

Asian lykkäsi ³⁾ Valtuusto Rahatoimikamariin, joka antamassaan lausunnossa esiintuoduilla syillä pääasiassa puolsi suostumusta anomukseen, mutta Valtuusto kuitenkin hylkäsi ⁴⁾ sen.

Valtuustolta oli uuden »Suomen Sosialistinen uudistuspuolue» nimisen järjestön johtokunta anonut 3,000 markan suuruista määrärahaa levittääkseen luentokursseilla yhteiskunnallista valistusta kaupungin työväestöön; anomuksen Valtuusto hylkäsi ⁵⁾.

Kaupungissa silloin vallitsevaan työttömyyteen ja sen korjaamiskeinoihin nähden oli Rahatoimikamari saanut kaupungin Kunnallisesta työnvälitystoimistosta vastaanottaa tammikuun 14 päivänä päivätyn kirjelmän, josta kävi selville: että tammikuun 1 päivästä 24 päivään työn saamista varten toimistoon oli ilmoittautunut 820 miestä ja 178 naista sekä että näistä kaupungin töihin oli otettu 311 miestä, joista 66 sepe-
linhakuuseen; kaupungin kirjoissa olevista työtähakevista miehistä, joilla oli perhe elätettävänä, oli vielä ilman työtä 441, jota paitsi tointa haki 75 naista, joilla täällä oli kotipaikkaoikeus. Myöntäen että joukko

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 97 j. s. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 11.
— ³⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 50. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 277 marrask. 22 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 27. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 31.

työmiehiä oli saanut toimen vuoden menoarvioon otetuissa töissä, jotka Rakennuskonttori jo oli alkanut sekä että kivenmurennustyötä oli kaikille työttömille tarjolla, oli Työnvälitystoimisto kuitenkin katsonut olevan tarpeellista ryhtyä lisätoimenpiteisiin puutteen lieventämiseksi, ja oli siinä tarkoituksessa ehdottanut että työpalkka sepelinhakkuusta olisi, kuten talvella 1903 oli tapahtunut, korotettava 3 markasta 4 markkaan kuutiometriltä sekä että vielä olisi pikimmiten pantava toimeen tasotus- ja rakennustöitä, mikäli vain olisi mahdollista ja määrärahoja näitä töitä varten, elleivät ne olisi menoarvioon otettuja, Rakennuskonttorin esityksestä myönnettävä. Työtähakeviin naisiin nähden oli Toimisto ehdottanut että jollekin tässä tarkoituksessa työskentelevälle yhdistykselle myönnettäisiin kaupungin varoista avustuksia työväenluokan naisille sopivien avustustöitten järjestämistä varten. Rakennuskonttori, jonka lausuntoa Kamari oli vaatinut, oli puoltanut ehdotusta sepelinhakkuusta suoritettavan korvauksen korottamisesta lyhyemmäksi ajaksi, korkeintaan toukokuun 1 päivään, sekä muihin työansiotilaisuuksiin nähden ilmoittanut että piakkoin ryhdyttäisiin erinäisiin suurempiin töihin, jonka vuoksi ei ollut Konttorin mielestä tarpeellista ryhtyä muihin hätäaputöihin. Yhtyen Rakennuskonttorin lausuntoon esitti¹⁾ Rahatoimikamari Valtuustolle hyväksyttäväksi siinä tehdyt ehdotukset.

Tämän ehdotuksen yhteydessä esiteltiin Valtuustolle »Työttömäin toimikunnan» jättämä kirjelmä, jossa muun muassa vaadittiin töitten järjestämistä vuoden menoarvioon otettujen lisäksi, sekä että esimerkiksi 10,000 markan suuruinen määräraha asetettaisiin toimikunnan käytettäväksi puutteenalaisten perheitten avustamiseen ja sellaisten työmiesten kotiinlähettämiseen, joilla ei ollut kotipaikkaoikeutta täällä. Rahatoimikamarin edellämäin esityksen Valtuusto hyväksyi²⁾, jonka ohella Valtuusto, suostuen toimikunnan anomukseen, käyttövaroistaan osotti toimikunnalle pyydetyn määrän, sekä päätti Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti edustajiksi toimikuntaan valita herra M. Pesosen. Senlisäksi määräsi Valtuusto että toimikunnan olisi aikanaan Valtuustolle jätettävä kertomus kyseessäolevoin varain käytöstä.

Sitten ilmoitettiin Valtuustolle kahdella Maistraatin kirjelmällä helmikuun 5 päivältä, että K. Senaatti helmikuun 1 päivänä tehdystä esityksestä oli nähnyt hyväksi työttömäin työmiesten kuljettamiseksi Hel-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 46 tammik. 25 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 16.

singistä kotipaikkoihinsa asettaa Valtuuston käytettäväksi 200 kappaletta vapaalippuja valtion rautateitten kolmannessa luokassa, mitkä jätettäisiin painettuja ilmoituslippuja vastaan, joita Rautatiehallitus pitäisi saatavissa ja jotka asianmukaisesti täytettyinä ja Valtuuston taroitusta varten valitseman asiamiehen allekirjoittamina oikeuttaisivat ilmoituslipulla mainitun henkilön rautatieasemalta saamaan lipun, sekä että K. Senaatti esiteltäessä tammikuun 1 päivänä työttömäin toimikunnan K. Senaatille tekemää anomusta valtiolainan myöntämisestä hätäavustukseksi, hyljäten tämän anomuksen, oli päättänyt Helsingin Valtuuston käytettäväksi asettaa korkeintaan 10,000 markan suuruisen määrärahan pääasiallisesti mainitun toimikunnan välityksellä käytettäväksi työttömäin avustamiseen, etupäässä sellaisten jotka eivät kuuluneet Helsingin kuntaan, ja oli Valtiokonttoria käsketty tilauksesta asianomaisille suorittamaan mainittu määrä. — Tämän johdosta päätti ¹⁾ Valtuusto valtuuttaa edustajansa toimikunnassa, filosofianmaisteri M. Pesosen Valtuuston puolesta vastaanottamaan mainitut ilmoitusliput jätettäväksi toimikunnan käytettäväksi sekä näitä lippuja jaettaessa allekirjoittamaan ne, jonka ohella toimikunnalle annettiin tehtäväksi tarpeen mukaan Valtuuston puheenjohtajalta hankkia tarvittavien summien tilaukset kyseessäolevasta määrärahadista herra Pesoselle maksettaviksi.

Vielä anoi toimikunta Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä maaliskuun 16 päivältä myönnettäväksi lisävaroja toimikunnan toimintaa varten puutteen vastustamiseksi sekä osotettavaksi jonkin sopivan työpaikan sepelinhakuun järjestämistä varten työttömille. Rahatoimikamarin lausunnon mukaisesti hylkäsi ²⁾ Valtuusto kuitenkin nämä esitykset.

Valtuuston samassa kokouksessa, jossa viimeksimainittu asia käsiteltiin, esiteltiin Rahatoimikamarin Valtuustolle lähettämä tilitys edellämainittujen, K. Senaatin Valtuuston käytettäväksi asettamien varojen käytöstä, ja päätti ³⁾ Valtuusto edustajaltaan toimikunnassa vaatia lausunnon, oliko kyseessäoleva määräraha käytetty aiottuun tarkoitukseensa. Kun tämä lausunto oli annettu, merkittiin se pöytäkirjaan Valtuuston tiedoksi ⁴⁾.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä syyskuun 10 päivältä oli vapaa-
herra K. von Alnhan kunnan hätäaputoitten tarkoituksenmukaiseen jär-
Esitys hätäaputoitten järjestämisestä.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 6 p. § 2. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 84 maalisk. 29 p.; Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 28. — ³⁾ § 25. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 44.

jestämiseen nähden seuraavana talvena, huomauttaen erinäisistä syistä, jotka nähtävästi tulisivat enentämään työnpuutetta, Valtuustolle tehnyt esityksen valiokunnan asettamisesta, jonka tulisi mahdollisimman pian Valtuustolle jättää ehdotus mainitussa suhteessa. Rahatoimikamarin ja Vaivahoitohallituksen jätettyä heiltä asiassa vaaditut lausunnot päätti¹⁾ Valtuusto Kamarin esiintuomilla perusteilla antaa toimenpiteitten esityksen johdosta raueta.

Toimenpiteitä
Hakaniementorin
mellakain johdosta
elokuun 2 päivänä.

Sen johdosta että n. s. kunnalliseen suojeluskaartiin kuuluvia henkilöitä oli katumellakoissa elokuun 2 päivänä Hakaniementorilla osaksi surmattu, osaksi vahingoitettu, lausui²⁾ Valtuuston puheenjohtaja kokouksessa saman kuun 4 päivänä muutamain muistossanojen ohella velvollisuuttaan täyttäessään kaatuneista kansalaisista, että Valmistusvaliokunta, siihen katsoen että ei ollut kaupungin arvon mukaista jättää taloudellisessa suhteessa kärsiviksi ne perheet, joitten elättäjät sanotussa tilaisuudessa kuolivat tai vahingoittuivat, oli katsonut olevansa velvoitettu ehdottamaan että Valiokunnalle annettaisiin tehtäväksi Valtuustolle jättää ehdotus tämän vaatimista toimenpiteistä. Tämän ehdotuksen Valtuusto hyväksyi, jota paitsi päätettiin että kaupunki kustantaisi suojeluskaartin kaatuneitten jäsenien hautaamisen sekä että Valtuuston puheenjohtajalla olisi oikeus hätätilassa määrätä suoritettavaksi avustusta yllämainituille perheille.

Sittemmin anoi itsellisvaimo Wilhelmina Kulmala Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä että hänelle myönnettäisiin elinkautisavustus hänen Hakaniementorin mellakassa kaatuneen poikansa, työnjohtaja Johan Emil Lehtosen jälkeen. Tämän anomuksen ynnä rautatievirkamies Valter Laxellin, joka samassa tilaisuudessa oli saanut ampumahaavan, tekemän samalaisen anomuksen sairaanhoitokustannusten korvauksesta, lykkäsi³⁾ Valtuusto erityiseen valiokuntaan, jonka tehtävänä olisi yksityiskohteisesti valmistaa kaikki kysymykset mainitunlaatuisesta korvauksesta, ja valittiin siihen herrat Polon, Renqvist ja Wasastjerna.

Siten asetettu valiokunta jätti ehdotuksen, jonka Valtuusto hyväksyi⁴⁾ vähäisillä erään valiokunnanjäsenen laatiman vastalauseen mukaan tehdyillä muutoksilla. Myönnetty elinkautiseläkkeet olivat seuraavat:

1) Rhkn kirj. N:o 262 marrask. 8 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 28. — 2) Valt. pöytäk. elok. 4 p. § 1. — 3) S:n s:n lokak. 2 p. § 27. — 4) S:n s:n marrask. 13 p. § 32.

leskirouva Karin Caloniukselle	2,400	markkaa
leskirouva Anna Louise Lindbergille	2,400	»
sekä alaikäisille { Karl Axel Lindbergille	1,200	»
{ ja Karin Lindbergille	1,200	»
leskirouva Frideborg Nordlinille	1,200	»
sekä alaikäiselle Karl Torsten Nordlinille	600	»
leskirouva Ida Natalia Kullbergille	600	»
Wilhelmina Kulmalalle	360	»
Karl Gustaf Törnqvistille	500	»

ja olivat nämä avustukset suoritettavat vuosittain, luettuna elokuun 2 päivästä 1906, määrärahat rouville Caloniukselle, Lindbergille, Nordlinille, Kullbergille ja Kulmalalle, niin kauan kuin he olisivat naimattomina sekä avustukset alaikäisille, kunnes he ovat tulleet täysikäisiksi. — Lisäksi kehoitettiin Rahatoimikamaria määräämään maksettaviksi kaikki Hakaniemen mellakoissa haavoitettujen henkilöitten sairaanhoitoon menevät kustannukset, kunnes valiokunta jättäisi tarkemman ehdotuksen tästä osasta asiaa.

Tehdystä anomuksesta myönsi Valtuusto¹⁾ insinööri Carl Gustaf Hausenille, joka vuonna 1904 oli eronnut toimestaan kaupungin Vesi-johtokonttorin päällikkönä, vuotuisen 3,000 markan suuruisen elinkautiseläkkeen maksettavaksi vuoden 1906 alusta.

Elinkautiseläke
entiselle vesi-
johtoinsinööri-
lle C. Hausenille.

Vaivahoitohallituksen esityksestä myönsi²⁾ Valtuusto kunnallisneuvos C. E. Degerholmille, joka marraskuun 1 päivänä tulisi luopumaan kaupungin työ- ja vaivaskodin tarkastajatoimesta, jossa hän oli ollut marraskuun 1 päivästä 1872, 4,500 markan suuruisen vuotuisen elinkautiseläkkeen, joka vastaa hänen varsinaista palkkaansa menosäännön mukaan, ja lausui Valtuusto samalla tunnustuksensa siitä ansiokkaasta tavasta, jolla kunnallisneuvos Degerholm oli hoitanut kyseessäolevaa tointa.

Myönnetty
eläke kunnallis-
neuvos C. E.
Degerholmille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi³⁾ Valtuusto Liikennekonttorin vahtimestarille H. G. Forsblomille, joka omasta pyynnöstään oli saanut Kamarilta eron toimestaan, laskettuna kesäkuun 1 päivästä vuotuisen 600 markan suuruisen elinkautiseläkkeen, jonka ohella tänä vuonna maksettava määrä osotettiin Valtuuston käyttövaroista.

Elinkautiseläke
vahtimestari H.
G. Forsblomille

Samoin Rahatoimikamarin esityksestä myönsi⁴⁾ Valtuusto raatihuone-

Elinkautiseläke
raatihuoneen-
renki A. G.
Löfgrenille.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 28. — ²⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 6. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 113 toukok. 17 p.; Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 21. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 270 marrask. 15 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 9.

neen rengille August Gustaf Löfgrenille, joka vuoden 1907 alusta oli omasta pyynnöstään saanut Kamarilta eron toimestaan, elinkautiseläkkeeksi 25 markkaa kuussa, laskettuna sanotusta ajankohdasta.

Elinkautiseläke-
entiselle vai-
vaistalon talou-
denhoitajatta-
relle M. S. Ek-
holmille.

Samaten myönsi¹⁾ Valtuusto Vaivaishoitohallituksen esityksestä kaupungin vaivaistalon taloudenhoitajattarelle, neiti Maria Sofia Ekholmille, jolle vuoden 1906 lopusta oli annettu ero toimestaan, 500 markan suuruisen elinkautiseläkkeen vuosittain, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1907.

Kunnollisen
palvelusväen
palkitseminen.

Sittenkun Rahatoimikamari Valtuuston päätöksen nojalla lokakuun 26 päivältä 1886 kaupungille lahjoitetun »kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston» korkovarojen käytöstä oli kuulutuksella kehottanut halukkaita näitten avustusten hakijoita Rahatoimikonttoriin jättämään hakemuksensa ja sellaisia oli määräjän kuluessa tullut 41 kappaletta, lähetti²⁾ Rahatoimikamari ne Valtuustolle, ilmoittaen että mainitun rahaston vuoden kuluessa kertynyt korko nousi 600 markkaan; ja päätti³⁾ Valtuusto, asian valmistelua varten erityisesti asetetun valiokunnan ehdotuksesta, antaa kyseessäolevan rahaston käyttövaroista säästöpankkikirjalle panna säästöön 50 markan suuruisen erän kullekin palvelijoista Gustava Vilhelmina Ahlqvist, Erika Lovisa Forsgren, Aleksandra Evelina Gestranus, Vilhelmina Lampén, Sofia Vilhelmina Lundén, Johanna Eleonora Lundström, Maria Matintytär, Johanna Constance Nemlander, Susanna Lovisa Pietilä, Karolina Sundman, Maria Helena Sohlman ja Klara Erika Vikström, josta Rahatoimikamari antaisi kuulutuksen säästöpankkikirjojen ynnä jätettyjen suositusten ja mainetodistusten noutamista varten.

Kiinnitysten
siirtoa koske-
via asioita.

Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen Rahatoimikamarille tekemän anomuksen johdosta esitti⁴⁾ Kamari että Valtuusto päättäisi Uusmaalaisen ylioppilasosakunnan ja palovakuutusyhtiö Pohjolan yhdistykselle tonttia N:o 19 vastaan Alppikadun varrella myöntämien yhteensä 140,000 markan suuruisen lainojen hyväksi luovuttaa oikeuden ennen sitä kiinnitystä sanottuun tonttiin ja siihen rakennettuihin rakennuksiin, joka oli myönnetty Helsingin kaupungille vakuudeksi kauppasumman suorittamisesta. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi⁵⁾.

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 15. — 2) Rhkn kirj. N:o 256 marrask. 8 p. — 3) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 23. — 4) Rhkn kirj. N:o 139 kesäk. 21 p. — 5) Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 48.

Sitävastoin hylkäsi ¹⁾ Valtuusto, Rahatoimikamarin esityksestä, osakeyhtiö Vesan tekemän anomuksen samallaisen edun myöntämisestä 150,000 markan lainalle Siviiliviraston leski- ja orpokassasta, kiinnitystä vastaan yhtiön tonttiin N:o 16 Vuorimiehenkadun varrella korttelissa N:o 126.

Kaupungille tulevaa osuutta Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovaroista vuodelta 1905 oli kaupungin rahastoon suoritettu edellisen yhtiön puolesta Smk 123,410: 18 ja jälkimäisen Smk 47,318: 56 eli siis yhteensä Smk 170,728: 74. Näistä varoista oli aikaisemmin myönnetty:

Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovarojen jako.

marraskuun 28 päivänä 1905 1,200 markkaa Hermannin suomalaisen kansanlastentarhan johtajattarelle, neiti Therese Vuorenheimolle, lisäavustuksena sanottua lastentarhaa varten, ja 3,000 markkaa Uudenmaan Raittiuspiirin johtokunnalle ²⁾ avustukseksi raittiustyön edistämistä varten;

joulukuun 29 päivänä 1905 35,000 markkaa Helsingin Anniskeluosakeyhtiön ³⁾ istutusten ja muitten laitosten ylläpitämiseksi kuluvana vuonna Korkeasaarella ja Seurasaarella; sekä

helmikuun 13 päivänä kuluvaa vuotta 1,200 markan suuruisen määrärahan Helsingin kansanopistoseuralle luentojen kustantamista varten.

Senohella oli Valtuusto, samalla päättäessään ⁴⁾ lokakuun 17 päivänä 1905 tilata kuvanveistäjä Ville Vallgrenilta monumenttaalisen pronssisen suihkukaivon 40,000 markan hinnasta, edyllyttänyt että sekä se määrä, jonka mainittu hinta nousi tarkoitukseen Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovaroista vuosilta 1903 ja 1904 varattuja varoja suuremmaksi, yhteensä 32,456 markkaa 66 penniä, kuin myös kustannus suihkukaivoa ympäröivästä altaasta, laskettu noin 4,000 markaksi, voitaisiin osottaa samoista varoista niinä kahtena vuonna, jotka taide-teoksen pystyttäminen vaatisi.

Kun edellämainitut aikaisemmin käytetyt erät oli vähennetty, jäi jäljelle 130, 328 markkaa 74 penniä Valtuuston käytettäväksi.

Pääasiallisesti yhtäpitävästi asian valmistelua varten asetetun valiokunnan ehdotuksen kanssa myönsi ⁵⁾ Valtuusto:

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 300 jouluk. 13 p.; Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 14. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 119. — ³⁾ S:n s:n siv. I. 64. — ⁴⁾ S:n s:n siv. I. 102 j. s. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. § 3, maalisk. 20 p. § 18, huhtik. 10 p. § 38 ja toukok. 7 § 35; Valt. pain. asiak. N:o 23; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 11.

- 1) neideille Betty Alanderille ja Hanna Rothmanille 4,000 markkaa heidän kansanlastentarhansa ylläpitämiseen Sörnäisissä syyslukukaudella kuluva vuotta;
- 2) neideille Bertha Bäckmanille ja Lilli Winter'ille 3,000 markkaa heidän kansanlastentarhaansa varten Kalliossa samaksi ajaksi;
- 3) neiti Ester Flomanille 3,000 markkaa kansanlastentarhan ylläpitämiseen Eerikinkadun varrella tulevan syyslukukauden aikana;
- 4) neiti Annie Rundströmille samoin 3,000 markkaa hänen lastentarhaansa varten Perämiehenkadun varrella samaksi ajaksi;
- 5) neiti Lydia Wendellille 3,000 markkaa kansanlastentarhaa varten Töölössä samaksi lukukaudeksi;
- 6) neiti Therese Wuorenhemolle 4,000 markkaa suomenkielisen kansanlastentarhan ylläpitämiseen Hermannissa ensi syyslukukaudella;
- 7) neideille Mildrid Brotherukselle ja Maria Åbergille 2,200 markkaa Hermannin ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten sanotuksi syyslukukaudeksi;
- 8) neiti Mary Teschelle 3,000 markkaa uutta suomalaista kansanlastentarhaa varten Sörnäisissä tulevaksi syyslukukaudeksi;
- 9) neiti Agnes Nordmanille 3,300 markkaa uutta ruotsalaista kansanlastentarhaa varten kuudennessa kaupunginosassa samaksi lukukaudeksi;
- 10) Fredriksbergin kansanlastentarhalle 1,000 markkaa avustukseksi tulevana lukuvuonna;
- 11) neiti Bertha Hannénille 900 markkaa lasten työkoulun ylläpitämiseen tulevana lukuvuonna;
- 12) Arbetets Vänner-nimisen yhdistyksen läntiselle haaraosastolle 2,500 markkaa kesätoiminnan järjestämistä varten lapsille myös tänä vuonna ynnä yhdistyksen yleistä toimintaa varten;
- 13) Arbetets Vänner i Sörnäs-nimiselle yhdistykselle 700 markkaa samaisen kesätoiminnan järjestämisen jatkamiseen;
- 14) neiti Hanna Castrénille samoin 700 markkaa samallaiseen taroitukseen;
- 15) kauppias P. J. Svenssonille y. m. 800 markkaa puutarhasiirtolan laittamista varten lapsille Hermanniin;
- 16) Helsingin kansanopistoseuralle 3,000 markkaa suomenkielisten kansanopistokurssien toimeenpanemista varten tulevana lukuvuonna;

17) Helsingin ruotsalaiselle kansanopistolle 2,000 markkaa samaksi lukuvuodeksi;

18) veistonopettaja O. V. Coranderille 2,000 markkaa avustukseksi vuonna 1906 hänen kasvatustieteelliselle veistolaitokselleen, ehdolla että laitoksessa annetaan maksutonta opetusta vähintään 10 oppilaalle tämän kaupungin oppilaitoksista;

19) neiti Agda Blomille 500 markkaa hänen veistokoulunsa ylläpitämiseen, ollen hän velvollinen kouluun ottamaan 6 vapaaoppilasta tästä kaupungista;

20) Suomen naisyhdistykselle 500 markkaa alkeiskursseja varten suomen ja ruotsin kielellä työläisnaisille;

21) Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykselle 10,000 markkaa kansakoululasten kesäsiirtoloita varten;

22) työläisnaisten kesäsiirtolain toimikunnalle 1,700 markkaa;

23) köyhäin lasten työhuoneiden toimikunnalle 7,000 markkaa näiden laitosten ylläpitoa varten vuonna 1906;

24) yhdistykselle lastenhoidon edistämiseksi 10,000 markkaa sen toiminnan avustamiseen;

25) samalle yhdistykselle 2,000 markkaa avustukseksi Pippingskjöldin turvakodille;

26) Maitopisara-nimiselle yhdistykselle 5,000 markkaa avustukseksi kuluvana vuonna;

27) Risatautisten lasten parannuslaitos-nimiselle yhdistykselle 1,000 markkaa, ehdolla että neljä paikkaa maksuttomasti luovutetaan potilaille tästä kaupungista, jotka Vaivaishoitohallitus ehdottaa;

28) Suomen liikemiesyhdistykselle 1,000 markkaa avustukseksi ilta-kurssien pitämistä varten suomenkielisille liikeapulaisille;

29) Helsingin kuuromykkäyhdistykselle 500 markkaa;

30) Sokeain ystäville 1,500 markkaa avustukseksi sokeitten miesten työlaitosta varten;

31) samalle yhdistykselle 1,000 markkaa avustukseksi yhdistyksen lastenkodin sisustamiseen sokeille lapsille;

32) Ijakkäitten naisten työkodin toimikunnalle 3,500 markkaa;

33) neideille Elsa Olinille, Louise Stoltzenbergille ja Lydia Wendellille 300 markkaa avustukseksi työtupaa varten lapsille Työolössä;

34) Helsingin palvelijataryhdistykselle 3,500 markkaa sen palvelijataarkodin ylläpitämiseen;

- 35) Martta-yhdistyksen ompeluseuralle 1,000 markkaa sen kodin ylläpitämiseen tehdastyöläisnaisille;
- 36) naisasialiitto Unionille 1,000 markkaa työnjaon kustantamiseen naisille;
- 37) naisasialiitto Unionille ja Martta-yhdistykselle yhteisesti 1,000 markkaa käytännöllisten ruuanlaittokurssien järjestämiseen työväenluokan naisille;
- 38) Rouvasväenyhdistykselle 2,000 markkaa avustukseksi sen lastenkotia varten;
- 39) Kamratklubben-nimiselle yhdistykselle 1,000 markkaa;
- 40) Helsingin käsityökoululle 1,000 markkaa avustukseksi koulun ylläpitoa varten;
- 41) yhdistykselle Hyväntekeväisyyden järjestämiseksi 2,000 markkaa työnjaon kustantamiseen naiduille naisille;
- 42) Kaupunginlähetykselle 1,000 markkaa avustukseksi sen työlaitosta varten naisille;
- 43) Suomen Terveystenhoitoyhdistykselle 2,000 markkaa esitelmäsarjain kustantamiseen tärkeistä terveydellisistä kysymyksistä;
- 44) Helsingin työväenyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 45) yhdistykselle »Arbetets Vänner» 1,000 markkaa;
- 46) Töölön työväenyhdistykselle 500 markkaa;
- 47) Hermannin työväenyhdistykselle II 500 markkaa;
- 48) Fredriksbergin uudelle työväenyhdistykselle 500 markkaa;
- 49) Koiton raittiusyhdistykselle 5,000 markkaa sen raittiustoimintaa varten;
- 50) Balder-nimiselle raittiusyhdistykselle 4,000 markkaa;
- 51) Balder i Sörnäs-nimiselle raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 52) Uudenmaan raittiuspiirin toimikunnalle 1,000 markkaa;
- 53) Toimelan raittiusyhdistykselle 2,000 markkaa;
- 54) Toivonliittojen yhteistoimikunnalle 1,500 markkaa;
- 55) Väinölän raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 56) Rauhan raittiusyhdistykselle 600 markkaa;
- 57) Ylioppilasten raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 58) Kilven raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 59) raittiusyhdistys Pyrintöle Huopalahdessa 1,500 markkaa;
- 60) Kansankodin osakeyhtiölle 400 markkaa halpojen vuokraehtojen

valmistamista varten erinäisten yhdistysten käyttämistä huoneustoista Kansankodissa Hermannissa;

61) Helsingin Uimaseuralle 1,500 markkaa sen tarkoitusten edistämiseen;

62) Uudenmaan eläinsuojelusyhdistykselle 500 markkaa avustukseksi sen eläinsuojeluskonttorin ylläpitoa varten;

63) jäljellä olevan summan 2,028 markkaa 74 penniä, poiketen Valtuuston aikaisemmasta päätöksestä että määrä olisi käytettävä ennen varattujen varojen lisäämiseen Vallgrenin suihkukaivon ostoa varten, Valkonauha-yhdistykselle.

Lisäksi päätti Valtuusto:

että niitä yhdistyksiä, seuroja ja yksityisiä henkilöitä, joille on jaettu avustuksia voittovaroista, kehoitettaisiin vuoden loputtua antamaan lyhyet kertomukset toiminnastaan, erittäinkin myönnettyjen määrärahojen käyttöön nähden, ja saisivat sen tehdä;

lastentarhain ja lasten toimintakurssien johtajattaret ja toimikunnat ynnä Kamratklubben-niminen yhdistys Kasvatuslautakunnalle;

työväen- ja raittiusyhdistykset, Suomen naisyhdistys, naisasialiitto Unioni ja Martta yhdistys, Martan ompeluseura, työläisnaisten kesäsiirtolain toimikunta, Kansankodin osakeyhtiö ja Uudenmaan eläinsuojelusyhdistys Työväenasiainalautakunnalle;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Helsingin käsityökoulu, Helsingin kansanopistoseura, Helsingin ruotsalainen kansanopisto, Suomen liikemiesyhdistys, veistonopettaja Corander, neiti Blom ja Helsingin uimaseura Kansakoulujenjohdotokunnalle;

Suomen Terveystenhoitoyhdistys, yhdistys lastenhoitoa varten, Risa-
tautisten lasten parannuslaitos ja valkonauha-yhdistys Terveystenhoito-
lautakunnalle; sekä

yhdistys Sokeain ystävät, Rouvasväenyhdistys, köyhäin lasten työhuoneitten ja iäkkäitten naisten työkodin toimikunta, Palvelijatyhdistys, yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämistä varten ja Kaupunginlähetys Vaivaishoitohallitukselle;

ja oli näitten lautakuntain valvottava asianomaisten yhdistysten ja laitosten toimintaa sekä oman lausuntonsa ohella Valtuustolle lähetettävä yllämainitut kertomukset.

Lopuksi näki Valtuusto hyväksi hyväksyä seuraavat Valiokunnan

laatimat ehdotukset määräyksiksi kyseessäolevien varojen vastaisesta jaosta:

että Valtuuston budgettivaliokunnalle annettaisiin tehtäväksi, hankittuaan tiedon odotettujen voittovarojen suuruudesta, joko budgettiehdotukseen ottaa seuraavana vuonna tarvittavat määrärahat työväenopetusta ja kansanlastentarhoja varten tai myös ehdottaa nämä määrärahat myönnettäviksi etukäteen voittovaroista; sekä

että anomuksia voittovaroista annettavista avustuksista, jotka vastaisuudessa jätetään, tulee seurata, voidakseen tulla huomioon otetuiksi, selonteko anojalle aikaisemmin myönnetyn määrärahan käytöstä.

Erinäisiä määrärahoja.

Edelläesitetyn lisäksi myönsi Valtuusto seuraavat tilapäiset määrärahat ja avustukset, nimittäin:

Avustukset työlaitoksille miehille ja naisille varten.

Ylläpitoavustukseksi Kaupunginlähetyksen hoitamille työlaitoksille ¹⁾ miehiä ja naisia varten, edelliselle 3,000 ja jälkimäiselle 5,000 markkaa;

Korvaus vahingoittuneesta hevosesta.

ajuri K. F. Strömbergille ²⁾ korvaukseksi kaupungin töissä vahingoittuneesta hevosesta 300 markkaa; sekä

Johtaja E. Stråhlmanin viransijaisuuspalkkio.

Valmistavan poikain ammattikoulun johtajan, insinööri E. Stråhlmanin ³⁾ viransijaisuuspalkkioksi neljänä kuukautena vuodesta yhteensä 458 markkaa 64 penniä, jonka ohella seuraavan vuoden menoarvioon otettaisiin viransijaisuuspalkkiota kahdeksalta kuukaudelta 917 markkaa 28 penniä.

Meno- ja tuloarvio vuotta 1907 varten.

Se meno- ja tuloarvioehdotus vuotta 1907 varten, jonka Valtuusto vahvisti ⁴⁾, osotti kuluvan vuoden kulunkiarvioon verrattaessa seuraavat loppusummat:

<i>Menot :</i>	<i>1907.</i>	<i>1906.</i>
I. Kaupungin velat	Smk 1,023,525: —	1,023,587: 50
II. Kaupungin virastot	» 266,153: 33	240,303: 33
III. Kunnallishallinto	» 325,514: —	290,390: —
IV. Katu- ja laituri-valaistus	» 253,421: —	250,089: 30
V. Palolaitos	» 146,482: 50	137,635: —
VI. Poliisilaitos	» 265,819: 28	251,999: 28
Siirto Smk	2,280,915: 11	2,194,004: 41

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 42. — ²⁾ S:n s:n lokak. 2 p. § 14. — ³⁾ S:n s:n lokak. 2 p. § 8. — ⁴⁾ Rtkn kirj. N:o 240 lokak. 31 p. (Valt. pain. asiak. N:o 36), Valt. pain. asiak. N:o 45, 49 ja 50, sekä Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 33, jouluk. 18 p. § 1 ja jouluk. 28 p. § 1.

	Siirto	Smk	2,280,915: 11	2,194,004: 41
VII. Terveys- ja sairashoito	»	445,291: 50	419,395: 50	
VIII. Vaivaishoito	»	402,125: —	394,240: —	
IX. Opetuslaitos	»	1,365,044: 78	1,210,609: 78	
X. Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset	»	372,443: 71	285,125: 21	
XI. Vesijohto	»	578,500: —	362,150: —	
XII. Kauppahallit	»	20,770: —	14,900: —	
XIII. Yleiset työt	»	2,335,066: —	1,359,938: 14	
XIV. Eläkkeet	»	34,700: 67	22,290: 67	
XV. Sekalaiset menot	»	294,294: 40	322,095: 60	
	Yhteensä Smk	8,129,151: 17	6,584,749: 31	

Tulot:

		1907.	1906.
Laskettu käytettävä säästö.....	Smk	600,000: —	650,000: —
I. Korot	»	417,500: —	410,500: —
II. Tonttilunastukset	»	400,000: —	250,000: —
III. Tulot kaupungin kiinteistöistä	»	463,400: —	423,200: —
IV. Tonttiverot	»	3,000: —	3,000: —
V. Tuloa tuottavat oikeudet	»	1,060,000: —	988,900: —
VI. Sekalaiset tulot	»	485,106: —	470,553: —
VII. Valtioavut	»	320,188: —	270,188: —
VIII. Vesijohto	»	685,850: —	624,850: —
IX. Valaistuslaitos	»	137,200: —	89,500: —
X. Lainat	»	1,105,050: —	167,000: —
XI. Taksoitus	»	2,451,857: 17	2,237,058: 31
	Yhteensä Smk	8,129,151: 17	6,584,749: 31

Selitykseksi eroavaisuuksiin vuosien 1906 ja 1907 kulunkiarvioiden välillä esitettäköön tässä yllämainitun lisäksi ¹⁾, ensinnä menoihin nähden seuraavaa:

Viereisen otsakkeen alle merkittiin kaupungin obligatsioonilainain kuoletukset täysin yhtäpitävästi sitä varten vahvistettujen kuoletussuunnitelmain ja lainasopimusten määräyksien kanssa.

Kaupungin
velat.

¹⁾ Katso edell. siv. 78 j. ss.

Kaupungin
virastot.

Pääotsake II »Kaupungin virastot» osottaa tämän vuoden menoarvioon verraten menojen lisäystä Smk 25,850: —. Tästä tuli Maistraatin osalle Smk 416: 67, riippuen siitä että oikeusneuvosmies tulisi nauttimaan 10 vuoden palkankorotusta koko vuoden aikana, kahden kuukauden asemasta. Raastuvanoikeuden menosäännössä oli vain se muutos että yhdelle vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle tuli palkankorotusta 10 vuoden palveluksesta sekä toiselle 5 vuoden palveluksesta; lisäys oli Smk 1,000: —. Osastossa »Syyttäjät» on loppusummana Smk 21,400: —, tämän vuoden menosäännössä Smk 15,700: —. Tämän lisäyksen on aiheuttanut edellämainittu¹⁾ Budgettivaliokunnalle annettu tehtävä ottaa harkittavaksi nostettu ehdotus palkkionkorotuksen myöntämisestä kaupunginviskaaleille, jonka johdosta valiokunnan ehdotuksesta mainittujen virkailijain palkkaedut merkittiin seuraavalla tavalla: 3 kaupunginviskaalia, palkkaa Smk 4,000: — palkkiota Smk 2,000: —, vakuutettua bruttotuloa paloviina- y. m. asetuksen rikkomista seuraavista sakoista Smk 600: —, jonka ohella kaksi kaupunginviskaaleista tulisi nauttimaan palkankorotusta 10 vuoden palveluksesta Smk 800: —. Myöntäessään mainitun palkankorotuksen päätti Valtuusto ilmoittaa K. Senaatin Prokuraattorille edellyttävänsä että mainittuihin toimiin vastaisuudessa nimitetään vain henkilöitä, jotka ovat suorittaneet samallaiset lainopilliset tutkinnot kuin mitkä vaaditaan tuomarinvirkoihin pääsyä varten. — Osastossa »Maistraatin ja Raastuvanoikeuden yhteiset apulaiset ja palvelusmiehet» huomataan reistraattorin palkankorotuksena 10 vuoden palveluksesta Smk 200: —. Sitäpaitsi merkittiin²⁾ kaupunginpalvelijain peruspalkaksi Raastuvanoikeuden ensimmäisessä osastossa, lisäys siihen luettuna Smk 1,400: — sekä muissa osastoissa Smk 1,600: — ynnä korotusta Smk 200: — kummassakin luokassa viiden ja kymmenen vuoden nuhteettoman palveluksen jälkeen. Sama peruspalkan korotus myönnettiin myös kaupunginpalvelijoille Maistraatissa, joka päätös, koska kaksi viime mainituista palvelijoista oli oikeutettu saamaan palkankorotuksen kymmenen vuoden palveluksesta, vaati 400 markan suuruisen lisäkustannuksen. Lisäys koko osastossa oli mainitun päätöksen vuoksi yhteensä Smk 4,933: 33. Ulosottolaitoksessa tuli toiselle kaupunginvoudille korotusta kymmenen vuoden palveluksesta kahden kuukauden aikana Smk

¹⁾ Katso edelle siv. 101. — ²⁾ Katso edelle siv. 108.

333: 33, jonka ohella menosääntöön oli otettu palkkioksi kolmelle uudelle toisen kaupunginvoudin ulosottoapulaiselle 1,600 markan suuruinen palkka kullekin, sekä kahdelle rikosasiainulosottomiehen apulaiselle Smk 2,700: —, minkä ohella kolmelle nykyään palvelevalle viimeksimainitunlaatuiselle apulaiselle myönnettiin palkanlisäystä Smk 300: —. Lisäys osastossa oli yhteensä Smk 13,300: —. Osastossa »Sekalaista» ei ole mitään muutoksia.

III:nnessä pääluokassa »Kunnallishallinto» huomataan seuraavat muutokset: Valtuuston kansliassa myönnettiin vahtimestarille palkankorotusta Smk:sta 600: — Smk:aan 1,200: —, jonka ohella tarverahat Valtuuston päätöksen johdosta julaista Valtuuston painetut asiakirjat kummallakin kotimaisella kielellä korotettiin Smk:aan 10,000: —. Raha-toimikamarin kohdalle on tullut vain 180 markan suuruinen palkankorotus vahtimestarinapulaiselle. — Rahatoimikonttorin kulunkiarviossa on lisäystä Smk 7,600: —, johtuen pääasiallisesti siitä että »sihteerin kunnallistaksoitusta varten», jonka ottamisesta päätös oli tehty, oli otettu tähän osastoon, palkkana Smk 5,000: —, jonka ohella tämän kuluiksi oli merkitty Smk 4,000: —. Lisäksi on arviomääräraha ylimääräisille apulaisille korotettu Smk:lla 1,200: — Smk:sta 9,000: — sekä konttorin kuluja lisätty Smk:lla 500: —. Sitävastoin on kaupunginkamreerin vaihdon vuoksi edellisen viranhaltijan persoonallista korvausta vähenneestä sakko-osuudesta ja palkankorotusta kymmenen vuoden palveluksesta jäänyt pois yhteensä Smk 1,800: —, sekä samoin vanhemman kirjanpitäjän samallaista palkankorotusta Smk 800: —, viranhaltijan tultua nimitetyksi kaupunginkamreeriksi. — Ottamalla käytäntöön Valtuuston joulukuun 11 päivänä vahvistaman uuden menosäännön ¹⁾ Liikennekonttoria varten on määrärahat Konttorin vakinaisia virkamiehiä varten merkitty. Sen johdosta että eräät ylimääräiset apulaiset on otettu vakinaiseen menosääntöön on määräraha näitä varten vähentynyt Smk:sta 19,750: — Smk:aan 13,990: —. Määräraha mittaajapalkkiota varten on korotettu Smk:sta 800: — Smk:aan 1,200: — ja palkkio pakkahuoneen hissilaitoksen koneenkäyttäjälle Smk:lla 300: — Smk:sta 900: —. Senohella on XV:nnessä pääluokassa »Sekalaista» olevat erät »Tavarasuojain hoitoa varten» ja »Sekalaiset kustannukset niistä» yhteensä Smk 1,500: — oikeastaan tähänkuulu-

Kunnallishal-
liuto.

¹⁾ Katso edelle siv. 93.

vina viety Liikennekonttorin alle. — Satamakonttorin menoissa huomataan palkankorotusta vanhemmalle satamavahtimestarille Smk 200: —, jonka ohella satamakonstaapelien palkkaetuja on korotettu Smk:aan 1,200: — kaikille kymmenelle, paitsi Sörnäisten satamakonstaapelille, jonka palkkio on vain Smk 1,100: — ynnä vapaa asunto. Myöskin parnaajille on myönnetty palkankorotusta Smk 120: —. Arviomäärärahaa höyrypurren vuokraa ja kuljetuskustannuksia varten on korotettu Smk:lla 300: — Smk:aan 800: — sekä palkkiota moottorivienhoitajalle seitsemän kuukauden aikana Smk:lla 490: —. — Rakenuskonttorin menosäännössä on mieskohtaista palkanlisäystä työpäälälikölle Smk 1,000: —, sekä 10,500 markan suuruisen määrärahaerä kaupungin asemakartan laatimista ja painattamista varten. — Puutarhalautakunnan menoihin on kaupunginpuutarhurin vuokravaroiiksi merkitty Smk 1,500: — Smk 1,000: — vastaan, sekä mieskohtaiseksi palkanlisäykseksi Smk 2,400: — Smk 1,400: — vastaan.

»Erityiset lautakunnat» nimisen otsakkeen alla huomataan uusi Lautakunta valokuvien ja vesimaalausten hankkimista varten »häviävästä Helsingistä» Smk:an 800: — suuruisine määrärahoineen. Holhouslautakunnan ja Työväenasiainlautakunnan vuosirahansäännöt ovat menoarviossa muuttumattomina. — Kunnan Työvälistoimiston määrärahaa kalustoa, lämpöä y. m. varten on lisätty, tehden Smk 2,400: — ja ollen tämän vuoden menosäännössä Smk 1,700: —. — Kasvatuslautakunnan vuosirahansäännössä merkitään sihteerin palkkioksi Smk 2,400: — Smk 2,000: — vastaan sekä vahtimestarin palkkioksi Smk 300: — Smk 200: — vastaan tämän vuoden menosäännössä.

Palolaitos.

Menot palkkioista ja muista eduista palolaitoksessa on merkitty muuttumattomina, jota vastoin määrärahaa palotallia varten kaurojen halvemman hinnan takia on voitu supistaa Smk:lla 152: 50. Lämmityksestä ja valaistuksesta sekä sekalaisista on menot merkitty muuttumattomina, samoin kuin myös tilapäinen erä määräraha Vapaaehtoiselle Palokunnalle Smk 5,000: —, jota vastoin Kalusto-erää oli lisätty Smk:lla 9,000: —, jonka on aiheuttanut koneellisten palotikapuitten osto.

Poliisilaitos.

Se raha-avustus, jolla kunta voimassa olevain asetusten mukaan on velvollinen ottamaan osaa poliisin ylläpitoon, on muuttumattomana Smk 198,034: 28. Poliisilaitokselle kaupungin luovuttamista huoneustoista on vuokraa korotettu yhteensä Smk:lla 14,320: —, minkä lisäyk-

sen ovat aiheuttaneet uusi talli, voimisteluhalli ja maneesi y. m. Määrärahoja lämmityksestä ja valaistuksesta on huoneustojen lisäyksen vuoksi korotettu Smk:lla 3,000: — sekä määrärahaa varustusten korjausta, hevosia y. m. varten Smk:lla 2,000: —.

Lisäys terveyden- ja sairashoidon menosääntöön teki Smk 25,896: —, ja olivat huomattavimmat muutokset seuraavat: kulut Terveydenhoitolautakunnasta ovat merkityt korotettuina 9,800 markaksi 6,800 markkaa vastaan tämän vuoden menosäännössä. Lääkäri- ja sairaanhoitohenkilökunta-otsikon alle otettiin, Gumtähden alueen tultua luovutetuksi kaupungin alaiseksi, ylimääräinen piirilääkäri Sörnäisiä varten nimellä piirilääkäri Hermannin ja Toukolan piiriä varten. — Marian sairaalan menosäännössä on 500 markan palkankorotus alilääkärille ei-epideemisten tautien osastossa. Lisäksi huomataan palkankorotuksena kahdelle sairaanhoitajattarelle sisätautiosastossa viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta Smk 60: — ja Smk 120: —, yhdelle sairaanhoitajattarelle kulkutautiosastossa Smk 120: — kahdenkymmenen vuoden palveluksesta sekä yhdelle hoitajattarelle kirurgisessa osastossa Smk 60: — viiden vuoden palveluksesta. Alihoitajattarille ja siivoojattarille on palkka samoin korotettu, edellisille 40 markkaan ja jälkimäisille 18 markkaan kuussa, tehden korotus yhteensä Smk 2,388: —; pesijättäret, 7 luvultaan, ovat myös saaneet palkankorotuksen, laskettuna 3 markan mukaan kuussa, eli yhteensä Smk 252: —, sekä leipojatar 60 markkaa, klosetintyhjentäjä 36 markkaa vuodessa ja eräät rengit 30 vuodessa. — Grejuksen keuhkotautisairaala-, Sörnäisten sairastupa-, Tarkastustoimisto- ja Lihantarkastus-nimisissä osastoissa ovat määrärahat menoarviossa muuttumattomina. — Poliklinikatnimiseen osastoon tulee lisäksi Valtuuston päätöksen mukaan lokakuun 2 päivältä edellämainittu määräraha, Smk 3,000: — Kallion kirurgista poliklinikkaa varten sekä ylläpitoavustuksena Smk 10,000: —. Samoin on määrärahaa kätilöavun kustantamista varten varattomille kotiin korotettu Smk:lla 1,000: —, määrärahaa tohtori O. A. Boijen ja W. Parviaisen lapsenpäästölaitosta varten Smk:lla 1,160: — Smk:aan 7,720: — sekä määrärahaa Kallion keuhkotautipoliklinikkaa varten Smk:lla 2,000: — Smk:aan 12,000: — Sitävastoin jää pois se määräraha Hermannin lapsenpäästölaitosta varten, joka on ollut tämän vuoden menosäännössä sisustustöitä ja kaluston täydennystä varten yhteensä Smk 1,500: —. Terveyspoliisista huomataan että määrärahaa tarkastusmies-

Terveyden- ja
sairashoito.

ten palkkausta varten on lisätty Smk:lla 2,000: — uuden viidennen tarkastusmiehen takia, sekä määrärahaa matkakustannuksia varten Smk:lla 100: —. Laboratorio terveydellisiä tutkimuksia varten nimiiseen osastoon on otettu Valtuuston päättämä erä Lääkäri bakteriologisia tutkimuksia varten, Smk 2,400: —. Määrärahaa Ruumiinavaus-huonetta varten on korotettu Smk:lla 50: —, jota vastoin satunnaista määrärahaa rottien hävittämiseen on vähennetty Smk:lla 1,000: —.

Vaivashoito.

Koko lisäys vaivashoidon menosäännössä on Smk 7,885: — ja huomataan tämän pääluokan eri otsikkojen alla seuraavaa: Vaivashoitohallituksen menosäännössä on määräraha palkkioita varten tarkastusmiehille ja vakinaisille asiamiehille maaseudulla merkittynä 6,500 markaksi 6,000 markkaa vastaan tämän vuoden kulunkiarviossa. — Osastossa Vaivaistalo ja sen yhteydessä olevat laitokset on Valtuuston päätöksen nojalla lokakuun 2 päivästä vaivaistalon sairaalain ja houruinhoitolaitoksen lääkärin palkkio korotettu 4,500 markaksi; sen lisäksi on Työ- ja Vaivaistalon konttoriapulaisen palkkio merkitty 2,000 markaksi. Sijaisten palkkaamista varten kolmelle tutkinnonsuorittaneelle sairaanhoitajattarelle vaivaistalossa heidän yhden kuukauden loma-ajakseen on otettu uusi 210 markan suuruinen erä, jonka ohella kolmen tutkinnonsuorittamattoman hoitajattaren lomaa varten puolen kuukauden aikana on otettu Smk 75: —. Senohella on merkitty palkkioksi seitsemännelle apulaishoitajattarelle Smk 30: — kuussa. Määrärahaksi vaatetusta varten on merkitty Smk 5,000: —, sekä määrärahaksi kalustoa varten Smk 1,500: — Smk 8,300: — ja Smk 4,000: — vastaan tämän vuoden menosäännössä. Työlaitoksen tarkastusmiehen palkka on korotettu Smk:aan 1,500: — säilyttäen hänelle aikaisemmin myönnetyn mieskohtaisen 300 markan suuruisen palkanlisäyksen. Vaivaistalon korjaustöitä varten on määräraha korotettu 4,800 markkaan 3,300 markkaa vastaan tänä vuonna, kun sitä vastoin erä Työlaitoksen korjaustöitä varten on alennettu 1,000 markkaan 1,400 markkaa vastaan kuluvana vuonna. — Houruinhoitolaitos-otsikon alle on otettu ylihoitajattaren palkkioksi Smk 1,500: —, Smk 1,200 tämän vuoden menosäännössä; lisäksi 100 markan suuruinen erä sijaisen palkkaamista varten mainitun virkailijan loma-aikana sekä Smk 300: — Houruinhoitolaitokseen otettujen naishoitajien lomaa varten laskettuna puoleksi kuukaudeksi kutakin kohti. Seitsemää mieshoitajaa varten on palkkio korotettu 720 markasta 840 markkaan. Määrärahaa laitok-

sen korjaustöitä varten on vähennetty 1,200 markkaan, jotavastoin erää sekalaisia menoja varten on korotettu 1,500 markkaan. Lisäksi on merkitty uusi määrärahaerä: utteruusrahoja vaivaisille, Smk 300: — kahvina, tupakkana j. m. s. jaettavaksi mielisairaille. — Apurahoja ja kustannuksia laitoksen ulkopuolella olevia köyhiä varten nimisen otsikon alla on määrärahaa sairaanhoitoa varten korotettu 2,000 markalla sekä määrärahaa lääkkeitä varten samoin 2,000 markalla. Määrärahaa suoranaisia avustuksia varten vaivaishoitoa saamaan ehdottomasti oikeutetuille henkilöille on korotettu 5,000 markalla 45,000 markkaan, sekä lopuksi kulumäärärahaa Sekalaista nimisen otsikon alla 300 markalla 1,500 markkaan.

IX pääluokasta » petus- ja sivistyslaitokset» mainittakoon seuraava: Merikoulun määräraha on merkitty muuttumattomana 8,600 markan suuruisena. Käsityöläiskoulujen menosäännössä ovat vakinaiset määrarahat merkittyinä korkeampia kouluja varten 17 markkaa pienempinä ja alempia varten 425 markkaa suurempina, viimemainittu erä korvaukseksi opettajille vihkojen korjauksesta, sekä sitäpaitsi ylimääräinen määräraha Smk 3,449: 50 kurssia varten taiteellisessa kirjansitomisessa Taideteollisuuskeskuskoulussa, jonka myöntämisestä Taideteollisuusyhdistys oli tehnyt esityksen. — Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntö sisältää vahtimestarien palkkion korotettuna, Smk 1,200: —, sekä kulut 50 markalla samoin lisättyinä. — Menoja Tyttöjen ammattikoulusta on vähennetty Smk:lla 4,178: 66, etupäässä pienemmän määrärahan takia korjausta ja sisustusta varten. — Kauppaoppilaitosten avustuksissa on suomalaisen laitoksen määrärahaa korotettu 3,000 markalla 9,000 markkaan eli samaan määrään kuin mitä vanhempi, kaksikielinen koulu nauttii.

Opetus- ja sivistyslaitokset.

Kansakoulujen menosääntöä, joka päättyy 1,018,555 markan kokonaisuumaan, on lisätty yhteensä Smk:lla 128.436: 50. Tästä tulee palkkojen osalle Smk 67,290: —, jonka lisäyksen ovat aiheuttaneet palkankorotukset, etenkin Valtuuston marraskuun 27 päivänä päättämä vakinaisten opettajattarien palkkain korotus viiden, kymmenen ja viidentoista vuoden palveluksen jälkeen vastavasti 20, 20 ja 10 prosentilla peruspalkasta, uudet opettaja- ja opettajatarvirät y. m., jotka erät osittain edellä ovat mainitut. »Muiden kustannusten» osalle tulee 61,147 markan lisäys ja ovat huomattavimmat korotukset siinä seuraavat: kanslia- ja kouluhuoneustojen vuokriin Smk

18,900: —, opetustarpeisiin Smk 8,000: —, vaatetusapuun Smk 9,000: —, puhtaanapitoon Smk 11,000: —, ylläpitoon ja korjauskustannuksiin Smk 9,096: 50. — Uuden »Työväenopetus» nimisen otsikon alle on otettu määräraha ruotsalaisia luentokursseja varten työmiehille, Smk 6,200; — ja suomalaisia varten Smk 10,140: —. Määräraha Tyksämielisten lasten kasvatuslaitosta varten on muuttumattomana Smk 4,500: —, jota vastoin määrärahat pahantapaisten lasten turvakoteja varten osottavat yhteensä 6,645 markan 66 pennin suuruisen lisäyksen, aiheutuen pääasiassa palkankorotuksen myöntämisestä laitosten johtajille ja johtajattarille. — Kansankirjaston ja lukusalien menosääntöön on otettu kirjastonhoitajan palkan korotus Smk:sta 3,600: — Smk:aan 4,000: —. Lisäksi on kirjaston ruotsalaisen osaston kolmen amanuenssin peruspalkka korotettu Smk:sta 1,200: — Smk:aan 1,400: —, yhdelle amanuenssille suomalaisessa osastossa myönnetty mieskohtainen 300 markan suuruisen palkanlisäys, sekä talonmiehelle samoin Smk 60: —. Töölön haaraosaston hoitaja on saanut 150 markan suuruisen palkanlisäyksen sekä 500 markan suuruisen määräraha otettu ylimääräistä amanuenssia varten Sörnäisten haaraosastoon. — Määrärahat Muita kansansivistystarkeituksia varten ovat muuttumattomina.

Kaupungille
kuuluvat yleiset
rasitukset.

X pääluokassa »Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset» huomataan menot kyydinpidosta muuttumattomina, Smk 1,800: —. Majoituskustannukset ovat Majoituslautakunnan ehdotuksen mukaisesti otetut Smk:ksi 362,588: 75 Smk 275,270: 25 vastaan tämän vuoden menoarviossa. Majoituslautakunnan menosääntö on muuttumaton.

Vesijohto.

XI pääluokan »Vesijohdon» menosääntö sisältää paitsi aikaisemmin mainittuja menoja vesijohdon laajentamisesta ja ylläpidosta y. m. »Hallinto ja käyttö» nimisen otsikon alla ainoastaan vähäisiä muutoksia; siten ovat kirjanpitäjä ja ylikoneenkäyttäjät saaneet mieskohtaista palkanlisäystä edellinen Smk 600: — ja jälkimäinen 300: —, jota vastoin mieskohtainen 200 markan suuruisen palkanlisäys työmestarille on jäänyt pois.

Kauppahallit

»Kauppahallit» nimisessä pääluokassa huomataan ensinnä uusi Kaarsarmintorin kauppahalli ja sen vuosirahansääntö Smk 5,600: —. Lisäksi on Rantatorin kauppahallin vahtimestarille pitkällisen palvelusajan perustuksella myönnetty mieskohtainen 150 markan suuruisen palkanlisäys, sekä saman hallin rengin peruspalkkaa lisätty Smk:sta 1,080: — Smk:aan 1,200: —.

Eläkkeet.

Eläkkeennauttijoista ovat kaupunginviskaalinleski Albertina Meller

ja entinen terveystoiminnan tarkastusmies T. A. Glad vuoden kuluessa kuolleet, jonka vuoksi näille henkilöille myönnetyt eläkkeet ovat jääneet pois. Kasvatusavustus tuomari B. Stenius vainajan kahdelle alaikäiselle lapselle on otettu vain Smk:ksi 150: —, koska toinen eläkkeen-nauttijoista on tullut täysikäiseksi ja toinen samasta syystä seuraavana vuonna saa nauttia avustusta vain kolmena neljänneksenä. Samoin on kunnallispormestari E. Öhmanille myönnetty eläke jäänyt pois, sen nojalla että hänet on jälleen asetettu pormestarinvirkaansa. Sitävastoin on vuoden kuluessa myönnetty edellämainitut uudet eläkkeet: vesijohto-insinööri C. Hausenille Smk 3,000: —, kunnallisneuvos C. E. Degerholmille Smk 4,500: —, vahtimestari H. G. Forsblomille Smk 600: —, taloudenhoitajatar M. S. Ekholmille Smk 500: —, raatihuoneenrengille A. G. Löfgrenille Smk 300: —, kaupunginpalvelija J. Strömille Smk 900: — sekä Hakaniemen mellakoissa kaatuneitten suojeluskaartilaisten jälkeenjääneille vanhemmille, leskille ja lapsille, yhteensä Smk 10,460; —. Pääluokan loppusumma tekee Smk 34,700: 67 Smk 22,290: 67 vastaan tämän vuoden menosäännössä.

Tässä pääluokassa huomataan seuraavat muutokset tämän vuoden Sekalaiset meno-menoarvioon verraten: manttaalikirjurin huoneuston siivouksesta, mikä not.meno tähän asti on ollut otettuna Rahatoimikamarin kuluihin, on merkitty Smk 180: —. Satunnainen Smk:an 3,600: — suuruinen määräraha savuntarkastuksesta on jäänyt pois. — Guntähden, Meilansin ja Grejuksen tilain tultua tänä vuonna yhdistetyiksi kaupunkiin on Valtuuston päätöksen mukaan tähän pääluokkaan otettu arvioerä näitä tiloja varten, Smk 4,000: —. Uusina erinä on vielä huomattu »Kustannukset Henrik Borgströmin kansanpuistosta Turholmilla» Smk 2,400: —, korjaustöistä siellä Smk 9,000: — sekä kustannukset valtiollisten vaalien valmistuksista Smk 10,000; —. — Kahdelle työmiehelle on myönnetty vahingonkorvausta ruumiinvammasta yhteensä Smk 118: 80, jotenka tätä erää on lisätty Smk:aan 464: 40. — Avustusta kalahuutokauppalaitokselle, jonka toiminta ei ole osottautunut tyydyttäväksi, on vähennetty Smk:sta 4,000: — Smk:aan 2,000: —. Arvioerää »Taksoitettujen varojen ja muitten tulojen lyhennys ja palautus» on lisätty Smk:lla 10,000: — Smk:ksi 50,000: — sekä lopuksi Valtuuston käyttövaroiksi merkitty Smk 150,000: — Smk 200,000 vastaan tämän vuoden menosäännössä.

Kulunkiarvion tulopuolesta mainittakoon seuraavaa:

Edelliseltä vuodelta käytettävissä oleva säästö on merkitty Smk:ksi

Tulot.

Käytettävissä
oleva säästö.

600,000: — eli Smk 50,000: — pienemmäksi kuin edellisessä menosään-
nössä.

Korot. Tässä pääluokassa on korko vesijohto-obligatsioneista laskettu Smk:ksi 14,000: eli Smk 1,000: — pienemmäksi kuin tämän vuoden kulunkiarvi-
viossa. Suuresti lisääntyneitten tonttikauppojen perustuksella on korko
tonttilunastuksista, joka tämän vuoden kulunkiarviossa on otettu
Smk:ksi 160,000: —, laskettu Smk:ksi 230,000: —, jota vastoin tuloerä
»Sekalaiset korot ja voitto-osuudet» on merkitty arviolta vain Smk:ksi
150,000: — Smk 210,000: — vastaan. Korkoa Valaistuslaitoksen etu-
maksuista on hallituksen ehdotuksen mukaisesti vähennetty Smk:lla
2,000: — Smk:aan 10,000: —.

**Tonttilunastuk-
set.** Laskettuna tulona tonttien lunastuksista on merkitty Smk 400,000: —
eli Smk 150,000 enemmän kuin tämän vuoden kulunkiarviossa.

**Kaupungin
kiinteä omai-
suus.** III tulo-otsikon alla »Kaupungin kiinteä omaisuus» on erää »vuok-
rat rakennuksista ja tiloista» olosuhteitten perustuksella tänä vuonna
korotettu Smk:lla 6,600: — Smk:aan 195,000: —. Kun erää menopuo-
len VI pääotsikon alla poliisin virkahuoneustoja ja tallia varten kau-
pungille kuuluvissa taloissa on korotettu Smk:aan 31,000: —, on vas-
taavaa erää tulopuolella myös lisätty samalla summalla. Vuokrahuo-
neustoista Sofiankadun N:ossa 3 ja Vuorimiehenkadun N:ossa 6 on teh-
tyjen sopimusten ja talojen isännöitsijän ilmoitusten nojalla merkitty
yhteensä Smk 8,800: eli Smk 300: — vähemmän kuin tämän vuoden
tuloarviossa. »Sekalaisten vuokrain» tuloerää, joka tämän vuoden tulo-
arviossa oli Smk 6,300: — on korotettu Smk:aan 22,000: — yllämainit-
tujen Kasarmin- ja Pikku Roopertinkadun talojen oston vuoksi. Vuok-
ria kauppahallien puodeista on korotettu Smk:lla 1,000: —, jota vastoin
uimahuonemaksuja ja kalavedenmaksuja on vähennetty edellisiä Smk:lla
300: — ja jälkimäisiä 400: —. Erää »satunnaiset ja paikkain vuokrat»
on todellisten olojen nojalla korotettu Smk:lla 5,000: —.

Tonttiverot. »Tonttiverot» nimisen IV pääotsikon tuloerä on tuloarviossa muut-
tumattomana.

**Tuloatuottavat
oikeudet.** Liikennekonttorin tekemäin laskujen mukaisesti on V pääluokassa
»Tuloatuottavat oikeudet» erää »tuulaaki Helsinkiin tuleviksi määrätyiltä
tavaroilta» ja »Liikennemaksut» korotettu Smk:lla 30,000: — kumpaakin
Smk:aan 250,000 ja 520,000: —, jota vastoin erä »tuulaaki Helsinkiin
meritsee tulevilta, sisämaan kaupunkeihin määrätyiltä tavaroilta» on muut-
tumattomana 8,000 markan suuruisena. Erää »makasiinivuokrat» on koro-

tettu Smk:lla 1,500: —. Erät »mittausmaksut», »nostovivunmaksut», »painolastimaksut», »biljardimaksut», »pesänkirjoitusprosentit, kaupungin köyhien osuus», »kollektivarat» sekä »sekalaiset sakot» ovat muuttumattomina. Satamakonttorin tiedonantojen nojalla on satamamaksut ja »ulkomaalaisten maksut ruokatavarain myynnistä aluksesta» laskettu Smk 2,000: — ja 300: — suuremmiksi kuin tämän vuoden kulunkiarviossa eli Smk:ksi 210,000: — ja 2,700: —, kun sitävastoin siltamaksuja ja punnitsemismaksuja on vähennetty Smk:lla 1,600 ja 300: —. Arviomäärä »pesänkirjoitusprosentit, kaupungin osuus» on korotettu Smk:lla 10,000: — jota vastoin vuokraa Vanhankaupungin myllystä tehdyn sopimuksen nojalla on alennettu Smk:aan 2,700: —.

Viereisen tulo-otsikon alla on ainoastaan vähäisiä muutoksia edelliseen kulunkiarvioon verraten tehty. Niinpä tulee lisäksi tuloerä Valmistavan tyttöjen ammattikoulun oppilaitten töiden myynnistä, arviolta merkitty Smk:ksi 200: —. Kansakoulun oppilasten maksut ja käsityöt on korotettu Smk:aan 600: —, kuten myös Kunnallisen työnvälitystöimiston tulot Smk:aan 300: —. Majoituslautakunnan tiedonannon mukaan on Smk 360,000: — merkitty korvauksena kaupungin majoituskustannuksista, mikä summa tariffin mukaan tulee kruununvaroista suoritettavaksi. Eräs »korvaus kaupungin menettämistä sakoista» on neuvosmies E. Loon jälleen astuttua neuvosmiehenvirkaansa merkitty entisenä Smk:an 7,264: — suuruisena.

Sekalaiset
tulot.

Tulot valtioavusta on merkitty yhtäpitävästi edellisen tulosäännön kanssa, paitsi että avustus Valmistavalle poikain ammattikoululle K. Senaatin päätöksen nojalla toukokuun 5 päivältä 1901 on merkitty Smk:ksi 19,650: —, jonka ohella kaksi uutta erää on otettu: lisämääräraha kansakouluille Smk 37,000: — ja avustus tyttöjen ammattikoululle Smk 10,000: —.

Valtioavut.

Tulot vesijohtosta ovat lisääntyneet vedenmyynnistä Smk:lla 60,000 ja vesimittarivuokrasta Smk:lla 1,000: —.

Vesijohto.

Käytettävissä oleva voitto kaasulaitoksesta on merkitty Smk:ksi 137,200: — Smk 89,500 vastaan edellisessä tuloarviossa.

Valaistuslaitos.

Sen perustuksella mitä aikaisemmin on vahvistettu vuoden 1902 obligatsioonilainan käyttämisestä on »Lainat» nimisen otsikon alle otettu kustannukset vesijohtoverkon laajentamisesta ynnä putkenuusimisesta ja vesimittarien ostosta. Samoista lainvaroista suoritetaan myös menot kunnallisten työväenasuntojen rakentamisesta, johon tarkoitukseen on

Lainat.

otettu Smk 140,000: — sekä laiturirakennuksista Smk:an 235,000: — suuruisella määrärahaerällä. Pikku Roopertinkadun N:ossa 10 ja Kasarminkadun N:ossa 11 olevien talojen ostoon on lopuksi kahta vuotta pitemmälle maksuajalle otetuista lainavaroista osotettu Smk 350,000: —.

Vahvistetun tulo- ja menoarvioehdotuksen nojalla päätti Valtuusto että se määrä, joka vuonna 1907 olisi kunnan verovelvollisilta jäseniltä taksoitettava, vahvistettaisiin 2,451,857 markaksi 17 penniksi eli 214,798 markkaa 86 penniä suuremmaksi kuin vuonna 1906.

C. Erinäiset muut Valtuuston käsittelemiä asioita.

Ratkaisemattomia asioita vuodelta 1905.

Tarkastaessaan luetteloa Valtuuston diarioihin viedyistä, joulukuun 31 päivänä 1905 ratkaisemattomista asioista¹⁾ teki Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta seuraavat päätökset:

Jäseneksi valiokuntaan, jonka tulee laatia ehdotus kaupunkien virkamiesten leski- ja orpokassan ohjesäännöksi, valittiin herra Ramsay kamreeri Th. Widerholm vainajan sijaan, jonka ohella Valtuusto päätti kehottaa valiokuntaa pikimmiten jättämään Valtuustolle mietinnön asiasta.

Senjohdosta että herrat Stjernvall ja Ignatius oli nimitetty K. Senaatin jäseniksi valittiin heidän sijaansa jäseniksi valiokuntaan kysymystä varten Helsingin kaupungin virkamiesten ja palvelijain eläkkeelle asettamisesta oikeusneuvosmies A. V. Lindberg ja kaupunginkamreeri Theodor Holmberg.

Tehtailija K. V. Bergman vainajan sijaan valittiin herra Arvid Nyberg jäseneksi valiokuntaan kysymystä varten rautatieraitteesta uuden luterilaisen hautausmaan ruumisasemalle.

Samoin valittiin toimikuntaan historiallis-tilastollisen teoksen julkaisemista varten Suomen kaupunkien kehityksestä vuosina 1875—1899 herra von Willebrand senaattori Clouberg vainajan sijaan.

Muista ennen vuotta 1905 Valtuustolle tulleista asioista antoivat osaksi herra puheenjohtaja Valmistusvaliokunnan puolesta, osaksi erinäi-

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 1 vuod. 1906 sekä Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 10 ja 30 p. § 2.

set Valtuusmiehet asianomaisten valiokuntain jäseninä selityksiä, miksi näitä asioita ei vielä oltu Valtuustolle esitelty ja havaitsivat Valtuusmiehet sekä mainituista asioista että vuonna 1905 tulleista että mitkään erinäiset toimenpiteet niitten jouduttamiseksi eivät olleet tarpeen. — Sen valiokunnan kokoonpanoon nähden, joka oli asetettu valmistelemaan Terveyshoitolautakunnan kesäkuun 4 päivänä 1905 tullutta esitystä toisen kaupunginlääkärinviran uudestijärjestämisestä, tehtiin se muutos että Valtuuston varapuheenjohtaja herra Heikel valittiin valiokuntaan senaattori Ignatiuksen sijalle.

Tämän yhteydessä ehdotti vapaaherra von Alfthan että Valtuusto sen epäkohdan poistamiseksi, että useat asiat jäivät moneksi vuodeksi valiokuntaan, määräisi että jokaisen valiokunnan olisi, ellei se saisi valiokunnalle uskottua tehtävää loppuunsaoritetuksi kuuden kuukauden kuluessa, joka kuudes kuukausi, laskettuna valiokunnan asettamisesta, jätettävä Valtuustolle selvitys työn edistymisestä valiokunnassa. Tämän ehdotuksen Valtuusto kuitenkin toimitetussa äänestyksessä hylkäsi.

Valtuuston kokouksessa marraskuun 3 päivänä 1905¹⁾ täkäläisen poliisilaitoksen uudestijärjestämistä varten asetettu valiokunta oli Valtuuston kokoukseen tammikuun 30 päivänä²⁾ jättänyt lausuntonsa asiasta, joka sisälsi ehdotuksen uudeksi asetukseksi Helsingin kaupungin poliisilaitoksesta sekä ehdotuksen muutetuksi menosäännöksi sanotulle laitokselle³⁾.

Kysymys uudesta asetuksesta Helsingin poliisilaitokselle.

Kokouksessaan helmikuun 13 päivänä⁴⁾ Valtuusto muuttamatta hyväksyi mainitut ehdotukset, nimittäin: *Ehdotuksen asetukseksi Helsingin kaupungin poliisilaitokselle*, sekä *Ehdotuksen menosäännöksi Helsingin kaupungin poliisilaitokselle*, jonka ohella Valtuusto päätti jättää K. Senaattiin anomuksen siitä että uusi asetus täkäläiselle poliisilaitokselle sekä menosääntö sitä varten julaistaisiin edelläolevien ehdotusten mukaisesti.

Sittemmin esiteltiin Valtuuston kokouksessa toukokuun 8 päivänä⁵⁾ Maistraatin kirjelmä saman kuun 2 päiväältä ynnä Lääninhallituksen lähete, jossa Valtuustolta oli vaadittu alamaista lausuntoa Lainvalmistelukunnan ehdotuksen johdosta maan kaupunkien poliisilaitoksia koskevaksi asetukseksi, ja päätti Valtuusto viitata yllämainittuun Valtuuston tekemään alamaiseen esitykseen.

Vaadittu lausunto ehdotuksesta asetukseksi maan kaupunkien poliisilaitoksille.

1) Katso 1905 vuod, kert. siv. I. 141. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 4. — 3) Valt. pain. asiak. N:o 6. — 4) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 10. — 5) S:n s:n toukok. 8 p. § 39.

Toimenpiteitä
levottomuuk-
sien johdosta
elokuun 1 ja 2
päivänä.

Elokuun 1 ja 2 päivänä kaupungissa tapahtuneitten levottomuuksien johdosta ilmoitti Valtuuston puheenjohtaja Valmistusvaliokunnan havainneen sanottujen tapahtumain osottavan että kaupungin poliisikunnan vahvistaminen ja uudestijärjestäminen oli ehdottomasti olojen vaatima, mutta että koska valiokunta oli saanut tietää läänin Kuvernööriin jo käyneen asiaan käsiksi, muu toimenpide Valtuuston puolelta ei ollut näyttänyt olevan tarpeen kuin mieluummin kolmihenkisen toimikunnan asettaminen mainitussa suhteessa avustamaan Kuvernööriä neuvoilla ja tiedonannoilla. Samalla kun Valtuusto yhtyi Valiokunnan käsitykseen, valittiin¹⁾ toimikuntaan Valtuuston puheenjohtaja herra Norrmén sekä herrat Lundqvist ja Polón.

Poliisireservin
järjestämistoimikunnan ker-
tomus.

Valtuuston asettama toimikunta järjestämään pääkaupungin poliisivoiman²⁾ väli aikaista lisäämistä oli tehtävänsä suoritettuaan Valtuustolle jättänyt selvityksen poliisireservin toiminnasta ja laskuista toukuu-kuun 31 päivään asti, jolloin mainittu reservi hajotettiin, ja kävi laskuista selville että kustannukset olivat nousseet yhteensä 138,215 markkaan 80 penniin, sekä anoi toimikunta vastuuvapautta poliisireservin järjestämis- ja hoitotoimesta. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti³⁾ Valtuusto jättää kysymyksen vastuuvapaudesta toimikunnalle sillensä, kunnes asianomaiset tarkastajat olivat tarkastaneet tilit, jonka ohella tehtäisiin K. Senaattiin esitys siitä että valtiolaitos korvaisi kaupungilla mainitussa suhteessa olleet kustannukset.

Valitus poliisin
väli aikaista li-
säämistä kos-
kevasta pää-
töksestä.

Sittenkun lakitiedettenkandidaatti Samuli Koski y. m. läänin Kuvernöörinvirastoon olivat jättäneet valituksen Valtuuston marraskuun 21 päivänä 1905 tekemästä päätöksestä⁴⁾ lisätä väliaikaisesti kaupungin poliisikuntaa, ja Valtuustolta oli valitusten johdosta vaadittu lausuntoa, päätti⁵⁾ Valtuusto antaa täkäläisen poliisilaitoksen uudestijärjestämistä varten asetetulle valiokunnalle tehtäväksi laatia ehdotuksen vaadituksi selitykseksi ja annettiin⁶⁾ se valiokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Sittemmin vaadittiin Valtuustolta vieläkin selvitys sen johdosta että mainittu Koski oli K. Senaattiin tehnyt valituksen läänin v. t. Kuvernööriin maaliskuun 3 päivänä asiasta antamasta päätöksestä ja päätti⁷⁾ Valtuusto, viitaten siihen mitä aikaisemmin oli mainittu, anoa että valitukset jätettäisiin huomioon ottamatta.

1) Valt. pöytäk. elok. 4 p. § 2. — 2) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 141 j. ss. —

3) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 32. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. 141 j. ss. —

5) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 7. — 6) S:n s:n helmik. 3 p. § 23. — 7) S:n s:n toukok. 8 p. § 24.

Sittenkun Valtuusto K. Senaattiin helmikuun 27 päivänä 1905 jäte-
tyssä kirjelmässä muun muassa oli anonut¹⁾ toimeenpantavaksi tarkka
tutkimus kaupungin poliisin esiintymisestä niiden katurauhottomuuksien
aikana, jotka lähinnä kuluneen tammikuun 24 ja 26 päivänä olivat
täällä tapahtuneet, annettiin Maistraatin kirjelmällä toukokuun 26 päi-
väältä Valtuustolle tiedoksi²⁾ että K. Senaatti huhtikuun 23 päivänä
1906 tapahtuneessa asian esittelyssä oli katsonut että, koska erät niistä
rikkoumuksista, joista poliisia oli syytetty, jo olivat olleet oikeuden käsi-
teltävänä ja enempi kyseessäolevain tapahtumain tutkiminen nykyään
ei enää voinut viedä mihinkään tuloksiin sekä muutos poliisikunnan
kokoonpanossa jo oli tapahtunut Valtuuston tarkoittamassa suhteessa,
Valtuuston mainittu esitys ei enää nykyoloissa saattanut antaa aihetta
mihinkään toimenpiteeseen.

Kysymys poliis-
iin esiinty-
misestä katu-
rauhottomuuksien
tammikuun 24 ja 25
päivänä 1905.

Sittenkun Valtuusto lähetepäätöksellä joulukuun 12 päivästä 1905
oli vaatinut Terveyslaitokunnalta lausuntoa Maistraatin ehdotuk-
sesta poliisijärjestyksen 25 §:n muutokseksi, anoi Lautakunta huomaut-
taen että Lautakunta parhaillaan valmisteli ehdotusta terveydenhoito-
järjestykseksi, jossa tulisi olemaan myös määräyksiä kaupungin puhta-
napidon järjestämisestä, että mainittu Maistraatin ehdotus ei nykyään
antaisi aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Kysymys poliisijärjestyksen
25 §:n muuttamisesta.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto³⁾
suostua esitykseen siitä että tämä kysymys saisi toistaiseksi jäädä
sillensä.

Kirjelmässä huhtikuun 7 päivästä oli Maistraatti anonut Valtuuston
lausuntoa Rahatoimikonttorin Maistraatille tekemästä esityksestä uuden
henkikirjoitusta koskevan asetuksen hankkimisesta niissä maan kaupun-
geissa, joihin erityinen manttaalikirjuri on kaupungille määrätty, ja
päätti Valtuusto⁴⁾ Maistraatille puoltaa Rahatoimikonttorin esitystä toi-
menpiteestä puheenalaisessa suhteessa.

Kysymys henkikirjoitusta
koskevan uuden asetuksen
hankkimisesta.

Valtuustolle jätetyssä esityksessä oli herra Schildt tehnyt ehdotuk-
sen kauppa- ja merenkululautakunnan asettamisesta; asian valmistelua
varten asetettiin⁵⁾ erityinen valiokunta, johon valittiin Valtuuston puheen-
johtaja sekä herrat Schildt, Tallberg ja Lundqvist ynnä kauppaneuvos
L. Krogius, konsuli G. Paulig, kauppaneuvos V. Ek ja satamakapteeni
O. W. Andstén. Lausuntoa ei annettu vuoden kuluessa.

Esitys kauppa-
ja merenkululautakunnan
asettamisesta.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. sid. I. 131. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 42. — ³⁾ S:n
s:n huhtik. 10 p. § 34. — ⁴⁾ S:n s:n toukok. 24 p. § 32. — ⁵⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 29.

Kysymys poliisikonstaapelien palkkaamisesta panttilainakonttoreihin.

Sittenkun Valtuustoa Maistraatin kirjelmällä toukokuun 1 päivästä oli kehotettu antamaan lausunto »Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttorin» esityksestä, että yhtiö oikeutettaisiin itse ottamaan ja palkkaamaan poliisikonstaapelit osastokonttoreihinsa, päätti¹⁾ Valtuusto v. t. poliisimestarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti omasta puolestaan levätä anomuksen.

Esitys suomenkielen käyttämisestä Valtuuston mietinnöissä.

Valtuuston kokouksessa toukokuun 7 päivänä jätti herra Alkunen esityksen, josta esiintuoduilla syillä anottiin että Valtuusto päättäisi että kaikki asiakirjat, ehdotukset ja mietinnöt, jotka painettuina jaetaan Valtuustolle, vastaisuudessa painettaisiin sekä suomeksi että ruotsiksi, ja lykättiin²⁾ tämä esitys enempiä valmistelua varten erityiseen valiokuntaan, johon valittiin Valtuuston puheenjohtaja sekä herrat Alkunen, Walldén ja Heimbürger. Antamassaan lausunnossa³⁾ esitti valiokunta, huomauttaen Valtuuston päätöksistä toukokuun 27 päivästä 1902 ja helmikuun 23 päivästä 1904, jotka koskivat kotimaisten kielten käyttöä kunnallishallinnossa, Valtuuston päätettäväksi:

että kehotettaisiin Rahatoimikamaria sekä muita kunnallisia laitoksia ja virastoja ynnä myös Valtuuston asettamia erityisiä valiokuntia vastaisuudessa kaikissa tärkeissä asioissa sekä etenkin sellaisissa kysymyksissä, jotka lähemmin koskevat paikkakunnan työväestöä, pitämään huolta siitä että mikäli mahdollista esitykset ja mietinnöt laaditaan molemmilla kotimaisilla kielillä; sekä

että tästä johtuneitten kustannusten suorittamiseksi Valtuuston kuluvaroiksi vuoden 1907 kulunkiarvioon otettaisiin arviolta 10,000 markkaa sekä että asianomaisille kunnallisille laitoksille ja virastoille annettaisiin toimeksi tarpeen vaatiessa Valtuustolle tehdä esitys niin suuresta lisäyksestä heidän kuluvaroihinsa kuin saattoi tarkoitukseensa olla tarpeellista;

mutta että esityksessä mainittu ehdotus muutoin saisi raueta.

Asiaa käsitellessään päätti⁴⁾ Valtuusto, hyljäten valiokunnan ehdotuksen, että vuoden 1907 alusta kaikkien asiakirjain, esitysten ja mietintöjen, jotka painettuina Valtuustolle jaetaan, tulee ilmestyä sekä ruotsin että suomen kielellä, sekä että tästä johtuneitten kustannusten suorittamiseksi Valtuuston kuluvaroiksi vuoden 1907 kulunkiarvioon olisi

1) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 9. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 18. — 3) Valt. pain. asiak. N:o 32. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 12.

otettava arviolta 10,000 markkaa, ynnä myös että asianomaisille kunnallisille laitoksille ja virastoille annettaisiin toimeksi tarpeen vaatiessa Valtuustolle tehdä esitys niin suuresta lisäyksestä heidän kuluvaroihinsa kuin saattoi tarkoitukseensa olla tarpeellista.

Sittenkun Valtuusto käsitellessään kysymystä huoneustojen hankkimisesta korkeampaa työväenopetusta varten m. m. oli antanut Kansakoulujohtokunnalle toimeksi ¹⁾ antaa lausunto oliko mahdollista käyttää kaupungin kansakoulujen voimistelusaleja luentosaleina puheenalaisessa opetuksessa, jätti Kansakoulujohtokunta marraskuun 19 päivänä päivätyyn lausunnon, jossa Johtokunta mitä jyrkimmin epäsi ehdotuksen hyväksymisen. Tämän mukaisesti antoi ²⁾ Valtuusto mainitun ehdotuksen raueta.

Kysymys kansakoulujen voimistelusalien luovuttamisesta korkeampaan työväenopetukseen.

Sittenkun Maistraatin kehotuksesta eräs toimikunta, jäsenenä kaupungininsinööri, kaupungin sähkötekniikko ja kaupungin rakennustentarkastelija, oli laatinut ehdotuksen määräyksiksi hissien laittamisesta ja käyttämisestä kaupungissa ja Valtuusto, jolta oli vaadittu lausuntoa siitä, hyväksynyt ³⁾ sanotun ehdotuksen, oli Maistraatti, joka ei ollut voinut kaikin puolin hyväksyä ehdotusta, laatinut uuden, ja anoi kirjelmässä heinäkuun 7 päivältä lausuntoa siitä. Palotoimikunnan jätettyä siltä vaaditun lausunnon antoi ⁴⁾ Valtuusto, tehden ehdotukseen erinäisiä vähäisiä muutoksia, lausuntonsa siitä.

Lausunto hissien laittamisesta ja käyttämisestä.

Sittenkun eräät kaupungin talonomistajat olivat läänin Kuvernöörille tehneet valituksen Valtuuston maaliskuun 15 päivänä 1905 tekemästä päätöksestä rakennuttaa kortteliin N:o 178 kaasulaitos öljykarburoidun vesikaasun valmistusta varten sekä Valtuusto antanut siltä vaaditun selityksen ⁵⁾ valituksista, ilmoitettiin ⁶⁾ Valtuustolle tiedoksi kaksi v. t. Kuvernöörin tammikuun 15 päivänä 1906 antamaa päätöstä, joilla kyseessäolevat valitukset oli jätetty huomioonottamatta.

Päätös öljykaasulaitoksen rakentamista koskevista valituksista.

Näistä päätöksistä tekivät sittemmin valituksen K. Senaattiin Osa-keyhtiö Chromo ja talonomistaja J. A. Jansson, josta syystä Valtuustolta vaadittiin lisäselvitystä asiassa, mikä annettiin ⁷⁾ Valaistuslaitoksen hallituksen siitä antaman ehdotuksen mukaisesti.

¹⁾ Katso edelle siv. 61. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 35. — ³⁾ Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 121. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 43. — ⁵⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 45. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 8. — ⁷⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 33.

Täydellisen valaistuksen järjestäminen öiseen aikaan.

Kirjelmässä Valtuustolle esitti Valaistuslaitoksen hallitus, eikö niihin moniin väkivaltaisuuksiin ja törkeisiin rikoksiin nähden, joita viime aikoina oli kaupungissa tehty, täydellinen katuvalaistus sekä kaasupaloöljyjylyhdyillä saisi toistaiseksi jatkua läpi koko yön. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi ¹⁾.

Sittemmin kun täydellinen katuvalaistus öiseen aikaan muuten oli lakkautettu, suostui ²⁾ Valtuusto v. t. poliisimestarin anomuksesta Valaistuslaitoksen hallituksen tekemään esitykseen mainitun valaistuksen säilyttämisestä erinäisissä syrjäisemmissä osissa kaupunkia.

Valaistus kaupungin kaupattorilla.

Lähetteellä marraskuun 28 päivältä edellistä vuotta oli Valtuusto Terveyshoitolautakunnan kaupungin kaupattorin valaistusta koskevan esityksen johdosta vaatinut ³⁾ Valaistuslaitoksen hallituksen lausuntoa asiasta, jonka johdosta Hallitus huomautti että Terveyshoitolautakunnan vaatimiin toimenpiteisiin valaistuksen parantamista varten jo oli ryhtydytty. Valtuusto päätti ⁴⁾ että asia saisi jäädä sillensä.

Kysymys Korkeasaaren eläinlääkärin muuttamisesta.

Kokouksessaan helmikuun 22 päivänä 1901 oli Valtuusto antanut valiokunnalle, johon kuuluivat herrat Th. Homén, Fredr. Elfving ja kaupungininsinööri G. Idström, toimeksi jättää lausunnon siitä, eikö Korkeasaaren eläinlääkärit olisi muutettava toiseen paikkaan, esimerkiksi Eläintarhan alueelle. Esitettäessä valiokunnan nyt antamaa lausuntoa ⁵⁾ katsoi Valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti hyväksi antaa esilläolevan kysymyksen raueta ⁶⁾.

Ehdotus epäkohtain poistamisesta yksityisestä työnvälityksestä sekä työttömien soveltamisesta.

Sittenkun Valtuusto toukokuun 23 päivänä 1905 pidetyssä kokouksessa oli päättänyt ⁷⁾ erityiseen valiokuntaan lykätä Työväenasiainlautakunnan ehdotuksen valtiopäiväesityksen hankkimisesta K. Senaatilta, joka sisältäisi asetukset sovituksista ja välitystuomioista työttömissä, sekä eräitten epäkohtain poistamisesta yksityisestä työnvälityksestä, jätti valiokunta mietinnön ⁸⁾ asiasta, jossa valiokunta ehdotti että Valtuusto, oheenliittäen Lautakunnan kyseessäolevat esitykset, K. Senaatilta anois että Senaatti niitten johdosta ryhtyisi niihin toimenpiteisiin, mihin asiasta hankitun selvityksen katsottaisiin antavan aiheita. Ehdotuksen Valtuusto hyväksyi ⁹⁾.

Helsingin Kunnallisen työväenammattiosaston valitus.

Kirjelmässä elokuun 9 päivältä oli »Helsingin Kunnallinen työväen-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. § 24. — ²⁾ S:n s:n marrask. 13 p. § 10. — ³⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 151. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 16. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. N:o 2. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 10. — ⁷⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 151. — ⁸⁾ Valt. pain. asiak. N:o 31. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 30.

osasto» Valtuustolle tehnyt valituksen sen johdosta että kaupungin töihin otettuja työmiehiä oli levottomuuksien jälkeen heinäkuun 30—elokuun 2 päivänä irtisanottu tai työstä pidätetty pätevittä syittä tai antamatta niistä tietoa mainituille työmiehille, johon nähden sanottu työväenosasto oli vaatinut, että Valtuusto ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin että moinen menettely kaupungin puolelta poistettaisiin ja oikaisu otaksuttuihin väriin irtisanomisiin saataisiin sekä että vastaisuudessa otettaessa kaupungin töihin tai niistä erotettaessa mielivalta tai sorto valtiollisten mielipiteitten takia ei saisi tulla kysymykseen. Asiasta kuulusteltuna antoi Rahatoimikamari, eri teknillisistä hallituksista hankittuansa tietoja, selvityksen toimenpiteistä yllämainittujen tapausten ja niistä aiheutuneitten työnselkkausten johdosta, jonka nojaan Valtuusto antoi asian jäädä ¹⁾.

Kirjelmässä Rahatoimikamarille huhtikuun 9 päivältä olivat kiviteolli-
suuden alalla kaupungissa työskenteleväin työnantajain edusmiehet, sen
johdosta että Helsingin kivityömiesten ammattiosasto oli pannut kaupungin
kaikki yksityiset työnantajat mainitulla alalla lakkotilaan saadakseen täy-
tetyiksi paitsi melkoisia palkankorotuksia monta muuta vaatimusta, ano-
neet että kaupunki lakon aikana supistaisi työnsä mahdollisimman vähään;
että kaupunki ei ottaisi työhönsä lakkoon osaaottavia työmiehiä sekä että
kaupunki hetimiten ja lakon ajaksi lakkauttaisi kaikki hätäaputyöt.

Kysymys kau-
pungin suh-
teesta kivityö-
miesten lak-
koon.

Kirjelmän ohella sanotulta päivältä lähetti Rahatoimikamari mainitun esityksen Valtuustolle, jonka ohella Kamari omana lausuntonaan asiassa esitti että Valtuusto esityksen johdosta päättäisi kaupungin Rakennuskonttorille, työnantajain esittämäin muitten vaatimusten antamatta aihetta mihinkään toimenpiteeseen, antaa tehtäväksi katsoa että kunnan toimeenpanemiin hätäaputyöihin ei otettaisi työmiehiä, jotka lakon vuoksi ovat jättäneet yksityisiltä työnantajilta saamansa toimen. — Tämän Rahatoimikamarin ehdotuksen Valtuusto myös hyväksyi ²⁾.

Läänin Kuvernönrinvirastosta oli Rahatoimikamari saanut vastaan-
ottaa oikeaksi todistetun jäljennöksen v. t. Kuvernöörin huhtikuun II
päivänä antamasta päätöksestä, jolla Vuorimiehenkadun korttelissa N:o
109 olevan talon N:o 13 omistajille oli annettu lupa tontille rakentaa
sitä varten laadittujen piirustusten mukaan uutisrakennus kivistä osaksi
neljä-, osaksi viisikerroksiseksi. Koska sanotusta päätöksestä kävi sel-

Valtuuston va-
litus eräässä ra-
kennusasiassa.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 178 elok. 16 p.; Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 35. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 91 huhtik. 9 p.; Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 39.

ville että Maistraatti ei ollut katsonut, erinäisiin voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiin nähden, voivansa puoltaa suostumusta rakennushankkeeseen, ja näytti olevan mahdollista että yleisen terveydenhoidon eduille siitä saattaisi olla haittaa, oli Rahatoimikamari lähettänyt päätöksen Terveyslaitokseen anoen lausuntoa, katsottaisiinko mitään toimenpidettä kaupungin puolelta tarpeen vaatimaksi. Antamassaan lausunnossa yhtyi Lautakunta Maistraatin lausumaan mielipiteeseen että anoja ei ollut oikeutettu käyttämään kyseessäolevaa tonttia, jossa oli ainoastaan yksi kulma toistaiseksi avonaiseen paikkaan päin Kapteenin-, Vuorimiehenkadun sekä Neitsytpolun välillä, samalla tavalla kuin yleisen paikan varrella olevaa tonttia, jonka vuoksi Lautakunta, viitaten määräyksiin rakennusjärjestyksen §§:ssä 43 ja 46, esitti, eikö olisi K. Senaattiin tehtävä valitus v. t. Kuvernöörin päätöksestä. — Kamarin jätettyä ¹⁾ asian Valtuuston harkittavaksi päätti ²⁾ Valtuusto ryhtyä Terveyslaitokseen ehdottamaan toimenpiteeseen.

Sittemmin ilmoitettiin ³⁾ Valtuustolle tiedoksi K. Senaatin heinäkuun 26 päivänä antama päätös puheenalaisessa asiassa, jolla K. Senaatti oli antanut v. t. Kuvernöörin edellämainitun päätöksen pysyä voimassa.

Lausunto kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin anomuksesta saada korvaus erinäisistä menetetyistä sakoista.

Maistraatin kirjelmällä heinäkuun 7 päivältä, jota seurasi Läänin-hallituksen lähete kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin K. Senaattiin jättämän anomuksen johdosta saada korvaus sakoista paloviina- y. m. määräyksiä vastaan tehdyistä rikoksista nostetuissa jutuissa, jotka sakot olivat jääneet häneltä saamatta Armollisen armahduskirjan perustuksella H. K. K. Perintöruhtinaan syntymän johdosta, oli Valtuustolta vaadittu lausuntoa mainitusta anomuksesta; ja päätti ⁴⁾ Valtuusto ilmoittaa että se katsoi kaupunginviskaali Albrechtin anomuksen hänen saamatta jääneen tulonsa korvauksesta valtionvaroista täysin perustelluksi.

Lupa sähköjohdojen asettamiseen pitkin kaupungin kaatuja.

Rahatoimikamarin tekemästä esityksestä päätti ⁵⁾ Valtuusto sallia kaupungin Vesijohtokonttorin asettaa uuden sähköjohdon Lapinlahdenkadulle erinäisillä Valaistuslaitoksen toimitusjohtajan ehdottamilla ehdoilla sähkövirran hankkimista varten sekä kaupungin varastopihaan että samalla alueella olevaan vesijohtotyöpajaan Helsingin Sähkövalaistusyhtiön johdoista sanotulla kadulla, kuitenkin niin että lupa kestäisi ainoastaan syyskuun 1 päivään 1907.

1) Rhkn kirj. N:o 109 toukok. 10 p. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 15 p. § 6. —

3) S:n s:n marrask. 27 p. § 24. — 4) S:n s:n syysk. 11 p. § 56. — 5) Rhkn kirj. N:o 31 tammik. 18 p.; Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 4.

Samallinen lupa annettiin Yleisten rakennusten Ylihallitukselle¹⁾ sähköilmajohtoon nähden Arkadian teatterista rakenteella olevaan museorakennukseen Fjellidalissa, Torilinnan osakeyhtiölle²⁾ maanalaiseen haarajohtoon nähden yllämainitun valaistusyhtiön johtoverkosta yhtiön uutisrakennukseen Fabianinkadun talossa N:o 13, toiminimelle A. Parviainen & Kump.³⁾ ilmajohtoon nähden Kruunuvuorenkadulla; varatuomari P. Gummerukselle⁴⁾ ilmajohtoon nähden yli kansakoulutontin Tehtaankadun N:ojen 15—17 anojan asuntoon Mielikki yhtiön talossa N:o 20—22 Kapteeninkadun varrella sekä arkkitehti Mauritz Gripenbergille⁵⁾ ilmajohtoihin nähden pitkin Tehtaan- ja Kapteeninkatua.

Kahdessa Valtuustolle osotetussa kirjelmässä olivat Kunnallinen työväenosasto ja Satamatyömiesten ammattiosasto ilmoittaen että eräät tšekäläiset stevadoriliikkeet, huolimatta siitä että kaupungissa oli työvoimaa kylläksi, kaikkialta maaseudulta olivat hankkineet työmiehiä purkaus- ja lastaustoihin tšekäläisissä satamissa, anoneet että Valtuusto ryhtyisi toimenpiteeseen tämän epäkohdan poistamiseksi.

Anomus työväen hankkimisen ehkäisemisestä maaseudulta.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto⁶⁾ kuitenkin, koska ei ollut Valtuuston virkavaltaan kuuluvata ryhtyä toimenpiteisiin mainitussa suhteessa, jättää sanotut esitykset huomioonottamatta.

Valtuusmiehen, asianajaja F. Janssonin kuoleman johdosta lausui⁷⁾ Valtuuston puheenjohtaja kokouksessa toukokuun 8 päivänä muutamia muistosanoja hänestä.

Puheet herrojen Janssonin ja Antellin muistoksi.

Samoin piti⁸⁾ puheenjohtaja Valtuuston kokouksessa marraskuun 27 päivänä muistopuheen entisestä valtuusmiehestä, senaattori K. Antell vainajasta.

Sittenkun Valtuusto maaliskuun 29 päivänä 1904 muun muassa oli päättänyt⁹⁾ että kesäkuun 1 päivästä 1905 yksinomainen oikeus kaikkien sekä koti- että ulkomaisten väkijuomain vähittäinmyyntiin ja anniskeluun myönnettäisiin yhdelle ainoalle yhtiölle, jonka tarkoituksena ei olisi liikkeen harjoittaminen omaksi voitokseen, vaan juop-

Keis. Senaatin päätös monopoliyksymyksessä.

1) Rhkn kirj. N:o 117 toukok. 25 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 13. — 2) Rhkn kirj. N:o 126 toukok. 31 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 36. — 3) Rhkn kirj. N:o 236 lokak. 25 p.; Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 23. — 4) Rhkn kirj. N:o 242 marrask. 1 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 34. — 5) Rhkn kirj. N:o 302 jouluk. 13 p.; Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 15. — 6) Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 37. — 7) S:n s:n toukok. 8 p. § 1. — 8) S:n s:n marrask. 27 p. § 1. — 9) Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 126 j. ss. ja 1905 vuod. kert. siv. I. 153 j. ss.

pouden vastustamiseksi ja läänin Kuvernööri oli kumonnut mainitun Valtuuston päätöksen, ratkaisi asian K. Senaatti, mihin siitä oli valittu, päätöksellä joulukuun 15 päivältä 1905. Tämä Keis. Senaatin päätös kuuluu seuraavasti:

»

Helsingin Maistraatin Valtuustolle tekemän esityksen johdosta väkijuomain vähittäismyynnin ja anniskelun järjestämisestä tässä kaupungissa kahtena vuonna, laskettuna kesäkuun 1 päivästä 1904, oli Valtuusto maaliskuun 29 päivänä samaa vuotta päättänyt että sanottujen juomien vähittäismyyntioikeuksien luku määrättäisiin kolmeksi-kymmeneksiyhdeksi, joista kesäkuun 1 päivän 1904 ja kesäkuun 1 päivän 1905 väliseksi ajaksi viidet oikeudet käsittäisivät, poistamalla muut myyjät, palo- ja väkiviinan vähittäismyynnin; että anniskeluoikeuksien luku määrättäisiin kuudeksikymmeneksi kahdeksi, joista ei kuitenkaan useampia kuin neljäkymmentäkuusi saisi luovuttaa käytettäväksi ravintolaliikkeen yhteydessä; sekä että kesäkuun 1 päivästä 1905 yksinomainen oikeus kaikkien sekä koti- että ulkomaisten väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun myönnettäisiin yhdelle ainoalle yhtiölle, joka ei harjottaisi liikettä omaksi voitokseen vaan juoppouden vastustamiseksi, ollen yhtiöllä valta määrätystä yhtiölle suoritetusta maksusta luovuttaa hotellien, ravintolain tai konditoriaain omistajille osa ottamistaan anniskeluoikeuksista sekä samoin antaa yksityisille kauppiaille ulkomaisten väkijuomain vähittäismyyntioikeus, minkä johdosta yksityisiä vähittäismyynti- ja anniskeluoikeuksia ei saisi luovuttaa pitemmäksi aikaa kuin kesäkuun 1 päivään 1905; jonka ohella Valtuusto Helsingin Anniskeluosakeyhtiön Maistraattiin jättämän ja Valtuustolle lähetetyn anomuksen johdosta, käyttäen Valtuustolle 9 §:n mukaan Armollisessa asetuksessa kesäkuun 9 päivältä 1892, joka koskee muun muassa paloviinan ja muitten poltettujen tai tislattujen väkijuomain myyntiä, tässä suhteessa tulevaa oikeutta, oli myöntänyt sanotulle yhtiölle yksinomaisen oikeuden väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun kesäkuun 1 päivästä 1905 kesäkuun 1 päivään 1906.

Tähän Valtuuston päätökseen yhtyi Helsingin Maistraatti kokouksessa huhtikuun 9 päivänä 1904.

Valtuuston mainitusta päätöksestä tekivät ravintoloitsija John

Catani ynnä erinäiset muut ravintolainomistajat Helsingin kaupungissa valituksen Uudenmaan läänin Kuvernöörille, jonka ohella ja sittenkun Maistraatti tehdyistä anomuksista päätöksellä toukokuun 30 päivältä 1904 oli myöntänyt erinäisille henkilöille ja yhtiöille oikeuden yhden vuoden kuluessa, laskettuna seuraavan kesäkuun 1 päivästä, kaupungissa harjoittaa kauppaa muilla väkijuomilla kuin palo- ja väkiviinalla, Osakeyhtiö J. H. Wickel ynnä muut ulkomaisten väkijuomain myyjät Helsingin kaupungissa olivat Kuvernööriltä anoneet siihen sel-laista muutosta, että sanottu oikeus myönnettäisiin heille myös kesäkuun 1 päivästä 1905 samaan päivään vuonna 1906.

Hankittuansa Valtuustolta ja Maistraatilta näistä valituksista lausunnot on Kuvernöörinvirasto kahdella mainittuna päivänä annettulla samoinkuuluvalla päätöksellä lausunut asiasta mielensä ja, siihen katsoen että vaikka 4 kohta 4 § Armollisessa asetuksessa kesäkuun 9 päivältä 1892, joka koskee paloviinan ja muitten poltettujen ja tislattujen väkijuomain myyntiä, varastoonpanoa ja kuljetusta, ei määrännyt että sellaisten juomain myyntiaika välttämättömästi olisi kaksi vuotta kerrallaan, mutta 1 kohta 6 § samassa asetuksessa sisälsi että Maistraatti vain kerran kahden vuoden kuluessa saisi jättää Valtuuston päätettäväksi, mikäli ja mihin määrään väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluoikeuksia on myönnettävä, jota paitsi viimeainittu lainkohta sisälsi sen jyrkän määräyksen että sellainen päätös koskisi lähinnäseuraavia kahta myyntivuotta, sen vuoksi on Kuvernöörinvirasto katsonut oikeaksi kumota ja purkaa Valtuuston valitetun päätöksen voimassaolevain asetusten vastaisena, jonka vuoksi Valtuuston tuli uudelleen ottaa käsiteltäväkseen kysymyksen väkijuomainmyynnin ja anniskelun järjestämisestä aikaa varten kesäkuun 1 päivästä 1905 kesäkuun 1 päivään 1906 sekä siitä päättää voimassaolevain asetusten mukaisesti.

Näistä Kuvernöörinviraston päätöksistä on Helsingin Valtuusto Keisarilliseen Senaattiin tehnyt valituksen; josta ravintoloitsija Catani, Osakeyhtiö J. H. Wickel ja muut asianomaiset ovat vaaditut selitykset sekä Maistraatti ja Poliisikamari Helsingissä ynnä myös Kuvernöörinvirasto lausuntonsa antaneet.

Mitä siten on tapahtunut ja asiakirjat lisäksi sisältävät, on Keisarillinen Senaatti ottanut harkittavaksi ja tutkii oikeaksi, katsoen määräysten sisältöön 4, 6 ja 9 §§:ssä Armollista asetusta kesäkuun 9 päi-

vältä 1892, joka koskee paloviinan ja muitten poltettujen tai tislattujen väkijuomain myyntiä, kuljetusta sekä varastoonpanoa, kumota Kuvernöörinviraston valitetun päätöksen ja antaa Valtuuston ja Maistraatin asiassa tekemäin päätösten olla voimassa.

Päätös merkittiin¹⁾ pöytäkirjaan.

Valiokunta asettu valmistelemaan kysymystä väkijuomakäyttelystä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ Valtuusto asettaa viisi miehen valiokunnan valmistelemaan kysymystä väki- ja mallasjuomain käyttelystä ynnä myös lisätä tähän valiokuntaan kaksi henkilöä antamaan lausunnon perusteista sanotun käyttelyn järjestämistä varten.

Valiokunnan jäseniksi valittiin herrat Lavonius, Holsti, Lundqvist, Arvid Nyberg ja vapaaherra von Alftan sekä lisämieheksi herrat Cajander ja Wahlfors.

Väkijuomain anniskelu ja vähittäismyynti 30/2—31/2 1906 välisenä aikana.

Valtuuston kokouksessa³⁾ helmikuun 13 päivänä esiteltiin Maistraatin kirjelmä saman kuun 6 päivästä sekä Helsingin Anniskeluosakeyhtiön Johtokunnan kirjelmä ynnä Johtokunnalle jätetyt anomukset väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntioikeudesta aikana helmikuun 15 päivästä toukokuun 31 päivään samaa vuotta.

Valmistelemaan kysymyksiä väki- ja mallasjuomain käyttelystä asetetun lisätyn valiokunnan ehdotuksesta päätti Valtuusto ilmoittaa että sillä ei ollut mitään muistuttamista yhtiön myöntämien 46 väkijuoma-anniskelu-oikeuden ynnä 12 n. s. klubioikeuden muitten väkijuomain kuin palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin luovuttamista vastaan, eikä myöskään mainitun yhtiön harjoittaman palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin johtajattaria tai paikkoja vastaan.

Väkijuomain, viinien ja mallasjuomain käyttelyn järjestäminen.

Koska se kahden vuoden aika, joksi Maistraatti oli myöntänyt väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeudet, tulisi päättymään tulevan kesäkuun 1 päivänä, oli Maistraatti kirjelmässä marraskuun 20 päivästä 1905 viitaten asetukseen kesäkuun 9 päivästä 1892, joka koskee muun muassa paloviinan myyntiä, jättänyt Valtuuston päätettäväksi, mikäli ja mihin määrään sellaisia oikeuksia olisi myönnettävä seuraavaksi myyntiajaksi ynnä myös missä osissa kaupunkia anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoja ei saisi olla. Lisäksi oli Maistraatti kahdessa muussa kirjelmässä myös marraskuun 20 päivästä 1905,

1) Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 5. — 2) S:n s:n tammik. 16 p. § 2. — 3) S:n s:n helmik. 13 p. § 9.

samoilla perusteilla kuin ensinmainitussa kirjelmässä, anonut Valtuuston lausuntoa siitä, miten moneksi viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntioikeudet sekä mikäli ja miten moneksi mallasjuomain anniskeluoikeudet olisi seuraavaksi kahden vuoden ajaksi määrättävä ynnä myös missä osissa kaupunkia viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntiä ja mallasjuomain anniskelupaikkoja ei saisi olla.

Samalla oli Maistraatti ilmoittanut että Maistraatti kirjelmässä syyskuun 30 päivältä 1905 oli anonut kaupungin poliisimestarin lausuntoa asiasta, mutta että tämä ei ollut jättänyt sellaista lausuntoa.

Asian lykkäsi Valtuusto edellämainittuun, mallasjuomain käyttelyä koskevain kysymysten valmistelua varten asetettuun valiokuntaan, joka sittemmin sai myös vastaanottaa¹⁾ kaksi Valtuustolle osotettua kirjelmää, joista toisen olivat jättäneet Helsingin järjestyneen raittiusväen edustajat ja toisen Valkonauhayhdistys, joissa kirjelmissä esitettiin erinäisiä toivomuksia täkäläiseen vähittäismyyntiin ja anniskeluun nähden.

Antamassaan mietinnössä²⁾ lausui valiokunta mitä tulee ensinnä järjestyneen raittiusväen esitykseen siitä että yleisellä äänestyksellä, johon ottaisivat osaa kaikki 21 vuotta täyttäneet miehet ja naiset, otettaisiin selville, halusiko enemmistö kaupungin väestöstä yhä jatkettavaksi väkijuomain vähittäismyyntiä ja anniskelua, sekä Valkonauhayhdistyksen vaatimuksesta että kaikellainen väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu kaupungissa kiellettäisiin, että esitykset olisi jätettävä huomioon ottamatta.

Mitä tulee väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelun järjestämiseen aikaa varten kesäkuun 1 päivästä 1906 kesäkuun 1 päivään 1908 ehdotti valiokunta että vähittäismyyntioikeuksien luku määrättäisiin 31:ksi, joista kesäkuun 1 päivän 1906 ja kesäkuun 1 päivän 1908 välisenä aikana viidet oikeudet käsittäisivät, poistamalla muut myyjät, palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin;

että anniskeluoikeuksien luku määrättäisiin 62:ksi, joista ei kuitenkaan useampia kuin 46 saisi luovuttaa käytettäväksi ravintolaliikkeen yhteydessä;

että vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja ei saisi olla kuudennessa, seitsemännessä, kahdeksännessä, yhdeksännessä, kymmenennessä,

1) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 153. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 4.

yhdennessätoista ja kahdennessatoista kaupunginosassa sekä kaupunginasemakaavaan vielä kuulumattomalla alueella, ei myöskään ensimmäisessä kaupunginosassa pohjoispuolella Rauhankatua, mutta kyllä sanotun kadun varrella, kolmannessa kaupunginosassa Unioninkadun varrella eteläpuolella Kauppatoria tai niissä kortteleissa, jotka ovat tämän kadun ja Länsi-Rannan välillä, sekä sillä alueella neljättä ja viidettä kaupunginosaa, joka on länsipuolella Fredrikinkatua, mutta kyllä tämän kadun varrella;

että kaupungin muissakaan osissa ei saisi harjoittaa väkijuomain vähittäismyyntiä eikä anniskelua kirkon, koulun, kasarmin, sairashuoneen tai sellaisen paikan välittömässä läheisyydessä, missä kansaa liikkuu paljon, eikä myöskään Kauppatorin ynnä niitten osien varrella Itä- ja Länsi-Heikinkatuja, jotka ovat pohjoispuolella Simon- ja Kaivokatuja; sekä

että poikkeuksia näistä kielloista saisi tehdä hotelleihin nähden, jotka sijaitsevat Kauppatorin varrella, Alppilaan, Kaisaniemeen, Blekholman saariin, Korkeasaareen ja Kaivopuistoon sekä teattereihin ja klubeihin nähden.

Viinin ja muiden miedompain juovutusjuomain kaupan järjestämiseen nähden ehdotti valiokunta että sellaisten juomain vähittäismyyntioikeuksien luku olisi korkeintaan 70, siihen lukematta paloviinan ja muitten väkevämpain juomain vähittäismyyntioikeuksia.

Mitä tulee taas siihen kaupungin alueeseen, missä sellaista myyntiä mainittuna aikana ei saisi olla, ehdottivat eräät valiokunnanjäsenet seuraavan päätöksen:

että kyseessäolevain juomain vähittäismyyntiä varten samat rajoitukset alueeseen nähden määrättäisiin kuin paloviinan ja muitten väkevämpain juomain kauppaa varten määrättiin.

Sitävastoin puolsivat muut jäsenet päätöstä siitä:

että viinien ja muitten miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntipaikkoja ei saisi olla kuudennessa, kahdeksannessa, yhdeksännessä, kymmenenessä, yhdennessätoista ja kahdennessatoista kaupunginosassa sekä kaupunginasemakaavaan kuulumattomalla alueella, ei myöskään sillä alueella neljättä ja viidettä kaupunginosaa, joka on länsi- ja pohjoispuolella sitä taittoviivaa, jonka muodostavat Albertin-, Eerikin- ja Fredrikinkadut Kampinkatuun asti, mutta kyllä kyseessäolevien osien varrella sanottuja katuja, ynnä myös seitsemännessä

kaupunginosassa ainoastaan Kasarminkadun varrella sekä Vuorimiehenkadun varrella Kasarminkadun ja Saunatien välillä.

Mallasjuomain anniskelun järjestämisestä esitti valiokunta lopuksi että sellaisen anniskelun oikeuksien luku määrättäisiin korkeintaan 30:ksi; sekä että siihen alueeseen nähden, missä sellaista anniskelua saisi olla, samallaiset määräykset olisivat voimassa kuin mitkä väkijuomain anniskelusta kyseessäolevana aikana tehtäisiin.

Käsitellessään valiokunnanmietintöä päätti¹⁾ Valtuusto hyväksyä sen, kuitenkin sillä lisäyksellä väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun nähden että sellaisten oikeuksien luvun edelle ponteen lisättäisiin sana »korkeintaan», jonka ohella viinien ja muitten miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntiin piiri vahvistettaisiin ensinmainittujen valiokunnanjäsenten ehdotuksen mukaisesti.

Sittenkun Maistraatti kirjelmän ohella tammikuun 9 päivästä oli Valtuustolle lähettänyt Helsingin Anniskeluyhtiön anomuksen saada yksinomaisen oikeuden väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun kaupungissa seuraavana kahden vuoden aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 kesäkuun 1 päivään 1908, ja Valtuusto helmikuun 6 päivänä lykännyt asian²⁾ väki- ja mallasjuomain käyttelyä koskevain kysymysten valmistelua varten asetettuun lisättyyn valiokuntaan, esitettiin asiassa syntynyt mietintö³⁾ Valtuuston kokouksessa helmikuun 27 päivänä⁴⁾, jolloin se kuitenkin esiintulleesta syystä pantiin pöydälle kokoukseen maaliskuun 6 päivänä; ja kun asia kokouksessa sanottuna ja seuraavana päivänä⁵⁾ uudelleen esitettiin päätti Valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti:

Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle myöntää yksinomaisen oikeuden kaikkein sekä ulko- että kotimaisten väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun täällä aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 samaan päivään 1908, ollen yhtiö oikeutettu määrätystä yhtiölle suoritettavasta maksusta hotellien, ravintolain tai konditoriaain omistajille luovuttamaan osan yhtiön saamista anniskeluoikeuksista sekä samoin yksityisille kauppiaille tai yhtiöille antamaan oikeuden ulkomaisten väkijuomain vähittäismyyntiin;

jonka ohella Valtuusto päätti mainittuun myöntymiseen kiinnittää seuraavat ehdot:

1) Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 6. — 2) S:n s:n helmik. 6 p. § 1. — 3) Valt. pain. asiak. N:o 12. — 4) Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 8. — 5) S:n s:n maalisk. 6 p. § 21 ja maalisk. 7 p. § 1.

yhtiön hallitukseen on pikimmiten valmistettava tilaa vähintään kahdelle Valtuuston valitsemalle jäsenelle, mikä lukumäärä vastaa kolmatta osaa jäsenten luvusta;

niitten sopimusten kaavan, joilla vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksia luovutetaan, määrää Valtuusto;

luokan, mihin kukin anniskelupaikka luetaan, määrää yhä edelleen Maistraatti;

yhtiön tulee omista puodeistaan myydä väkijuomia noutamista varten, eikä se saa lähettää niitä kotiin tai paikkaan kaupungin ulkopuolella;

yhtiön tulee viimeistään helmikuun kuluessa ratkaista, uudistetaanko vaiko ei aikaisemmin tehtyjä sopimuksia seuraavaa ajanjaksoa varten;

anniskelu-oikeuksien omistajain tulee saada tilata tarvittavat juomat keltä kaupungin väkijuomakauppiaalta hyvänsä; sekä

että Valtuuston valitsemalle vakinaiselle sovintolautakunnalle, jossa on esimerkiksi kolme jäsentä ja tarpeellinen määrä varamiehiä, jätetään ratkaistavaksi: a) kysymys siitä, onko vuokraaja yhtiön vaatimuksesta julistettava myönnetyn oikeutensa menettäneeksi; b) muut riitaisuudet, jotka saattavat syntyä yhtiön ja sen vuokraajain välillä vuokrasopimusten sisällyksestä; sekä c) kysymys varaston lunastamisesta, kun sellaista vaatii vuokraaja, jonka vuokraoikeutta ei ole uudistettu tai on se menetetty.

Lopuksi Valtuusto lausui yhtiön huomattavaksi:

että yhtiön ei sovi käyttää monopolia hyväksensä saadakseen niin suuren voiton liikkeestä kuin mahdollista, vaan etusijassa vastustukseen väkijuomain väärinkäyttöä; sekä

että yhtiön tulee mikäli mahdollista alentaa niitten juomain alkoholipitoisuutta, joita yhtiö pitää kaupan.

Sittenkun Valtuusto oli päättänyt¹⁾ antaa väkijuomain vähittäismyyntiä ja anniskelua koskevan kysymyksen valmistelua varten asetetulle valiokunnalle tehtäväksi Valtuustolle jättää ehdotuksen sekä siitä, kuinka kauan sen sovintolautakunnan valtuuden, jonka asettamisen Valtuusto oli päättänyt myöntäessään Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle yksinomaisen oikeuden väkijuomain vähittäis-

Sovintolautakunnan asettaminen väkijuomamonopolia varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. § 1.

myyntiin ja anniskeluun, tulisi kestää, että myös mainitun lautakunnan kokoonpanosta, niin oli valiokunta ehdottanut että sanotua valtuutta varten määrättäisiin sama aika, joksi monopoli-oikeus oli myönnetty elikkä kesäkuun 1 päivään 1908 ynnä myös että sovintolautakunnassa olisivat jäsenet ja varamiehet. Samalla kun Valtuusto hyväksyi nämä ehdotukset valittiin¹⁾ valiokunnan ehdotuksen mukaisesti jäseniksi herrat Renqvist, Cajander, Aminoff, Tallberg ja Polón sekä varamiehiksi herrat Schildt, Lindberg ja Cygnaeus.

Viimemainitussa kokouksessa hyväksyi²⁾ Valtuusto Helsingin Anniskeluosakeyhtiön Johtokunnan tekemät ehdotukset sopimuksiksi vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksien luovuttamisesta, siten muuttaen ehdotuksia että sopimusten kestämisäika määrättiin olemaan voimassa kesäkuun 1 päivästä 1906 toukokuun 31 päivään 1908.

Sittenkun Valtuusto Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle oli luovuttanut yksinomaisen oikeuden aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 samaan päivään vuonna 1908 vähittäismyyntiä ja anniskella väkijuomia, kuitenkin ollen yhtiöllä oikeus toiselle luovuttaa liikkeen harjoittaminen, joka mainitaan 2 kohdassa 9 §:ssä Keis. asetusta kesäkuun 9 päivältä 1892, mikä koskee muun muassa paloviinan myyntiä, oli yhtiö kirjelmässä huhtikuun 30 päivältä Maistraattiin jättänyt erinäiset anomukset, jotka tarkoittivat mainitun oikeuden luovuttamista sanotuksi ajaksi. Samalla oli yhtiö maininnut että se omasta puolestaan olisi tahtonut myöntää sellaisen luovutuksen vain yhdeksi vuodeksi, koska yhtiö sen lyhyen ajan kuluessa, jonka puheenalainen monopoli oli ollut yhtiön hallussa, ei ollut vielä ennättänyt koota kylläksi koke-musta kaikkien anojain soveliaisuudesta ynnä myös että yhtiö hyvällä syyllä ei voinut olla määräämättä samaa aikaa kaikille. Senohella oli yhtiö omasta puolestaan anonut anniskelu-oikeutta seitsemässä paikassa sekä, koska yhtiöllä mainitun 1892 vuoden asetuksen mukaan ei ollut valtaa toiselle luovuttaa oikeutta palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin, oikeutta viimeainitunlaiseen vähittäismyyntiin viidessä paikassa. Kun v. t. poliisimestarin lausunto anomuksista oli hankittu, oli Maistraatti kirjelmässä viimeainitun kuun 12 päivältä anonut lausuntoa asiasta myös Valtuustolta.

Pääasiassa yhtäpitävästi asianomaisen valiokunnan ehdotuksen³⁾

Vahvistetut kaavat sopimuksia varten vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksien luovuttamisesta.

Väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksien luovutus.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 18. — ²⁾ § 40. — ³⁾ Valt. pain. asiak. N:o 22.

kanssa puolsi¹⁾ Valtuusto seuraavia anomuksia mainituista oikeuksista:

Oikeus vähittäinmyydä palo- ja väkiviinaa: Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle taloissa N:o 5 Kluuvikadun varrella Ida Katarina Löfström johtajattarena, N:o 2 Uudenmaankadun varrella Matilda Josefina Dahlgren samoin, N:o 4 Fabianinkadun varrella Hilma Maria Lindström samoin, N:o 18 Länsi-Heikinkadun varrella Amalia Eklund samoin sekä N:o 33 Fredrikinkadun varrella Olga Agatha Öhman samoin.

Oikeus vähittäinmyydä muita väkijuomia paitsi palo- ja väkiviinaa: A. W. Eklund & C:o Osakeyhtiö talossa N:o 19 Erottajankadun varrella A. W. Eklund johtajana, kauppias K. R. Rosenqvist talossa N:o 11 Aleksanterinkadun varrella Osakeyhtiö Richard Rudolph talossa N:o 4 I. Roopertinkadun varrella O. B. Hildén johtajana, kauppias A. A. Westerberg talossa N:o 46 Aleksanterinkadun varrella, kauppias A. F. Hagelberg talossa N:o 8 P. Roopertinkadun varrella, toiminimi K. V. Kåhlman talossa N:o 15 Rauhankadun varrella Hilda Augusta Kåhlinan johtajattarena, toiminimi Hjelt & Lindgren talossa N:o 12 E. Esplanadinkadun varrella C. A. Schugge johtajana, kauppias J. F. A. Jansson talossa N:o 13 Eerikinkadun varrella, toiminimi J. C. Maexmontan & C:o, Ernst Nyberg talossa N:o 28 Unioninkadun varrella E. A. Nyberg johtajana, Osakeyhtiö N. A. Turdén talossa N:o 5 Mikonkadun varrella, kauppias Otto Rohde talossa N:o 50 Aleksanterinkadun varrella, kauppiaanleski M. Hirvonen talossa N:o 18 L. Heikinkadun varrella, H. Fryckmann Osakeyhtiö talossa N:o 25 I. Roopertinkadun varrella Hilda Natalia Fryckman johtajattarena, kauppias W. Pletschikoff talossa N:o 4 E. Esplanadinkadun varrella, kauppias V. A. Ahlfors talossa N:o 13 B. Mariankadun varrella, kauppiaanvaimo Linda Viktoria Relander talossa N:o 4 Vilhonkadun varrella, kauppiaanleski Mathilda Sofia Holmqvist talossa N:o 6 P. Makasiinikadun varrella, kauppias O. B. Hildén talossa N:o 10 Fabianinkadun varrella, Osakeyhtiö Axel Pihlgren talossa N:o 12 Fabianinkadun varrella J. E. Pihlgren johtajana, konttoristi G. Engström talossa N:o 22 Fredrikinkadun varrella, Osakeyhtiö J. H. Wickel talossa N:o 32 Aleksanterinkadun varrella A. Sahlstedt johtajana, Axel Palmroos talossa N:o 27 P. Esplanadinkadun varrella K. A. Palmroos johtajana, kaup-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 1.

piaanleski Augusta Nikander talossa N:o 11 Mikonkadun varrella, kauppias F. F. Ekberg talossa N:o 52 Aleksanterinkadun varrella, leski Gustava Josefina Sjöberg talossa N:o 3 Erottajankadun varrella, Osakeyhtiö Gösta Sundmanin Väkijuomaliiike talossa N:o 6 L. Heikinkadun varrella V. F. Sjöberg johtajana.

Oikeus yksityisille henkilöille ja yhtiöille anniskella väkijuomia : ravintoloitsijatar Adèle Maria Nordin talossa N:o 4 L. Heikinkadun varrella, Osakeyhtiö Seurahuone V. Noschis johtajana, ravintoloitsija J. G. Haglund talossa N:o 8 Kluuvikadun varrella, rouva S. I. M. Nyberg talossa N:o 4 Hakasalmenkadun varrella, Uuden Teatterihuoneosakeyhtiön johtokunta Operakellarissa A. W. Swedin johtajana, ravintoloitsijatar S. Ch. Wänttinen ehdolla että sopiva huoneusto hankittaisiin, ravintoloitsijanleski K. Ch. Ahlfors talossa N:o 7 Kluuvikadun varrella, ravintoloitsijanleski A. K. Torniainen talossa N:o 14 Vladimirinkadun varrella, ravintoloitsijanleski E. W. Nikolajeff talossa N:o 29 Fabianinkadun varrella, ravintoloitsija F. K. Walker talossa N:o 25 P. Esplanadinkadun varrella, ravintoloitsija R. Piehl talossa N:o 14 Fabianinkadun varrella, Kaivohuoneen Ravintolaosakeyhtiö N. Bengtson johtajana, ravintoloitsija C. A. Winqvist talossa N:o 54 Aleksanterinkadun varrella, ravintoloitsija Hans Hagen talossa N:o 4 Mikonkadun varrella, Osakeyhtiö Hotel Restaurant talossa N:o 29 P. Esplanadinkadun varrella A. G. Lundblad johtajana, ravintoloitsija G. A. Wickström Kaisaniemen ravintolassa, ravintoloitsija J. W. Ax talossa N:o 39 Fredrikinkadun varrella, ravintoloitsija N. Håkansson talossa N:o 44 Kasarminkadun varrella 1 p. kesäk. 1907, ravintoloitsija N. Noschis Alppilassa, ravintoloitsijatar A. A. Rolig talossa N:o 14 Kirkkokadun varrella, ravintoloitsijatar H. K. Lindholm talossa N:o 21 Annankadun varrella, ravintoloitsija J. E. Kuronen talossa N:o 4 Bulevardinkadun varrella, ravintoloitsijatar G. W. Gorbatoff talossa N:o 16 Eerikinkadun varrella, kauppiaanvaimo A. K. Ek talossa N:o 12 L. Heikinkadun varrella, arkkitehtinleski S. M. Sihvola talossa N:o 13 Uudenmaankadun varrella, kauppias S. Nikolajeff Aleksanterinteatterissa, kuitenkin vain näytäntöiltöinä, herra John Catani talossa N:o 31 P. Esplanadinkadun varrella, Luodon Ravintolaosakeyhtiö E. A. Ax johtajana, ravintoloitsija K. S. Edberg talossa N:o 7 Erottajankadun varrella, Vapaaehtoisen Palokunnan Johtokunta Palokunnantalolla C. Söderström johtajana, ravintoloitsija O. W. Carlsson Kappelissa, ravintoloitsija John Osolin talossa N:o 1 Katarinankadun varrella, ravinto-

loitsija J. W. Carlstedt talossa N:o 12 Aleksanterinkadun varrella, ravintoloitsija W. T. Björkman edellämainitulla ehdolla, ravintoloitsija O. F. Bengtsson talossa N:o 16 Heikinkadun varrella, ravintoloitsija E. T. Henriksson talossa N:o 5 Eerikinkadun varrella, ravintoloitsija J. W. Sepänen talossa N:o 21 Mikonkadun varrella, Suomalaisen teatteritalosakeyhtiön Johtokunta Arkadian teatterissa A. L. Grönberg johtajana, Helsingin anniskeluosakeyhtiö yksi oikeus ehdollisesti sekä viisi ilman ehtoa, nimittäin talossa N:o 16 Uudenmaankadun varrella Lovisa Nyqvist johtajattarena, talossa N:o 34 Fredrikinkadun varrella Anna Cecilia Pelkonen samoin, Yrjönkatu N:o 3 Amanda Hellström samoin, I. Heikinkatu N:o 11 Anna Kristiina Holopainen samoin, P. Roopertinkatu N:o 16 Anna Lovisa Söderlund samoin sekä Korkeasaarella J. W. Ax johtajana.

Oikeus yhdistyksille ja klubeille väkijuomain anniskeluun: Svenska klubben Fabianinkatu N:o 15 Karolina Vilhelmina Jürgens johtajattarena, Arbetets Vänner Annankatu N:o 26, Rautatieläisten yhdistys Kairvokatu N:o 9 Ida Erika Söderholm johtajattarena, Uudenmaan Pursi-klubi P. Blekholman saarella Emma Kristina Elfström samoin, Helsingin Purjehdusseura Liuskasaarella Emilia Sofia Lindqvist samoin, Suomalainen Sivistysseura Mikonkatu N:o 22 Amanda Gustava Lindberg samoin, Helsingin Kauppa-apulaisten yhdistys P. Makasiininkatu N:o 1 Gustava Vilhelmina Gorbatoff samoin, Seura M. M. ynnä Taiteilijaseura ja Perustuslaillinen klubi Aleksanterinkatu N:o 12 John Carlstedt johtajana, Uusmaalainen Ylioppilasosakunta Kasarminkatu N:o 40 E. E. Ax samoin, Helsingin Kauppaseura Aleksanterinkatu N:o 7 K. A. E. Hult samoin, Polyteknikkojen yhdistys Antinkatu N:o 29 A. M. Åhman samoin, sekä Farmaseuttinen yhdistys Hallituskatu N:o 13 ehdolla että sopiva johtaja hankitaan.

Oikeus palo- ja väkiviinan paljottainmyyntiin.

Tehtyjen anomusten johdosta saada oikeus väki- ja paloviinan paljottainmyyntiin puolsi¹⁾ Valtuusto asianomaisen valiokunnan ehdotuksesta suostumusta niihin seuraaville henkilöille ja liikkeille: N. A. Turdén osakeyhtiö, kauppias Carl August Schugge liikkeen Hjelt & Lindgren omistajana, kauppias Klas Reinhold Rosenqvist, leskirouva Matilda Sofia Holmqvist, A. W. Eklund & Kump. osakeyhtiö, kauppias August Ferdinand Hagelberg, toiminimi Axel Palmroos Osakeyhtiö,

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 3; maalisk. 20 p. § 6; huhtik. 10 p. §§ 14—19, 21, toukok. 8 p. §§ 13—17, kesäk. 14 p. § 19 sekä jouluk. 11 p. § 7.

Gösta Sundmanin osakeyhtiön viinikellari ja väkijuomaliike, kauppiaanleski Augusta Nikander, kauppias Valfrid Alfons Ahlfors, kauppias Gustaf Engström, tislaja Adrian Westerberg, Richard Rudolph Osakeyhtiö, kauppiaanleski Matilda Hirvonen, kauppiaanvaimo Linda Viktoria Relander sekä Osakeyhtiö N. Pletschikoffin jälkeläiset.

Sittenkun Valtuusto oli saanut Maistraatista vastaanottaa 65 jätettyä anomusta oikeuksista myydä täällä viinejä ja muita miedompia väkijuomia aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 samaan päivään 1908, ynnä myös v. t. poliisimestarin lausunnon 64:stä kappaleesta näitä anomuksia, oli asianomaiselle valiokunnalle annettu tehtäväksi jättää Valtuustolle mietintö asiasta.

Tämän ¹⁾ annettua puolsi ²⁾ Valtuusto puheenalaisen oikeuden myöntämistä seuraaville henkilöille: leskirouva I. J. Poschner talossa N:o 11 Kaivokadun varrella, kauppias E. Lindgren ehdolla että sopiva huoneusto hankittaisiin, kauppias E. Jürjew talossa N:o 9 Annankadun varrella, kauppias F. E. Sundell talossa N:o 9 Uudenmaankadun varrella, kauppiaanleski I. A. Iljinoff edellämainitulla ehdolla, kauppias K. G. Lindgren mainitulla ehdolla, vaimo I. I. Wessel talossa N:o 7 Vilhonkadun varrella, kauppias O. K. Eriksson talossa N:o 28 Uudenmaankadun varrella, kauppiaanleski K. Hyvärinen mainitulla ehdolla, kauppias A. Simolin talossa N:o 26 Uudenmaankadun varrella, kauppias A. V. Spjut talossa N:o 47 Fredrikinkadun varrella, kauppias W. Tilly ehdollisesti, kauppias Schkolnoff talossa N:o 1 Annankadun varrella, varusmestarinleski S. Grönroos talossa N:o 15 Vladimirkadun varrella, kauppias C. A. A. Frantz talossa N:o 3 I. Roopertinkadun varrella, kauppias V. K. Poschekonoff talossa N:o 16 Vuorikadun varrella, kauppias E. Th. Nylander talossa N:o 21 I. Roopertinkadun varrella, kauppias A. M. de Prado talossa N:o 2 Kluuvikadun varrella, kauppiaanvaimo J. A. Eklund talossa N:o 54 Fredrikinkadun varrella, kauppias E. A. Sandström talossa N:o 8 Fabianinkadun varrella, kauppias K. F. Tötterman talossa N:o 33 Fredrikinkadun varrella, kauppias H. M. Wilén talossa N:o 20 Fredrikinkadun varrella, Helsingin Yleinen kulutusyhdistys talossa N:o 6 Konstantinkadun varrella, vahtimestari C. R. Hemstedt johtajana, kauppias K. F. Nyman talossa N:o 47 Fredrikinkadun varrella, kauppias B. B. B. Brenner talossa N:o 23 Fredrikinkadun varrella, kauppiaanleski M. Asp talossa N:o 12 Kaivokadun varrella, kauppias O. M.

Viinien ja muiden miedompain väkijuomain myyntioikeus.

1) Valt. pain. asik. N:o 18. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 13 p. § 1.

H einonen edellämainituilla ehdoilla, kauppias K. V. Winberg talossa N:o 23 Mikonkadun varrella, kauppias J. F. Björk talossa N:o 31 Fredrikinkadun varrella, kauppias B. K. O. Lindgrén talossa N:o 2 Hakasalmenkadun varrella, kauppias A. E. Hägglund talossa N:o 7 I. Roopertinkadun varrella, kauppiaantytär D. V. Selin edellämainituilla ehdoilla, kauppias M. L. Törnroos talossa N:o 38 Fredrikinkadun varrella, vahtimestarinvaimo O. A. Lönnqvist mainituilla ehdoilla, neiti E. V. Eklöf talossa N:o 4 Fabianinkadun varrella, Hesperia Osakeyhtiö varakonsuli E. Sanchez Martinez johtajana mainitulla ehdolla, kauppias K. Salminen talossa N:o 13 Annankadun varrella, kauppiaanvaimo M. W. Dahlgren talossa N:o 21 Vladimirinkadun varrella, kauppias J. N. Jerofejeff talossa N:o 8 Uudenmaankadun varrella, neiti I. Ch. Nyström talossa N:o 12 Eerikinkadun varrella, kauppias J. P. Himberg talossa N:o 27 Fredrikinkadun varrella, kauppias F. A. Sundman talossa N:o 20 Korkeavuorenkadun varrella, kauppias F. K. Törnroos talossa N:o 38 Fredrikinkadun varrella, kauppias C. Göhle talossa N:o 5 Wilhonkadun varrella, kauppias A. E. Isaksson talossa N:o 1 Bulevardinkadun varrella, kauppias E. Th. Eriksson talossa N:o 7 Rauhankadun varrella, kauppias A. A. Manelius talossa N:o 23 Annankadun varrella, kauppiaanleski A. J. Öhman ehdollisesti, kauppiaanvaimo B. L. Nyström ehdollisesti, kauppias Petter Worobjeff ehdollisesti, kauppiaanvaimo A. K. Öhman talossa N:ot 15 & 17 Erottajakadun varrella, kauppiaanleski A. A. Malmberg ehdollisesti, nimismiehenleski H. A. M. Lindqvist ehdollisesti, kauppias E. A. Nyberg talossa N:o 11 Kaivokadun varrella, ravintoloitsija A. L. Grönberg talossa N:o 24 L. Heikinkadun varrella, kauppias K. A. Ringbom talossa N:o 41 Korkeavuorenkadun varrella, kauppias A. Hemmi talossa N:o 11 Erottajankadun varrella, kauppias E. A. Lindholm talossa N:o 14 Yrjönkadun varrella, kauppias A. A. Hindsberg ehdollisesti, kauppias A. M. Rosberg ehdollisesti, kauppias A. V. Wassholm talossa N:o 7 Kluuvikadun varrella, kauppias J. E. Wassholm talossa N:o 28 Fredrikinkadun varrella sekä kauppias W. W. Koivu talossa N:o 18 Uudenmaankadun varrella.

Samallaisia oikeuksia puollettiin¹⁾ myös kauppias E. A. Berghemille ja K. T. Nummelinille, aliupseerinleski L. Nikiforowille sekä kauppias A. Kowinille, viimeainitulle kuitenkin ehdolla että toinen sopivampi huoneusto kuin ehdotettu hankittaisiin.

1) Valt. pöytäk. toukok. 13 p. §§ 2, 3.

Viitaten voimassaoleviin määräyksiin mallasjuomain myynnistä ja anniskelusta oli Maistraatti kirjelmässä marraskuun 3 päivältä Valtuustolta anonut lausuntoa siitä, kuinka monta mallasjuomain myyntioikeutta paitsi panimosta-noutamista varten olisi lähinnätulevaksi kahdeksi myyntivuodeksi kesäkuun 1 päivästä 1907 kesäkuun 1 päivään 1909 luovutettava, ynnä myös missä osissa kaupunkia sellaisia myyntipaikkoja ei saisi olla.

Mallasjuomain vähittäismyynnin järjestäminen kesäkuun 1 päivästä 1907 kesäkuun 1 päivään 1909.

Juovutus- ja mallasjuomain käyttelyä koskevain asiain valmistelua varten asetetun valiokunnan ehdotuksesta ¹⁾ päätti ²⁾ Valtuusto;

että sellaisen vähittäismyynnin oikeuksien lukumäärä saisi olla korkeintaan 100, niihin luettuina panimoille lain mukaan tulevat myyntioikeudet; ynnä myös

että mallasjuomain myyntiä ei saisi olla:

a) kuudennessa, kahdeksannessa, yhdeksännessä, kymmenennessä, yhdennessä-, kahdennessa-, kolmannessa-, neljännessä- ja viidennessätoista kaupunginosassa;

b) ensimmäisessä kaupunginosassa sillä alueella, jota länsi- ja eteläpuolelta rajoittavat Unionin- ja Elisabetinkadut, mutta kyllä näitten katujen varrella;

c) sillä alueella neljättä ja viidettä kaupunginosaa, joka on länsi- ja pohjoispuolella sitä murtoviivaa, jonka muodostavat Albertin-, Eerikin- ja Fredrikinkadut Kampinkatuun, mutta kyllä kyseessäolevien osien varrella mainittuja katuja;

d) seitsemännessä kaupunginosassa paitsi taloja Kasarminkadun varrella sekä Vuorimiehenkadun varrella Kasarmin- ja Saunakadun välillä; sekä

e) kaupungin asemakaavaan nykyään kuulumattomalla alueella.

Mitä tulee muihin väkijuomain käyttelyä koskeviin asioihin puolsi Valtuusto asianomaisen valiokunnan ehdotuksesta suostumusta osakeyhtiö N. Pletschikoffin seuraajain ³⁾ anomukseen saada ottaa huostaansa kauppias W. Pletschikoffille myönnetyn oikeuden väkijuomain vähittäismyyntiin talossa N:o 4 Etelä-Esplanadinkadun varrella; Helsingin Anniskeluosakeyhtiön ⁴⁾ anomukseen siitä että ravintolanjohtaja E. K. Ahlqvist saisi ottaa huostaansa ravintoloitsijatar S. Sihvolan oikeuden samalaiseen vähittäismyyntiin talossa N:o 13 Uudenmaankadun varrella; sekä

Muita väkijuomain käyttelyä koskevia asioita.

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 41. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 30. — ³⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 27. — ⁴⁾ S:n s:n § 28.

ravintoloitsijatar Ida Sofia Lindgrenin¹⁾ samallaiseen anomukseen ravintoloitsija J. E. Kuroselle myönnetystä väkijuomain anniskelu oikeudesta.

Viinien ja muitten miedompain juovutus- ynnä mallasjuomain kauppaa koskevia asioita.

Muista viinien ja muitten miedompain juovutus- ynnä mallasjuomain kauppaa koskevista asioista käsiteltiin vuoden kuluessa kaksi anomusta viinien vähittäismyyntioikeudesta, joista toinen hyljättiin, samoin kaksi anomusta semmoisten oikeuksien huostaanottamisesta, kaksi anomusta viinien ja mallasjuomain myyntioikeuden huostaanottamisesta sekä viisi mallasjuomain myyntioikeuden huostaanottamisesta.

Anomus anniskeluluvasta matkustajalain vassa »Necken».

Vaadituksi lausunnoksi Helsingfors Kustångfartygs Aktiebolag nimisen yhtiön anomuksesta saada anniskella väki- ja mallasjuomia matkustajalain vassa »Necken» seuraavalla purjehduskaudella päätti Valtuusto²⁾ ilmoittaa että Valtuustolla ei ollut mitään muistuttamista anomusta vastaan, vaikkapa ilmoitus kyseessä olevasta luvasta kuului yksistään Lääninhallitukselle.

Anomus mallasjuoma-anniskelu oikeudesta sirkusravintolassa.

Ravintoloitsijatar Karolina Adolfin Pettersson oli Valtuustolta anoinut oikeutta saada sirkusravintolassa talossa N:o 4 Siltasaarenkadun varrella anniskella mallasjuomia, mutta Valtuusto hylkäsi³⁾ tämän anomuksen, koska ilmoitettu paikka oli sen alueen ulkopuolella, missä mallasjuomain anniskelua saisi olla.

Päätös kysymyksessä väkijuomakaupan ja -anniskelun välialkaisuudesta kiellostä.

Sittenkun kauppias Otto Rohde ynnä eräät muut kaupungin väkijuomakauppiat olivat läänin Kuvernöörille tehneet valituksen Valtuuston marraskuun 14 päivänä edellistä vuotta tekemästä päätöksestä⁴⁾ jättää Lääninhallitukseen esityksen siitä että paloviinan ja muiden poltettujen tai tislattujen väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu kiellettäisiin, kunnes Keis. Senaatti olisi ratkaissut Valtuuston valituksen kysymyksessä yksinomaisen oikeuden antamisesta sanottujen juomain myyntiin ja anniskeluun yhdelle ainoalle n. s. monopoliyhtiölle, ilmoitettiin⁵⁾ Valtuustolle tiedoksi Maistraatin kirjelmä helmikuun 3 päivästä ynnä läänin v. t. Kuvernöörin tammikuun 25 päivänä antama päätös mainitusta valituksesta, jolla päätöksellä Kuvernööri, sittenkun Keis. Senaatti lopullisella päätöksellä oli ratkaissut Valtuuston edellämainitun valituksen monopolikysymyksessä, oli antanut kaiken lausunnon kyseessä olevan kiellon julistamisesta raueta.

Selitys tehdyn valituksen johdosta kysymyksessä väkijuomain myynnistä.

Sittenkun läänin Kuvernööri julistuksessa heinäkuun 9 päivästä oli

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 1. — 2) S:n s:n huhtik. 10 p. § 20. — 3) S:n s:n tammik. 30 p. § 10. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 159. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 30.

ilmoittanut, että hän silloisen metallityömiesten ammattiosaston työlakon takia ja mahdollisten epäjärjestysten välttämiseksi oli nähnyt tarpeelliseksi v. t. poliisimestarin esityksestä ja hankittuaan lausunnon Maistraatilta kieltää sanotun heinäkuun 10 päivästä alkaen ja niinkauankuin mainittu työlakko kestäisi, ei kuitenkaan kauemmin kuin saman kuun 13 päivään, sekä paloviinan ja muitten poltettujen tai tislattujen väkijuomain, viinien ja muitten miedompain juovutusjuomain ynnä oluen ja portterin myynnin noutamista varten, että myös kahden viimemainitun mallasjuoman anniskelun paitsi missä se tapahtui ravintolaliikkeen yhteydessä, olivat kauppias Otto Rohde ynnä eräät muut henkilöt tästä Kuvernöörin toimenpiteestä tehneet valituksen Keis. Senaattiin. Vaaditun lausunnon asiasta antoi¹⁾ Valtuusto kysymyksen valmistelua varten asetetun erityisen valiokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Valtuuston kokouksessa helmikuun 13 päivänä esitettiin Maistraatin kirjelmä tammikuun 29 päivästä ynnä Lääninhallituksen lähete ravintolain anniskeluajan rajoittamisesta. Valitus toisen ja kolmannen luokan ravintolain anniskeluajan rajoittamisesta.

Valtuuston kokouksessa helmikuun 13 päivänä esitettiin Maistraatin kirjelmä tammikuun 29 päivästä ynnä Lääninhallituksen lähete ravintolain anniskeluajan rajoittamisesta. Valitus toisen ja kolmannen luokan ravintolain²⁾ anniskeluajan rajoittamiskysymyksessä. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto³⁾ pysyä aikaisemmin asiasta tekemässään päätöksessä.

Sittemmin ilmoitettiin⁴⁾ Valtuustolle tiedoksi Maistraatin kirjelmällä toukokuun 5 päivästä että Keis. Senaatti päätöksellä huhtikuun 20 päivästä oli hyljännyt mainitun valituksen.

Valtuustolle jättämässään kirjelmässä oli Sörnäisten isäntäyhdistyksen esiintuoduilla syillä anonut että mitään oikeuksia viinin ja mallasjuomien vähittäismyyntiin Unioninkadun varrella, Elisabetinkadun ja Pitkäsillan välillä ei enää kesäkuun 1 päivästä myönnettäisi, mutta koska kysymys mainitunlaatuisten juomain kaupan järjestämisestä oli loppuunkäsitelty, päätti Valtuusto⁵⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että sanottu kirjelmä ei antaisi aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Kahdessa tapauksessa antoi⁶⁾ Valtuusto vaaditun lausunnon valiokunnasta, mikä oli tehty läänin Kuvernöörin päätöksestä, jolla kahdelta ravintolanomistajalta oli kielletty oikeus mallasjuomain anniskeluun heidän ravintolaliikkeissään. Lausunto mallasjuomain anniskeluoikeuden kieltoa koskevasta valituksesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 31. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 158. —

³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 2. — ⁴⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 26. — ⁵⁾ S:n s:n helmik 13 p. § 22. — ⁶⁾ S:n s:n lokak. 30 p. §§ 37, 38.

Lausunto muu-
tetusta väkijuo-
maliikkeitten
sulkeamisajasta.

Sittenkun Valtuustolta oli vaadittu lausuntoa Helsingin raittiusväen läänin Kuvernöörille tekemästä anomuksesta, joka koski muutettua kaupungin väkijuomaliikkeitten sulkeamisajaa, päätti¹⁾ Valtuusto ilmoittaa Kuvernöörille vastaukseksi, että koska 21 § Arm. asetuksessa kesäkuun 7 päivästä 1892, mikä koskee muun muassa paloviinan myyntiä, selvästi ilmaisi, minä aikana vuorokautta saadaan pitää avoinna huoneustoa, missä väkijuomain vähittäiskauppaa harjoitetaan, Valtuusto ei ollut laillisesti oikeutettu ryhtymään toimenpiteisiin vaaditussa suhteessa.

Lupa kaljapanimoitten perustamiseen.

Kahdessa tapauksessa suostui²⁾ Valtuusto puolestaan tehtyihin anomuksiin saada kaupunkiin laittaa panimon kaljan valmistusta varten.

Lausuntoja elinkeino- ja Suomen kausalaisoikeutta koskevista anomuksista.

43 tapauksessa puolsi³⁾ ja 5 tapauksessa epäsi⁴⁾ Valtuusto suostumuksen luvan myöntämiseen ulkomaalaiselle harjoittaa kauppaa tai muuta elinkeinoa.

Puoltavat⁵⁾ lausunnot antoi Valtuusto vielä 56 tapauksessa ja epäivät⁶⁾ 2 tapauksessa Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista.

Yhdessä tapauksessa antoi⁷⁾ Valtuusto vaaditun selityksen K. Seenaattiin tehdyn elinkeinon harjoittamisoikeuden anomuksen kieltoa koskevan valituksen johdosta.

Lausuntoja ulkomaalaisten oikeudesta saada omistaa kiinteistöjä maassa.

Kahdessa tapauksessa⁸⁾ antoi Valtuusto siltä vaaditun lausunnon ulkomaalaisten anomuksista saada maassa omistaa kiinteistöjä.

Oikeus pitää biljardeja.

Lääninhallituksen Valtuustolle Maistraatin kautta saapuneilla lähetteillä oli Valtuustolta vaadittu lausuntoa ravintoloitsija Ernst Weckmanin anomuksesta saada pitää biljardia yleisön käytettävänä ravintoliikkeen yhteydessä talossa N:o 9 Ritarikadun varrella, ravintoloitsija Alfred Landenin samallaista lupaa koskevasta anomuksesta talossa N:o 37 P. Esplanadinkadun varrella, ravintoloitsija E. Th. Henrikssonin anomuksesta talossa N:o 5 Erikinkadun varrella, kauppiaanleski Vendla

1) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 39. — 2) S:n s:n syysk. 11 p. § 25 ja lokak. 16 p. § 3. — 3) S:n s:n maalisk. 6 p. §§ 4, 9, maalisk. 20 p. § 1, huhtik. 10 p. §§ 1, 2, toukok. 8 p. §§ 6, 8—10, toukok. 21 p. §§ 11, 12, kesäk. 14 p. §§ 6—9, 22 syysk. 11 p. §§ 2—12, 14, lokak. 2 p. § 3, lokak. 16 p. §§ 9, 10, lokak. 30 p. §§ 2—7 marrask. 13 p. § 27, jouluk. 11 p. §§ 1, 2, jouluk. 18 p. § 20, jouluk. 21 p. §§ 3, 4 — 4) S:n s:n maalisk. 20 p. § 2, toukok. 8 p. § 7, toukok. 21 p. § 10, kesäk. 14 p. § 23, syysk. 11 p. § 13. — 5) S:n s:n helmik. 13 p. §§ 14, 15, maalisk. 6 p. §§ 2, 3, 6, maalisk. 20 p. § 4, huhtik. 10 p. §§ 3—7, 9—11, toukok. 8 p. §§ 4, 5, toukok. 21 p. §§ 13, 24, 25, kesäk. 14 p. § 24, syysk. 11 p. §§ 17—19, lokak. 2 p. §§ 4—7, lokak. 16 p. §§ 4—8, lokak. 30 p. §§ 1, 10—15, marrask. 13 p. §§ 2—6, marrask. 27 p. §§ 3—7, jouluk. 11 p. §§ 3—6, jouluk. 18 p. §§ 21, 22, jouluk. 21 p. § 2. — 6) S:n s:n tammik. 30 p. § 13, maalisk. 20 p. § 3. — 7) S:n s:n maalisk. 20 p. § 5. — 8) S:n s:n lokak. 30 p. §§ 8, 9.

Maria Bergin raittiuskahvilaliikettä koskevasta anomuksesta, ravintoloitsija Amalia Hammarströmin anomuksesta talossa N:o 21 Aleksanterinkadun varrella sekä ravintoloitsijatar Fredrika Vilhelmina Hiltusen samallaista oikeutta koskevasta anomuksesta ravintolahuoneustossa talossa N:o 9 Roopertinkadun varrella, ja päätti¹⁾ Valtuusto selittää että sillä ei ollut mitään tiedossaan, mikä saattaisi aiheuttaa anomusten hylkäämiseen.

Vaadituksi lausunnoksi Ruotsin alamaisen valokuvaaja Ernst Ovesénin anomuksen johdosta saada harjoittaa kauppaa rohdoksilla apteekkari Uno Arthur Lindholmin johdolla päätti Valtuusto, Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta, ilmoittaa²⁾ että Valtuustolla ei ollut mitään tiedossaan, mikä saattaisi antaa aihetta anomuksen hylkäämiseen.

Anomuksia oikeudesta harjoittaa kauppaa rohdoksilla y. m.

Samallaiset lausunnot antoi Valtuusto kolmessa tapauksessa anomuksista saada harjoittaa kauppaa lipeäkivellä³⁾ ja kahdessa tapauksessa kaustisen soodan⁴⁾ kauppaa koskevista anomuksista. Sitä vastoin ei Valtuusto selittänyt⁵⁾ voivansa antaa vaadittua lausuntoa yhdestä viimeainittua oikeutta koskevasta anomuksesta.

Tehdystä anomuksesta myönsi⁶⁾ Valtuusto urheiluseuralle Unitas luvan urheilukilpailuihin käyttää Kaisaniemen suurempaa urheilukenttää.

Paikka urheilukilpailuja varten.

Sittenkun Valtuustolta oli vaadittu lausunto Pelastusarmeijan Maistraatille tekemästä anomuksesta saada erinäisiin paikkoihin kaupunkia asettaa n. s. joulupatoja avustusten keräämistä varten puutteenaisten auttamiseksi, päätti⁷⁾ Valtuusto ilmoittaa että Valtuustolla ei ollut mitään muistuttamista anomusta vastaan, edellyttäen että poliisi hyväksyisi ne paikat, minne sanottuja joulupatoja oli aikomus asettaa.

Pelastusarmeijan anomus saada asettaa n. s. joulupatoja.

Vuoden valtuusmiehinä olivat: pankinjohtaja A. Norrmén, puheenjohtajana, lääketieteentohtori O. Heikel varapuheenjohtajana, puuseppä J. E. Perttilä, filosofiantohtori S. Ingman, professori K. R. Wahlfors, rehtori V. T. Rosenqvist, professori H. Holsti, kauppias Hj. Schildt, protokollasihteeri A. Aminoff, professori E. N. Setälä, pormestari E. Öhman, lääketieteentohtori M. E. Oker-Blom, faktori J. A. Kosk, satulaseppä J. H. Alkunen, filosofiantohtori W. Wallin, rakennusmestari A.

Vuoden valtuusmiehet.

1) Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 22, toukok. 8 p. § 11, marrask. 13 p. § 28, marrask. 27 p. § 8, jouluk. 11 p. § 32 sekä jouluk. 18 p. § 7. — 2) S:n s:n maalisk. 6 p. § 8. — 3) S:n s:n lokak. 16 p. § 11, jouluk. 18 p. §§ 18, 19. — 4) S:n s:n syysk. 11 p. §§ 15, 16. — 5) S:n s:n kesäk. 11 p. § 21. — 6) S:n s:n lokak. 2 p. § 32. — 7) S:n s:n jouluk. 18 p. § 5.

N. Nyberg, insinööri K. Söderman, professori Th. Homén, filosofianmaisteri J. Cygnaeus, turkkuri Aug. Lundqvist, merenkuluntarkastaja Th. Hjelt, professori G. Nyström, kauppias A. F. Lindberg, filosofianmaisteri A. R. Frenckell, oikeusneuvosmies A. Nyberg, senaattori A. Ramsay, varatuomari E. Castrén, arkkitehti H. Neovius, lääketieteentoh-tori A. Törngren, johtaja W. A. Lavonius, filosofianmaisteri M. Pesonen, pormestari L. Cajander, kauppias J. Tallberg, insinööri G. Zitting, asianajaja F. Jansson (kuollut vuoden kuluessa), varatuomari E. Polón, tehtailija V. von Wright, työnjohtaja J. Heitto, insinööri A. Engström, professori C. E. Holmberg, varatuomari, vapaaherra R. F. von Willebrand, professori A. af Forselles, tirehtööri H. Hertzberg, insinööri J. Sohlman, lääketieteentoh-tori, vapaaherra Kr. von Alfthan, arkkitehti Knut Wasastjerna, kirjaltaja K. V. Grundfelt, hovioikeudenasessori K. Söderholm (osan vuotta) sekä varatuomari E. Indrenius (osan vuotta).

Valtuuston ko-
koukset, pöytä-
kirjat sekä kir-
jelmät.

Valtuusto kokoontui vuoden kuluessa 29 kertaa, niistä kolme ker-taa lisätyin luvuin. Pykäläin luku Valtuuston pöytäkirjassa oli 666 ja kirjelmäin luku, jotka Valtuuston puolesta lähetettiin, nousi 607.